

به نام خدا

اتاق بازرگانی، صنایع و معادن تهران

الگوی پایش اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی
(گزارش اول-ویرایش نهایی)

انجمن مدیران صنایع

بهمن ۱۳۹۱

فهرست مطالب

عنوان

شماره صفحه

بخش اول، معرفی اصول راهنما، دلایل تهیه، ویژگی ها و فرایند الگوی پایش قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون	
اساسی	۷
۱- اشاره	۸
۲- اصول راهنما در پایش قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	۱۱
اصل اول، کارایی بیشتر بخش خصوصی در برخی صنایع نسبت به دولت	۱۱
اصل دوم، افزایش رقابت سازنده	۱۲
اصل سوم: اصل فراهم سازی محیط نهادی برای تولید با واگذاری امورحاکمیتی به تشکلهای خصوصی	۱۲
۳- دلایل و اهمیت تهیه الگوی پایش	۱۲
۴- ویژگیهای الگوی پایش اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	۱۵
۵- فرایند تهیه الگوی پایش اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	۱۷
بخش دوم، مراحل طراحی الگوی پایش قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	۱۹
مقدمه	۲۰
گام اول، شناسایی وضعیت موجود ساختار نهادی فعالیتهای اقتصادی هر صنعت	۲۰
۱) ماهیت فعالیتهای اقتصادی و بنگاههای هر صنعت	۲۲
۲) تشکلهای اتحادیهها، اصناف و سایر نهادهای جمعی مرتبط با یک صنعت	۲۳
۳) دستگاههای دولتی مرتبط با یک صنعت	۲۴
۴) شناسایی رشتههای یک صنعت براساس زنجیره ارزش صنعت	۲۴
۵) جمع بندی: الگوی شناسایی ساختار نهادی تولید در هر یک از صنایع	۲۷
گام دوم، انتخاب موضوعات اصلی الگوی پایش در یک صنعت	۲۸
مرحله اول: بررسی سوابق مطالعاتی و گزارشهای رسمی	۲۹
مرحله دوم: انتخاب موضوعاتی از قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به صورت مقدماتی	۳۰
مرحله سوم: اولویت بندی موضوعات	۳۰
مرحله چهارم: کسب نظر از مسئولین، ذینفعان و فعالان اقتصادی درباره موضوعات	۳۱
مرحله پنجم: انتخاب نهایی موضوعات اصلی از قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	۳۲
گام سوم، شناسایی اقدامات اجرایی، معیارها و منابع اطلاعاتی مرتبط با موضوعات اصلی	۳۴
موضوع اول: واگذاری سهام دولتی	۳۶
موضوع دوم: نقش بخش خصوصی	۴۵
موضوع سوم: فعالیت های اقتصادی دولتی	۵۰
موضوع چهارم: تسهیل رقابت و منع انحصار	۵۶

۶۴	موضوع پنجم: تسهیل سرمایه‌گذاری و تولید (قیمت‌گذاری، مقررات‌زدایی و سرمایه‌گذاری خارجی)
۷۵	گام چهارم، شناسایی شاخص‌های اصلی اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی
۷۹	گام پنجم، انتخاب صنایع برای پایش
۷۹	الف- انتخاب صنایع بر مبنای کدهای ISIC
۸۲	ب- رسته‌های فعالیتی اعضای اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی
۸۲	ج- دسترسی به اطلاعات دسته‌بندی شده در کشور
۸۴	بخش سوم، الگوی نهایی پایش اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی
۸۵	مقدمه
	قسمت سوم، شاخص‌های اصلی اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در یک صنعت، در این قسمت، ۷ شاخص اصلی به همراه نحوه محاسبه‌شان برای ۵ موضوع اصلی قسمت دوم الگو آورد شده است تا با بررسی آن‌ها وضعیت اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به صورت کلی در یک صنعت مشخص شود.
۸۵	
۸۶	قسمت اول، فعالیتهای اقتصادی و ساختار نهادی تولید در یک صنعت
۸۷	قسمت دوم، معیارهای قابل پایش در هر صنعت طبق قانون اجرای اصل ۴۴
۱۰۶	قسمت سوم، شاخص‌های اصلی اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در یک صنعت
	بخش چهارم، اجرای آزمایشی الگوی پایش قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی برای صنعت برق (در گزارش بعدی)
۱۰۸	
۱۰۹	منابع
۱۱۰	مقدمه
	قسمت اول: میزان «تغییر» در ساختار نهادی تولید در صنعت برق به واسطه اجرای قانون سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی
۱۱۲	
	قسمت دوم، معیارهای پایش در صنعت برق طبق قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در پنج موضوع اصلی
۱۲۱	
۱۲۲	موضوع اول، واگذاری سهام دولتی در صنعت برق از ابتدای ۱۳۸۷ تا پایان ۱۳۹۰
۱۲۷	موضوع دوم: بهبود نقش بخش خصوصی
۱۲۹	موضوع سوم: فعالیت‌های اقتصادی دولتی در صنعت برق
۱۳۱	موضوع چهارم: تسهیل رقابت و منع انحصار
۱۳۳	موضوع پنجم: تسهیل سرمایه‌گذاری و تولید
۱۳۶	قسمت سوم، شاخص‌های اصلی اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در صنعت برق
۱۳۸	جمع‌بندی

اطلاعات پشتیبان درباره قسمت اول: تغییر در ساختار نهادی تولید در صنعت برق به واسطه اجرای قانون سیاستهای کلی	
اصل ۴۴ قانون اساسی	۱۴۰
مقدمه	۱۴۱
۱ وضعیت تولید برق در کشور برحسب نوع مالکیت	۱۴۱
۲ گروه‌بندی بنگاه‌ها و سهام دولتی در صنعت برق	۱۴۳
۳ دستگاه‌های دولتی مسئول در صنعت برق و شیوه انجام امور حاکمیتی	۱۵۰
۴ کارکردهای نهادهای تنظیم‌کننده بخشی در صنعت برق	۱۵۱
۵ تشکلهای و نهادهای صنفی و حرفه‌ای صنعت برق	۱۵۳
اطلاعات پشتیبان درباره قسمت دوم: موضوعات مورد پایش در صنعت برق طبق قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴	
قانون اساسی	۱۵۴
موضوع اول، واگذاری سهام دولتی	۱۵۵
موضوع دوم: بهبود نقش بخش خصوصی	۱۶۵
موضوع سوم: فعالیت‌های اقتصادی دولتی	۱۶۸
موضوع چهارم: تسهیل رقابت و منع انحصار	۱۷۰
موضوع پنجم: تسهیل سرمایه‌گذاری و تولید (قیمت‌گذاری، مقررات‌زدایی و سرمایه‌گذاری خارجی)	۱۷۱
پیوست‌ها	۱۷۳
پیوست شماره ۱. احکام خاص خصوصی‌سازی در صنعت برق طبق قانون برنامه پنجم توسعه	۱۷۴
پیوست شماره ۲: سابقه راه‌اندازی صنعت برق در ایران: از خصوصی به دولتی	۱۷۶
پیوست شماره ۳. سابقه احکام خصوصی‌سازی در صنعت برق پیش از قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	۱۷۷
قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی و اجتماعی	۱۷۷
ماده ۲۷ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷	۱۷۸
بند "ج" تبصره ۱۲ قانون بودجه سال ۱۳۸۲	۱۷۸
پیوست شماره ۴. معرفی تشکلهای و نهادهای صنفی صنعت برق ایران	۱۷۹
۱. سندیکای صنعت برق ایران	۱۷۹
۲. سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق	۱۸۱
۳. سندیکای صنایع آسانسور و پله برقی ایران و خدمات وابسته	۱۸۱
۴. انجمن بهینه‌سازی مصرف انرژی ایران	۱۸۲
پیوست شماره ۵. آمار واگذاری شرکتهای دولتی در صنعت برق ایران به تفکیک سال از ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۰	۱۸۳
پیوست شماره ۶- «قرارداد تیپ فروش سهام و حقوق کنترلی و مدیریتی (نقد و اقساط)»	۱۹۹

فهرست جداول

جدول ۱- الگوی پیشنهادی برای شناسایی ساختار نهادی تولید در هر یک از صنایع طبق قانون اجرای سیاست‌های کلی	
اصل ۴۴ قانون اساسی	۲۷
جدول ۲- موضوعات موجود در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و فراوانی آنها در سایت‌های	
تخصصی	۳۱
جدول ۳- موضوعات اصلی منتخب از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و فراوانی آنها	۳۲
جدول ۴- اقدامات اجرایی، شاخص‌ها و منابع اطلاعاتی در موضوع واگذاری سهام دولتی	۳۶
جدول ۵- اقدامات اجرایی، شاخص‌ها و منابع اطلاعاتی در موضوع نقش بخش خصوصی	۴۵
جدول ۶- اقدامات اجرایی، شاخص‌ها و منابع اطلاعاتی در موضوع فعالیتهای اقتصادی دولتی	۵۰
جدول ۷- اقدامات اجرایی، شاخص‌ها و منابع اطلاعاتی در موضوع تسهیل رقابت و منع انحصار	۵۶
جدول ۸- اقدامات اجرایی، شاخص‌ها و منابع اطلاعاتی در موضوع تسهیل سرمایه‌گذاری و تولید (قیمت‌گذاری، مقررات	
زدایی و سرمایه‌گذاری خارجی)	۶۴
جدول ۹- شیوه محاسبه شاخص بار مقرراتی در یک صنعت	۷۸
جدول ۱۰- عناوین صنایع مرتبط با قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی طبق کدهای ISIC	۸۰
جدول ۱۱- عناوین صنایع مرتبط با قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی طبق اطلاعات سازمان	
خصوصی‌سازی	۸۳

- جدول ۱۲- تولید برق در کشور به تفکیک دولتی و غیردولتی طی سالهای ۱۳۸۷-۱۳۹۰ ۱۴۱
- جدول ۱۳- خطوط انتقال، فوق توزیع و توزیع برق کشور (کیلومترمدار) ۱۴۲
- جدول ۱۴- ظرفیت پست‌های انتقال و فوق توزیع کشور (مگاوات آمپر) ۱۴۳
- جدول ۱۵- گروه‌بندی کلیه فعالیت‌های اقتصادی دولتی و بنگاه‌های دولتی صنعت برق ۱۴۴
- جدول ۱۶- گروه‌بندی شرکت‌های با سهام دولتی در صنعت برق ۱۴۴
- جدول ۱۷- نهادها و تشکلهای خصوصی در صنعت برق ایران ۱۵۳
- جدول ۱۸- وضعیت کلی واگذاری سهام دولتی در صنعت برق (میلیاردریال) ۱۵۵
- جدول ۱۹- واگذاری سهام دولتی در صنعت برق برحسب روش‌های اصلی (میلیاردریال) ۱۵۶
- جدول ۲۰- شرکت‌های صنعت برق واگذار شده به صورت قطعی در قالب سهام عدالت ۱۵۷
- جدول ۲۱- ارزش سهام تدریجی، ترجیحی و بلوکی واگذارشده به بخش خصوصی در صنعت برق (میلیارد ریال) ۱۵۸
- جدول ۲۲- شرکت‌های صنعت برق واگذار شده در قالب رد دیون ۱۵۹
- جدول ۲۳- نیروگاه‌های برق واگذار شده به بخش خصوصی (غیر از رد دیون) ۱۶۰
- جدول ۲۴- واگذاری سهام شرکتهای صنایع وابسته به صنعت برق به بخش خصوصی (غیر از رد دیون) و سهام عدالت ۱۶۰
- جدول ۲۵- ارزش وجوه حاصل از واگذاری که صرف بازسازی ساختاری، تعدیل نیروی انسانی شده ۱۶۴
- جدول ۲۶- طرحهای معرفی شده و مورد تایید معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور جهت انتشار اوراق مشارکت ارزی در سال ۱۳۸۹ (ارقام به میلیون یورو) ۱۶۶
- جدول ۲۷- مصرف وجوه حاصل از واگذاری (میلیارد ریال) ۱۶۹

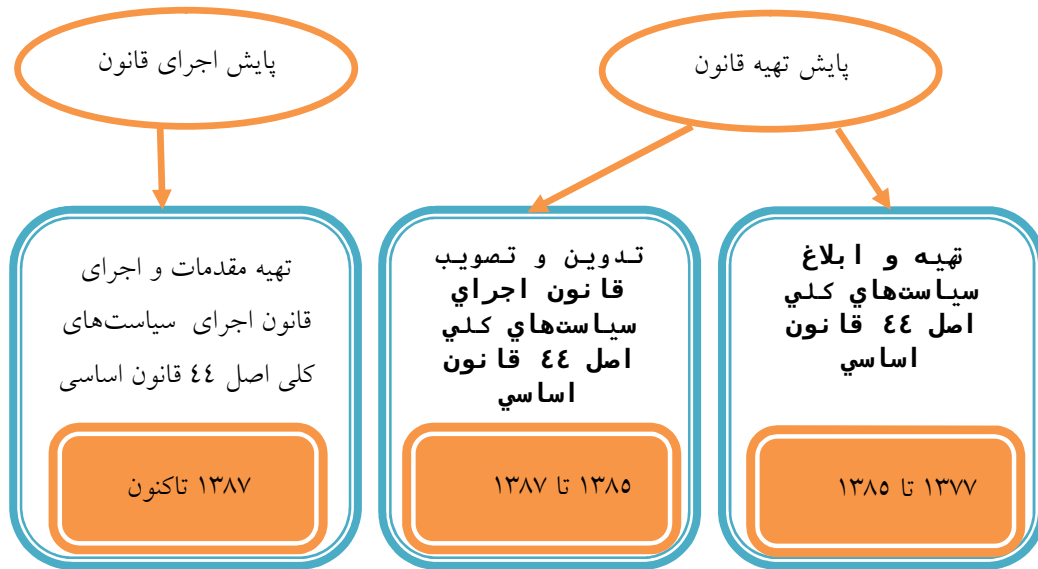
بخش اول، معرفی اصول راهنما، دلایل تهیه، ویژگی ها و فرایند الگوی پایش قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴
قانون اساسی

۱- اشاره

اقتصاد کشور بعد از انقلاب بطور چشمگیری به سمت دولتی شدن سوق پیدا کرد. دولت در این دوره شرکت‌هایی را تاسیس کرد و مالکیت و مدیریت بسیاری از بنگاه‌هایی که قبل از انقلاب خصوصی بودند را در اختیار گرفت. این امر به بزرگ شدن دولت منجر شد. بزرگی اندازه دولت و به تبع آن ناکارآمدی مدیریت دولتی و عملکرد ضعیف شرکت‌های دولتی سبب شد که صاحب نظران و مسئولان برای حل این مشکل در پی راهکارهای بدیل باشند. اما برخی اعتقاد داشتند که اصل ۴۴ قانون اساسی مانع انجام اصلاح امور است، چون که این اصل به گونه‌ای مالکیت دولت را مرجع بر دو بخش دیگر یعنی بخش خصوصی و تعاونی شمرده بود. اما در ذیل اصل ۴۴ مجوزی وجود داشت که با توجه به مصالح کشور می‌توان سهم بخش دولتی و بخش خصوصی در اقتصاد را با قانونگذاری تغییر داد. در این راستا از سال ۱۳۷۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام برای تدوین سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، مطالعات و اقدامات خود را شروع کرد. نتیجه این تلاش‌ها در پنج بند در قالب سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به رهبری تقدیم شد و ایشان آن را به سران قوا در سالهای ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ ابلاغ کردند.

قوه مجریه نیز در راستای این سیاست‌ها «لایحه قانونی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و واگذاری فعالیت‌ها و بنگاه‌های دولتی به بخش خصوصی» را در اردیبهشت ۱۳۸۶ تقدیم مجلس شورای اسلامی کرد و مجلس با توجه به اهمیت موضوع کمیسیون ویژه‌ای تشکیل داد. این لایحه پس از تصویب مجلس شورای اسلامی برای تبدیل به قانون به شورای نگهبان قانون اساسی فرستاده شد. این شورا اصلاحاتی را بر مصوبه مجلس وارد دانست و در نهایت این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام فرستاده شد و در تاریخ ۲۵ خرداد ۱۳۸۷ به تصویب مجمع رسید و قانون تصویب شده در تاریخ ۱۳۸۷/۴/۳۱ به دولت ابلاغ شد.

کارشناسان، صاحب نظران و مسئولان با تصویب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی انتظار داشتند «انقلاب اقتصادی» با اجرای این قانون در کشور رخ دهد ولی در عمل به غیر از واگذاری حدود ۱۱۰ هزار میلیارد تومان از سهام دولتی طی ۶ سال (از ابتدای ۱۳۸۵ تا انتهای ۱۳۹۰) اتفاق خاصی در ساختار اقتصاد کشور برای گسترش نقش بخش خصوصی به وقوع نپیوست. بنابراین، بین انتظارات و واقعیت تفاوت زیادی به وجود آمد. در شکل زیر روند تکامل قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و جایگاه پایش این قانون آمده است.

شکل ۱. روند تکامل قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی طی ۱۵ سال اخیر

پایش^۱ فعالیتی نظارتی است که معمولاً در مباحث مربوط به اجرای پروژه انجام می‌گیرد و بازخوردی همیشگی را در خصوص پیشرفت پروژه امکان‌پذیر می‌سازد. در پایش پروژه‌ها سه موضوع بررسی می‌شود:

۱) آیا منابع یا همان ورودی‌های پروژه (شامل پول، مواد اولیه، نیروی انسانی، و غیره) طبق بودجه و جدول زمانبندی مصوب تحویل شده و مورد استفاده قرار گرفته‌اند؟

۲) آیا خروجی‌های مورد نظر در زمان برنامه‌ریزی شده و به شکل مقرون به صرفه تولید شده‌اند؟

۳) آیا پروژه به صورت کارا انجام می‌شود؟

بر همین اساس دو گونه پایش وجود دارد، پایش عملکرد^۲ و پایش فرایند^۳. برای آن که بتوان برای پایش و ارزیابی پروژه‌ها برنامه‌ریزی کرد در اختیار داشتن الگویی که فرایند اجرا را نشان دهد ضروری است^۴.

اما پایش اجرای یک قانون مانند قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی با پایش یک پروژه تفاوت‌های زیادی دارد، هر چند می‌توان از آن الگوبرداری کرد.

درهرحال، پایش اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در پی این است که چرا انتظارات از این قانون در عمل محقق نشد و پتانسیل‌ها و موانع قانون را برای اصلاح ساختار حقوقی اقتصاد کشور در جهت گسترش کارایی و رقابت در اقتصاد شناسایی کند. این مطالعه قصد دارد الگویی برای پایش اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی

۱- Monitoring

۲- Monitoring

۳- Process Monitoring

۴- معاونت برنامه‌ریزی و توسعه شهری ۱۳۹۱، گزارش طراحی سیستم و فرآیندهای اجرایی برنامه عملیاتی شهرداری تهران، شهرداری تهران.

اصل ۴۴ ارایه کند تا با کمک آن بتوان میزان پیشرفت و موانع اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در صنایع مختلف را شناسایی کرد، پتانسیل‌های و توقعات بخش خصوصی از اجرای این سیاستهای کلی اصل ۴۴ را در هر صنعت نمایان ساخت و اطلاعات لازم در این زمینه را برای برنامه‌های آینده در اختیار نهادهای بخش خصوصی و دولتی خاص هر صنعت قرار داد.

منظور از صنعت در این مطالعه، مجموعه‌ای از بنگاه‌های فعال در تولید یک محصول اصلی و محصولات فرعی مرتبط به آن است که دامنه آن را محدوده اختیارات قانونی یک وزارتخانه دولتی تعیین می‌کند. برای مثال، «صنعت برق» شامل همه بنگاه‌های مرتبط با تولید محصول «برق» در سه مرحله تولید برق، انتقال و توزیع هستند که به مصرف‌حانگی و تجاری و صنعتی می‌رسد و باتوجه به فعالیت‌های وزارت نیرو و شرکتهای زیرمجموعه آن، بنگاه‌های محصولات فرعی مانند تهیه‌کنندگان تجهیزات و ابزار و پیمانکاران نیز جزو این صنعت محسوب می‌شوند. تا بتوان تغییر در مالکیت و مدیریت و رفتار دولت در این صنعت را پیش و پس از اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی بررسی کرد.

معرفی بخش‌های گزارش

به منظور تهیه الگوی پایش، این گزارش در بخشهای زیر تدوین شده است. در بخش فعلی، نخست به مبانی و ویژگی‌های تهیه الگو پرداخته می‌شود. در این قسمت، اصول نظری مبتنی بر واقعیت‌ها و شواهد ایران از جمله اصل کارایی بخش خصوصی در برخی صنایع، اصل افزایش رقابت سازنده و اصل فراهم سازی محیط نهادی تشریح خواهند شد. در قسمت دیگر دلایل تهیه الگوی پایش بررسی می‌گردد. سپس، ویژگی‌های الگوی پایش اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی معرفی می‌شود. در نهایت، روش تهیه الگو و فرایند انجام کار در دو بخش طراحی الگوی پایش و اجرای آزمایشی آن در صنعت برق ارائه خواهد شد.

بخش دوم گزارش تحت عنوان "مراحل طراحی الگوی پایش قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی" است. در این بخش، ابتدا چارچوبی برای شناسی وضعیت موجود ساختار نهادی فعالیتهای اقتصادی ارائه می‌شود. در گام بعد با توجه به متن قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، موضوعات اصلی الگوی پایش انتخاب می‌گردد. در گام سوم، اقدامات اجرایی، معیارها و منابع اطلاعاتی مرتبط با موضوعات اصلی شناسایی خواهند شد. در گام دیگر، شاخص‌های اصلی اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی ارائه می‌شود. در نهایت، صناعی پیشنهاد می‌شوند که الگوی پایش در آنها انجام خواهد شد.

بخش سوم، الگوی خام پایش اصل ۴۴ در سه قسمت شامل وضع موجود ساختار تولید در یک صنعت، اقدامات اجرایی و شاخصهای اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و شاخص‌های اصلی قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در یک صنعت ارائه خواهد شد.

در بخش چهارم، الگوی پایش قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به طور آزمایشی برای صنعت برق اجرا می‌شود.

گزارش پایش رو حاوی سه بخش اول است و بخش چهارم در گزارش صنعت برق تحویل خواهد شد.

۲- اصول راهنما در پایش قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

برای اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و ارائه اصلاحات اجرایی و قانونی در مورد آن لازم است که اصولی اساسی و شاخص‌هایی عددی راهنمای تصمیم‌گیران در مسیر این اصلاحات باشد. این اصول کمک می‌کند که از تصمیم‌گیری‌های متناقض جلوگیری شود و اگر گهگاهی شرایط زمانی و مکانی آنان را مجبور به تصمیم‌گیری متناقض کرد این اصول و شاخص‌ها بتواند ابعاد و اثرات مطلوب و نامطلوب این تصمیم‌گیری را برای آنان نمایان سازد. سه اصل اساسی در تدوین الگوی پایش مورد نظر بوده که مبتنی بر روح کلی سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی استخراج شده است.

اصل اول، کارایی بیشتر بخش خصوصی در برخی صنایع نسبت به دولت

این که کارایی بخش خصوصی برای انجام فعالیت‌های اقتصادی بیشتر از دولت (در هر سطحی: ملی یا محلی) است در همه فعالیت‌های و در همه کشورها به اثبات نرسیده است. زیرا کاملاً به کیفیت دولت و توانمندی‌های بخش خصوصی در هر کشور و در هر شرایط نهادی و زمانی بستگی دارد. اما در فعالیت‌هایی که ماهیت کالای عمومی ندارند و یا این که بنگاه‌های بخش خصوصی توان و سابقه فعالیت در آن را دارند بخش خصوصی می‌تواند نسبت به بخش دولتی (چه ملی چه محلی) کارا تر عمل کند. بنابراین این اصل را باید مد نظر داشت که انتقال وظایف از دولت باید به گونه‌ای باشد که وظایف تاحد ممکن به بخش خصوصی واگذار شود.

سیاست‌های کلی اصل ۴۴ نیز با توجه به اصول متنوعی از جمله کارایی بیشتر بخش خصوصی در برخی صنایع نسبت به دولت تنظیم شده است و یکی از اهداف مهم این سیاست‌ها تحقق کارایی بیشتر بخش خصوصی در بخش‌هایی است که به موجب این سیاست‌ها واگذار می‌گردد. سیاست‌های کلی اصل ۴۴ در چند مورد به شکل مستقیم و غیرمستقیم بر این اصل تاکید کرده است.

مقدمه سیاست‌های کلی اصل ۴۴ بر ارتقاء کارایی بنگاه‌های اقتصادی و بهره‌وری منابع مادی و انسانی و فناوری تاکید کرده و عنوان نموده است که اجرای این سیاست‌ها باعث افزایش سهم بخش‌های خصوصی و تعاونی در اقتصاد ملی خواهد شد. بند اول این سیاست‌ها با عنوان "سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیردولتی و جلوگیری از بزرگ شدن بخش دولتی" با در نظر گرفتن ضمنی اصل کارایی بیشتر بخش خصوصی نسبت به بخش دولتی در برخی صنایع تدوین شده است.

سایر بندهای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ نیز به شکل صریح و ضمنی در راستای تحقق این اصل نوشته شده‌اند. برای مثال بند "ج" با عنوان "سیاست‌های کلی توسعه بخش‌های غیردولتی از طریق واگذاری فعالیت‌ها و بنگاه‌های دولتی"، به شکل ضمنی این اصل را پذیرفته است که بخش غیردولتی کارا تر است از این‌رو جهت توسعه بخش خصوصی مجوز واگذاری برخی از بنگاه‌های دولتی به این بخش را صادر می‌کند.

اصل دوم، افزایش رقابت سازنده

رقابت سازنده به این مفهوم است که تعامل بنگاه‌ها با یکدیگر سبب افزایش مداوم و پایدار کیفیت کالاها و خدمات در صنایع مختلف کشور و کاهش هزینه‌ها و قیمت محصولات و نیز بهبود تکنولوژی گردد. رقابت سازنده در تولید در مقابل رقابت مخرب و بزن دررو قرار می‌گیرد.

"افزایش رقابت در اقتصاد ملی" به مفهوم رقابت بین بنگاه‌های داخلی با همدیگر و حتی بین بنگاه‌های ایرانی با بنگاه‌های خارجی از جمله مواردی است که در مقدمه سیاست‌های کلی اصل ۴۴ بر آن تاکید شده و نشان می‌دهد افزایش رقابت از مهمترین اهداف این سیاست‌ها است. همچنین در بند "هـ" این سیاست‌ها با عنوان "سیاست‌های کلی اعمال حاکمیت و پرهیز از انحصار" بر ایجاد رقابت و پرهیز از انحصار تاکید شده و سیاست‌هایی را برای ایجاد رقابت و جلوگیری از انحصار تجویز می‌کند.

اصل سوم: اصل فراهم‌سازی محیط نهادی برای تولید با واگذاری امور حاکمیتی به تشکلهای خصوصی

محیط نهادی مناسب به این مفهوم است که نهادهای کشور به‌ویژه نهادهای رسمی (شامل قوانین، دستگاه‌های دولتی مورد نیاز، نهادهای جمعی ذینفعان هر صنعت از جمله تشکلهایی مانند اتحادیه‌ها و اصناف) و عملکرد این نهادها باید به گونه‌ای ساماندهی شوند که تولید توسط بخش خصوصی کم‌هزینه‌تر امکان‌پذیر گردد. قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی با این هدف بوده و شیوه اجرای آن است که میزان دستیابی به این هدف را تعیین می‌کند. به عبارتی طبق قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی علاوه بر این که مالکیت فعالیت‌های اقتصادی باید به بخش خصوصی و غیردولتی واگذار شود امور حاکمیتی مربوط به هر صنعت نیز تا حد امکان باید به تشکلهای خصوصی هر صنعت واگذار گردد.

۳- دلایل و اهمیت تهیه الگوی پایش

دلایل زیادی برای اثبات اهمیت و الزام تهیه الگوی پایش قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی وجود دارد. به طور خلاصه اهم این دلایل در ذیل ذکر می‌شود:

أ. تهیه ابزاری برای بررسی عملکرد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و در پی آن قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی که با رویکرد توسعه بخش غیردولتی و نیز کاهش تصدی‌گری‌های دولت تنظیم شده بود، نوید بخش تحولی بزرگ برای اصلاح نظام اداری کشور و بازنگری جایگاه و نقش دولت و مردم در اقتصاد کشور بود. اکنون پس از گذشتن چند سال از شروع اجرای این قانون، جای این پرسش وجود دارد که چه مقدار از اهداف این قانون در کل و نیز در هر یک از مواد آن محقق گشته است. به تعبیر دیگر، آیا این قانون به اهدافی که برای آن متصور بود رسیده است؟ برای پاسخ به این پرسش نیازمند ابزاری برای سنجش عملکرد این قانون هستیم، الگوی پایش بهترین ابزار برای انجام این مهم است. بنابراین، این پرسش می‌تواند از مهمترین جواب‌ها برای چرایی تهیه الگوی پایش باشد. با توجه به دامنه وسیعی که این قانون دارد، دولت باید

برای اجرای آن اقدامات قانونی و اجرایی بسیاری انجام دهد. این الگو کمک می‌کند تا این اقدامات قانونی دولت تصریح شده و اگر کاستی در این حوزه وجود دارد شناسایی گردد.

ب. لزام ماده ۹۱ برای پایش قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی
بند «د» ماده ۹۱ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ یکی دیگر از دلایل تهیه الگوی پایش است. این ماده اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران را موظف می‌کند برای ایفاء نقش قانونی خود به عنوان مشاور سه قوه، سازوکار لازم برای ساماندهی و هماهنگی تشکلهای اقتصادی و کسب نظرات فعالان اقتصادی را فراهم نموده و با کمک به ایجاد فضای تعامل سازنده بخش خصوصی با ارکان حکومت، در مسائل اقتصادی پیشنهادهای کارشناسانه لازم را ارائه نمایند. در این راستا، این ماده اطاق‌ها را موظف می‌کند با تأسیس واحد پایش و پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، گزارش‌های منظم لازم را به شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی تقدیم نمایند.

ت. انجام پایش برای اصلاح و تکمیل قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی
هر چه از زمان ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و نیز تصویب قانون آن گذشت برخی نقاط ضعف و نواقص این قانون بروز کرد. به نظر می‌رسد یکی از راه‌های شناسایی نقاط ضعف و نواقص این قانون و ارائه راهکارهایی برای اصلاح و تکمیل قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، پایش اجرای آن در صنایع مختلف باشد تا وضعیت هر یک از صنایع کشور در اجرای این قانون مشخص شده و کاستی‌ها و نواقص آن به صورت علمی و عینی مشخص گردد.

ث. مقایسه اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در صنایع منتخب کشور
الگوی پایش قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به گونه‌ای طراحی می‌شود که قابلیت اجرایی شدن در تمام صنایع کشور را داشته باشد. بنابراین طبق این الگو علاوه بر این که اجرای قانون در یک صنعت پایش می‌شود وضعیت اجرای قانون در صنایع مختلف کشور قابل مقایسه خواهد شد.

ج. شناسایی موانع اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی
تهیه این الگو کمک خواهد کرد تا موانع اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در صنایع مختلف شناسایی گردد. با شناسایی این موانع مسیر برای ارائه راه‌حل جهت رفع آن‌ها هموار خواهد شد. در نتیجه، بکارگیری نتایج حاصل از الگو کمک قابل توجهی به رفع موانع اجرایی خواهد کرد.

ح. شناسایی ظرفیت‌های به فعلیت نرسیده قانون

تهیه این الگو می‌تواند در شناسایی ظرفیت‌های به فعلیت نرسیده قانون و دور مانده از دید مجری کمک موثری کند. نواقص در ساختار دولت می‌تواند سبب شود که برخی احکام موجود در قانون یا به کل دیده نشود یا در حد کافی با آن بهاء داده نشود. این الگو می‌تواند در شناسایی این موارد کمک موثری به دولت و مجلس به عنوان نهاد ناظر بر قانون بکند.

خ. شناسایی توقعات بخش خصوصی از اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در هر صنعت اجرای این الگو در هر یک از صنایع سبب خواهد شد که توقعات بخش خصوصی از اجرای این قانون مشخص شود و اگر از نظر این بخش کاستی در قانون وجود دارد یا نیازی به اصلاح قانون وجود دارد این نظرها در اصلاحات قانون از سوی دولت و مجلس لحاظ شود.

د. تهیه اطلاعات لازم برای نهادهای بخش خصوصی و دولتی برای برنامه‌های آینده تهیه الگو کمک خواهد کرد تا اطلاعات دقیقی درباره محتوا و اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در اختیار دولت و بخش خصوصی قرار گیرد و برنامه‌های آینده این نهادها به شکل دقیق‌تری طراحی و اجرا شود.

ذ. شناسایی اقدام تکمیلی مناسبی برای اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی با قوانین زیادی در کشور در عرصه دولتی، خصوصی و عمومی ارتباط دارد که بسیاری از این قوانین باید در راستای تکمیل اهداف سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی اصلاح شوند. تهیه این الگو و پایش این قانون اجازه خواهد داد تا برخی زوایای چنین اقدامات تکمیلی روشن گردد.

ر. سنجش تغییرات نقش و سهم بخش‌های خصوصی و دولتی بعد اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

اصلی‌ترین هدف تصویب این قانون کاهش تصدی‌گری‌های دولت و افزایش سهم فعالیت‌های اقتصادی بخش غیردولتی در اقتصاد و تقویت نقش نوین دولت در سیاست‌گذاری، نظارت و هدایت فعالیت‌های اقتصادی بوده است. تهیه این الگو می‌تواند ابزاری برای سنجش تحقق این هدف کلیدی و مهم قانون باشد. بنابراین تعیین کند که نقش و سهم بخش دولتی، بخش تعاونی و بخش خصوصی در هر صنعت به واسطه اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی چه تغییری کرده است.

۴- ویژگی‌های الگوی پایش اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

الگوی پایش اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی با توجه به ویژگی‌هایی زیر طراحی شده است:

الف- همخوانی کامل الگو با قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

تلاش خواهد شد که الگوی پایش قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به طور کامل مبتنی بر قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و قانون برنامه پنجم توسعه تهیه شود. از این‌رو در مراحل مختلف تهیه الگو از این قوانین، پیش‌نویس‌های آن و مشروح مذاکرات مجلس درباره این قانون استفاده شده تا تمام مواد این قانون و نیز خواسته‌های مورد نظر قانونگذار در الگو گنجانده شود. بنابراین می‌توان گفته که قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی اصلی‌ترین تکیه‌گاه طراحی این الگو است و موضوعات، شاخصها و اجزای الگو منطبق با قانون طراحی خواهد شد.

ب- تشریح وضع موجود هر صنعت در اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

الگوی پایش قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی با این قابلیت طراحی می‌شود که بتواند آینه تمام عیار دخالت دولت و سهم بخش خصوصی در هر صنعت در زمان‌های مختلف باشد. یعنی با استفاده از اطلاعات مربوط یک صنعت در زمان خاص، میزان دخالت دولت و نقش بخش خصوصی را به خوبی نشان دهد.

ج- ارائه تصویر آینده یک صنعت در اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

الگو پایش قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به گونه‌ای طراحی شده تا بتواند به بهترین شکل یک تصویر از آینده ارائه کند. الگو در این راستا به گونه‌ای طراحی شده است که با توجه به زمانی که از اجرای این قانون گذشته بتواند آینده اجرای قانون را پیش‌بینی کند.

د- استفاده از شاخص‌های عینی و تا حد امکان کمی

شاخص‌های الگو مبتنی بر قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی هستند و همه آن‌ها با توجه به مواد موجود در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و مشروح مذاکرات درباره آن‌ها تهیه شده‌اند. بنابراین سعی شده تا حد امکان این شاخص‌ها عینی و کمی باشند.

هـ- استفاده از داده‌های مبتنی بر نتایج تحقق‌یافته و استفاده محدود از نظرسنجی

اجرای الگوی پایش اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مانند هر الگوی دیگری نیاز به داده دارد. این داده‌ها می‌توانند به روش‌های گوناگونی تهیه شوند از جمله از طریق پرسشنامه یا از طریق جمع‌آوری داده‌های تحقق‌یافته درباره هر صنعت. واضح است که داده‌های تحقق‌یافته می‌تواند از اعتبار بالاتری نسبت به داده‌های حاصل از پرسش‌نامه برخوردار باشد. در اجرای الگوی پایش از داده‌های تحقق‌یافته مربوط به هر صنعت استفاده خواهد شد. بنابراین

الگوی پایش اجرای صحیح قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

الگو به صورتی تدوین شده است که بتوان شاخص‌های متناسب با چنین داده‌هایی تدوین و از نهادهای مسئول همچون سازمان خصوصی‌سازی این داده‌ها را تهیه کرد.

و- مطابقت با خواسته‌های ذینفعان صنایع

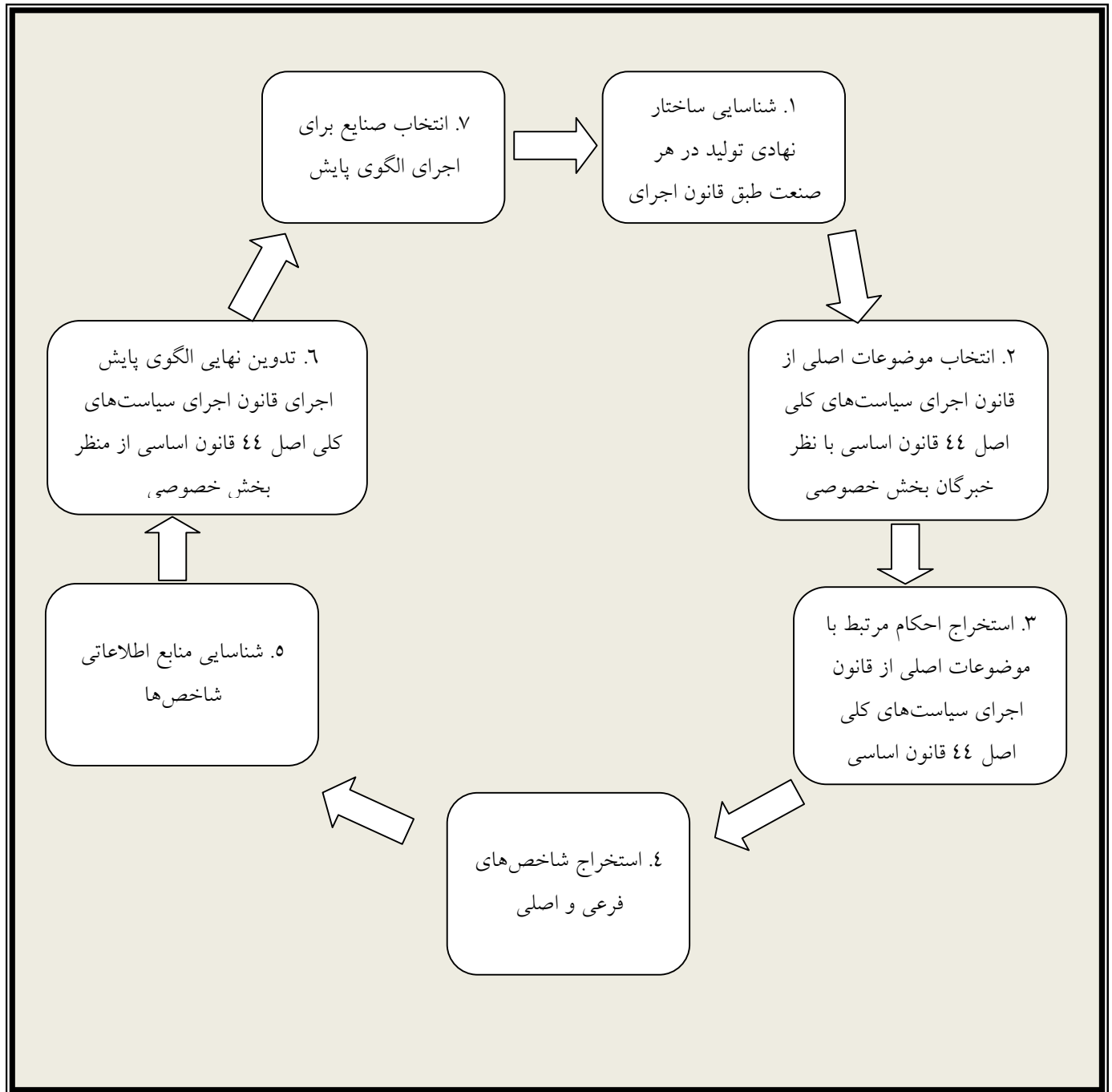
الگوی پایش قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به این جهت تهیه شده است که اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی را در صنایع مختلف پایش کند. به این دلیل در تهیه آن در مراحل مختلف نظر صاحبان صنایع کسب شده تا خواسته‌ها و نیازهای آنها در آن گنجانده شود.

ز- استفاده از نظر ذینفعان صنایع، مسئولین و صاحب نظران قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

تلاش شده است در مراحل مختلف طراحی الگو از نظر صاحب نظران و مطلعین صنایع و قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی استفاده شود. هر گام که طراحی الگو پیش رفت از این نظرات، بازخورد گرفته شد و ساختار الگو اصلاح شد.

۵- فرایند تهیه الگوی پایش اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

شکل ۲. فرایند طراحی الگوی کلی پایش اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

شکل ۳- اجرای آزمایشی الگوی پایش قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در صنعت برق

الگوی پایش اجرای صحیح قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

بخش دوم، مراحل طراحی الگوی پایش قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

مقدمه

پنج گام برای طراحی الگوی پایش قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به شرح زیر انجام خواهد شد:

گام اول: شناسایی وضعیت موجود ساختار نهادی فعالیتهای اقتصادی هر صنعت

گام دوم: انتخاب موضوعات اصلی الگوی پایش

گام سوم: شناسایی اقدامات اجرایی، شاخص‌ها و منابع اطلاعاتی مرتبط با موضوعات اصلی

گام چهارم: شناسایی شاخص‌های اصلی اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

گام پنجم: انتخاب صنایع برای پایش.

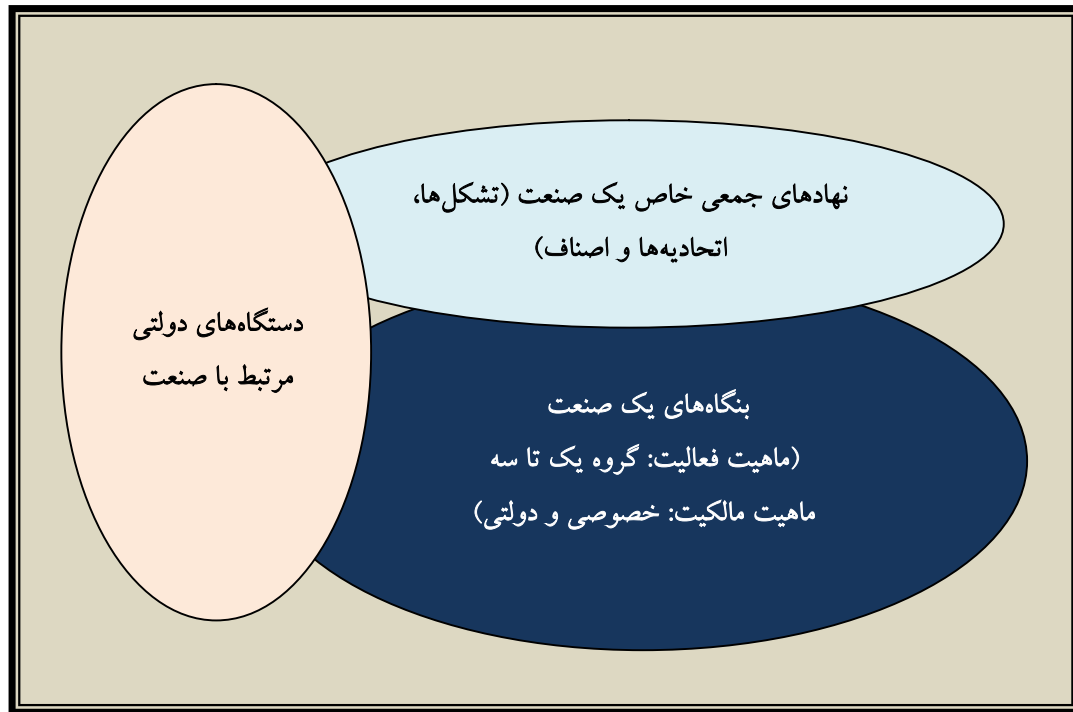
گام اول، شناسایی وضعیت موجود ساختار نهادی^۵ فعالیتهای اقتصادی هر صنعت

در این گام، جایگاه نهادهای جمعی بخش خصوصی، نهادهای دولتی و بنگاه‌ها در یک صنعت شناسایی می‌شود و نحوه ارتباط آن‌ها با یکدیگر به تصویر کشیده می‌شود. به عبارت دیگر، در این گام چارچوبی برای شناسایی وضعیت موجود بنگاه‌های بخش خصوصی و دولتی، نهادهای جمعی بخش خصوصی و دستگاه‌های بخش دولتی معرفی می‌شود. در گام‌های بعدی با کمک شاخص‌های استخراج شده از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی این امر بررسی می‌شود که این وضعیت موجود تا چه اندازه باید جهت رسیدن به اهداف قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی اصلاح گردد. یعنی، چگونه باید سهم و نقش بخش خصوصی در اقتصاد افزایش پیدا کند و سهم بخش دولتی در اقتصاد محدود گشته و نقش دولت در اقتصاد به امور حاکمیتی و نظارتی محدود گردد.

برای روشن‌تر شدن هدف این گام می‌توان تصویر زیر را مشاهده کرد. این تصویر به شکلی ساختار نهادی حاکم بر فعالیت‌های یک صنعت را نشان می‌دهد. در این تصویر همپوشانی بنگاه‌های موجود در یک صنعت با دستگاه‌های دولتی و نهادهای جمعی یک صنعت نشان داده شده است.

۵- این ساختار برگرفته از ویلیامسون (۲۰۰۰) است که نهادها را در سه سطح معرفی می‌کند: نهادهای سطح اول، قواعد غیررسمی مانند ارزش‌ها و هنجارهای یک جامعه هستند. نهادهای سطح دوم، قواعد رسمی مانند قوانین و مقررات و دستگاه‌های قانونی هستند که قواعد و محدوده فعالیت بنگاه‌ها را تعیین می‌کنند. نهادهای سطح سوم، ساختارهای تدبیر یا بنگاه‌ها هستند که در چارچوب نهادهای سطح اول و دوم به فعالیت مشغولند. در ساختار پیشنهادی این قسمت از گزارش فقط به نهادهای سطح دوم و سوم توجه شده است چون که فقط احکام مرتبط با آنها در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی وجود دارد.

شکل ۴- ساختار نهادی حاکم بر فعالیت‌های یک صنعت

دولت با توجه به نقشی که بر عهده دارد به چند طریق می‌تواند فعالیت‌های یک صنعت را متاثر سازد:

- روش اول، بنگاهداری دولت است، یعنی دولت مانند یک تولیدکننده برخی از بنگاه‌های موجود در یک صنعت را اداره کند و به عنوان رقیب بخش خصوصی و تعاونی در اقتصاد ظاهر شود. یکی از اهداف اصلی قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی کاهش این نوع فعالیت‌های دولت است.
 - روش دیگر که بواسطه آن دولت بنگاه‌های یک صنعت را متاثر می‌کند انجام وظایف حاکمیتی دولت در قبال بنگاه‌های موجود در یک صنعت است. به این معنا که دولت با توجه به جایگاه حاکمیتی خود باید وظایفی از جمله حمایت از بنگاه‌ها، قانون‌گذاری، نظارت بر اجرای قانون و حفظ حقوق مالکیت بنگاه‌ها را در قبال بنگاه‌های یک صنعت را انجام دهد.
 - علاوه بر این، دولت بر اصناف و نهادهای جمعی یک صنعت نیز تاثیر دارد. به این شکل که با توجه به سهمی که در تولیدات یک صنعت دارد به نهادهای جمعی آن صنعت نماینده می‌فرستد و با توجه به وظایف حاکمیتی خود بر فعالیت‌های این نهادها نظارت کرده و آن‌ها را کنترل می‌کند. البته باید در نظر داشت که تصمیماتی که در نهادهای جمعی اتخاذ می‌شود می‌تواند اقدامات و تصمیمات دولت را متاثر سازد.
- بنگاه‌ها و اصناف و نهادهای جمعی نیز از تعاملات گوناگونی با یکدیگر دارند. بنگاه‌ها نهادهای جمعی را شکل می‌دهند. این نهادها اهداف گوناگونی را دنبال می‌کنند و در راستای رسیدن به این اهداف گاهی تصمیماتی را برای بهبود وضع

بنگاه‌های آن صنعت می‌گیرند و بنگاه‌ها ملزم به اجرای آن تصمیمات هستند. یکی از وظایف مهم این نهادها این است که خواسته‌ها و انتظارات و مشکلات یک صنعت را به دولت اطلاع دهند تا دولت اقدامات لازم را انجام دهد. بنابراین، ارائه چارچوبی برای شناسایی ماهیت رشته‌ها، بنگاه‌ها، نهادهای جمعی (تشکل‌ها، اتحادیه‌ها، اصناف و سندیکاها) و نهادهای دولتی مرتبط با هر صنعت از جمله الزامات اصلی طراحی الگوی پایش است. به عبارت دیگر، شناسایی ماهیت این مباحث به گونه‌ای وضعیت موجود صنایع، بنگاه‌ها و نهادهای دولتی مرتبط با اصل ۴۴ را به تصویر می‌کشد. مواد ۲، ۱۳ و ۱۵ و ۵۹ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به‌طور مستقیم و برخی دیگر از مواد این قانون به شکل غیرمستقیم در ارتباط با ساختار نهادی فعالیت‌های اقتصادی هر صنعت هستند. لازم است که این نکته یادآوری شود که شناسایی وضعیت موجود ساختار نهادی فعالیت‌های اقتصادی هر صنعت در این گام با توجه به گروه‌بندی موجود در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و مواد مرتبط با این ساختار انجام خواهد شد. این گام ابتدا با طرح موادی از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی که در ارتباط با مباحث فوق‌الذکر است ماهیت فعالیت‌های اقتصادی و بنگاه‌های هر صنعت را در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی بررسی می‌کند، سپس در قسمت دوم این گام نهادهای جمعی مرتبط با یک صنعت بررسی می‌شوند. در قسمت سوم ساختار دستگاه‌های دولتی مرتبط با یک صنعت مورد بررسی قرار خواهد گرفت. در قسمت بعد موضوعاتی درباره شناسایی رشته‌های یک صنعت براساس زنجیره ارزش صنعت مطرح می‌شود. در نهایت هم در یک جمع‌بندی الگوی شناسایی ساختار نهادی تولید در هر یک از صنایع ارائه می‌گردد، این شناسایی با توجه به گروه‌بندی موجود در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی انجام خواهد پذیرفت.

۱) ماهیت فعالیت‌های اقتصادی و بنگاه‌های هر صنعت

قانونگذار با توجه به هدف قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی فعالیت‌های اقتصادی را گروه‌بندی می‌کند. این گروه‌بندی نه تنها چهره یک صنعت را بعد از اجرای این قانون مشخص می‌کند بلکه می‌تواند معیاری باشد برای شناسایی وضعیت کنونی یک صنعت. در ذیل ابتدا به این گروه‌بندی پرداخته می‌شود و سپس ماده‌ای دیگر از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی بررسی می‌شود که شرکت‌های دولتی را دسته‌بندی می‌کند.

الف. گروه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی

ماده ۲ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی فعالیت‌های اقتصادی کشور را در سه گروه دسته‌بندی می‌کند. متن این ماده به این شرح است: "فعالیت‌های اقتصادی در جمهوری اسلامی ایران شامل تولید، خرید و یا فروش کالاها و یا خدمات به سه گروه زیر تقسیم می‌شود:

گروه یک- تمامی فعالیت‌های اقتصادی به جز موارد مذکور در گروه دو و سه این ماده.

گروه دو- فعالیت‌های اقتصادی مذکور در صدر اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به جز موارد مذکور در گروه سه این ماده.

گروه سه- فعالیت‌ها، مؤسسات و شرکت‌های مشمول این گروه عبارتند از: ۱) شبکه‌های مادر مخابراتی و امور واگذاری بسامد(فرکانس)، ۲) شبکه‌های اصلی تجزیه و مبادلات و مدیریت توزیع خدمات پایه پستی، ۳) تولیدات محرمانه یا

ضروری نظامی، انتظامی و امنیتی به تشخیص فرماندهی کل نیروهای مسلح، ۴) شرکت ملی نفت ایران و شرکت‌های استخراج و تولید نفت خام و گاز، ۵) معادن نفت و گاز، ۶) بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک ملی ایران، بانک سپه، بانک صنعت و معدن، بانک توسعه صادرات، بانک کشاورزی، بانک مسکن و بانک توسعه تعاون، ۷) بیمه مرکزی و شرکت بیمه ایران، ۸) شبکه‌های اصلی انتقال برق، ۹) سازمان هواپیمایی کشوری و سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، ۱۰) سدها و شبکه‌های بزرگ آبرسانی، ۱۱) رادیو و تلویزیون.

تشخیص، انطباق و طبقه‌بندی فعالیتها و بنگاه‌های اقتصادی موضوع این ماده با هر یک از سه گروه به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی ظرف شش ماه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد و در مورد بند (۳) گروه سه، مصوبه هیأت وزیران باید به تصویب فرماندهی کل نیروهای مسلح برسد.

با توجه به ماهیت این ماده و نیز مفاد مواد بعدی قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مشخص می‌شود که این ماده سعی در مشخص نمودن حوزه فعالیت‌های بخش دولتی و بخش غیر دولتی دارد. به این دلیل است که می‌توان از این ماده صنایع مورد نظر الگو را استخراج نمود. گروه بندی ارائه شده در این ماده شاخصی برای مشخص کردن حوزه مالکیت و مدیریت دولت در فعالیت‌های اقتصادی است.

ب. شرکت‌های دولتی مادر تخصصی و عملیاتی

ماده ۱۳ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به سامان‌دهی شرکت‌های دولتی پرداخته است. در این ماده آمده است که به منظور ساماندهی و استفاده مطلوب از شرکت‌های دولتی و افزایش بازدهی و بهره‌وری و اداره مطلوب شرکت‌هایی که با رعایت ماده (۳) این قانون در بخش دولتی باقی می‌مانند دولت مکلف است: کلیه امور مربوط به سیاست‌گذاری و اعمال وظایف حاکمیتی را که به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب دولت تعیین می‌شود طی دو سال از تاریخ تصویب این قانون از شرکت‌های دولتی منفک و به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی تخصصی ذی‌ربط محول کند. در بند ب این ماده نیز تکلیف شرکت‌های دولتی باقی مانده مشخص شده و مقرر گشته که شرکت‌هایی که دولتی باقی می‌مانند و یا براساس این قانون دولتی تشکیل می‌شوند به استثنای بانک‌ها و بیمه‌ها صرفاً در دو قالب شرکت مادر تخصصی یا اصلی و شرکت‌های عملیاتی یا فرعی فعالیت کنند.

۲) تشکلهای، اتحادیه‌ها، اصناف و سایر نهادهای جمعی مرتبط با یک صنعت

قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در دو ماده به شکل مستقیم بر تشکیل نهادهای جمعی تأکید کرده است: ماده ۱۵ بر لزوم ایجاد انجمن‌های صنفی-حرفه‌ای تأکید کرده است و ماده ۵۹ تشکیل نهادهای تنظیم‌کننده بخشی را از اختیارات شورای رقابت دانسته است. در ذیل به این دو موضوع پرداخته می‌شود.

الف. انجمن‌های صنفی-حرفه‌ای

ماده ۱۵ دولت را موظف به ایجاد زمینه‌های تأسیس انجمن‌های صنفی-حرفه‌ای را به صورت سازمان‌های مردم نهاد فراهم نماید. وظیفه این انجمن‌ها از نظر این ماده این است که برای تحقق مقررات صنفی و حرفه‌ای، اصول اخلاق حرفه‌ای و

توسعه علمی و تکنولوژی در رشته‌های مرتبط فعالیت کنند. طبق این ماده دستگاه‌های اجرایی موظفند در تدوین و اصلاح ضوابط و مقررات از این انجمن‌ها نظر مشورتی اخذ نمایند. نهادهای جمعی با اهداف مختلفی شکل می‌گیرند و هر یک نیازهای خاصی را برای یک فعالیت اقتصادی مرتفع می‌کنند. برای مثال در صنعت برق کشور نهادهای جمعی متعددی از جمله سندیکای برق ایران، سندیکای شرکت‌های تولیدکنندگان برق، انجمن صنفی تولیدکنندگان تابلوهای برق ایران، انجمن مهندسی بهره‌وری صنعت برق ایران و انجمن صنفی نیروگاه‌های کشور وجود دارند، که هر یک با توجه به نیازهای این صنعت نیازهای خاصی را برآورده می‌کنند.

ب. نهاد تنظیم‌کننده بخشی

ماده ۵۹ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به شورای رقابت اختیار می‌دهد که پیشنهاد تشکیل نهاد تنظیم‌کننده بخشی را در برخی موارد مصداق این ماده بدهد. متن این ماده به این شرح است "شورای رقابت می‌تواند در حوزه کالا یا خدمتی خاص که بازار آن مصداق انحصار طبیعی است، پیشنهاد تشکیل نهاد تنظیم‌کننده بخشی را برای تصویب به هیأت وزیران ارائه و قسمتی از وظایف و اختیارات تنظیمی خود در حوزه مزبور را به نهاد تنظیم‌کننده بخشی واگذار نماید.

ترکیب اعضای نهادهای تنظیم‌کننده بخشی به پیشنهاد شورای رقابت با تصویب هیأت وزیران تعیین می‌شود. شرایط انتخاب اعضای این نهادها، مطابق بند «ب» ماده (۵۳) این قانون است و اعضای آنها در حیطه وظایف و اختیارات تفویض شده، مسئولیتهای پیش‌بینی شده در این قانون برای اعضای شورای رقابت را برعهده دارند. در هر حال هیچ نهاد تنظیم‌کننده بخشی نمی‌تواند مغایر با این قانون یا مصوبات شورای رقابت در زمینه تسهیل رقابت تصمیم بگیرد یا اقدام کند."

۳) دستگاه‌های دولتی مرتبط با یک صنعت

با توجه به امور حامکتی دولت، دستگاه‌های مختلفی در دولت در ارتباط با فعالیتهای اقتصادی به وجود آمده‌اند که گاه برای اداره امور یک صنعت خاص شکل گرفته‌اند و گاه برای چندین صنعت و فعالیت اقتصادی مشترک هستند. این دستگاه‌ها وظایف گوناگونی از جمله نظارت بر فعالیتهای اقتصادی، حمایت از بنگاه‌ها و قانونگذاری را بر عهده دارند. دستگاه‌های مزبور معمولاً وزارتخانه‌ها یا سازمان‌های دولتی هستند. برای مثال صنعت مخابرات با چند نهاد دولتی که هر یک وظیفه‌ای را در قبال این صنعت انجام می‌دهند در ارتباط است، از جمله وزارت ارتباطات و سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی که متولیان اصلی صنعت مخابرات در کشور هستند.

۴) شناسایی رشته‌های یک صنعت براساس زنجیره ارزش صنعت

مفهوم صنعت در عمل با این تعریف مرسوم که تعدادی بنگاه که یک کالای مشابه تولید می‌کنند، بسیار متفاوت است. بیان مفهوم زنجیره تامین^۶ و زنجیره ارزش^۷ به روشن شدن ماهیت یک صنعت در دنیای واقعی کمک می‌کند. زنجیره ارزش

مجموعه‌ای از عملیات‌ها در یک صنعت است که بصورت زنجیره گونه انجام می‌شود تا به خلق ارزش منجر شود. زنجیره ارزش، ابزاری توانمند در بازشناسی فرایندها، فعالیت‌ها و عملیات گوناگون سازمان‌ها از طریق بررسی عواملی همچون طراحی و تولید، بازاریابی، تحویل، خدمات پس از فروش و غیره بوده و ابزاری مناسب در ارائه تحلیلی راهبردی به شمار می‌رود.

محققان و نویسندگان مختلف نگرش‌ها و تعاریف متفاوتی را از زنجیره تامین ارائه کرده‌اند. برخی زنجیره تامین را در روابط میان خریدار و فروشنده محدود کرده‌اند که چنین نگرشی تنها بر عملیات خرید رده اول در یک سازمان تمرکز دارد. گروه دیگری به زنجیره تامین دید وسیع‌تری داده و آن را شامل تمام سرچشمه‌های تامین (پایگاه‌های تامین) برای سازمان می‌دانند. با این تعریف، زنجیره تامین شامل تمام تامین کنندگان رده اول، دوم، سوم و ... خواهد بود. چنین نگرشی به زنجیره تامین، تنها به تحلیل شبکه تامین خواهد پرداخت. دید سوم، نگرش زنجیره ارزش پورتر است که در آن زنجیره تامین شامل تمام فعالیت‌های مورد نیاز برای ارائه یک محصول یا خدمت به مشتری نهایی است. با نگرش یاد شده به زنجیره تامین، توابع ساخت و توزیع به عنوان بخشی از جریان کالا و خدمات به زنجیره اضافه می‌شود؛ در واقع با این دید، زنجیره تامین شامل سه حوزه تدارک، تولید و توزیع است.

مایکل پورتر^۸ در سال ۱۹۸۵ مدل زنجیره ارزش را ارائه داد. طبق این مدل فعالیت‌های دخیل در سازمان‌های تولیدی را می‌توان به دو بخش زیر تقسیم کرد:^۹

۱ - **فعالیت‌های اصلی:** تدارکات ورودی؛ عملیات تولیدی؛ تدارکات خروجی؛ بازاریابی و فروش؛ خدمات پس از فروش.

۲ - **فعالیت‌های پشتیبانی:** زیرساخت‌های سازمانی (حسابداری مالی مدیریت)؛ مدیریت منابع انسانی؛ تحقیق و توسعه؛ تهیه و تدارکات.

فعالیت‌های اصلی آن دسته از فعالیتهایی هستند که اصطلاحاً ارزش افزا^{۱۰} نامیده می‌شوند. یعنی انجام آن‌ها سبب ارتقای ارزش محصول و حرکت آن به سمت مشتری می‌شوند. مثلاً مواد اولیه وارده، دریافت، ذخیره سازی و... می‌شود (لجستیک ورودی) سپس عملیات تولیدی بر روی این مواد صورت می‌گیرد که آن را به محصول تولید شده ارتقا می‌دهد. در ادامه محصول تولیدی بسته‌بندی، حمل و انبار می‌شود (لجستیک خروجی). سپس فعالیتهای بازاریابی بر روی محصول سبب افزایش ارزش محصول و فروش آن سبب تبدیل محصول به پول می‌شود. خدمات پس از فروش نیز فعالیت ارزش افزای دیگری است که در انتها درمورد محصول اعمال می‌گردد. تمامی این فعالیت‌ها منبع مستقیم سودآوری سازمان به شمار می‌روند.

رویکرد زنجیره ارزش در تحلیل فعالیت‌های درون سازمانی ابزاری موثر در شناخت نقاط ضعف و قوت و تصمیم‌گیری در مورد هر یک از این فعالیت‌ها است. این زنجیره از دوسو با موثرترین عوامل محیطی یعنی تامین کنندگان و مشتریان مرتبط

v- Value chain

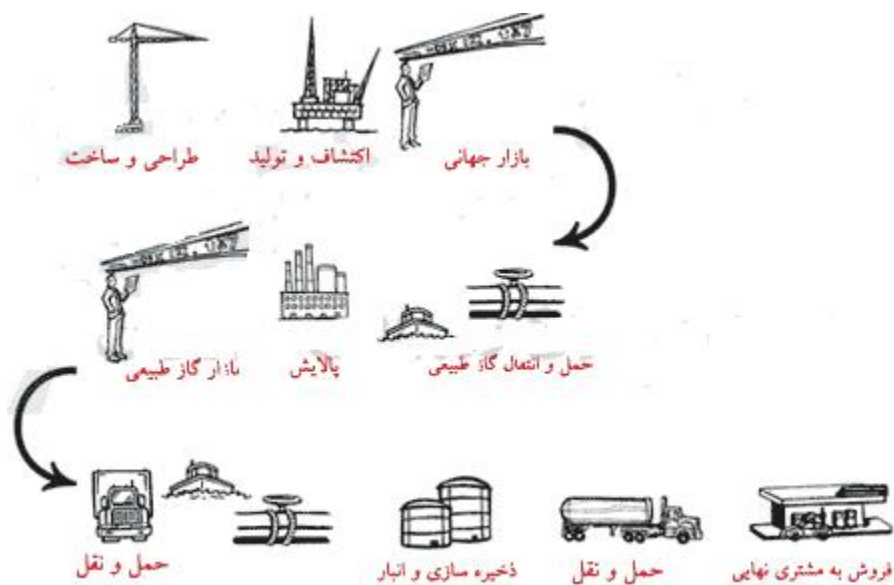
۸ -Porter

۹-محترمی و تفرشی ۱۳۸۲

۱۰- value added

می‌شود. ارتباط زنجیره ارزش سازمان با زنجیره ارزش تامین کنندگان و مشتریان تشکیل زنجیره‌ای را می‌دهد که «پورتر» از آن به عنوان سیستم ارزش نام می‌برد.

مایکل پورتر (۱۹۸۵) فعالیت‌هایی را که یک شرکت از نقطه شروع یعنی تأمین مواد اولیه تا رسیدن محصول نهایی به دست مصرف کننده نهایی انجام می‌دهد، به عنوان یک زنجیره ارزش توصیف نمود، به طوری که طی هر یک از این مراحل یا فعالیت‌ها، ارزشی بر کالا یا خدمت افزوده می‌شود. پورتر عقیده داشت که زنجیره ارزش، تعیین کننده فعالیت‌های مرتبط استراتژیکی است که یک شرکت از طریق آنها کسب‌وکار خود را هدایت می‌کند. در شکل ذیل یک نمونه زنجیره تامین برای صنعت گاز به نمایش درآمده است.^{۱۱}

۵) جمع‌بندی: الگوی شناسایی ساختار نهادی تولید در هر یک از صنایع

جدول ذیل رشته فعالیت‌های هر صنعت منتخب را به نمایش می‌گذارد و وضعیت این صنایع را در گروه‌های یک، دو و سه مورد نظر قانون مشخص می‌کند و جایگاه نهادی آن‌ها را نیز نشان می‌دهد.

جدول ۱- الگوی پیشنهادی برای شناسایی ساختار نهادی تولید در هر یک از صنایع طبق قانون اجرای سیاست‌های کلی

اصل ۴۴ قانون اساسی

معیار	شماره مواد مرتبط در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	رشته‌های یک صنعت	رشته X از صنعت	رشته Y از صنعت	رشته Z از صنعت
وضعیت تولید	-	بنگاه‌ها (تعداد و ارزش تولید)			
ماهیت مالکیت	مواد (۳) و (۴)	بنگاه‌های دولتی (تعداد و ارزش تولید)			
		بنگاه‌های عمومی غیردولتی (تعداد و ارزش تولید)			
		بنگاه‌های تعاونی (تعداد و ارزش تولید)			
		بنگاه‌های خصوصی (تعداد و ارزش تولید)			
ماهیت فعالیت (گروه‌بندی بنگاه‌ها)	ماده (۲)	بنگاه‌های گروه یک (تعداد و ارزش تولید)			
		بنگاه‌های گروه دو (تعداد و ارزش تولید)			
		بنگاه‌های گروه سه (تعداد و ارزش تولید)			
ماهیت نهادهای فرابنگاهی	مواد (۱۳)، (۱۵) و (۵۹)	دستگاه دولتی مرتبط (عنوان و کارکردها)			
		نهاد تنظیم‌کننده بخشی (عنوان و کارکردها)			
		نهادهای صنفی و حرفه‌ای (عنوان و کارکردها)			

گام دوم، انتخاب موضوعات اصلی الگوی پایش در یک صنعت

تهیه الگو در هر حوزه‌ای ایجاب می‌کند که برای تقویت قدرت تحلیل مدل از برخی واقعیات چشم‌پوشی کرده و به مسائل مهم‌تر پرداخته شود تا الگو قابل فهم‌تر و کاربردی‌تر باشد. به علاوه، در نظر گرفتن تمام روابط موجود در واقعیت نه تنها تحلیل را مشکل، بلکه حصول به نتایج مستحکم را سخت می‌کند. با توجه به این امر برای این که الگوی پایش قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی امکان‌پذیرتر باشد به جای این که کل موضوعات مطرح شده در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مورد بررسی قرار گیرد به برخی موضوعات مهم و اصلی پرداخته می‌شود. بنابراین در این گام برای این که موضوعات اصلی الگوی پایش انتخاب شوند اقداماتی به شرح زیر انجام شد:

۱. بررسی سوابق مطالعاتی و گزارشهای رسمی دولت و مجلس شورای اسلامی درباره قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و کارهای مرتبط با آن،
۲. انتخاب موضوعاتی از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و نیز موادی از قانون برنامه پنجم توسعه به صورت مقدماتی که بیشترین ارتباط را با فعالیت‌های صنایع کشور داراست،
۳. جهت اطمینان از صحت موضوعات انتخاب شده و نیز اطمینان از عملی بودن این روش، اهمیت این موضوعات در چند سایت معتبر مورد جستجو قرار گرفت،
۴. نهایی کردن موضوعات با کسب نظر از مسئولین، ذی‌نفعان و فعالان اقتصادی درباره این موضوعات با روش مصاحبه.

بنابراین مراحل انتخاب موضوعات اصلی الگوی پایش را می‌توان به شکل زیر نشان داد:

مرحله اول: بررسی سوابق مطالعاتی و گزارشهای رسمی

بدون شک عملی بودن الگوی پایش ایجاب می‌کند که قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی از زوایای مختلف به دقت مورد کنکاش و مطالعه قرار گرفته و کارهای انجام شده در این حوزه نیز به دقت بررسی شوند. از این‌رو، همان‌طور که در تصویر فوق مشاهده می‌شود اولین مرحله مطالعه و کنکاش در متن قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و متون مرتبط از جمله سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، سیاست‌های کلی برنامه پنجم و قانون برنامه پنجم توسعه است. به علاوه، در راستای تحقق این امر برخی گزارش‌ها از جمله گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و گزارش تدوین شاخص‌های اجرایی تحقق اهداف اصل ۴۴ قانون اساسی و نیز پایگاه اطلاع‌رسانی اصل ۴۴ مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت.

شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی با استناد بند (۱) ماده (۴۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و چهارم قانون اساسی، سیاست‌ها و خط‌مشی‌های اجرایی برای تحقق اهداف سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و چهارم (۴۴) قانون اساسی را در ۴ محور توانمندسازی بخش خصوصی در فعالیت‌های اقتصادی و رفع موانع، توسعه و ارتقای توانمندی بخش تعاونی، محدود کردن امورتصدی‌گری‌های دولت در حوزه فعالیت‌های اقتصادی (متناسب سازی اندازه دولت) و ارتقای کارآمدی و ساماندهی فعالیت‌های اقتصادی دولت تصویب و تمامی دستگاه‌های اجرایی کشور را مکلف نمود تا هرگونه برنامه ریزی و اقدامات اجرایی خود را در چارچوب این محورها انجام دهند. زیر مجموعه هر کدام از این محورها به شرح زیر است:

الف- توانمند سازی بخش خصوصی در فعالیت‌های اقتصادی و رفع موانع

۱- توانمند سازی بخش خصوصی به منظور ورود به عرصه فعالیت‌های اقتصادی گروه یک و دو ماده ۲ قانون

۲- آموزش بخش خصوصی

۳- بهبود فضای کسب و کار و حذف فرآیندهای غیرضروری در عرصه فعالیت‌های اقتصادی

۴- تغییر ساختار بازارها به منظور تسهیل فرایند رقابت

۵- زمینه‌سازی برای جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی

۶- توسعه و تقویت سازمان‌های مردم‌نهاد

ب- توسعه و ارتقای توانمندی بخش تعاونی

۱- اولویت‌دهی به بخش تعاون و حمایت دولت از تشکیل و توسعه تعاونی‌ها

۲- حمایت دولت از تأمین منابع سرمایه‌ای بخش تعاون

۳- توانمندسازی تعاونی‌ها در راستای افزایش کارآمدی آن‌ها

ج- محدود کردن امورتصدی‌گری‌های دولت در حوزه فعالیت‌های اقتصادی (متناسب‌سازی اندازه دولت)

۱- عدم فعالیت دولت در قلمرو فعالیت‌های خارج از صدر اصل ۴۴ و چهارم (۴۴) قانون اساسی شامل فعالیت‌ها

و بنگاه‌های مشمول گروه یک ماده ۲ قانون

۲- کاهش سهم و نقش بخش دولتی در فعالیت‌های صدر اصل ۴۴ و چهارم (۴۴) قانون اساسی شامل فعالیت‌ها و

بنگاه‌های مشمول گروه دو ماده ۲ قانون

د- ارتقای کارآمدی و ساماندهی فعالیت‌های اقتصادی دولت

۱- آماده سازی بنگاه ها و فعالیت های اقتصادی مشمول واگذاری

۲- مدیریت کارآمد شرکت ها و فعالیت های اقتصادی موضوعات گروه سه ماده (۲) قانون

گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی که تاکنون هر شش ماه یک گزارش منتشر شده (که آخرین مورد گزارش شماره ۷ بوده) در قالب این محورها تنظیم می‌شود.

مرحله دوم: انتخاب موضوعاتی از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به صورت مقدماتی

در مرحله دوم با تکیه بر مطالعات انجام شده در مرحله قبل و موضوعاتی که در برخی از کارها مرتبط برآن تاکید شده بود چند موضوع از متن قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به شرح ذیل استخراج شد تا در مراحل بعد از میان آن‌ها موضوعات اصلی و احکام قانون استخراج شوند:

اخلال در رقابت، ادغام بنگاه‌ها، اطلاعات واگذاری، بخش تعاونی، بخش خصوصی، بخش دولتی، بخش غیردولتی، بنگاه غیردولتی، بنگاه‌های دولتی، تسهیل رقابت و منع انحصار، تسهیل سرمایه‌گذاری، تسهیل واگذاری، رویه‌های ضد رقابتی، سازمان خصوصی‌سازی، شرکت دولتی، شفاف‌سازی فعالیت، شورای رقابت، شورای عالی اصل ۴۴، عرضه عمومی سهام، فروش بنگاه، قیمت کالاها و خدمات بنگاه‌های غیردولتی، کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری، مالکیت دولت، مجوز فعالیت، مدیریت دولت، مشارکت دولتی، مشمول واگذاری، نظر مشورتی فعالان اقتصادی، نهاد تنظیم‌کننده بخشی، نهادهای تنظیم مقررات بخشی، واگذاری، واگذاری از طریق بورس، هیات واگذاری، جذب سرمایه‌گذاری خارجی، سرمایه‌گذاری خارجی، سرمایه خارجی، بانک خارجی و مشارکت خارجی.

مرحله سوم: اولویت‌بندی موضوعات

در مرحله سوم، موضوعات مقدماتی در چند سایت مرتبط با اصل ۴۴ قانون اساسی مورد جستجو قرار گرفت تا از صحت انتخاب آن‌ها اطمینان حاصل شده و نیز مشخص شود که این موضوعات با توجه به فراوانی‌شان چه اندازه مورد تاکید مسئولان، فعالان اقتصادی و کارشناسان قرار گرفته‌اند. به عبارت دیگر، این موضوعات تا چه اندازه دغدغه افراد صاحب نظر و ذینفعان بوده‌اند. با توجه به هدف و ماهیت تهیه این الگو از میان سایت‌های خبری و مرتبط با این حوزه، منابع زیر برای جستجو انتخاب شدند:

- سایت روزنامه دنیای اقتصاد،
- سایت ماهنامه اقتصاد ایران،
- سایت اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران،
- سایت اتاق بازرگانی، صنایع و معادن تهران،
- سایت پایگاه اطلاع رسانی دبیرخانه شورای عالی اصل ۴۴ قانون اساسی،
- سایت اصل ۴۴ قانون اساسی،
- سایت سازمان خصوصی‌سازی
- مجله کارآفرینی.

جستجو در این سایت‌ها و منابع برای سالهای ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ انجام گرفت. نتیجه این جستجو در جدول ذیل خلاصه شده است. همان گونه که مشاهده می‌شود واگذاری، بخش خصوصی، شرکت دولتی، هیات واگذاری و ادغام بنگاه‌ها در بین این موضوعات بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داده‌اند.

جدول ۲- موضوعات موجود در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و فراوانی آنها در سایت‌های

تخصصی

ردیف	موضوعات	فراوانی	ردیف	موضوعات	فراوانی
۱	واگذاری	۲۳۰	۲۱	بنگاه‌های دولتی	۹
۲	بخش خصوصی	۲۰۴	۲۲	مالکیت دولت	۹
۳	شرکت دولتی	۵۵	۲۳	رویه‌های ضد رقابتی	۸
۴	هیات واگذاری	۵۰	۲۴	مجوز فعالیت	۸
۵	ادغام بنگاه‌ها	۴۹	۲۵	فروش بنگاه	۷
۶	سرمایه گذاری خارجی	۴۲	۲۶	شورای عالی اصل ۴۴	۷
۷	تسهیل سرمایه‌گذاری	۳۸	۲۷	اخلال در رقابت	۶
۸	واگذاری از طریق بورس	۳۶	۲۸	تسهیل رقابت و منع انحصار	۴
۹	شورای رقابت	۳۳	۲۹	مشارکت خارجی	۴
۱۰	عرضه عمومی سهام	۳۱	۳۰	کتاب راهنمای سرمایه گذاری	۴
۱۱	سازمان خصوصی‌سازی	۲۸	۳۱	شفاف‌سازی فعالیت	۳
۱۲	قیمت گذاری	۲۶	۳۲	تسهیل واگذاری	۲
۱۳	مدیریت دولت	۲۴	۳۳	سرمایه خارجی	۱
۱۴	بخش دولتی	۲۲	۳۴	نهادهای تنظیم مقررات بخشی	۱
۱۵	خصوصی‌سازی	۱۸	۳۵	اطلاعات واگذاری	۰
۱۶	جذب سرمایه گذاری خارجی	۱۸	۳۶	بنگاه غیردولتی	۰
۱۷	نظر مشورتی فعالان اقتصادی	۱۴	۳۷	مشارکت دولتی	۰
۱۸	شبه دولتی	۱۴	۳۸	نهاد تنظیم کننده بخشی	۰
۱۹	مشمول واگذاری	۱۰	۳۹	قیمت کالاها و خدمات بنگاه‌های غیر دولتی	۰
۲۰	بخش غیردولتی	۱۰	۴۰	بانک خارجی	۰

مرحله چهارم: کسب نظر از مسئولین، ذی‌نفعان و فعالان اقتصادی درباره موضوعات

مرحله دیگر، مصاحبه با ذی‌نفعان بخش خصوصی، مسئولین و صاحب نظران اصل ۴۴ بود. در این مرحله موضوعات اصلی و فرعی مطابق با دسته‌بندی که انجام شده بود در اختیار مصاحبه شونده‌گان قرار گرفت. در این مصاحبه‌ها،

مصاحبه‌شوندگان عمدتاً دغدغه‌های خود را در یکی از موضوعات داشتند. به عنوان مثال یکی از فعالان صنعت برق از مشکلات سیاست‌های اتخاذ شده برای واگذاری بسیار سخن گفت و نیز از عدم حمایت دولت از بنگاه‌های واگذار شده انتقاد کرد.

مرحله پنجم: انتخاب نهایی موضوعات اصلی از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

در این مرحله، موضوعات انتخابی در ذیل ۸ موضوع اصلی دسته‌بندی شد تا احکام مرتبط از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ و نیز قانون برنامه پنجم با توجه با این موضوعات اصلی استخراج شود. جدول ذیل، این موضوعات اصلی و فراوانی آن‌ها و موضوعات ذیل هر کدام را نشان می‌دهد. همان گونه که در این جدول مشاهده می‌شود واگذاری سهام دولتی بیشترین فراوانی و قیمت گذاری دارای کمترین فراوانی در بین موضوعات اصلی هستند. ذیل هر یک از موضوعات اصلی با توجه به گستردگی و زمینه‌های مرتبط چند موضوع فرعی قرار گرفته است، در بین این موضوعات واگذاری سهام دولت و فعالیت‌های اقتصادی دولت بیشترین موضوعات فرعی را ذیل خود جای داده‌اند. موضوعات فرعی در ستون آخر جدول آورده شده‌اند.

جدول ۳- موضوعات اصلی منتخب از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و فراوانی آنها

موضوعات اصلی	موضوعات اولیه	فراوانی
واگذاری سهام دولتی	واگذاری	۳۳۴
	واگذاری از طریق بورس	
	عرضه عمومی سهام	
	خصوصی‌سازی	
	مشمول واگذاری	
	فروش بنگاه	
	تسهیل واگذاری	
	اطلاعات واگذاری	
نقش بخش خصوصی	بخش خصوصی	۲۲۸
	نظر مشورتی فعالان اقتصادی	
	بخش غیردولتی	
	بنگاه غیردولتی	
فعالیت‌های اقتصادی دولتی	شرکت دولتی	۱۳۳
	مدیریت دولت	
	بخش دولتی	
	شبه دولتی	
	بنگاه‌های دولتی	

موضوعات اصلی	موضوعات اولیه	فراوانی
	مالکیت دولت	
	مشارکت دولتی	
رقابت	ادغام بنگاه‌ها	۱۰۰
	شورای رقابت	
	رویه‌های ضد رقابتی	
	اخلال در رقابت	
	تسهیل رقابت و منع انحصار	
نهادهای اجرایی قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	هیات واگذاری	۸۵
	سازمان خصوصی‌سازی	
	شورای عالی اصل ۴۴	
سرمایه‌گذاری خارجی	جذب سرمایه‌گذاری خارجی	۶۵
	سرمایه‌گذاری خارجی	
	سرمایه خارجی	
	بانک خارجی	
	مشارکت خارجی	
تسهیل سرمایه‌گذاری و مقررات‌زدایی	تسهیل سرمایه‌گذاری	۵۴
	مجوز فعالیت	
	کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری	
	شفاف‌سازی فعالیت	
	نهادهای تنظیم مقررات بخشی	
	نهاد تنظیم‌کننده بخشی	
قیمت‌گذاری کالاها و خدمات	قیمت‌گذاری	۲۶
	قیمت کالاها و خدمات بنگاه‌های	
	غیردولتی	

جمع‌بندی: موضوعات اصلی و فرعی انتخاب شده

پس از مطالعه دقیق قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و نیز کارهای انجام شده در ارتباط با آن، انتخاب موضوعات از قانون، جستجو و مصاحبه در ارتباط با این موضوعات، در نهایت این موضوعات تحت ۵ عنوان اصلی و چندین موضوع فرعی به شرح زیر دسته‌بندی شدند:

شماره موضوع	عنوان موضوع اصلی
موضوع اول	واگذاری سهام دولتی
موضوع دوم	نقش بخش خصوصی
موضوع سوم	فعالیت‌های اقتصادی دولتی
موضوع چهارم	تسهیل رقابت
موضوع پنجم	تسهیل سرمایه‌گذاری و تولید (قیمت‌گذاری، مقررات‌زدایی و سرمایه‌گذاری خارجی)

گام سوم، شناسایی اقدامات اجرایی، معیارها و منابع اطلاعاتی مرتبط با موضوعات اصلی

در گام سوم برای طراحی الگوی پایش قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، اقدامات اجرایی، شاخص‌ها و منابع اطلاعاتی مرتبط با موضوعات اصلی از احکام قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی استخراج می‌شود. احکام موجود در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و قانون برنامه پنجم به اقدامات مختلفی حکم می‌کنند از جمله موارد زیر:

- تهیه و تصویب آیین نامه و دستورالعمل،
- تشکیل نهاد خاصی،
- انجام اقدام خاص،
- حکم به وظیفه‌ای برای یک دستگاه دولتی.

تمام احکام موجود در قانون طبیعی است که قابلیت تبدیل به شاخص کمی را ندارند و فقط برخی اقدامات قابل ارزیابی با شاخصهای کمی هستند. از این رو، اقدامات اجرایی مرتبط با احکام موجود در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی ذیل سه عنوان تصویب آیین نامه یا دستورالعمل، تشکیل نهادهای مرتبط و اقدامات اجرایی دسته‌بندی شد و تا حد امکان برای هر یک از این اقدامات اجرایی معیارهایی با رعایت چند اصل زیر استخراج شد:

- (۱) معیارها تا حد ممکن خلاصه، چکیده و مفید باشند.
- (۲) از آوردن مباحث بخشی پرهیز شده یعنی احکامی که در ارتباط با فعالیت‌هایی همچون بانکداری، بیمه و راه آهن هستند حذف شد.

(۳) معیارها دقیقاً معطوف به وضعیت یک صنعت نوعی و به طور عام انتخاب شدند.

(۴) احکام هر ماده از قانون اگر چه با چند موضوع در ارتباط بوده ولی فقط ذیل یک موضوع آمده است.

پس از معرفی شاخصها و معیارها، منابع و فرایندها کسب اطلاعات در ارتباط با آنها نیز باید شناسایی شود. با توجه به این که قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی توسط طیف گسترده‌ای از دستگاه‌های دولتی اجرا می‌شود نمی‌توان انتظار داشت که تمام اطلاعات مربوط به معیارهای مرتبط با قانون از یک محل قابل احصاء باشد. بنابراین اطلاعات باید از دستگاه‌های مسئول اجرای هر بخش از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمع‌آوری

گردند و در الگو استفاده شوند. با توجه به این امر، مهمترین منابع اصلی کسب اطلاعات درباره این قانون را می‌توان به این شرح دانست: سازمان خصوصی‌سازی، هیات واگذاری، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارتخانه‌های ذی‌ربط هر صنعت، شرکتهای مادر تخصصی هر صنعت، سازمانهای توسعه‌ای دولتی، دبیرخانه شورای عالی اصل ۴۴، نهادهای تنظیم‌کننده بخشی، نهادهای صنفی، شورای رقابت و شورای گفتگو. جداول ذیل بر هر یک از احکام، اقدامات اجرایی، معیارهای استخراجی و منابع کسب اطلاعات را به تفکیک پنج موضوع اصلی زیر از قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به نمایش می‌گذارد.

موضوع اول: واگذاری سهام دولتی

موضوع دوم: نقش بخش خصوصی

موضوع سوم: فعالیتهای اقتصادی دولتی

موضوع چهارم: تسهیل رقابت

موضوع پنجم: تسهیل سرمایه‌گذاری و تولید (قیمت‌گذاری، مقررات‌زدایی و سرمایه‌گذاری خارجی)

موضوع اول: واگذاری سهام دولتی

جدول ۴- اقدامات اجرایی، شاخص ها و منابع اطلاعاتی در موضوع واگذاری سهام دولتی

موضوع فرعی	شماره مواد	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
یکم، حجم واگذاری سهام	ماده ۳، بند الف، تبصره ۱، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	دولت مکلف است سهم، سهم‌الشرکه، حق تقدم ناشی از سهام و سهم‌الشرکه، حقوق مالکانه، حق بهره‌برداری و مدیریت خود را در شرکت‌ها، بنگاه‌ها و مؤسسات دولتی و غیردولتی که موضوع فعالیت آن‌ها جزء گروه یک ماده (۲) این قانون است، تا پایان قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی واگذار نماید.	واگذاری ۱۰۰ درصد سهام دولت در فعالیتهای گروه یک	۱. ارزش سهام واگذار شده شرکت‌های گروه یک ۲. تعداد سهام واگذار شده شرکت‌های گروه یک ۳. تعداد شرکت‌های واگذار شده گروه یک	سازمان خصوصی سازی
	ماده ۳، بند ب، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	دولت مکلف است هشتاد درصد (۸۰٪) از ارزش مجموع سهام بنگاههای دولتی در هر فعالیت مشمول گروه دو ماده (۲) این قانون به استثناء راه و راه‌آهن را به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی واگذار نماید.	واگذاری ۸۰ درصد ارزش سهام بنگاه‌های دولتی گروه دو.	۱. ارزش سهام واگذار شده شرکتهای گروه دو ۲. تعداد سهام واگذار شده شرکتهای گروه دو ۳. تعداد شرکتهای واگذار شده گروه دو	سازمان خصوصی سازی
	ماده ۶، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	ماده- مؤسسات عمومی غیردولتی موضوع ماده (۵) قانون محاسبات عمومی مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی آن و شرکتهای تابعه و وابسته آنها حق مالکیت مستقیم و غیرمستقیم مجموعاً حداکثر تا چهل درصد (۴۰٪) سهم بازار هر کالا یا خدمت را دارند. تبصره ۱- تأدیه بدهی‌های دولت به این مؤسسات، نهادها و شرکتهای از طریق واگذاری سهام موضوع این قانون تنها با رعایت سقف‌های	تأدیه بدهی‌های دولت به مؤسسات عمومی غیردولتی از طریق واگذاری سهام رعایت سقف ۴۰ درصد مالکیت یک بازار توسط نهادها و مؤسسات عمومی	۱. ارزش واگذاری سهام به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی ۲. تعداد سهام واگذار شده برای تادیه بدهی دولت ۳. تعداد شرکت‌هایی که سهام	۱. سازمان خصوصی سازی ۲. هیات واگذاری ۳. وزارت امور اقتصادی و دارایی

الگوی پایش اجرای صحیح قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

موضوع فرعی	شماره مواد	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		مقرر در این قانون مجاز است. تبصره ۲- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است بر حسن اجرای این ماده و تبصره آن نظارت کند و در صورت مشاهده موارد مغایر، آن را به شورای عالی اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) جهت اتخاذ تصمیم اعلام نماید. تأدیه بدهیهای دولت به این مؤسسات، نهادها و شرکتها از طریق واگذاری سهام موضوع این قانون تنها با رعایت سقفهای مقرر در این قانون مجاز است.	غیردولتی	آن‌ها بابت تأدیه بدهی واگذار شده ۴. وضعیت مالکیت نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی در صنعت	
	ماده ۱۴، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	عملیات واگذاری توسط دولت باید به نحوی انجام گیرد که حداکثر تا پایان سال ۱۳۹۳ کلیه واگذاریها خاتمه یابد.	اتمام واگذاریها تا پایان سال ۹۳	۱. ارزش کل سهام باقیمانده دولتی در گروه یک ۲. ارزش کل سهام باقیمانده دولتی در گروه دو	۱. سازمان خصوصی سازی ۲. وزارتخانه ذی ربط
دوم، اقدامات پیش از واگذاری سهام	ماده ۱۶، بند ۴، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	برای خریداران شرکتهایی که حاضر باشند تعداد کارکنان شرکت را پس از واگذاری افزایش دهند مشوقهای مالی و یا غیرمالی از جمله تخفیف در اصل قیمت اعلام نماید.	اعمال مشوقهای مالی و یا غیرمالی به خریداران سهام دولتی	۱. ارزش مشوقهای مالی پرداخت شده ۲. مشوقهای غیرمالی	۱. هیات واگذاری ۲. سازمان خصوصی سازی
	ماده ۱۸، بند ۴، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	وزارت امور اقتصادی و دارایی ملزم است کلیه شرایط لازم را برای عرضه در بورس اوراق بهادار برای بنگاههای مشمول بند « الف » ماده (۲۰) این قانون فراهم نماید.	فراهم کردن شرایط عرضه سهام دولتی در بورس	وضعیت و تعداد شرکتهای پذیرش شده در بورس	۱. هیات واگذاری ۲. سازمان خصوصی سازی
	ماده ۱۸، بند ۳، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	به هیأت واگذاری اجازه داده می شود در اساسنامه و مقررات حاکم بر شرکتهای قابل واگذاری به بخش غیردولتی (صرفاً در مدت یک سال و قابل تمدید تا دوسال) در قالب قانون تجارت در جهت تسهیل در واگذاری و اداره شرکتها، اصلاحات لازم را انجام دهد.	اصلاح اساسنامه و مقررات حاکم بر شرکتهای قابل واگذاری	تعداد اصلاحات انجام شده در اساسنامه و مقررات حاکم بر شرکتهای قابل واگذاری	هیات واگذاری

الگوی پایش اجرای صحیح قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

موضوع فرعی	شماره مواد	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		در دوره زمانی مذکور این شرکتهای مشمول مقررات حاکم بر شرکتهای دولتی نیستند.			
	ماده ۱۹، بند ج، اصل ۴۴	تجزیه: در مواردی که واگذاری شرکت دولتی در چارچوب بند (۱۲) ماده (۱) این قانون موجب انتقال موقعیت انحصاری شرکت دولتی به بخشهای غیردولتی می‌شود، هیأت واگذاری می‌تواند در جهت کاهش سهم بازار بنگاه قابل واگذاری و یا افزایش بهره‌وری آن، نسبت به تفکیک و تجزیه شرکت اتخاذ تصمیم نماید و سپس حکم به واگذاری شرکت دهد.	تجزیه شرکت‌ها قبل از واگذاری	مشخصات شرکتهای دولتی که قبل از واگذاری تجزیه شده	۱. سازمان خصوصی‌سازی ۲. وزارتخانه ذیربط
	ماده ۱۹، بند د، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	ادغام: دولت می‌تواند چند شرکت قابل واگذاری دولتی را درهم ادغام کند و سپس به وزارت امور اقتصادی و دارایی اجازه دهد نسبت به واگذاری آن اقدام نماید.	ادغام شرکت‌ها قبل از واگذاری	مشخصات شرکت‌هایی که قبل از واگذاری ادغام شده‌اند	۱. سازمان خصوصی‌سازی ۲. وزارتخانه ذیربط
	ماده ۲۵، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	سازمان خصوصی‌سازی قبل از واگذاری سهام کنترلی شرکت‌های دولتی، حسب مورد شرایطی نظیر سرمایه‌گذاری جدید در همان شرکت، ارتقاء کارایی و بهره‌وری شرکت، تداوم تولید و ارتقاء سطح آن، ارتقاء فناوری و افزایش یا تثبیت سطح اشتغال در بنگاه را، در واگذاری شرط می‌نماید. چنانچه خریدار به شرایط عمل نماید به پیشنهاد سازمان خصوصی‌سازی هیأت واگذاری مجاز است سود فروش اقساطی را کاهش یا دوره فروش اقساطی را تمدید یا در اصل قیمت تخفیف دهد. انتقال قطعی سهام یا آزادسازی ضمانت‌های خریدار متناسب با انجام این تعهدات خواهد بود. نحوه اخذ تعهدات و درج این	شروط سازمان خصوصی‌سازی قبل از واگذاری سهام کنترلی درباره سرمایه‌گذاری جدید در همان شرکت، ارتقاء کارایی و ... در واگذاری سهام کنترلی	شروط سازمان خصوصی‌سازی قبل از واگذاری سهام کنترلی	۱. سازمان خصوصی‌سازی ۲. وزارتخانه ذیربط ۲. هیات واگذاری

الگوی پایش اجرای صحیح قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

موضوع فرعی	شماره مواد	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		شروط توسط طرفین براساس دستورالعملی خواهد بود که با رعایت ضوابط و مقررات قانونی به پیشنهاد سازمان خصوصی سازی ظرف سه ماه از تصویب قانون به تصویب هیأت واگذاری خواهد رسید.			
	ماده ۱۶، تبصره ۲، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	خریداران مکلفند در ازاء برخورداری از مشوقهای مالی و یا غیرمالی، برنامه کتبی خود را برای حفظ سطح اشتغال موجود و بازآموزی کارکنان بنگاه در حال واگذاری به هیأت واگذاری ارائه کنند.	ارائه برنامه کتبی برای حفظ سطح اشتغال موجود توسط خریداران	۱. برنامه کتبی ارائه شده برای حفظ سطح اشتغال از طرف خریداران و توافقیهای انجام شده ۲. تغییرات اشتغال در بنگاههای واگذار شده در صنعت	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارتخانه ذیربط ۲. سازمان خصوصی سازی
	ماده ۲۹، بند ۸، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	بازسازی ساختاری، تعدیل نیروی انسانی و آماده سازی بنگاهها جهت واگذاری.	بازسازی ساختاری، تعدیل نیروی انسانی و آماده سازی بنگاهها برای واگذاری	ارزش وجوه حاصل از واگذاری که صرف بازسازی ساختاری، تعدیل نیروی انسانی شده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. سازمان خصوصی سازی ۳. وزارتخانه ذیربط
	ماده ۲۱، بند الف، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	در مورد واگذاری از طریق عرضه عمومی سهام، قیمت گذاری عرضه اولین بسته از سهام هر شرکت، اندازه بسته سهام، روش انتخاب مشتریان استراتژیک و متقاضی خرید سهام کتبی، مدیریت، زمان مناسب عرضه سهام حسب مورد پس از انجام مطالعات کارشناسی	قیمت گذاری عرضه اولین بسته از سهام هر شرکت، تعیین اندازه بسته سهام برای واگذاری، روش انتخاب	اقدامات انجام شده برای قیمت گذاری، تعیین اندازه بسته سهام، انتخاب مشتریان سهام کتبی و مدیریتی و زمان	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: سازمان خصوصی سازی

الگوی پایش اجرای صحیح قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

موضوع فرعی	شماره مواد	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
			با پیشنهاد سازمان خصوصی سازی و تصویب هیأت واگذاری تعیین خواهد شد. در عرضه عمومی سهام رعایت قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ - الزامی است.	مشتریان استراتژیک و متقاضی خرید سهام کنترلی و مدیریتی، زمان مناسب عرضه سهام با تصویب هیأت واگذاری	مناسب عرضه سهام
سوم، روش واگذاری سهام	ماده ۲۰، بند الف، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	فروش بنگاه از طریق عرضه عمومی سهام در بورسهای داخلی یا خارجی	فروش بنگاه از طریق عرضه عمومی سهام در بورسهای داخلی یا خارجی	۱. تعداد شرکتهای واگذار شده از طریق بورس ۲. ارزش سهام واگذار شده از طریق بورس	۱. هیات واگذاری ۲. سازمان خصوصی سازی
	ماده ۲۰، بند ب، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	فروش بنگاه یا سهام بلوکی از طریق مزایده عمومی در بازارهای داخلی و یا خارجی.	فروش بنگاه یا سهام بلوکی از طریق مزایده عمومی در بازارهای داخلی و یا خارجی	۱. تعداد شرکتهای واگذار شده از طریق مزایده ۲. ارزش سهام واگذار شده از طریق مزایده	۱. هیات واگذاری ۲. سازمان خصوصی سازی
	ماده ۲۰، بند ب، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	فروش بنگاه یا سهام بلوکی از طریق مذاکره،	فروش بنگاه یا سهام بلوکی از طریق مذاکره	۱. تعداد شرکتهای واگذار شده از طریق مذاکره ۲. ارزش سهام واگذار شده از طریق مذاکره	۱. هیات واگذاری ۲. سازمان خصوصی سازی
	ماده ۶۱، قانون برنامه پنجم توسعه	به کارگران و کارکنان واحدهای مورد واگذاری، فقط برای یکبار سهام ترجیحی اعطاء می گردد. دولت مجاز است به دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی و صندوقهای بازنشستگی و کارکنان خود	اعطاء سهام ترجیحی (۵) درصد از سهام بنگاه) به مدیران و کارکنان واحدهای مورد واگذاری.	۱. ارزش سهام ترجیحی اعطاء شده به مدیران و کارکنان واحدهای واگذاری شده ۲. ارزش واگذار سهام یا سایر	۱. سازمان خصوصی سازی ۲. هیات واگذاری

موضوع فرعی	شماره مواد	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
چهارم، اقدامات پس از واگذاری	ماده ۳۴، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	در ازاء مطالبات آنان با توافق آنها سهم یا سایر اموال و دارائیه‌ها را واگذار نماید. پرداخت مطالبات کارکنان دولت از طریق واگذاری سهم و بنگاه‌ها و اموال و دارائیه‌ها به صندوقهای بازنشستگی و تعاونیه‌ها و دستگاههای اجرائی مذکور با رعایت تبصره (۱) ماده (۶) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل (۴۴) نیز مجاز است. دستگاهها و صندوقهای مذکور موظفند اموال و سهامی را که در اجرای این حکم تملک می‌نمایند به بخش خصوصی یا تعاونی برابر قوانین و مقررات به نحوی واگذار نمایند که در هیچ مورد فعالیت سرمایه‌گذاری آنها به صورت بنگاه‌داری نباشد.	واگذاری سهم یا سایر اموال و دارائیه‌های توسط دولت به کارکنان در ازای مطالبات آنان	اموال و دارائیه‌های توسط دولت به کارکنان در ازای مطالبات آنان با توافق با آنها	
	ماده ۲۳، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	در اجرای سیاست گسترش مالکیت عمومی به منظور تأمین عدالت اجتماعی، دولت مجاز است تا چهل درصد (۴۰٪) مجموع ارزش سهام بنگاههای قابل واگذاری در هر بازار موضوع گروه دو ماده (۲) این قانون را با ضوابط ذیل به اتباع ایرانی مقیم داخل کشور واگذار نماید.	واگذاری سهم بنگاه‌های قابل واگذاری گروه دو در قالب طرح سهام عدالت	۱. تعداد شرکتهای واگذار شده از طریق طرح سهام عدالت ۲. ارزش سهام واگذار شده از طریق طرح سهام عدالت	۱. هیات واگذاری ۲. سازمان خصوصی‌سازی ۳. دبیرخانه طرح سهام عدالت
	ماده ۲۳، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	سازمان خصوصی‌سازی مکلف است پس از انجام هر معامله، در مورد واگذاری سهام مدیریتی و کنترلی بنگاهها، بلافاصله با انتشار اطلاعیه‌ای در روزنامه کثیرالانتشار موارد زیر را اعلام کند: - نام بنگاه و خلاصه اطلاعات مالی و مدیریتی آن، - خلاصه‌ای از معامله انجام شده شامل میزان سهام واگذار شده، - نام مشاور یا مشاورانی که در فرایند معامله به سازمان خصوصی‌سازی، خدمات مشاوره‌ای داده‌اند،	انتشار اطلاعات مربوط سهام کنترلی و مدیریتی بنگاه‌ها بلافاصله پس از واگذاری توسط سازمان خصوصی‌سازی	مشخصات شرکتهایی که سهام آنها به صورت کنترلی و مدیریتی واگذار شده و اقدامات انجام شده برای واگذاری آنها	سازمان خصوصی‌سازی

موضوع فرعی	شماره مواد	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		- نام و نشانی خریدار، - نام شرکت تأمین سرمایه که پذیره نویسی سهام را متعهد گردیده است، - نام کارشناس رسمی دادگستری یا مؤسسات خدمات مالی که قیمت گذاری بنگاه را انجام داده اند،			
	ماده ۳۸، قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	دولت مکلف است سهام موضوع ماده (۳۴) را به گونه ای واگذار نماید که موجبات افزایش یا تداوم مالکیت و مدیریت دولت در شرکت های مشمول واگذاری را فراهم ننماید. در انتخاب مدیران، دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۸۶) این قانون مجاز به اخذ وکالت از شرکت های سرمایه گذاری استانی نخواهند بود. آیین نامه اجرایی این فصل با پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت تعاون و با همکاری نهادهای ذی ربط ظرف مدت حداکثر سه ماه از تصویب این قانون تهیه و به تصویب شورای عالی اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران خواهد رسید	جلوگیری از تداوم مالکیت و مدیریت دولت در شرکت های واگذار شده در قالب طرح سهام عدالت	تعداد شرکت های واگذار شده در قالب طرح سهام عدالت که مدیر آنها توسط دستگاه های دولتی تعیین شده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذی ربط ۳. دبیرخانه طرح سهام عدالت
	ماده ۲۵، قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	سازمان خصوصی سازی قبل از واگذاری سهام کتتری شرکت های دولتی، حسب مورد شرایطی نظیر سرمایه گذاری جدید در همان شرکت، ارتقاء کارایی و بهره وری شرکت، تداوم تولید و ارتقاء سطح آن، ارتقاء فناوری و افزایش یا تثبیت سطح اشتغال در بنگاه را، در واگذاری شرط می نماید. چنانچه خریدار به شرایط عمل نماید به پیشنهاد سازمان خصوصی سازی هیأت واگذاری مجاز است سود	تحقق شروط سازمان خصوصی سازی برای واگذاری سهام کتتری نظیر سرمایه گذاری جدید در همان شرکت، ارتقاء کارایی و ... در واگذاری سهام	رعایت شروط سازمان خصوصی سازی برای واگذاری سهام کتتری	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. سازمان خصوصی سازی ۲. وزارتخانه ذی ربط

موضوع فرعی	شماره مواد	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		فروش اقساطی را کاهش یا دوره فروش اقساطی را تمدید یا در اصل قیمت تخفیف دهد. انتقال قطعی سهام یا آزادسازی ضمانت‌های خریدار متناسب با انجام این تعهدات خواهد بود. نحوه اخذ تعهدات و درج این شروط توسط طرفین براساس دستورالعملی خواهد بود که با رعایت ضوابط و مقررات قانونی به پیشنهاد سازمان خصوصی‌سازی ظرف سه ماه از تصویب قانون به تصویب هیأت واگذاری خواهد رسید.	کنترلی		۲. هیات واگذاری
پنجم، واگذاری طرح‌ها و اموال	ماده ۱۸، بند ۵، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	در اجرای این قانون وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است آن دسته از طرح‌ها و تصدیهای اقتصادی و زیربنایی دولتی قابل واگذاری را که به صورت شرکت مستقل اداره نمی‌شوند و یا در قالب غیرشرکتی اداره می‌شوند و به نحو موجود قابل واگذاری نمی‌باشند و صرفاً به منظور واگذاری، ابتدا تبدیل به شخص حقوقی مناسب نموده و سپس نسبت به واگذاری آنها ظرف یک سال از زمان تبدیل و با رعایت تبصره‌های «۲» و «۳» بند «الف» ماده (۳) این قانون اقدام نماید. این حکم تا پایان سال ۱۳۹۲ معتبر است.	اقدام وزارت امور اقتصادی و دارایی جهت واگذاری فعالیت‌های غیرشرکتی	حجم و ارزش فعالیت‌های غیرشرکتی واگذار شده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذیربط
شرکتهای دولتی	ماده ۲۲۰، بند الف، قانون برنامه پنجم توسعه	واگذاری طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای جدید و نیمه‌تمام و تکمیل‌شده و آماده بهره‌برداری در قالب قراردادهای و شرایط مورد تصویب شورای اقتصاد با تعیین نحوه تأمین مالی دوره ساخت (فاینانس)، پرداخت هزینه‌های بهره‌برداری یا خرید خدمات در مدت قرارداد، با رعایت استانداردهای اجرای کیفیت خدمات و نهایتاً واگذاری طرح پس از دوره قرارداد به بخش غیردولتی	واگذاری طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای جدید و نیمه‌تمام و تکمیل‌شده و آماده بهره‌برداری	۱. ارزش تعداد طرح‌های جدید و نیمه‌تمام و تکمیل‌شده و آماده بهره‌برداری واگذار شده ۲. تعداد طرح‌های جدید و نیمه‌تمام و تکمیل‌شده و آماده بهره‌برداری واگذار شده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارتخانه ذیربط ۲. سازمان خصوصی‌سازی

موضوع فرعی	شماره مواد	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
	ماده ۲۲۰، بند ج، قانون برنامه پنجم توسعه	واگذاری حق بهره‌برداری طرحهای تملک دارایی سرمایه‌ای قابل واگذاری و نیز اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مالی مازاد بر نیاز دولت و دستگاههای اجرائی	واگذاری مالکیت یا حق بهره‌برداری طرحهای تملک دارایی سرمایه‌ای قابل واگذاری و نیز اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مالی مازاد بر نیاز دولت و دستگاه‌های اجرائی	ارزش طرح‌های و اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مالی واگذار شده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. سازمان خصوصی‌سازی ۲. وزارت امور اقتصادی و دارایی

موضوع دوم: نقش بخش خصوصی

جدول ۵- اقدامات اجرایی، شاخص ها و منابع اطلاعاتی در موضوع نقش بخش خصوصی

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
افزایش مالکیت، سرمایه گذاری و مشارکت بخش خصوصی	ماده ۴، بند الف، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت در فعالیتهای گروه یک ماده (۲) این قانون منحصرأ در اختیار بخش غیردولتی است.	سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت در فعالیتهای گروه یک منحصرأ در اختیار بخش خصوصی	سهم تولیدات بخش خصوصی در فعالیهای گروه یک	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. سازمان خصوصی‌سازی ۳. وزارتخانه ذیربط
	ماده ۴، بند ب، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت در فعالیتهای گروه دو ماده (۲) این قانون برای بخش‌های خصوصی، تعاونی و مؤسسات عمومی غیردولتی مجاز است.	اجازه به بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت در فعالیتهای گروه دو.	سهم تولیدات بخش خصوصی در گروه دو	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. سازمان خصوصی‌سازی ۳. وزارتخانه ذیربط
	ماده ۴، بند ج، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	فعالیت بخشهای خصوصی و تعاونی و عمومی غیردولتی در موارد مشمول گروه سه ماده (۲) این قانون با رعایت تبصره (۱) بند «ج» ماده (۳) این قانون مجاز است.	اجازه به بخش خصوصی برای ارائه خدمات مالی، فنی، مهندسی و مدیریتی به شرکتهای گروه سه	حجم خرید خدمات مالی، فنی، مهندسی و مدیریتی از بنگاه‌های بخش‌های غیردولتی در فعالیت‌های گروه سه	۱. وزارتخانه ذیربط ۲. شرکتهای مادر تخصصی دولتی
	ماده ۱۹، بند ح، ۲، قانون اجرای	مشارکت با بخش غیردولتی و آورده طرح نیمه‌تمام به عنوان سهم دولتی، و واگذاری سهم دولتی به بخش غیردولتی ظرف سه سال	مشارکت بخش دولتی در طرح‌های نیمه‌تمام	ارزش مشارکت بخش غیردولتی در	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد:

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
	سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	بعد از بهره‌برداری آن.		طرح‌های نیمه‌تمام دولتی	۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذیربط
	ماده ۲۸، بند ۲، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	دولت مکلف است سیاست‌هایی را اتخاذ نماید که از طریق هیأت امناء حساب ذخیره ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و بانک‌های عامل چهل درصد (۴۰٪) از مانده حساب ذخیره ارزی سال پیش را به بخش غیردولتی اختصاص دهد و در صورت وجود تقاضا در این بخش و داشتن طرح‌های دارای توجیه فنی و اقتصادی به متقاضیان پرداخت نماید. در هر صورت سهم بخش غیردولتی در هر سال نباید از چهل درصد (۴۰٪) برداشت از حساب ذخیره ارزی در آن سال کمتر باشد	استفاده از مانده حساب ذخیره ارزی برای بخش غیردولتی	ارزش تسهیلات به بخش غیردولتی از حساب ذخیره ارزی سهم بخش غیردولتی از تسهیلات حساب ذخیره ارزی	۱. بانک مرکزی ۲. وزارتخانه ذیربط
	ماده ۲۸، بند ۳، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	به هیأت امناء حساب ذخیره ارزی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به منظور افزایش سهم تسهیلات ارزی به بخش غیردولتی، بخشی از ارز حساب ذخیره ارزی و یا ارز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران را به عنوان سپرده در بانک‌های عامل جهت باز کردن خط اعتباری ارزی توسط بانک‌های عامل و بانک‌های خارجی و پرداخت تسهیلات بیشتر منظور نماید	دادن تسهیلات ارزی برای باز کردن خط اعتباری ارزی توسط بانک‌های عامل و بانک‌های خارجی	سهم بخش غیردولتی از تسهیلات ارزی	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. بانک مرکزی ۲. وزارتخانه ذیربط
تشکیل نهادهای صنفی و استفاده از	ماده ۱۵، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	دولت موظف است حداکثر ظرف شش ماه زمینه‌های تأسیس انجمن‌های صنفی - حرفه‌ای را به صورت سازمان‌های مردم نهاد فراهم نماید. این انجمن‌ها برای تحقق مقررات صنفی و حرفه‌ای، اصول اخلاق حرفه‌ای و توسعه علمی و تکنولوژی در رشته‌های	تأسیس انجمن‌های صنفی - حرفه‌ای به صورت سازمانهای مردم نهاد	تعداد و مشخصات انجمن‌های صنفی - حرفه‌ای صنعت تأسیس شده	۱. وزارتخانه ذیربط ۲. وزارت امور اقتصادی و دارایی

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
نظر		مرتبط فعالیت می نمایند.			
مشورتی بخش خصوصی	ماده ۹۱، بند الف، قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	کلیه کمیسیون های مجلس شورای اسلامی می توانند در بررسی لوايح و طرح های اقتصادی نظر مشورتی فعالان اقتصادی را کسب و مورد استفاده قرار دهند.	کسب نظر از فعالان اقتصادی در کلیه کمیسیون های مجلس	تعداد مصوباتی که با پیشنهاد فعالان اقتصادی در مجلس تصویب شده است	مجلس شورای اسلامی
	ماده ۹۱، بند ب، قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	دولت موظف است عضویت رییس یا نماینده اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اطاق تعاون در شوراهای تصمیم گیری اقتصادی را از طریق اصلاح قانون یا آیین نامه های مربوطه رسمیت بخشد. از این پس رییس اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اطاق تعاون به عنوان عضو رسمی به ترکیب اعضاء شورای اقتصاد، هیأت امناء حساب ذخیره ارزی، هیأت سرمایه گذاری خارجی (موضوع قانون جلب و حمایت سرمایه گذاری خارجی) و هیأت عالی واگذاری (موضوع قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران) اضافه می شود. کلیه کمیسیون ها، هیأت ها، شوراهای و ستادهای تصمیم گیری در دولت مجازند در تصمیمات اقتصادی خود، نظر فعالان اقتصادی را جویا شده و مورد توجه قرار دهند	اصلاح قانون یا آیین نامه های مربوطه جهت رسمیت بخشیدن به عضویت رییس یا نماینده اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اطاق تعاون در شوراهای تصمیم گیری اقتصادی. کسب نظر فعالان اقتصادی در تصمیمات اقتصادی کلیه کمیسیون ها، هیأت ها، شوراهای و ستادهای تصمیم گیری در دولت	۱. تعداد نماینده های بخش خصوصی در نهادهای تصمیم گیری دولت ۲. تعداد مصوباتی که به پیشنهاد نماینده بخش خصوصی در دولت تصویب شده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارتخانه ذی ربط ۲. اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران ۳. اطاق تعاون ۴. نظر سنجی
	ماده ۹۱، بند ج، قانون اجرای سیاست های کلی	قوه قضائیه موظف است با تشویق ارجاع پرونده های اقتصادی به داوری، در داوری این گونه پرونده ها و همچنین بازرسی در موضوعات اقتصادی، از ظرفیت های کارشناسی بخش غیر دولتی	استفاده از ظرفیت های کارشناسی بخش غیردولتی در داوری پرونده های	۱. تعداد پرونده های اقتصادی که در داوری آن از	قوه قضائیه اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران اطاق تعاون

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
	اصل ۴۴ قانون اساسی	نهایت استفاده را به عمل آورد.	اقتصادی	کارشناسان بخش غیردولتی استفاده شده ۲. تعداد کارشناسان نماینده بخش خصوصی در قوه قضائیه	
	ماده ۹۱، بند د، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اطاق تعاون موظفند در ایفاء نقش قانونی خود به عنوان مشاور سه قوه، سازوکار لازم برای ساماندهی و هماهنگی تشکلهای اقتصادی و کسب نظرات فعالان اقتصادی را فراهم نموده و با کمک به ایجاد فضای تعامل سازنده بخش خصوصی با ارکان حکومت، در مسائل اقتصادی پیشنهادهای کارشناسانه لازم را ارائه نمایند. در این راستا، اطاقها موظفند با تأسیس واحد پایش و پیگیری اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، گزارشهای منظم لازم را به شورای عالی اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی تقدیم نمایند و همچنین پیشنویس قانون « ایجاد فضای مساعد کارآفرینی و رفع موانع کسب و کار» را تهیه و ارائه کنند	نقش مشورتی اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران به عنوان مشاور سه قوه ارائه ساز و کاری برای ساماندهی و هماهنگی تشکلهای اقتصادی و کسب نظرات فعالان اقتصادی ارائه گزارش پایش و پیگیری قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی توسط اتاقها	۱. گزارشهای پیشنهادی اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اطاق تعاون برای ساماندهی تشکلهای اقتصادی ۲. گزارشهای اتاق درباره پایش قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران ۲. اطاق تعاون ۳. نظر سنجی

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
	ماده ۷۵، قانون برنامه پنجم توسعه	– به منظور تبادل نظر دولت و بخشهای خصوصی و تعاونی و تسهیل فعالیتهای اقتصادی این بخشها، بررسی و رفع موانع کسب و کار و اتخاذ تصمیم مؤثر برای اقدامات لازم در چهارچوب قوانین و مقررات موجود و ارائه پیشنهادها و راهکارهای اجرایی مناسب به مراجع ذی ربط، شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی با ترکیب اعضاء زیر تشکیل می شود.	تشکیل شورای گفتگو	میزان مشارکت تشکلهای یک صنعت در جلسات شورای گفتگو	وزارتخانه ها و نهادهای عضو شورای گفتگو
تعمیم لغو امتیازات بنگاههای دولتی	ماده ۸، قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	هر امتیازی که برای بنگاه های دولتی با فعالیت اقتصادی گروه یک و دو ماده (۲) این قانون مقرر شود، عیناً و با اولویت برای بنگاه یا فعالیت اقتصادی مشابه در بخش خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی باید در نظر گرفته شود.	تعمیم امتیازات بنگاه های دولتی در گروه یک و دو به فعالیت های اقتصادی بخش خصوصی	۱. امتیازهای تعمیم داده شده ۲. امتیازهای حذف شده از شرکت های دولتی	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارتخانه ذیربط ۲. شرکتهای مادر تخصصی دولتی

موضوع سوم: فعالیتهای اقتصادی دولتی

جدول ۶- اقدامات اجرایی، شاخص ها و منابع اطلاعاتی در موضوع فعالیتهای اقتصادی دولتی

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
	ماده ۳، بند الف، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	مالکیت، سرمایه‌گذاری و مدیریت برای دولت در آن دسته از بنگاههای اقتصادی که موضوع فعالیت آنها مشمول گروه یک ماده (۲) این قانون است، اعم از طرحهای تملک داراییهای سرمایه‌ای، تأسیس مؤسسه و یا شرکت دولتی، مشارکت با بخش‌های خصوصی و تعاونی و بخش عمومی غیر دولتی، به هرنحو و به هر میزان ممنوع است.	واگذاری مالکیت، سرمایه‌گذاری و مدیریت دولت در گروه یک	ارزش سهام دولت در گروه یک	۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. سازمان خصوصی‌سازی
سرمایه گذاری ها و فعالیت های اقتصادی دولتی	ماده ۳، بند الف، تبصره ۲، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	تداوم مالکیت، مشارکت و مدیریت دولت در بنگاههای مربوط به گروه یک ماده (۲) این قانون و بعد از انقضاء قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی و یا شروع فعالیت در موارد ضروری تنها با پیشنهاد دولت و تصویب مجلس شورای اسلامی و برای مدت معین مجاز است	تداوم فعالیتهای دولت در گروه یک	مصوبات مجلس شورای اسلامی در مورد تداوم فعالیت دولت در گروه یک	۱. وزارتخانه ذیربط ۲. مصوبات مجلس شورای اسلامی
	ماده ۳، بند الف، تبصره ۳، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	سازمانهای توسعه‌ای مصوب دولت پس از فراخوان عمومی از سوی وزارتخانه یا شرکت مادر تخصصی ذی ربط و احراز عدم تمایل بخش‌های غیر دولتی برای سرمایه‌گذاری بدون مشارکت دولت در طرحهای اقتصادی موضوع فعالیت‌های گروه یک ماده (۲) این قانون در مناطق کمتر توسعه یافته می‌توانند به هر میزان اقدام به سرمایه‌گذاری مشترک با بخشهای غیر دولتی نمایند. سهام یا قدرالسهم	سرمایه‌گذاری مشترک سازمانهای توسعه‌ای با بخش غیردولتی در گروه یک در مناطق کمتر توسعه یافته تهیه فهرست و مشخصات	ارزش سرمایه‌گذاری مشترک سازمانهای توسعه‌ای با بخش خصوصی در گروه یک در مناطق کمتر توسعه یافته	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		دولتی ناشی از این نوع مشارکت باید ظرف حداکثر سه سال پس از بهره برداری با رعایت مقررات این قانون واگذار شود. نوع طرحهای اقتصادی ، نحوه فراخوان و حد مجاز سرمایه گذاری دولت در هر مورد باید توسط وزارتخانه ذی ربط، وزارت امور اقتصادی و دارایی و معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری به طور مشترک تهیه شود و به تصویب هیات وزیران برسد. دولت موظف است فهرست و مشخصات این طرحها و سرمایه گذاریها را همه ساله به صورت جداگانه و پیوست لوایح بودجه سنواتی به مجلس شورای اسلامی اعلام نماید. حکم این تبصره تا پایان قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران اعتبار دارد. ^{۱۲}	این طرحها و سرمایه گذاریها		۲. سازمانهای توسعه‌ای
ماده ۳، بند الف، تبصره ۴، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	سازمانهای توسعه‌ای مجازند منابع داخلی خود را با اولویت به صورت وجوه اداره شده نزد بانکهای توسعه‌ای دولتی برای اعطاء تسهیلات یا کمک به طرحهای مصوب در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته به بخش‌های غیر دولتی اختصاص دهند. همچنین این سازمان‌ها می‌توانند تا سقف چهل و نه درصد (۴۹٪) با بخش‌های غیر دولتی به صورت مشترک در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته سرمایه‌گذاری نمایند و در این صورت موظفند حداکثر ظرف سه سال پس از بهره برداری ، سهام یا قدرالسهم خود را مطابق مقررات این	ارائه تسهیلات یا کمک به طرح‌های مصوب در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته بخش خصوصی توسط سازمان‌های توسعه‌ای مشارکت سازمان‌های توسعه‌ای تا سقف ۴۹ درصد در طرح‌های مصوب	۱. ارزش تسهیلات ارائه شده توسط این سازمان‌ها در این حوزه ۲. ارزش مشارکت سازمان‌های توسعه‌ای در این طرح‌ها	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذیربط ۳. سازمان‌های	

^{۱۲} - ماده واحده قانون الحاق یک تبصره به قانون اصلاح قانون اصلاح مواد از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۹۰/۱/۱۷

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		قانون واگذار نمایند. نام سازمانهای توسعه‌ای ذی ربط و سرمایه‌گذارهای موضوع این بند در هر مورد قبل از اجراء باید به تصویب هیات وزیران برسد و فهرست آنها همه ساله به صورت جداگانه و پیوست لوایح بودجه سالانه به مجلس شورای اسلامی اعلام شود.	حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته بخش خصوصی تهیه فهرست و مشخصات این طرح‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها		توسعه‌ای
	ماده ۳، بند ب، تبصره ۱، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	دولت مجاز است به منظور حفظ سهم بهینه بخش دولتی در فعالیت‌های گروه دو ماده (۲) این قانون با توجه به حفظ حاکمیت دولت، استقلال کشور، عدالت اجتماعی و رشد و توسعه اقتصادی به میزانی سرمایه‌گذاری نماید که سهم دولت از بیست درصد (۲۰٪) ارزش این فعالیت‌ها در بازار بیشتر نباشد.	حفظ سهم بیست درصدی دولت در گروه دو	۱. ارزش تولیدات دولت در گروه دو ۲. تعداد شرکتهای دولتی گروه ۲	۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذیربط ۳. سازمان خصوصی سازی
	ماده ۳، بند ج، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت در فعالیت‌ها و بنگاه‌های مشمول گروه سه ماده (۲) این قانون منحصرأ در اختیار دولت است.	سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت دولت در گروه سه	ارزش کل تولیدات گروه سه	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: وزارتخانه ذیربط
	ماده ۲۹، بند ۳، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	ایجاد زیربنای اقتصادی با اولویت مناطق کمتر توسعه‌یافته،	ایجاد زیربنای اقتصادی	حجم وجوه حاصل از واگذاری تخصیص داده شده به ایجاد زیربناها	وزارت امور اقتصادی و دارایی

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
	ماده ۲۹، بند ۶، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام شرکت‌های دولتی با رعایت فصل پنجم این قانون،	تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام	حجم وجوه حاصل از واگذاری که صرف تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام شده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. قانون بودجه
اداره شرکتهای دولتی باقیمانده در صنعت	ماده ۱۳، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	به منظور ساماندهی و استفاده مطلوب از شرکت‌های دولتی و افزایش بازدهی و بهره‌وری و اداره مطلوب شرکتهایی که با رعایت ماده (۳) این قانون در بخش دولتی باقی می‌مانند دولت مکلف است:	ساماندهی و استفاده مطلوب از شرکت‌های دولتی و افزایش بازدهی شرکتهایی دولتی مانده ماده (۳)	وضعیت بازدهی و بهره‌وری شرکت‌های دولتی باقیمانده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذیربط ۳. معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور ۴. معاونت نیروی انسانی رئیس جمهور ۵. قانون بوجه
	ماده ۱۳، بند	شرکتهایی که دولتی باقی می‌مانند و یا براساس این قانون دولتی	۱. اداره شرکت‌های دولتی	۱. شرکت‌های مادر تخصصی یا اصلی	۱. وزارت امور

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
	ب، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	تشکیل می‌شوند به استثنای بانک‌ها و بیمه‌ها صرفاً در دو قالب فعالیت خواهند کرد: (۱) شرکت مادر تخصصی یا اصلی که سهامدار آن مستقیماً دولت و یا رییس مجمع عمومی آن رییس‌جمهور است. (۲) شرکت‌های عملیاتی یا فرعی که سهامداران آنها شرکت‌های مادر تخصصی یا اصلی هستند. تأسیس شرکت جدید یا تملک شرکت‌های دیگر توسط این شرکت‌ها به شرطی مجاز است که اولاً در محدوده‌ای که قانون برای آنها تعیین کرده باشد و ثانیاً صددرصد (۱۰۰٪) سهام شرکت‌های تأسیس یا تملک شده دولتی بوده یا به تملك دولت درآید.	در قالب شرکت مادر تخصصی و یا شرکت‌های عملیاتی یا فرعی ۲. مصوبات دولت در ارتباط با کلیه امور مربوط به سیاست‌گذاری و اعمال وظایف حاکمیتی	دولتی ۲. شرکت‌های عملیاتی یا فرعی دولتی	اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذیربط
	ماده ۱۳، بند ب، تبصره ۱، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	مشارکت و سرمایه‌گذاری هر شرکت دولتی در سایر شرکت‌های دولتی فقط در صورتی مجاز است که موضوع فعالیت شرکت سرمایه‌پذیر با فعالیت شرکت سرمایه‌گذار مرتبط باشد و دولت جواز آن را صادر کند. این حکم شامل بانکها، مؤسسات اعتباری، بیمه‌ها و شرکت‌های سرمایه‌گذاری آنها نمی‌شود	مشارکت و سرمایه‌گذاری هر شرکت دولتی در سایر شرکت‌های دولتی	ارزش مشارکت و سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی در سایر شرکت‌های دولتی	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذیربط
امور حاکمیتی دولت	ماده ۱۳، بند الف، قانون اجرای سیاست‌های	کلیه امور مربوط به سیاست‌گذاری و اعمال وظایف حاکمیتی را که به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب دولت تعیین می‌شود طی دو سال از تاریخ تصویب این قانون از شرکت‌های دولتی منفک و به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی تخصصی ذیربط محول	تفکیک وظایف حاکمیتی از شرکت‌های دولتی و سپردن آن‌ها به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی تخصصی	اقدامات انجام شده برای تفکیک وظایف حاکمیتی از شرکت‌های دولتی	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد:

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
	کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	کند	ذی ربط		۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذیربط ۳. معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور ۴. معاونت نیروی انسانی رئیس جمهور
	ماده ۱۳، بند ب، تبصره ۴، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	دولت مکلف است ترتیباتی اتخاذ نماید که تغییر و تصویب اساسنامه بنگاههای دولتی و وابسته به دولت که بر اساس مفاد این قانون در جریان واگذاری قرار می گیرند به تصویب مراجع ذیصلاح برسد.	تغییر و تصویب اساسنامه بنگاههای دولتی و وابسته به دولت واگذار شده اند	تعداد اساسنامه بنگاههای دولتی مصوب شده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. هیئت وزیران ۲. وزارت امور اقتصادی و دارایی

موضوع چهارم: تسهیل رقابت و منع انحصار

جدول ۷- اقدامات اجرایی، شاخص ها و منابع اطلاعاتی در موضوع تسهیل رقابت و منع انحصار

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
تسهیل رقابت و منع انحصار	ماده ۴۴، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	هرگونه تبانی از طریق قرارداد، توافق و یا تفاهم (اعم از کتبی، الکترونیکی، شفاهی و یا عملی) بین اشخاص که یک یا چند اثر زیر را به دنبال داشته باشد به نحوی که نتیجه آن بتواند اختلال در رقابت باشد ممنوع است؛ ۱- مشخص کردن قیمت‌های خرید یا فروش کالا یا خدمت و نحوه تعیین آن در بازار به طور مستقیم یا غیرمستقیم. ۲- محدود کردن یا تحت کنترل درآوردن مقدار تولید، خرید یا فروش کالا یا خدمت در بازار. ۳- تحمیل شرایط تبعیض‌آمیز در معاملات همسان به طرف‌های تجاری ۴- ملزم کردن طرف معامله به عقد قرارداد با اشخاص ثالث یا تحمیل کردن شروط قرارداد به آنها. ۵ - موکول کردن انعقاد قرارداد به قبول تعهدات تکمیلی توسط طرف‌های دیگر که بنا بر عرف تجاری با موضوع قرارداد ارتباطی ندارد. ۶ - تقسیم یا تسهیم بازار کالا یا خدمت بین دو یا چند شخص. ۷- محدود کردن دسترسی اشخاص خارج از قرارداد، توافق یا تفاهم به بازار.	برخورد با تبانی شرکت‌ها	مواردی از تبانی که با آن برخورد شده	شورای رقابت

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
	ماده ۴۵، بند الف، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	احتکار و استتکاف از معامله ۱- استتکاف فردی یا جمعی از انجام معامله و یا محدود کردن مقدار کالا یا خدمت موضوع معامله. ۲- وادار کردن اشخاص دیگر به استتکاف از معامله و یا محدود کردن معاملات آنها با رقیب. ۳- ذخیره یا نابود کردن کالا یا امتناع از فروش آن و نیز امتناع از ارائه خدمت به نحوی که این ذخیره‌سازی، اقدام یا امتناع منجر به بالا رفتن ساختگی قیمت کالا یا خدمت در بازار شود، اعم از این‌که به طور مستقیم یا با واسطه انجام گیرد	جلوگیری از احتکار و استتکاف از معامله	مواردی از احتکار و استتکاف از معامله	شورای رقابت
	ماده ۴۵، بند ب، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	قیمت‌گذاری تبعیض‌آمیز : عرضه و یا تقاضای کالا یا خدمت مشابه به قیمتهایی که حاکی از تبعیض بین دو یا چند طرف معامله و یا تبعیض قیمت بین مناطق مختلف به رغم یکسان بودن شرایط معامله و هزینه‌های حمل و سایر هزینه‌های جانبی آن باشد	برخورد با قیمت‌گذاری تبعیض‌آمیز	موارد برخورد با قیمت‌گذاری تبعیض‌آمیز	۱. شورای رقابت ۲. وزارتخانه ذی‌ربط
	ماده ۴۵، بند د، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	قیمت‌گذاری تهاجمی: ۱- عرضه کالا یا خدمت به قیمتی پایین‌تر از هزینه تمام شده آن به نحوی که لطمه جدی به دیگران وارد کند یا مانع ورود اشخاص جدید به بازار شود. ۲- ارائه هدیه، جایزه، تخفیف یا امثال آن که موجب وارد شدن لطمه جدی به دیگران شود	جلوگیری و برخورد با مصادیق قیمت‌گذاری تهاجمی.	موارد قیمت‌گذاری تهاجمی	۱. شورای رقابت ۲. وزارتخانه ذی‌ربط

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
	ماده ۴۵، بند ج، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	قائل شدن شرایط تبعیض آمیز در معامله با اشخاص مختلف در وضعیت یکسان	جلوگیری از تبعیض در شرایط معامله	موارد تبعیض در شرایط معامله قائل	شورای رقابت
	ماده ۴۵، بند هـ، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	اظهارات گمراه کننده: هر اظهار شفاهی، کتبی یا هر عملی که: ۱- کالا یا خدمت را به صورت غیرواقعی با کیفیت، مقدار، درجه، وصف، مدل یا استاندارد خاص نشان دهد و یا کالا و یا خدمت رقبا را نازل جلوه دهد. ۲- کالای تجدید ساخت شده یا دست دوم، تعمیری یا کهنه را نو معرفی کند. ۳- وجود خدمات پس از فروش، ضمانتنامه تعهد به تعویض، نگهداری، تعمیر کالا یا هر قسمتی از آن و یا تکرار یا تداوم خدمت تا حصول نتیجه معینی را القاء کند، در حالی که چنین امکاناتی وجود نداشته باشد. ۴- اشخاص را از حیث قیمت کالا یا خدمتی که فروخته یا ارائه شده است یا می شود، فریب دهد.	برخورد با اظهارات گمراه کننده	موارد اظهارات گمراه کننده	شورای رقابت
	ماده ۴۶، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون	هیچ یک از مدیران، مشاوران یا سایر کارکنان شرکت یا بنگاه مجاز نیستند با هدف ایجاد محدودیت یا اخلال در رقابت در یک و یا چند بازار، به طور همزمان متصدی سمتی در شرکت و یا	برخورد با تخلف مدیران یا سایر کارکنان شرکت در تصدی سمت در بنگاه	موارد برخورد با مدیرانی که چند بنگاه مشابه سمت دارند	شورای رقابت

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
	اساسی	بنگاهی مرتبط و یا دارای فعالیت مشابه باشند.	مشابه		
	ماده ۷، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	هیچ شخص حقیقی یا حقوقی نباید سرمایه یا سهام شرکتها یا بنگاههای دیگر را به نحوی تملک کند که موجب اختلال در رقابت در یک و یا چند بازار گردد. تبصره - موارد زیر از شمول این ماده مستثنی است: ۱- تملک سهام یا سرمایه به وسیله کارگزار یا کارگزار معامله گری که به کار خرید و فروش اوراق بهادار اشتغال دارد، مادامی که از حق رأی سهام برای اختلال در رقابت سوءاستفاده نشود. ۲- دارا بودن یا تحصیل حقوق رهنی نسبت به سهام و سرمایه شرکت ها و بنگاههای فعال در بازار یک کالا یا یک خدمت مشروط بر این که منجر به اعمال حق رأی در این شرکت ها یا بنگاهها نشود. ۳- در صورتی که سهام یا سرمایه تحت شرایط اضطراری تملک شده باشد، مشروط بر این که حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ تملک، موضوع به اطلاع شورای رقابت برسد و بیشتر از مدت زمانی که شورا تعیین می کند، تملک ادامه نیابد.	مقابله با تملکهای مخل رقابت در بازار	موارد برخورد با تملکهای مخل رقابت	شورای رقابت
	ماده ۸، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	ادغام شرکت ها یا بنگاهها در موارد زیر ممنوع است: ۱- در جریان ادغام یا در نتیجه آن اعمال مذکور در ماده (۴۵) اعمال شود. ۲- هرگاه در نتیجه ادغام، قیمت کالا یا خدمت به طور نامتعارفی	جلوگیری از ادغامهای مخل رقابت	موارد برخورد با ادغامهای مخل رقابت	شورای رقابت

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		افزایش یابد. ۳- هرگاه ادغام موجب ایجاد تمرکز شدید در بازار شود. ۴- هرگاه ادغام، منجر به ایجاد بنگاه یا شرکت کنترل‌کننده در بازار شود			
	ماده ۱۰۵، بند ب، قانون برنامه پنجم توسعه	ب - دولت موظف است شرایط پیشگیری از ایجاد تمرکز، اعمال بروز قدرت و انحصار و همچنین دامنه مفید و مجاز ادغامها را مطابق فصل (۹) قانون « اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم و اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» پیش‌بینی نماید.	پیشگیری از ایجاد تمرکز	دامنه مفید و مجاز ادغامها در صنعت	۱. هیئت وزیران ۲. وزارت امور اقتصادی و دارایی
شورای رقابت	ماده ۵۸، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	علاوه بر موارد تصریح شده در سایر مواد، این شورا وظایف و اختیارات زیر را نیز دارد: ۱- تشخیص مصادیق رویه‌های ضد رقابتی و معافیت‌های موضوع این قانون و اتخاذ تصمیم در مورد این معافیت‌ها در خصوص امور موردی مندرج در این قانون. ۲- ارزیابی وضعیت و تعیین محدوده بازارکالاها و خدمات مرتبط با مواد (۴۴) تا (۴۸). ۳- تدوین و ابلاغ راهنماها و دستورالعمل‌های لازم به‌منظور اجرای این فصل و دستورالعمل‌های داخلی شورا. ۴- ارائه نظرات مشورتی به دولت برای تنظیم لوایح مورد نیاز. ۵ - تصویب دستورالعمل تنظیم قیمت، مقدار و شرایط دسترسی	۱. تشخیص مصادیق رویه‌های ضد رقابتی ۲. تصویب دستورالعمل تنظیم قیمت ۳. تدوین و ابلاغ راهنماها و دستورالعمل‌ها	۱. مصادیق رویه‌های ضد رقابتی ۲. دستورالعمل تنظیم قیمت مقدار و شرایط دسترسی به بازار کالاها و خدمات انحصاری	شورای رقابت

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		به بازار کالاها و خدمات انحصاری در هر مورد با رعایت مقررات مربوط.			
	ماده ۶۰، بند الف، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	شورای رقابت اختیار دارد در اجرای وظایف و مأموریت‌های خود برای رسیدگی به دعاوی و پرونده‌های طرح شده، بنگاهها و شرکت ها را بازرسی کند و اجازه ورود به اماکن، انبارها، وسایل نقلیه، رایانه‌ها و تفتیش آنها و نیز جواز بازرسی از فعالیت‌های اقتصادی، اموال، رایانه‌ها، دفاتر و سایر اوراق را صادر کند. شرکت در جلسات مجامع عمومی و جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز از جمله مصوبات هیأت مدیره، نیز مشمول اختیار بازرسی شورا است	انجام بازرسی توسط شورای رقابت در موارد مورد نیاز	مشخصات بازرسی‌های انجام شده توسط شورای رقابت	شورای رقابت
	ماده ۶۱، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	هرگاه شورا پس از وصول شکایات یا انجام تحقیقات لازم احراز کند که یک یا چند مورد از رویه‌های ضدرقابتی موضوع مواد (۴۴) تا (۴۸) این قانون توسط بنگاهی اعمال شده است، می‌تواند حسب مورد یک یا چند تصمیم زیر را بگیرد: ۱- دستور به فسخ هر نوع قرارداد، توافق و تفاهم متضمن رویه‌های ضدرقابتی موضوع مواد (۴۴) تا (۴۸) این قانون. ۲- دستور به توقف طرفین توافق یا توافق‌های مرتبط با آن از ادامه رویه‌های ضدرقابتی مورد نظر. ۳- دستور به توقف هر رویه ضدرقابتی یا عدم تکرار آن. ۴- اطلاع‌رسانی عمومی در جهت شفافیت بیشتر بازار.	صدور حکم توسط شورای رقابت	احکام صادرشده توسط شورای رقابت درباره یک صنعت	۱. شورای رقابت ۲. وزارتخانه ذیربط

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		۵ - دستور به عزل مدیرانی که برخلاف مقررات ماده (۴۶) این قانون انتخاب شده‌اند. ۶ - دستور به واگذاری سهام یا سرمایه بنگاهها یا شرکت ها که برخلاف ماده (۴۷) این قانون حاصل شده است. ۷- الزام به تعلیق یا دستور به ابطال هرگونه ادغام که برخلاف ممنوعیت ماده (۴۸) این قانون انجام شده و یا الزام به تجزیه شرکت‌های ادغام شده. ۸ - دستور استرداد اضافه درآمد و یا توقیف اموالی که از طریق ارتکاب رویه‌های ضدرقابتی موضوع مواد (۴۴) تا (۴۸) این قانون تحصیل شده است از طریق مراجع ذیصلاح قضائی. ۹- دستور به بنگاه یا شرکت جهت عدم فعالیت در یک زمینه خاص یا در منطقه یا مناطق خاص. ۱۰- دستور به اصلاح اساسنامه، شرکتنامه یا صورتجلسات مجامع عمومی یا هیأت‌مدیره شرکت ها یا ارائه پیشنهاد لازم به دولت درخصوص اصلاح اساسنامه‌های شرکت ها و مؤسسات بخش عمومی. ۱۱- الزام بنگاهها و شرکت ها به رعایت حداقل عرضه و دامنه قیمتی در شرایط انحصاری. ۱۲- تعیین جریمه نقدی از ده میلیون (۱۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا یک میلیارد (۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال، در صورت نقض ممنوعیت‌های ماده (۴۵) این قانون.			

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		آیین نامه مربوط به تعیین میزان جرایم نقدی متناسب با عمل ارتكابی به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، بازرگانی و دادگستری تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.			
	ماده ۶۹، قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	شورای رقابت موظف است امکان دسترسی عموم به ضوابط، آیین نامه ها و دستورالعمل های مرتبط با این فصل را فراهم و گزارش عملکرد سالیانه اجرای این فصل را تنظیم و برای عموم منتشر کند.	تهیه گزارش سالانه توسط شورای رقابت	گزارش شورای رقابت درباره یک صنعت	شورای رقابت

موضوع پنجم: تسهیل سرمایه‌گذاری و تولید (قیمت‌گذاری، مقررات‌زدایی و سرمایه‌گذاری خارجی)

جدول ۸- اقدامات اجرایی، شاخص‌ها و منابع اطلاعاتی در موضوع تسهیل سرمایه‌گذاری و تولید (قیمت‌گذاری، مقررات‌زدایی و سرمایه‌گذاری خارجی)

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
قیمت‌گذاری	ماده ۹۰، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	چنانچه دولت به‌هردلیل قیمت فروش کالاها یا خدمات بنگاههای مشمول واگذاری و یا سایر بنگاههای بخش غیردولتی را به قیمتی کمتر از قیمت بازار تکلیف کند، دولت مکلف است مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی و هزینه تمام شده را تعیین و از محل اعتبارات و منابع دولت در سال اجرای پرداخت کند و یا از بدهی این بنگاهها به سازمان امور مالیاتی کسر نماید.	پرداخت مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی دولت و قیمت تمام شده درباره شرکتهای مشمول واگذاری و غیردولتی	۱. عنوان کالاهای دارای قیمت تکلیفی و دستگاه مسئول تعیین قیمت ۲. ارزش مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی و هزینه تمام شده در یک صنعت	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارتخانه ذی‌ربط ۲. خزانه‌داری کل کشور
	ماده ۱۰۱، بند د، قانون برنامه پنجم توسعه	با رعایت قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی قیمت‌گذاری را به کالاها و خدمات عمومی و انحصاری و کالاهای اساسی یارانه‌ای و ضروری محدود نماید.	محدود کردن قیمت‌گذاری به کالاها و خدمات عمومی و انحصاری و کالاهای اساسی یارانه‌ای و ضروری	۱. تعداد کالاها و خدمات قیمت‌گذاری شده توسط دولت ۲. تعداد کالاهای پذیرش شده در بورس کالا	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارتخانه ذی‌ربط ۲. سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان
	ماده ۱۰۱، بند د، تبصره ۱، قانون برنامه پنجم توسعه	دولت مکلف است ضوابط تعیین کالاهای اساسی، انحصاری و خدمات عمومی و نیز فهرست و ضوابط تعیین قیمت این کالاها و خدمات را ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون، با پیشنهاد کارگروهی متشکل از نمایندگان	تعیین کالاهای اساسی، انحصاری و خدمات عمومی و تعیین قیمت این کالاها و خدمات	تعداد کالاهای اساسی، انحصاری و خدمات عمومی	۱. آیین نامه مصوب ۲. شورای اقتصاد

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		وزارت بازرگانی، معاونت و وزارتخانه‌های ذی‌ربط به تصویب شورای اقتصاد برسانند.			
	ماده ۱۰۱، بند د، تبصره ۲، قانون برنامه پنجم توسعه	در اجرای این بند، چنانچه قیمت فروش کالا یا خدمات کمتر از قیمت عادلۀ روز تکلیف شود، مابه‌التفاوت قیمت عادلۀ روز و تکلیفی باید همزمان تعیین و از محل اعتبارات و منابع دولت در سال اجرا پرداخت شود و یا از محل بدهی دستگاه ذی‌ربط به دولت تهاتر گردد.	پرداخت مابه‌التفاوت قیمت عادلۀ روز و قیمت تکلیفی	مبلغ پرداختی دولت جهت جبران تعیین قیمت کالا کمتر از قیمت عادلۀ روز	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذی‌ربط ۳. خزانه‌داری کل کشور
	ماده ۱۰۲، قانون برنامه پنجم توسعه	وزارت بازرگانی مجاز است در راستای اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، امور اجرائی تنظیم بازار اعم از تأمین، ذخیره‌سازی، توزیع، بازرسی و قیمت‌گذاری کالاها و خدمات را به تشکلهای صنفی تولیدی، توزیعی و خدماتی، اتحادیه‌ها و تعاونیها و همچنین تشکلهای مردم نهاد حمایت از مصرف‌کننده واگذار نماید. تبصره ۱- تشکلهای، اتحادیه‌ها و تعاونیهای موضوع این ماده، در مقابل اختیارات واگذارشده در چهارچوب آئین‌نامه اجرائی که به پیشنهاد وزارت بازرگانی و معاونت به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، پاسخگو و مسؤول جبران خسارت خواهند بود. تبصره ۲- وزارت بازرگانی مجاز است حسب ضرورت از	واگذاری امور اجرائی تنظیم بازار اعم از تأمین، ذخیره‌سازی و ... به تشکلهای صنفی	نقش تشکلهای در قیمت‌گذاری	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت بازرگانی ۲. تشکلهای صنفی تولیدی، توزیعی و خدماتی، اتحادیه‌ها و تعاونیها و تشکلهای مردم نهاد

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		طریق اعطاء مجوز واردات بدون انتقال ارز، نسبت به جبران نیازهای داخلی اقدام نماید.			
تسهیل امر صدور مجوز و مقررات زدایی	ماده ۷، قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	به منظور تسهیل و تسریع در امر سرمایه‌گذاری و صدور مجوز فعالیتهای اقتصادی برای بخش‌های غیردولتی در قلمروهای مجاز، دستگاه‌های دولتی موضوع ماده (۸۶) این قانون، شوراهاى اسلامى شهر، شهرداریها و مجامع و اتحادیه‌های صنفی موظفند ترتیبی اتخاذ نمایند تا کلیه مقررات ناظر بر صدور پروانه‌ها و مجوزهای سرمایه‌گذاری و کسب و کار با رویکرد حذف مجوزهای غیرضروری، تسهیل شرایط دریافت مجوزها و شفاف‌سازی فعالیتهای اقتصادی حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به گونه‌ای اصلاح، تهیه و تدوین شود که پاسخ متقاضی حداکثر ظرف ده روز از تاریخ ثبت درخواست توسط مرجع ذی‌ربط کتباً داده شود. در صورت مثبت بودن پاسخ، مرجع ذی‌ربط موظف است فهرست مدارک مورد نیاز و عنداللزوم صورت هزینه‌های قانونی را کتباً به متقاضی اعلام و پس از دریافت مدارک کامل و اسناد واریز وجوه مورد نیاز به حسابهای اعلام شده، حداکثر ظرف یک‌ماه نسبت به انجام کار، صدور پروانه، مجوز یا عقد قرارداد با متقاضی، اقدام نماید. چنانچه هریک از مراجع مسؤول صدور پروانه یا مجوز طی یک‌ماه فوق‌الذکر قادر به انجام تعهد خود نباشد،	۱. تصویب ضوابط مربوط به این ماده ۲. تسهیل در امر صدور مجوز و سرمایه‌گذاری	متوسط تعداد روزهای مورد نیاز برای صدور پروانه جدید در یک صنعت	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذی‌ربط

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		با موافقت ستاد سرمایه‌گذاری استان برای یک‌بار و حداکثر یک‌ماه دیگر فرصت خواهد یافت			
	ماده ۷، تبصره ۳، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف شش ماه از تصویب این قانون با همکاری کلیه مراجع صدور مجوز یا پروانه کاری یا بهره‌برداری یا نظایر آن کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری در کلیه فعالیتهای اقتصادی را منتشر و هر شش ماه یک‌بار با رویکرد تسهیل مقررات و حذف مجوزهای غیر ضروری، آن را مورد تجدید نظر قرار دهد. این کتاب راهنما تنها مستند تعیین تکالیف متقاضیان سرمایه‌گذاری است. هیچ نهاد و مرجعی حق ندارد برای اعطاء مجوز یا پروانه، مدارک یا شرایطی بیشتر از موارد مصرح در آن را مطالبه کند.	تدوین کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری هر شش ماه یکبار	محتوای کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری درباره یک صنعت	۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. دبیرخانه شورای عالی اصل ۴۴
	ماده ۶۲، تبصره ۱، قانون برنامه پنجم	کارگروه مذکور موظف است دستورالعمل موضوع این ماده شامل انواع مجوزها، مرجع و شیوه صدور، تمدید و لغو و احیاء و زمان‌بندی مربوط را در یک پایگاه اطلاعاتی که به همین منظور طراحی و مستقر می‌سازد به اطلاع عموم برساند. کلیه اطلاعات موضوع این ماده در قالب کتاب سال قبل از آغاز هر سال منتشر می‌شود. اعمال مقررات مربوط به انجام فعالیت یا ارائه خدمات موضوع این ماده خارج از موارد منتشره در کتاب سال و پایگاه اطلاع‌رسانی مذکور ممنوع و مرتکب علاوه بر جبران خسارت زیان دیده به	ایجاد یک پایگاه اطلاعاتی با چاپ یک کتاب درباره انواع مجوزها	مجوزهای ارائه شده در این پایگاه درباره یک صنعت	۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۱. دبیرخانه شورای عالی اصل ۴۴

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		مجازات مقرر در این ماده محکوم می‌شود.			
	ماده ۷، تبصره ۴، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	رئیس جمهور موظف است هیأتی را مأمور نظارت بر مقررات‌زدایی و تسهیل شرایط صدور مجوزها و پروانه فعالیت‌های اقتصادی نماید. این هیأت مکلف است برای مواردی که تحقق این اهداف محتاج به تغییر قوانین است، لوایح مورد نظر را تهیه و تقدیم هیأت وزیران نماید	۱. تشکیل هیأتی به منظور نظارت بر مقررات‌زدایی ۲. تهیه لوایح مربوط به مقررات‌زدایی	لوایح تهیه شده توسط هیأت مقررات‌زدایی	۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. هیأت نظارت بر مقررات‌زدایی
	ماده ۶۲، قانون برنامه پنجم	ماده ۶۲ - در کلیه مواردی که فعالیت اشخاص حقیقی و حقوقی منوط به اخذ مجوز اعم از گواهی، پروانه، جواز، استعلام یا موافقت و موارد مشابه آن از دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی است، دستگاههای مذکور موظفند حداکثر مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون، نوع مجوز و فعالیت مربوط و نیز مبانی قانونی موکول بودن فعالیت به اخذ مجوز و همچنین شیوه صدور، تمدید، لغو و سایر مقررات ناظر بر آن را رسماً به کارگروهی متشکل از معاونت، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور، معاونت حقوقی رئیس‌جمهور، وزراء امور اقتصادی و دارائی، کار و امور اجتماعی و دادگستری و نیز سه نفر از نمایندگان مجلس از کمیسیونهای برنامه و بودجه، اصل نودم (۹۰) قانون اساسی و اقتصادی به عنوان ناظر اعلام نمایند. در صورت عدم ارسال مستندات موضوع این	۱. تشکیل کارگروه ۲. تسهیل صدور مجوز برای شروع فعالیت اقتصادی ۳. اصلاح شیوه تنظیم مقررات هر فعالیت	۱. اقدامات انجام شده در راستای تسهیل صدور مجوز برای شروع فعالیت اقتصادی ۲. اصلاحات انجام شده در شیوه تنظیم مقررات هر فعالیت	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۱. دبیرخانه شورای عالی اصل ۴۴

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		ماده در مهلت تعیین شده، الزام اشخاص حقیقی و حقوقی به اخذ مجوز ممنوع است و بالاترین مقام دستگاه و مقامات و مدیران مجاز از طرف وی مسؤول حسن اجرای این حکم می باشند. کارگروه موظف است ظرف شش ماه پس از اتمام مهلت فوق ضمن بررسی وجاهت قانونی آنها با رویکرد تسهیل، تسریع، کاهش هزینه صدور و تمدید مجوز و هماهنگی دستگاههای مختلف و حذف مجوزهای غیرضرور و اصلاح یا جایگزینی شیوه تنظیم مقررات هر نوع فعالیت و بازرسی نوبه ای برای احراز مراعات آن مقررات به جای شیوه موکول بودن فعالیت به اخذ مجوز، نسبت به ابلاغ دستورالعمل مشتمل بر بازنگری و تسهیل و اصلاح و جایگزینی روشها، تجمیع مجوزها و لغو مجوزهای غیرضروری در چهارچوب ضوابط قانونی برای هر نوع فعالیت پس از تأیید رئیس جمهور اقدام نماید. این دستورالعمل جایگزین دستورالعملها و روشهای اجرائی لغو یا اصلاح شده به موجب این ماده محسوب می شود و برای همه دستگاههای اجرائی مذکور لازم الاجراء است. تغییر یا اصلاح احکام قوانین مربوط به مجوزها و موارد مشمول این ماده با تصویب مجلس شورای اسلامی است.			
ماده ۱۸۸، قانون	به منظور تسهیل امر سرمایه گذاری، سازمان حفاظت محیط	تهیه ضوابط و	تعداد استاندارهای زیست محیطی که	۱. سازمان حفاظت از	

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
	برنامه پنجم توسعه	زیست با همکاری وزارتخانه‌های صنایع و معادن و جهاد کشاورزی و با هماهنگی معاونت، ضوابط و استانداردهای زیست محیطی مشخص، شفاف و ثابت را در چهارچوب قوانین برای یک دوره زمانی پنجساله تدوین و جهت درج در کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری موضوع تبصره (۳) ماده (۷) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی ظرف شش ماه اول برنامه ارائه نماید. کلیه واحدهای تولیدی، صنعتی، عمرانی، خدماتی و زیربنایی موظف به رعایت ضوابط و استانداردهای فوق می‌باشند. از سال دوم برنامه هرگونه الزام به اخذ مجوز موردی از دستگاههای متولی به جز صنایع بزرگ موضوع ماده (۱۰۵) قانون برنامه سوم توسعه، لغو و اعمال سیاستهای مزبور از طریق کنترل اعمال ضوابط انجام می‌شود	استانداردهای زیست محیطی مشخص، شفاف و ثابت	در یک صنعت	محیط زیست ۲. کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری
	ماده ۶۲، تبصره ۲، قانون برنامه پنجم	مفاد این حکم علاوه بر مجوزها شامل کلیه خدمات و فعالیتهای دستگاههای اجرائی یادشده از جمله سازمانهای ثبت اسناد و املاک (ثبت شرکتها)، ثبت احوال، تأمین اجتماعی، حفاظت محیط زیست، مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، شهرداری تهران و کلان شهرها، نیروی انتظامی، گمرک، خدمات قوه قضائیه و وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و صنایع و	مفاد این حکم شامل کلیه خدمات و فعالیتهای دستگاه اجرایی می‌شود		وزارت امور اقتصادی و دارایی

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		معادن و نیز مواردی که براساس قوانین در ازاء خدمات، وجوهی از اشخاص حقیقی و حقوقی اخذ می‌شود، نیز خواهد بود. اجرای مفاد این تبصره در نهادهای وابسته به قوه قضائیه منوط به موافقت رئیس آن قوه است. درخصوص مقررات و مواردی که مستند به قوانین و تدابیر و دستورات و نظرات مقام معظم رهبری است و همچنین درخصوص دستگاههایی که مستقیماً زیر نظر ایشان است اجرای این حکم منوط به اذن معظم‌له است.			
	ماده ۶۲، تبصره ۳، قانون برنامه پنجم	دستگاههای اجرائی مذکور در مقابل ارائه خدمات یا اعطاء انواع مجوز حتی با توافق، مجاز به اخذ مبالغی بیش از آنچه که در قوانین و مقررات قانونی تجویز شده است، نمی‌باشند. تخلف از اجرای این حکم و سایر احکام این ماده مشمول مجازات موضوع ماده (۶۰۰) قانون مجازات اسلامی است.	اخذ مبلغ بیش از مبلغ قانونی ممنوع است		وزارتخانه ذیربط

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
	ماده ۷۰، قانون برنامه پنجم توسعه	در مورد آن دسته از فعالیتهای اقتصادی که نیازمند اخذ مجوز از دستگاههای متعدد می باشند، دستگاه اصلی موضوع فعالیت، وظیفه مدیریت یکپارچه، هماهنگی و اداره امور اخذ و تکمیل و صدور مجوز را برعهده خواهد داشت و از طریق ایجاد پنجره واحد به صورت حقیقی یا در فضای مجازی با مشارکت سایر دستگاههای مرتبط به گونه ای اقدام می نماید که ضمن رعایت اصل همزمانی صدور مجوزها، سقف زمانی موردنظر برای صدور مجوز از زمان پیش بینی شده در قانون نحوه اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی تجاوز ننماید. در ایجاد فرآیند پنجره واحد، دستگاههای فرعی صدور مجوز موظفند نسبت به ارائه خدمات از طریق استقرار نماینده تام الاختیار در محل پنجره های واحد و یا در فضای مجازی اقدام و همکاری لازم را به عمل آورند. دستورالعمل مربوط شامل رویه ها و ضوابط و نحوه برخورد با متخلفین و همچنین فهرست دستگاههای اصلی در صدور مجوز در فعالیتهای مختلف به تصویب کارگروه موضوع ماده (۶۲) این قانون می رسد	ایجاد پنجره واحد جهت صدور مجوز فعالیت در دستگاه های مختلف	پنجره های واحد تشکیل شده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: وزارت امور اقتصادی و دارایی
	ماده ۷۶، قانون برنامه پنجم توسعه	اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران موظف است با همکاری و حضور اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران و شورای اصناف کشور، نسبت به شناسایی قوانین،	شناسایی قوانین، مقررات و بخشنامه های مخل تولید و سرمایه گذاری توسط	گزارش ها و پیشنهادهای مربوط به قوانین، مقررات و بخشنامه های مخل تولید و سرمایه گذاری در ایران	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد:

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		مقررات و بخشنامه‌های محل تولید و سرمایه‌گذاری در ایران اقدام نماید و با نظرخواهی مستمر از تشکلهای تولیدی و صادراتی سراسر کشور و بررسی و پردازش مشکلات و خواسته‌های آنها بطور مستمر گزارش‌ها و پیشنهادهایی را تهیه و به کمیته‌ای متشکل از دو نفر از هر قوه به انتخاب رئیس آن قوه ارائه دهد. کمیته مذکور موظف است ضمن بررسی پیشنهادهای ارائه‌شده راهکارهای قانونی لازم را بررسی و پیگیری نماید.	اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران با همکاری و حضور اتاق تعاون مرکزی و ارائه پیشنهاد		۱. اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران ۲. اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران
تشکیل نهاد تنظیم‌کننده بخشی	ماده ۵۹، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	شورای رقابت می‌تواند در حوزه کالا یا خدمتی خاص که بازار آن مصداق انحصار طبیعی است، پیشنهاد تشکیل نهاد تنظیم‌کننده بخشی را برای تصویب به هیأت وزیران ارائه و قسمتی از وظایف و اختیارات تنظیمی خود در حوزه مزبور را به نهاد تنظیم‌کننده بخشی واگذار نماید. ترکیب اعضاء نهادهای تنظیم‌کننده بخشی به پیشنهاد شورای رقابت با تصویب هیأت وزیران تعیین می‌شود. شرایط انتخاب اعضاء این نهادها، مطابق بند «ب» ماده (۵۳) این قانون است و اعضاء آنها در حیطه وظایف و اختیارات تفویض شده، مسئولیت‌های پیش‌بینی شده در این قانون برای اعضاء شورای رقابت را برعهده دارند. در هر حال هیچ نهاد تنظیم‌کننده بخشی نمی‌تواند مغایر با این قانون یا مصوبات شورای رقابت در زمینه تسهیل رقابت	تشکیل نهاد تنظیم‌کننده بخشی	موارد تشکیل نهاد تنظیم‌کننده بخش	۱. شورای رقابت ۲. نهاد تنظیم‌کننده بخشی

موضوع فرعی	مستندات قانونی	حکم قانونی	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		تصمیمی بگیرد یا اقدامی کند.			
سرمایه گذاری خارجی	ماده ۵، تبصره ۵، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	در تاسیس بانک مشترک ایرانی و خارجی سهم طرف خارجی از سقف‌های مندرج در این ماده مستثنی است. دولت جمهوری اسلامی ایران تنها مجاز است با مشارکت خارجی اقدام به تاسیس بانک توسعه‌ای نماید. اشخاص حقوقی خارجی با حداقل (۵۱٪) سهام ایرانی، ایرانی محسوب می‌شوند. ^{۱۳}	تاسیس بانک مشترک ایرانی و خارجی	ارزش تسهیلات پراخت شده توسط بانک مشترک	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: وزارت امور اقتصادی و دارایی
	ماده ۲۰، تبصره ۱، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	مجوز عرضه سهام در بورسهای خارجی با رعایت قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی و قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ - به پیشنهاد هیأت‌واگذاری توسط شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی صادر می‌شود	دادن مجوز عرضه سهام در بورس‌های خارجی	۱. ارزش سهام عرضه شده در بورس‌های خارجی ۲. تعداد مجوزهای عرضه سهام در بورس خارجی	هیات واگذاری
	ماده ۲۸، بند ۱، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند سالانه حداقل ده میلیارد (۱۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) دلار خط اعتباری جهت تأمین مالی سرمایه‌گذاری‌های بخش‌های غیردولتی از خارج از کشور فراهم نمایند	تأمین مالی سرمایه‌گذاری‌های بخش‌های غیردولتی از خارج از کشور	ارزش سرمایه‌گذاری‌های خارجی در صنعت	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. بانک مرکزی

۳. ماده واحده قانون الحاق یک تبصره به قانون اصلاح موادی از و اجرای سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۹/۳/۴.

گام چهارم، شناسایی شاخص‌های اصلی اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

معیارهای مبتنی بر احکام قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، که در قسمت قبل ذکر شد، بسیار جزئی بود. چنین معیارهای جزئی می‌توانند شناخت جزئی درباره یک موضوع فرعی ایجاد کنند ولی شاخص‌های کلی می‌توانند یک دید و شناخت کلی در مورد موضوعات اصلی ایجاد کنند. از همین‌رو در این گام برای موضوعات اصلی مطرح شده در گام اخیر، شاخص‌هایی کلی ارائه می‌شود تا با توجه به آن‌ها بتوان وضعیت کلی اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در یک صنعت را مشخص کرد. این شاخص‌های اصلی به قرار زیر هستند:

۱. نسبت ارزش سهام دولتی واگذاری شده به کل سهام قابل واگذاری در یک صنعت

”واگذاری سهام دولتی“ عنوان اولین موضوع اصلی است که در ارتباط با آن احکامی از قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی استخراج و شاخص‌های مرتبط با آن احکام استخراج گشت. واگذاری سهام دولتی از جمله مهمترین موضوعات مورد تاکید قرار گرفته در قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی است، به این دلیل که سبب می‌شود که فعالیت‌های اقتصادی بخش دولت کاسته شود و با ایجاد فرصت رقابت در بخش خصوصی سبب رونق اقتصادی خواهد شد. در گام قبل شاخص‌های بسیار متنوعی برای این واگذاری ذکر شد اما می‌توان گفت که اگر نیاز به یک شاخص کلی برای نشان دادن وضعیت واگذاری وجود داشته باشد بهترین شاخص ارزش سهام واگذار شده دولتی است، چون شاخص ارزش تمام اقسام واگذاری در تمام گروه‌ها را در برمی‌گیرد.

۲. سهم بخش خصوصی از کل ارزش تولیدات یک صنعت

برای اندازه‌گیری تغییر نقش بخش خصوصی در اقتصاد در گام قبل شاخص‌های گوناگونی از جمله میزان فعالیت این بخش در گروه‌های سه‌گانه ماده ۲ ذکر شد. این شاخص‌ها هر یک بخشی از نقش بخش خصوصی را به نمایش می‌گذارند، اما هیچ یک از آن‌ها حضور بخش خصوصی در یک صنعت بطور کلی را به نمایش نمی‌گذارد. به عبارت دیگر، هیچ یک از این شاخص‌ها یک دید کلی درباره نقش بخش خصوصی در صنعت ارائه نمی‌کنند. جهت رفع این نیاز می‌توان سهم بخش خصوصی از تولیدات صنعت را به عنوان شاخص مشخص کننده نقش بخش خصوصی معرفی کرد. به این دلیل که تمام فعالیت‌های بخش خصوصی در یک صنعت در این شاخص خلاصه می‌گردد.

۳. نسبت سرمایه‌گذاری دولتی به کل سرمایه‌گذاری در یک صنعت،

سرمایه‌گذاری جدید دولتی در هر صنعت به معنای افزایش فعالیت‌های اقتصادی دولت در آن صنعت است و این سبب می‌شود که اهداف سیاست‌های کلی اصل ۴۴ تهدید گردد چون مهمترین هدف این سیاست‌ها کاهش فعالیت‌های اقتصادی دولت از جمله کاهش سرمایه‌گذاری دولتی و حرکت در جهت افزایش و تسهیل سرمایه‌گذاری بخش خصوصی است. به این دلیل نسبت ارزش سرمایه‌گذاری دولت به کل سرمایه‌گذاری در یک صنعت شاخص مناسبی برای سنجش تحقق این هدف است.

۴. نسبت تمرکز در رشته‌های مختلف هر صنعت برای اندازه‌گیری رقابت،

در سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی بر جلوگیری از ایجاد انحصار از طریق تنظیم و تصویب قوانین و مقررات تاکید شده است. یکی از ابزارهای بررسی انحصار، تحلیل تمرکز صنایع مختلف است. تجزیه و تحلیل تمرکز زمینه مناسبی برای درک بهتر ارتباط عناصر ساختاری و عملکردی بازار را فراهم می‌آورد. یکی از معروف‌ترین معیارها در این رابطه، محاسبه شاخصهای تمرکز در یک صنعت یا بازار خاص است. در بسیاری از کشورهای جهان هر ساله میزان تمرکز بازارها در صنایع مختلف اندازه‌گیری می‌شود که نتایج آن راهنمای دولت‌ها برای سیاست‌گذاری‌های صنعتی و اقتصادی، بقای رقابت و رعایت حقوق مصرف‌کنندگان است. برای اندازه‌گیری تمرکز بازار از روش‌های متعددی استفاده می‌شود که معروفترین آنها روش نسبت تمرکز و شاخص هرفیندال-هیرشمن^۱ است. زمانی که از شاخص نسبت تمرکز استفاده می‌شود افزایش مقدار شاخص به معنی کاهش رقابت در یک صنعت و افزایش قدرت انحصاری در آن صنعت است و عواقبی مانند افزایش قیمت‌ها و رانت‌ها، کاهش تقاضا و تولید، و در نتیجه کاهش اشتغال مولد در سطح کلان اقتصاد را تهدید می‌کند. کاهش شاخص تمرکز هرفیندال-هیرشمن نیز به معنای کاهش انحصار در یک صنعت و حرکت به سمت رقابتی‌تر شدن صنعت است.

۵. نسبت ارزش سرمایه‌گذاری خارجی به کل سرمایه‌گذاری در صنعت.

افزایش سرمایه‌گذاری خارجی از جمله اهدافی است که در سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی دنبال شده است، در همین راستا برای مشخص شدن میزان موفقیت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی از شاخص نسبت ارزش سرمایه‌گذاری خارجی به کل سرمایه‌گذاری در یک صنعت می‌توان استفاده کرد.

۶. درجه قیمت‌گذاری دولتی

کاهش موارد قیمت‌گذاری دولتی نوید از رونق و رقابتی‌تر شدن صنعت می‌دهد. بنابراین کاهش اندازه این شاخص در هر صنعت را می‌توان به مثابه تحقق بیشتر اهداف اصلی قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی دانست. این شاخص می‌تواند بر حسب تعداد کالاها و خدمات مشمول قیمت‌گذاری دولتی در یک صنعت و یا تعداد کالاهایی که در بورس کالاها مورد پذیرش قرار گرفته‌اند به کل تعداد کالاها و خدمات آن صنعت محاسبه شود. شاخص اول، درجه قیمت‌گذاری دولتی را و شاخص دوم درجه آزادسازی قیمت‌گذاری در صنعت را نشان می‌دهد.

۱- (۱۹۵۰) Herfindhal and (۱۹۶۴) Hirshman

این شاخص هنگامی که برای مثال چهار بنگاه در یک صنعت وجود دارد به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$HHI = \sum_{i=1}^4 S_i^2$$

S سهم هر یک از بنگاه‌ها از تولید در یک صنعت است.

۷. بار مقررات دولتی در هر صنعت به منظور میزان ارزیابی درجه مقررات‌زدایی،

مقررات‌زدایی یک مفهوم کیفی است که بطور مستقیم نمی‌توان آن را با معیارهای کمی سنجید. بنابراین باید به دنبال آثار آن بود تا بواسطه آن‌ها معیاری برای سنجش مقررات‌زدایی ایجاد کرد. یکی از این آثار هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیمی است که مقررات بر فعالان اقتصادی تحمیل می‌کند. در ادبیات مربوطه به هزینه‌های مستقیم یا غیرمستقیم اعمال مقررات، بار مقرراتی گفته می‌شود. از این‌رو بار مقرراتی دولت می‌تواند شاخصی مناسب برای سنجش درجه مقررات‌زدایی باشد. اما این که چگونه این شاخص محاسبه شود به سادگی امکان‌پذیر نیست. به این منظور از یک شاخص ترکیبی به شرح اجزای زیر استفاده خواهد شد:

جدول ۹- شیوه محاسبه شاخص بار مقرراتی در یک صنعت

موضوع مقررات	معیارها موثر در شاخص ترکیبی	تعیین اندازه معیار	وزن هر معیار
مقررات ورود به صنعت	مدت زمان لازم برای راه‌اندازی و شروع یک کسب و کار و اخذ مجوزها در یک صنعت بر حسب تعداد روز،	تعداد روزهای لازم برای کسب مجوز تاسیس: ۳۰ روز = شاخص * بیش از ۱۲۰ روز = شاخص ۱۰۰	۱۵
	مراحل اصلی برای راه‌اندازی یک کسب و کار و اخذ مجوزها در یک صنعت،	تعداد مراحل کاری که برای اعطای مجوز تاسیس باید در دستگاه مربوطه طی شود: ۱ مرحله = شاخص * ۱۰ مرحله و بیشتر = شاخص ۱۰۰	۱۵
قیمتگذاری در صنعت	درجه تعرفه‌گذاری یا قیمت‌گذاری دولتی در یک صنعت،	نسبت تعداد کالاها و خدمات مشمول قیمت‌گذاری دولتی در یک صنعت به کل تعداد کالاها و خدمات آن صنعت	۲۰
کیفیت استانداردها و نظارت در صنعت	حجم و کیفیت استانداردهای لازم‌الاجرا در یک صنعت،	بر حسب درجه رضایت صاحبان کسب و کار صنعت و مصرف‌کنندگان محصولات صنعت طبق نظرسنجی	۱۵
	کیفیت نظارت در یک صنعت و احتمال توقف فعالیت یک بنگاه بر مبنای تصمیم دستگاه ناظر،	بر حسب درجه رضایت صاحبان کسب و کار صنعت و مصرف‌کنندگان محصولات صنعت طبق نظرسنجی	۲۰
کیفیت نهاد مقرراتگذار	نقش دولت و بخش خصوصی در نهاد ناظر (نهاد تنظیم‌کننده جمعی)	سهم دولت و بخش خصوصی از اعضای نهاد تنظیم‌کننده: نبود نهاد تنظیم‌کننده و نظارت توسط دستگاه دولتی = شاخص مساوی ۱۰۰ سهم مساوی بخش خصوصی و بیشتر = شاخص مساوی *	۱۵
مجموع حاصل از ضرب اندازه هر معیار در وزن آن			بار مقرراتی در یک صنعت بر مبنای شاخص ترکیبی

گام پنجم، انتخاب صنایع برای پایش

این قسمت به شناسایی و انتخاب صنایع برای اجرای الگو در آن‌ها می‌پردازد. برای انتخاب صنایع سه معیار زیر انتخاب شد:

الف- طبق کدهای ISIC^۱

ب- ماهیت اعضای اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی

ج- دسترسی به اطلاعات دسته‌بندی شده در کشور

الف- انتخاب صنایع بر مبنای کدهای ISIC

بخش مهمی از تفاوت‌های موجود در نتایج طرح‌ها و گزارش‌ها در تمام سطوح چه ملی و چه بین‌المللی ناشی از یکسان نبودن تعاریف و مفاهیم و طبقه‌بندی‌های مورد استفاده در این کارها است. از این‌رو، سازمان‌های بین‌المللی برای پدیده‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی، طبقه‌بندی‌های مشخصی را تهیه و استفاده از آن را به کشورهای عضو توصیه نموده‌اند. طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی رشته فعالیت‌های اقتصادی ISIC یکی از این طبقه‌بندی‌های استاندارد بین‌المللی است.

تاکنون ویرایش‌های مختلفی از ISIC توسط کمیسیون آمار سازمان ملل متحد ارائه گشته است. در اینجا همانند مرکز آمار ایران از نسخه ۳.۱ آن یعنی ISIC, Rev. ۳.۱ که در سال ۲۰۰۳ مورد بازنگری قرار گرفته استفاده می‌شود. لازم به یادآوری است که این نسخه از ISIC در سرشماری سال ۱۳۸۵ توسط مرکز آمار ایران مورد استفاده قرار گرفته است. سلسله مراتب رده‌های مورد استفاده در این طبقه‌بندی عبارت‌اند از: حروف الفبا برای رده‌های جدول که "قسمت" نامیده می‌شود، ارقام دو رقمی برای تعیین "بخش"، ارقام سه رقمی برای تعیین "گروه" و ارقام چهار رقمی برای تعیین "طبقه"^۲.

طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های اقتصادی نسخه ۳.۱ از ۱۷ قسمت، ۶۲ بخش، ۱۶۱ گروه و ۲۹۸ طبقه تشکیل شده است در حالی که طبقه‌بندی مورد استفاده مرکز آمار ایران که از روی همین نسخه توین شده است از ۱۸ قسمت، ۶۴ بخش، ۱۶۳ گروه و ۳۷۴ طبقه تشکیل شده است.^۳

طبقه‌بندی ISIC طبقه‌بندی بر اساس نوع فعالیت است، نه طبقه‌بندی رشته فعالیت‌ها یا کالاها و خدمات. برای مثال فعالیت یک واحد آماری، نوعی تولید است که به آن اشتغال دارد. فعالیت یاد شده صفت مشخصه‌ای است که واحد بر طبق آن همراه با سایر واحدها برای تشکیل یک رشته فعالیت، گروه‌بندی می‌شود. چون انطباق یک به یک محصولات و فعالیت‌ها امکان‌پذیر نیست، ISIC را نباید برای اندازه‌گیری آمار محصول در هیچ سطح تفصیلی به کار برد. ISIC از نظر نوع

۱- ISIC (International Standard Industrial Classification) یک طبقه‌بندی مرجع برای طبقه‌بندی کلیه فعالیت‌های اقتصادی است که در سال ۱۹۴۸ تدوین و مورد تأیید و تصویب کمیسیون اجتماعی و اقتصادی سازمان ملل متحد قرار گرفته و تجدید نظرهایی در سال‌های ۱۹۵۸، ۱۹۶۸، ۱۹۹۰ و ۲۰۰۲ در آن بعمل آمده و آخرین تجدید نظر نیز در شرف انجام است. طبقه‌بندی ISIC ابزاری اساسی برای مطالعه پدیده اقتصادی و ترویج قابلیت مقایسه اطلاعات و ارتقاء و توسعه سیستم‌های آماری ملی معتبر است.

۲- طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی ایران (بر اساس ISIC, Rev. ۳.۱)

۳- همان

مالکیت، نوع سازمان حقوقی یا نحوه عملیات، هیچ‌گون تمایزی قائل نمی‌شود، زیرا این قبیل معیارها به خصوصیات خود فعالیت ارتباطی ندارند. ISIC تفاوتی بین فعالیت‌های بازار و غیر بازار قائل نمی‌شود. نسخه حاضر ISIC، رده‌هایی را برای تولید نامشخص کالاها و خدمات توسط خانوارها برای مصرف خانوار در برمی‌گیرد.^۱

در ستون اول و دوم جدول زیر از سمت راست ۱۷ قسمت ذکر شده در طبقه‌بندی ISIC مرکز آمار ایران آورده شده‌اند. ستون دوم و سوم این جدول به ترتیب کدهای دو رقمی و سه رقمی انتخابی و عناوین مربوط به آن‌ها را که برای اجرای الگوی پایش انتخاب شده‌اند به نمایش می‌گذارد.

جدول ۱۰- عناوین صنایع مرتبط با قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی طبق کدهای ISIC

قسمت	عنوان قسمت	کد دو، سه و چهار رقمی	عنوان کد دو، سه و چهار رقمی
الف	کشاورزی، شکار و جنگلداری،	۵۱۲۹	پسته-صادرات
		۵۱۲۹	خرما-صادرات
		۵۱۲۹	زعفران-صادرات
ب	شیلات	۰۵۰	صید و پرورش و تکثیر حیوانات آبی و فعالیتهای خدماتی وابسته
پ	استخراج معدن	۱۱	استخراج نفت خام و گاز طبیعی و فعالیتهای خدماتی جنبی استخراج نفت و گاز به استثنای بررسیهای اکتشافی
		۱۳	استخراج سنگ‌های فلزی
		۱۵	صنایع مواد غذایی و آشامیدنی
ت	صنعت	۱۵۵	تولید انواع آشامیدنی‌ها
		۱۷	تولید منسوجات
		۲۱	تولید کاغذ و محصولات کاغذی
		۲۲	انتشار و چاپ و تکثیر رسانه‌های چاپ شده
		۲۳	صنایع تولید زغال کک- پالایشگاه‌های نفت و سوخت‌های هسته‌ای
		۲۴	صنایع تولید مواد و محصولات شیمیایی
		۲۴۲۳	دارو-تولید
		۲۵	تولید محصولات لاستیکی و پلاستیکی
		۲۷	تولید فلزات اساسی
		۳۱۱	تولید موتورهای برق و ژنراتور و ترانسفورماتور

قسمت	عنوان قسمت	کد دو، سه و چهار رقمی	عنوان کد دو، سه و چهار رقمی
			تولید دستگاه‌های توزیع و کنترل نیروی برق
		۳۲	تولید رادیو و تلویزیون و دستگاه‌ها و وسایل ارتباطی
		۳۳	تولید ابزار پزشکی و ابزار اپتیکی و ابزار دقیق و ساعت‌های مچی و انواع دیگر ساعت
		۳۴	تولید وسایل نقلیه موتوری و تریلر و نیم تریلر
		۳۵۱	تولید و تعمیر انواع وسایل نقلیه آبی
		۳۵۹۱	تولید انواع موتورسیکلت
		۳۵۲	تولید و تعمیر تجهیزات راه آهن
		۳۷	بازیافت
		۳۸	کشت و صنعت
		۴۰۱	تولید و انتقال و توزیع برق
ث	تامین برق، گاز و آب	۴۰۲	توزیع گاز طبیعی - گاز شهری - تولید گاز کارخانه ای
		۴۱	جمع آوری و تصفیه و توزیع آب
		۴۵۲۲	احداث ساختمان‌های زیربنایی
ج	ساختمان	۴۵۳	تأسیسات ساختمان
چ	عمده فروشی و خرده فروشی و تعمیر وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت و کالاهای شخصی و خانگی	-	-
ح	هتل و رستوران	-	-
خ	حمل و نقل و انبارداری و ارتباطات	۶۰۱	حمل و نقل از طریق راه آهن بین شهری
		۶۱	حمل و نقل آبی
		۶۲	حمل و نقل هوایی
		۶۴	پست و مخابرات
		۶۴۱۱	فعالیت‌های پست ملی
		۶۴۲	مخابرات
		۶۵۱	واسطه‌گری‌های پولی
د	واسطه‌گری‌های مالی	۶۶	بیمه و بازنشستگی بجز تأمین اجتماعی اجباری - بیمه‌گری

قسمت	عنوان قسمت	کد دو، سه و چهار رقمی	عنوان کد دو، سه و چهار رقمی
ذ	مستغلات اجاره و فعالیت‌های کسب و کار	۷۲	کامپیوتر و فعالیت‌های وابسته
		۷۳	تحقیق و توسعه
		۷۴۳	تبلیغات
ر	اداره امور عمومی و دفاع و تأمین اجتماعی اجباری	-	-
ز	آموزش	-	-
ژ	بهداشت و مددکاری اجتماعی	-	-
س	سایر فعالیت‌های خدمات عمومی و اجتماعی و شخصی	-	-
ش	فعالیت‌های خانوارهای دارای مستخدم و فعالیت‌های غیر قابل تفکیک خانوارها	-	-
ض	دفترهای مرکزی	-	-
ص	سازمان‌ها و هیئت‌های برون مرزی	-	-

ب- رسته‌های فعالیتی اعضای اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی

دسترسی به اطلاعات لازم هنوز میسر نشده است.

ج- دسترسی به اطلاعات دسته‌بندی شده در کشور

سازمان خصوصی‌سازی یکی از مهمترین منابع تولید داده و اطلاعات درباره اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی است. این سازمان آمارهای مربوط به واگذاری را در قالب خاصی ارائه نموده و فعالیت‌های اقتصادی را به شکل ذیل دسته‌بندی می‌کند. بنابراین این دسته‌بندی می‌تواند راهنمای مناسبی برای انتخاب صنایع برای اجرای الگوی پایش قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی باشد. در جدول زیر مهمترین صنایعی را نشان می‌دهد که سازمان خصوصی‌سازی درباره آنها اطلاعات منتشر کرده است.

جدول ۱۱- عناوین صنایع مرتبط با قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی طبق اطلاعات سازمان خصوصی سازی

ردیف	صنعت	جمع کل واگذاری‌ها از ۱۳۸۴ تا اردیبهشت ۱۳۹۱ (میلیارد ریال)	سهم هر صنعت از کل واگذاری‌ها
۱	فرآورده‌های نفتی	۲۲۷,۵۴۱	٪۲۰.۷۰
۲	مواد و محصولات شیمیایی	۲۶۹,۰۰۵	٪۲۴.۴۰
۳	گروه مخابرات	۱۱۵,۵۲۳	٪۱۰.۵۰
۴	فلزات اساسی	۱۴۷,۶۰۲	٪۱۳.۴۰
۵	بانک‌ها، موسسات اعتباری و سایر نهادهای پولی	۵۱,۴۵۲	٪۴.۷۰
۶	تولید، انتقال و توزیع برق	۱۳۸,۴۵۲	٪۱۲.۶۰
۷	حمل و نقل	۲۸,۳۴۹	٪۲.۶۰
۸	استخراج نفت و گاز	۴۸,۷۸۱	٪۴.۴۰
۹	خدمات فنی و مهندسی	۱۴,۸۹۶	٪۱.۴۰
۱۰	استخراج کانی‌های فلزی	۱۷,۵۱۰	٪۱.۶۰
۱۱	خودرو و ساخت قطعات	۷,۶۳۵	٪۰.۷۰
۱۲	ماشین آلات و تجهیزات	۵,۲۳۳	٪۰.۵۰
۱۳	بیمه	۳,۵۵۶	٪۰.۳۰
۱۴	ماشین آلات و دستگاه‌های برقی	۳,۴۳۹	٪۰.۳۰
۱۵	سیمان آهک و گچ	۲,۶۱۶	٪۰.۲۰
۱۶	محصولات غذایی و آشامیدنی	۱,۵۸۸	٪۰.۱۰
۱۷	پیمانکار صنعتی	۱,۱۰۲	٪۰.۱۰
۱۸	ساخت محصولات فلزی	۲۷۶	٪۰.۰۳
۱۹	ساخت وسایل ارتباطی	۲۶۰	٪۰.۰۲
۲۰	انبوه‌سازی، املاک و مستغلات	۴۳۹	٪۰.۰۴
۲۱	سرمایه‌گذاری‌های مالی	۹۲	٪۰.۰۱
۲۲	کشاورزی، دامپروری و خدمات وابسته	۵۴۰	٪۰.۰۵
۲۳	سایر	۱۵,۸۶۹	٪۱.۴۰
	جمع ارزش واگذاری سهام به میلیارد ریال	۱,۱۰۱,۷۵۶	٪ ۱۰۰

بخش سوم، الگوی نهایی پایش اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

مقدمه

مهم‌ترین دلیل تهیه الگوی پایش اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی اطلاع یافتن از میزان تحقق اهداف قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در صنایع مختلف است. برای تحقق این هدف، اقدامات اجرایی مترتب بر موادی این قانون تا حد امکان استخراج شد و متناسب با این اقدامات اجرایی، معیارهایی قابل پایش شناسایی گردید. سپس امکان دسترسی به اطلاعات مربوط به این معیارها بررسی شد و منبع تهیه آن‌ها مشخص شد. در نتیجه می‌توان گفت این الگو از معیارهایی تشکیل شده که میزان تحقق اهداف قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی را در یک صنعت مشخص می‌کند.

الگوی پایش اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در سه قسمت اصلی به شرح زیر تدوین شده است:

قسمت اول، فعالیت‌های اقتصادی و ساختار نهادی تولید در صنعت، در این قسمت ابتدا فعالیت‌های اصلی و فرعی یک صنعت طبق زنجیره ارزش آن صنعت مشخص می‌شود سپس وضعیت مالکیت و نحوه قرارگرفتن این رشته فعالیت‌ها را معین می‌سازد و در نهایت وضعیت نهادهای دولتی و جمعی مرتبط با یک صنعت را روشن می‌کند.

قسمت دوم، معیارهای قابل پایش در هر صنعت طبق قانون اجرای اصل ۴۴ در پنج موضوع اصلی، در این قسمت تمام معیارهای پایش ذیل پنج موضوع اصلی و چندین موضوع فرعی آورده می‌شود تا به صورت جزئی میزان اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مشخص شود. موضوعات اصلی به شرح ذیل هستند:

موضوع اول: واگذاری سهام دولتی

موضوع دوم: نقش بخش خصوصی

موضوع سوم: فعالیت‌های اقتصادی دولتی

موضوع چهارم: تسهیل رقابت

موضوع پنجم: تسهیل سرمایه‌گذاری و تولید (قیمت‌گذاری، مقررات‌زدایی و سرمایه‌گذاری خارجی)

قسمت سوم، شاخص‌های اصلی اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در یک صنعت، در این قسمت، ۷ شاخص اصلی به همراه نحوه محاسبه‌شان برای ۵ موضوع اصلی قسمت دوم الگو آورده شده است تا با بررسی آن‌ها وضعیت اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به صورت کلی در یک صنعت مشخص شود.

قسمت اول، فعالیتهای اقتصادی و ساختار نهادی تولید در یک صنعت

الگوی پیشنهادی برای شناسایی ساختار نهادی تولید در یک صنعت طبق قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

معیار	رشته‌های یک صنعت		رشته X از صنعت	رشته Y از صنعت	رشته Z از صنعت
وضعیت تولید در یک صنعت	بنگاه‌ها	تعداد بنگاه‌ها			
		ارزش تولید کل			
ماهیت مالکیت در یک صنعت	بنگاه‌های دولتی	تعداد بنگاه‌ها			
		سهم از تولید کل			
	بنگاه‌های عمومی غیردولتی	تعداد بنگاه‌ها			
		سهم از تولید کل			
	بنگاه‌های تعاونی	تعداد بنگاه‌ها			
		سهم از تولید کل			
	بنگاه‌های خصوصی	تعداد بنگاه‌ها			
		سهم از تولید کل			
	بنگاه‌های گروه یک	تعداد بنگاه‌ها			
		سهم از تولید کل			
گروه‌بندی بنگاه‌ها در یک صنعت	بنگاه‌های گروه دو	تعداد بنگاه‌ها			
		سهم از تولید کل			
	بنگاه‌های گروه سه	تعداد بنگاه‌ها			
		سهم از تولید کل			
ماهیت نهادهای فرابنگاهی در یک صنعت	دستگاه دولتی مرتبط (عنوان دستگاه و کارکردها)				
	نهاد تنظیم‌کننده بخشی (عنوان نهاد و کارکردها)				
	تشکل‌ها و نهادهای صنفی و حرفه‌ای (عنوان تشکل و نهاد و کارکردها)				

توضیح ۱: تفکیک دولتی بودن یک بنگاه از غیردولتی بودن بر مبنای قوانین موجود و بر اساس بیش از ۵۰ درصد از سهام یک شرکت تعیین می‌شود و در گزارش پایش یک صنعت تبیین خواهد شد که کدام بنگاه‌های اصلی در یک صنعت تحت کنترل بخش دولتی و عمومی غیردولتی یا تعاونی هستند با این که طبق قانون خصوصی شناخته می‌شوند.

توضیح ۲: کارکردهای نهادهای سطح بالاتر از بنگاه در سه کارکرد اصلی زیر خلاصه شده است:

۱- اعطای مجوزهای ورود به صنعت، ۲- قیمت‌گذاری یا تعرفه‌گذاری، ۳- استانداردگذاری و نظارت بر صنعت.

توضیح ۳. رشته‌های یک صنعت براساس زنجیره ارزش آن تعیین می‌شود و برای آمار مربوط به ارزش تولید و تعداد بنگاه‌ها از اطلاعات منتشرشده توسط بانک مرکزی و وزارتخانه ذیربط استفاده می‌شود.

قسمت دوم، معیارهای قابل پایش در هر صنعت طبق قانون اجرای اصل ۴۴

موضوع اول، واگذاری سهام دولتی

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
یکم، حجم واگذاری سهام	ماده ۳، بند الف، تبصره ۱، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	واگذاری ۱۰۰ درصد از سهام دولت در فعالیت‌های گروه یک	۱. ارزش سهام واگذارشده شرکت‌های گروه یک ۲. تعداد سهام واگذار شده شرکت‌های گروه یک ۳. تعداد شرکت‌های واگذارشده گروه یک	سازمان خصوصی سازی
	ماده ۳، بند ب، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	واگذاری ۸۰ درصد از سهام بنگاه‌های دولتی گروه دو.	۱. ارزش سهام واگذارشده شرکت‌های گروه دو ۲. تعداد سهام واگذارشده شرکت‌های گروه دو ۳. تعداد شرکت‌های واگذار شده گروه دو	سازمان خصوصی سازی
	ماده ۶، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	تأدیه بدهی‌های دولت به مؤسسات عمومی غیردولتی از طریق واگذاری سهام رعایت سقف ۴۰ درصد مالکیت یک بازار توسط نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی	۱. ارزش واگذاری سهام به مؤسسات عمومی غیردولتی ۲. تعداد سهام واگذار شده برای تأدیه بدهی دولت ۳. تعداد شرکت‌هایی که سهام آن‌ها بابت تأدیه بدهی واگذار شده ۴. وضعیت مالکیت نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی در صنعت	۱. سازمان خصوصی سازی ۲. هیات واگذاری ۳. وزارت امور اقتصادی و دارایی
	ماده ۱۴، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	اتمام واگذاری‌ها تا پایان سال ۹۳	۱. ارزش کل سهام باقیمانده دولتی در گروه یک ۲. ارزش کل سهام باقیمانده دولتی در گروه دو	۱. سازمان خصوصی سازی ۲. وزارتخانه ذی‌ربط
	ماده ۱۶، بند ۴، قانون اجرای	اعمال مشوق‌های مالی و	۱. ارزش مشوق‌های مالی پرداخت شده	۱. هیات واگذاری

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
پیش از واگذاری سهام	سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	یا غیرمالی به خریداران سهام دولتی	۲. مشوق‌های غیرمالی	۲. سازمان خصوصی‌سازی
	ماده ۱۸، بند ۴، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	فراهم کردن شرایط عرضه سهام دولتی در بورس	وضعیت و تعداد شرکتهای پذیرش شده در بورس	۱. هیات واگذاری ۲. سازمان خصوصی‌سازی
	ماده ۱۸، بند ۵، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	تبدیل طرحها و تصدی‌های اقتصادی و زیربنایی دولتی قابل واگذاری به شخص حقوقی مناسب صرفاً به منظور واگذاری (شرکتی‌سازی)	وضعیت و تعداد طرحها و تصدی‌هایی که تبدیل به شرکت شده	۱. هیات واگذاری ۲. سازمان خصوصی‌سازی ۳. وزارت امور اقتصادی و دارایی
	ماده ۱۹، بند ج، اصل ۴۴	تجزیه شرکت‌ها قبل از واگذاری	مشخصات شرکتهای دولتی که قبل از واگذاری تجزیه شده	۱. سازمان خصوصی‌سازی ۲. وزارتخانه ذیربط
	ماده ۱۹، بند د، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	ادغام شرکت‌ها قبل از واگذاری	مشخصات شرکت‌هایی که قبل از واگذاری ادغام شده‌اند	۱. سازمان خصوصی‌سازی ۲. وزارتخانه ذیربط
	ماده ۲۵، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	شروط سازمان خصوصی‌سازی قبل از واگذاری سهام کنترلی درباره سرمایه‌گذاری جدید در همان شرکت، ارتقاءکارایی و ... در واگذاری سهام کنترلی	شروط سازمان خصوصی‌سازی قبل از واگذاری سهام کنترلی	۱. سازمان خصوصی‌سازی ۲. وزارتخانه ذیربط ۲. هیات واگذاری
	ماده ۱۶، تبصره ۲، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	ارائه برنامه کتبی برای حفظ سطح اشتغال موجود توسط خریداران	۱. برنامه کتبی ارائه شده برای حفظ سطح اشتغال از طرف خریداران و توافق‌های انجام شده ۲. تغییرات اشتغال در بنگاه‌های واگذارشده در صنعت	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارتخانه ذیربط ۲. سازمان

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
				خصوصی سازی
	ماده ۲۹، بند ۸، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	بازسازی ساختاری، تعدیل نیروی انسانی و آماده سازی بنگاه‌ها برای واگذاری	ارزش وجوه حاصل از واگذاری که صرف بازسازی ساختاری، تعدیل نیروی انسانی شده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. سازمان خصوصی سازی ۳. وزارتخانه ذیربط
	ماده ۲۱، بند الف، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	قیمت‌گذاری عرضه اولین بسته از سهام هر شرکت، تعیین اندازه بسته سهام برای واگذاری، روش انتخاب مشتریان استراتژیک و متقاضی خرید سهام کنترلی و مدیریتی، زمان مناسب عرضه سهام هیأت واگذاری	اقدامات انجام شده برای قیمت‌گذاری، تعیین اندازه بسته سهام، انتخاب مشتریان سهام کنترلی و مدیریتی و زمان مناسب عرضه سهام	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: سازمان خصوصی سازی
سوم، روش واگذاری سهام	ماده ۲۰، بند الف، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	فروش بنگاه از طریق عرضه عمومی سهام در بورسهای داخلی یا خارجی	۱. تعداد شرکتهای واگذارشده از طریق بورس ۲. ارزش سهام واگذارشده از طریق بورس	۱. هیات واگذاری ۲. سازمان خصوصی سازی
	ماده ۲۰، بند ب، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	فروش بنگاه یا سهام بلوکی از طریق مزایده عمومی در بازارهای داخلی و یا خارجی	۱. تعداد شرکتهای واگذارشده از طریق مزایده ۲. ارزش سهام واگذارشده از طریق مزایده	۱. هیات واگذاری ۲. سازمان خصوصی سازی
	ماده ۲۰، بند ب، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	فروش بنگاه یا سهام بلوکی از طریق مذاکره	۱. تعداد شرکتهای واگذارشده از طریق مذاکره ۲. ارزش سهام واگذارشده از طریق	۱. هیات واگذاری ۲. سازمان خصوصی سازی

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
			مذاکره	
	ماده ۶۱، قانون برنامه پنجم توسعه	اعطاء سهام ترجیحی (۵ درصد از سهام بنگاه) به مدیران و کارکنان واحدهای مورد واگذاری. واگذاری سهام یا سایر اموال و دارائیهای توسط دولت به کارکنان در ازاء مطالبات آنان	۱. ارزش سهام ترجیحی اعطاء شده به مدیران و کارکنان واحدهای واگذاری شده ۲. ارزش واگذار سهام یا سایر اموال و دارائیهای توسط دولت به کارکنان در ازای مطالبات آنان با توافق با آنها	۱. سازمان خصوصی سازی ۲. هیات واگذاری
	ماده ۳۴، قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	واگذاری سهام بنگاه های قابل واگذاری گروه دو در قالب طرح سهام عدالت	۱. تعداد شرکتهای واگذار شده از طریق طرح سهام عدالت ۲. ارزش سهام واگذار شده از طریق طرح سهام عدالت	۱. هیات واگذاری ۲. سازمان خصوصی سازی ۳. دبیرخانه طرح سهام عدالت
چهارم، اقدامات پس از واگذاری	ماده ۲۳، قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	انتشار اطلاعات مربوط سهام کتتری و مدیریتی بنگاه ها بلافاصله پس از واگذاری توسط سازمان خصوصی سازی	مشخصات شرکتهایی که سهام آنها به صورت کتتری و مدیریتی واگذار شده و اقدامات انجام شده برای واگذاری آنها	سازمان خصوصی سازی
	ماده ۳۸، قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	جلوگیری از تداوم مالکیت و مدیریت دولت در شرکت های واگذار شده در قالب طرح سهام عدالت	تعداد شرکتهای واگذار شده در قالب طرح سهام عدالت که مدیر آنها توسط دستگاه های دولتی تعیین شده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذیربط ۳. دبیرخانه طرح سهام عدالت
	ماده ۲۵، قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	تحقق شروط سازمان خصوصی سازی برای واگذاری سهام کتتری نظیر	رعایت شروط سازمان خصوصی سازی برای واگذاری سهام کتتری	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد:

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		سرمایه‌گذاری جدید در همان شرکت، ارتقاء کارایی و ... در واگذاری سهام کنترلی		۱. سازمان خصوصی‌سازی ۲. وزارتخانه ذی‌ربط ۲. هیات واگذاری
	ماده ۱۸، بند ۵، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	اقدام وزارت امور اقتصادی و دارایی جهت واگذاری فعالیت‌های غیرشرکتی	حجم و ارزش فعالیت‌های غیرشرکتی واگذار شده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذی‌ربط
پنجم، واگذاری طرح‌ها و اموال شرکتهای دولتی	ماده ۲۲۰، بند الف، قانون برنامه پنجم توسعه	واگذاری طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای جدید و نیمه‌تمام و تکمیل شده و آماده بهره‌برداری	۱. ارزش تعداد طرح‌های جدید و نیمه‌تمام و تکمیل شده و آماده بهره‌برداری واگذار شده ۲. تعداد طرح‌های جدید و نیمه‌تمام و تکمیل شده و آماده بهره‌برداری واگذار شده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارتخانه ذی‌ربط ۲. سازمان خصوصی‌سازی
	ماده ۲۲۰، بند ج، قانون برنامه پنجم توسعه	واگذاری مالکیت یا حق بهره‌برداری طرحهای تملک دارایی سرمایه‌ای قابل واگذاری و نیز اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مالی مازاد بر نیاز دولت و دستگاه‌های اجرائی	ارزش طرح‌های و اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مالی واگذار شده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. سازمان خصوصی‌سازی ۲. وزارت امور اقتصادی و دارایی

موضوع دوم: بهبود نقش بخش خصوصی

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
افزایش مالکیت، سرمایه‌گذاری و مشارکت بخش خصوصی	ماده ۴، بند الف، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	قرار دادن فعالیت‌های گروه یک در اختیار بخش خصوصی	۱. ارزش تولیدات بخش خصوصی در گروه یک ۲. ارزش تولیدات دولت در گروه یک ۳. تعداد شرکت‌های دولتی گروه یک ۴. تعداد شرکت‌های خصوصی گروه یک	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. سازمان خصوصی‌سازی ۳. وزارتخانه ذیربط
	ماده ۴، بند ب، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	اجازه ورود بخش خصوصی به فعالیت‌های گروه دو	۱. ارزش تولیدات بخش خصوصی در گروه دو ۲. تعداد شرکت‌های دولتی گروه دو ۴. تعداد شرکت‌های خصوصی گروه دو	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. سازمان خصوصی‌سازی ۳. وزارتخانه ذیربط
	ماده ۱۹، بند ح، ۲، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	مشارکت بخش غیردولتی در طرح‌های نیمه‌تمام دولتی	۱. ارزش مشارکت بخش غیردولتی در طرح‌های نیمه‌تمام دولتی ۲. شرکت‌های دولتی دارای این طرح‌ها	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذیربط
	ماده ۲۸، بند ۲، قانون اجرای سیاست‌های	استفاده از حساب ذخیره ارزی برای حمایت از بخش غیردولتی	۱. ارزش تسهیلات ارائه شده به بخش غیردولتی از حساب ذخیره ارزی ۲. سهم بخش غیردولتی از تسهیلات	۱. بانک مرکزی ۲. وزارتخانه ذیربط

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
	کلی اصل ۴۴ قانون اساسی		حساب ذخیره ارزی	
	ماده ۲۸، بند ۳، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	فراهم کردن مقدمات گشایش خط اعتباری ارزی در بانک‌های عامل و بانک‌های خارجی توسط بانک مرکزی برای بخش غیردولتی	ارزش تسهیلات ارزی دریافت شده توسط بخش غیردولتی	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. بانک مرکزی ۲. وزارتخانه ذیربط
تشکیل نهادهای صنفی و استفاده از نظر مشورتی بخش خصوصی	ماده ۱۵، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	تأسیس انجمن‌های صنفی-حرفه‌ای به صورت سازمان‌های مردم نهاد	تعداد انجمن‌های صنفی - حرفه‌ای صنعت تاسیس شده	۱. وزارتخانه ذیربط ۲. وزارت امور اقتصادی و دارایی
	ماده ۹۱، بند ب، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	فراهم کردن زمینه کسب نظر از بخش خصوصی درباره تصمیمات اقتصادی دولت کسب نظر فعالان اقتصادی در تصمیمات اقتصادی کلیه کمیسیون‌ها، هیأت ها، شوراها و ستادهای تصمیم‌گیری در دولت	۱. نمایندهای بخش خصوصی در نهادهای تصمیم‌گیری دولت ۲. مصوباتی که به پیشنهاد نماینده بخش خصوصی در دولت تصویب شده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارتخانه ذیربط ۲. اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران ۳. اتاق تعاون ۴. نظر سنجی
	ماده ۹۱، بند د، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	ارائه ساز و کاری برای ساماندهی و هماهنگی تشکل‌های اقتصادی و کسب نظرات فعالان اقتصادی ارائه گزارش پایش و پیگیری قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴	۱. گزارش‌های پیشنهادی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون برای ساماندهی تشکل‌های اقتصادی ۲. گزارش‌های اتاق درباره پایش قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران ۲. اتاق تعاون ۳. نظر سنجی

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		قانون اساسی توسط اتاق‌ها		
تعمیم یا لغو امتیازات بنگاههای دولتی	ماده ۸، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	تعمیم امتیازات بنگاه‌های دولتی در گروه یک و دو به فعالیتهای اقتصادی بخش خصوصی	۱. امتیازهای تعمیم داده شده ۲. امتیازهای حذف شده از شرکت‌های دولتی	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارتخانه ذیربط ۲. شرکتهای مادر تخصصی دولتی

موضوع سوم: فعالیت‌های اقتصادی دولتی

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
سرمایه گذاری ها و فعالیت های اقتصادی دولتی	ماده ۳، بند الف، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	واگذاری مالکیت، سرمایه‌گذاری و مدیریت دولت در گروه یک	ارزش سهام دولت در گروه یک	۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. سازمان خصوصی سازی
	ماده ۳، بند الف، تبصره ۲، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	اجازه مجلس به دولت جهت ادامه فعالیت در گروه یک	مصوبات مجلس شورای اسلامی در مورد تداوم فعالیت دولت در گروه یک	۱. وزارتخانه ذیربط ۲. مصوبات مجلس شورای اسلامی
	ماده ۳، بند الف، تبصره ۳، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	سرمایه گذاری مشترک سازمان‌های توسعه‌ای با بخش غیردولتی در گروه یک در مناطق کمتر توسعه یافته تهیه فهرست و مشخصات این طرح‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها	ارزش سرمایه‌گذاری مشترک سازمان‌های توسعه‌ای با بخش خصوصی در گروه یک در مناطق کمتر توسعه یافته	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. سازمان‌های توسعه‌ای
	ماده ۳، بند الف، تبصره ۴، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	ارائه تسهیلات یا کمک به طرح‌های مصوب در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته بخش خصوصی توسط سازمان‌های توسعه‌ای مشارکت سازمان‌های توسعه‌ای تا سقف ۴۹ درصد در طرح‌های مصوب	۱. ارزش تسهیلات ارائه شده توسط این سازمان‌ها در این حوزه ۲. ارزش مشارکت سازمان‌های توسعه‌ای در این طرح‌ها	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذیربط ۳. سازمان‌های توسعه‌ای

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته بخش خصوصی تهیه فهرست و مشخصات این طرح‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها		
	ماده ۳، بند ب، تبصره ۱، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	حفظ سهم ۲۰ درصدی دولت در بازار گروه دو	۱. ارزش سهام دولت در گروه دو ۲. تعداد شرکتهای دولتی گروه دو	۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذیربط ۳. سازمان خصوصی سازی
	ماده ۳، بند ج، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت دولت در گروه سه	تعداد شرکتهای دولتی گروه سه	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: وزارتخانه ذیربط
	ماده ۲۹، بند ۶، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام	ارزش وجوه حاصل از واگذاری که صرف تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام شده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. قانون بودجه
اداره شرکتهای دولتی باقیمانده در صنعت	ماده ۱۳، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	ساماندهی و استفاده مطلوب از شرکتهایی دولتی مانده ماده (۳)	وضعیت بازدهی و بهره‌وری شرکتهای دولتی باقیمانده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذیربط ۳. معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
				جمهور ۴. معاونت نیروی انسانی رئیس جمهور ۵. قانون بوجه
	ماده ۱۳، بند ب، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	اداره شرکت‌های دولتی باقیمانده یا توسط دولت تاسیس شده در قالب شرکت مادر تخصصی و یا عملیاتی	۱. شرکت‌های مادر تخصصی یا اصلی دولتی ۲. شرکت‌های عملیاتی یا فرعی دولتی	۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذیربط
	ماده ۱۳، بند ب، تبصره ۱، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	مشارکت و سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی در سایر شرکت‌های دولتی	ارزش مشارکت و سرمایه‌گذاری شرکت‌های دولتی در سایر شرکت‌های دولتی	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذیربط
امور حاکمیتی دولت	ماده ۱۳، بند الف، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	تفکیک وظایف حاکمیتی از شرکت‌های دولتی و سپردن آن‌ها به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی تخصصی ذیربط	اقدامات انجام شده برای تفکیک وظایف حاکمیتی از شرکتهای دولتی	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذیربط ۳. معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور ۴. معاونت نیروی انسانی رئیس جمهور
	ماده ۱۳، بند ب، تبصره ۴، قانون اجرای	تغییر و تصویب اساسنامه بنگاه‌های در حال واگذاری	تعداد شرکت‌هایی که اساسنامه آن‌ها برای واگذاری تغییر یافته	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد:

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
	سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی			۱. هیئت وزیران ۲. وزارت امور اقتصادی و دارایی

موضوع چهارم: تسهیل رقابت و منع انحصار

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
تسهیل رقابت و منع انحصار	ماده ۴۴، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	برخورد با تبانی	مواردی از تبانی که با آن برخورد شده	شورای رقابت
	ماده ۴۵، بند الف، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	جلوگیری از احتکار و استتکاف از معامله	مواردی از احتکار و استتکاف از معامله	شورای رقابت
	ماده ۴۵، بند ب، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	برخورد با قیمت گذاری تبعیض آمیز	موارد برخورد با قیمت گذاری تبعیض آمیز	شورای رقابت وزارتخانه ذی ربط
	ماده ۴۵، بند د، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	جلوگیری و برخورد با مصادیق قیمت گذاری تهاجمی	موارد قیمت گذاری تهاجمی	شورای رقابت وزارتخانه ذی ربط
	ماده ۴۵، بند ج، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	جلوگیری از تبعیض در شرایط معامله	موارد تبعیض در شرایط معامله	شورای رقابت

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
	قانون اساسی			
	ماده ۴۵، بند ۵۱ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	برخورد با اظهارات گمراه کننده	موارد اظهارات گمراه کننده	شورای رقابت
	ماده ۴۶، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	برخورد با مدیران یا سایر کارکنانی که بطور همزمان در چند شرکت سمت دارند	موارد برخورد با مدیرانی که در چند بنگاه مشابه سمت دارند	شورای رقابت
	ماده ۴۷، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	مقابله با تملک‌های مخل رقابت در بازار	تعداد موارد برخورد با تملک‌های مخل رقابت	شورای رقابت
	ماده ۴۸، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	جلوگیری از ادغام‌های مخل رقابت	موارد برخورد با ادغام‌های مخل رقابت	شورای رقابت
شورای رقابت	ماده ۵۸، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	۱. تشخیص مصادیق رویه‌های ضد رقابتی ۲. تصویب دستورالعمل تنظیم قیمت مقدار و شرایط دسترسی به بازار کالاها و خدمات انحصاری مورد با رعایت مقررات مربوط ۳. تدوین و ابلاغ راهنماها و	۱. مصادیق رویه‌های ضد رقابتی ۲. دستورالعمل تنظیم قیمت مقدار و شرایط دسترسی به بازار کالاها و خدمات انحصاری	شورای رقابت

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
		دستورالعمل‌ها		
	ماده ۶۰، بند الف، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	انجام بازرسی توسط شورای رقابت در موارد مورد نیاز	مشخصات بازرسی‌های انجام شده توسط شورای رقابت	شورای رقابت
	ماده ۶۱، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	صدور حکم توسط شورای رقابت	احکام صادرشده توسط شورای رقابت درباره یک صنعت	۱. شورای رقابت ۲. وزارتخانه ذیربط
	ماده ۶۹، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	تهیه گزارش سالانه توسط شورای رقابت	تعداد گزارش‌های شورای رقابت درباره یک صنعت	شورای رقابت

موضوع پنجم: تسهیل سرمایه‌گذاری و تولید

(قیمت‌گذاری، مقررات‌زدایی و سرمایه‌گذاری خارجی)

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
قیمت‌گذاری	ماده ۹۰، قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	پرداخت مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی دولت و قیمت تمام شده درباره شرکتهای مشمول واگذاری و غیردولتی	۱. عنوان کالاهای دارای قیمت تکلیفی و دستگاه مسئول تعیین قیمت ۲. ارزش مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی و هزینه تمام شده در یک صنعت	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارتخانه ذی‌ربط ۲. خزانه‌داری کل کشور
	ماده ۱۰۱، بند د، قانون برنامه پنجم توسعه	محدود کردن قیمت‌گذاری به کالاها و خدمات عمومی و انحصاری و کالاهای اساسی یارانه‌ای و ضروری	۱. تعداد کالاها و خدمات قیمت‌گذاری شده توسط دولت ۲. تعداد کالاهای پذیرش شده در بورس کالا	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارتخانه ذی‌ربط ۲. سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان
	ماده ۱۰۱، بند د، تبصره ۱، قانون برنامه پنجم توسعه	تعیین کالاهای اساسی، انحصاری و خدمات عمومی و تعیین قیمت این کالاها و خدمات	تعداد کالاهای اساسی، انحصاری و خدمات عمومی	۱. آیین نامه مصوب ۲. شورای اقتصاد
	ماده ۱۰۱، بند د، تبصره ۲، قانون برنامه پنجم توسعه	پرداخت مابه‌التفاوت قیمت عادلانه روز و قیمت تکلیفی	مبلغ پرداختی دولت جهت جبران تعیین قیمت کالا کمتر از قیمت عادلانه روز	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذی‌ربط ۳. خزانه‌داری کل

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
				کشور
	ماده ۱۰۲، قانون برنامه پنجم توسعه	واگذاری امور اجرائی تنظیم بازار اعم از تأمین، ذخیره سازی و قیمت گذاری ... به تشکلهای صنفی	نقش تشکلهای در قیمت گذاری	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت بازرگانی ۲. تشکلهای صنفی تولیدی، توزیعی و خدماتی، اتحادیه ها و تعاونیها و تشکلهای مردم نهاد
تسهیل صدور مجوز و مقررات زدایی	ماده ۷، قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	اصلاح، تهیه و تدوین کلیه مقررات ناظر بر صدور پروانه ها و مجوزهای سرمایه گذاری و کسب و کار	متوسط تعداد روزهای مورد نیاز برای صدور پروانه جدید در یک صنعت	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. وزارتخانه ذی ربط
	ماده ۷، تبصره ۳، قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	تدوین کتاب راهنمای سرمایه گذاری و بازنگری آن هر شش ماه یکبار	محتوای کتاب راهنمای سرمایه گذاری درباره یک صنعت	۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. دبیرخانه شورای عالی اصل ۴۴
	ماده ۶۲، تبصره ۱، قانون برنامه پنجم	ایجاد یک پایگاه اطلاعاتی با چاپ یک کتاب درباره انواع مجوزها	مجوزهای ارائه شده در این پایگاه درباره یک صنعت	
	ماده ۷، تبصره ۴، قانون اجرای	۱. تشکیل هیاتی به منظور نظارت بر مقررات زدایی	لوائح تهیه شده توسط هیات مقررات زدایی	۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
	سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	۲. تهیه لوایح مربوط به مقررات‌زدایی		۲. هیات نظارت بر مقررات‌زدایی
	ماده ۶۲، قانون برنامه پنجم	۱. تشکیل کارگروهی متشکل از معاونت، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور، معاونت حقوقی رئیس‌جمهور، وزراء امور اقتصادی و دارایی، کار و امور اجتماعی و دادگستری و نیز سه نفر از نمایندگان مجلس از کمیسیونهای برنامه و بودجه، اصل نودم (۹۰) قانون اساسی و اقتصادی به عنوان ناظر ۲. تسهیل صدور مجوز برای شروع فعالیت اقتصادی ۳. اصلاح شیوه تنظیم مقررات هر فعالیت	۱. اقدامات انجام شده در راستای تسهیل صدور مجوز برای شروع فعالیت اقتصادی ۲. اصلاحات انجام شده در شیوه تنظیم مقررات هر فعالیت	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی ۲. دبیرخانه شورای عالی اصل ۴۴
	ماده ۱۸۸، قانون برنامه پنجم توسعه	تهیه ضوابط و استانداردهای زیست‌محیطی مشخص، شفاف و ثابت	تعداد استانداردهای زیست محیطی که در یک صنعت	۱. سازمان حفاظت از محیط زیست ۲. کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری
	ماده ۷۰، قانون برنامه پنجم توسعه	ایجاد پنجره واحد جهت صدور مجوز فعالیت در دستگاه‌های مختلف	پنجره‌های واحد تشکیل شده	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: وزارت امور اقتصادی و دارایی
	ماده ۷۶، قانون برنامه پنجم توسعه	شناسایی قوانین، مقررات و بخشنامه‌های مخل تولید و سرمایه‌گذاری توسط اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران با همکاری و حضور اتاق تعاون مرکزی و ارائه پیشنهاد	گزارش‌ها و پیشنهادهای مربوط به قوانین، مقررات و بخشنامه‌های مخل تولید و سرمایه‌گذاری در ایران	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی‌شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: ۱. اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در هر صنعت	دسترسی به اطلاعات و منابع کسب آن
				۲. اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران
تشکیل نهاد تنظیم کننده بخشی	ماده ۵۹، قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	تشکیل نهاد تنظیم کننده بخشی	موارد تشکیل نهاد تنظیم کننده بخشپ	۱. شورای رقابت ۲. نهاد تنظیم کننده بخشی
سرمایه گذاری خارجی	ماده ۵، تبصره ۵، قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	تاسیس بانک مشترک ایرانی و خارجی	ارزش تسهیلات پراخت شده توسط بانک مشترک	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: وزارت امور اقتصادی و دارایی
	ماده ۲۰، تبصره ۱، قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	دادن مجوز عرضه سهام در بورس های خارجی	۱. ارزش سهام عرضه شده در بورس های خارجی ۲. تعداد مجوزهای عرضه سهام در بورس خارجی	هیات واگذاری
	ماده ۲۸، بند ۱، قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	تأمین مالی سرمایه گذاری های بخش های غیردولتی از خارج از کشور	ارزش سرمایه گذاری های خارجی در صنعت	اطلاعات مدون تولید و منتشر نمی شود، مرجعی که اطلاعات اولیه دارد: وزارت امور اقتصادی و دارایی بانک مرکزی

قسمت سوم، شاخص‌های اصلی اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در یک صنعت

شماره موضوع	موضوع اصلی	شاخص اصلی	شیوه محاسبه
موضوع اول	واگذاری سهام دولتی	نسبت ارزش سهام دولتی واگذاری شده به کل سهام قابل واگذاری در یک صنعت	ارزش تمام واگذاری‌های انجام شده در یک صنعت جمع شده سپس بر کل سهام قابل واگذاری در همان صنعت تقسیم می‌شود
موضوع دوم	نقش بخش خصوصی	نسبت ارزش تولیدات بخش خصوصی به کل تولیدات یک صنعت	ارزش تولیدات بنگاه‌های بخش خصوصی در یک صنعت جمع شده و بر ارزش تولیدات تمام بنگاه‌های فعال در آن صنعت تقسیم می‌گردد
موضوع سوم	فعالیت‌های اقتصادی دولتی	نسبت ارزش سرمایه‌گذاری دولتی به کل سرمایه‌گذاری در صنعت	ارزش سرمایه‌گذاری‌های دولتی بر کل سرمایه‌گذاری‌های انجام گرفته در این صنعت تقسیم می‌شود.
موضوع چهارم	تسهیل رقابت	نسبت تمرکز در رشته‌های مختلف یک صنعت	مجموع سهم ۳ بنگاه بزرگتر از کل ارزش تولیدات صنعت
موضوع پنجم	سرمایه‌گذاری خارجی	نسبت ارزش سرمایه‌گذاری خارجی به کل سرمایه‌گذاری در یک صنعت	تقسیم ارزش سرمایه‌گذاری‌های خارجی انجام گرفته در یک صنعت بر کل ارزش سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در همان صنعت
			از تقسیم تعداد کالاها و خدمات مشمول قیمت‌گذاری دولتی در یک صنعت بر کل تعداد کالاها و خدمات آن صنعت محاسبه می‌شود
تسهیل سرمایه‌گذاری و مقررات‌زدایی		بار مقرراتی در یک صنعت	جدول پیوست ۱

جدول پیوست ۱- شیوه محاسبه شاخص بار مقرراتی در یک صنعت

موضوع مقررات	معیارها موثر در شاخص ترکیبی	تعیین اندازه معیار	وزن هر معیار
مقررات ورود به صنعت	مدت زمان لازم برای راه اندازی یک کسب و کار در یک صنعت بر حسب تعداد روز،	تعداد روزهای لازم برای کسب مجوز تاسیس: ۳۰ روز = شاخص ۰ بیش از ۱۲۰ روز = شاخص ۱۰۰	۱۵
	مراحل اصلی برای راه اندازی یک کسب و کار در یک صنعت،	تعداد مراحل کاری که برای اعطای مجوز تاسیس باید در دستگاه مربوطه طی شود: ۱ مرحله = شاخص ۰ ۱۰ مرحله و بیشتر = شاخص ۱۰۰	۱۵
قیمت گذاری در صنعت	درجه تعرفه گذاری یا قیمت گذاری دولتی در یک صنعت،	نسبت تعداد کالاها و خدمات مشمول قیمت گذاری دولتی در یک صنعت به کل تعداد کالاها و خدمات آن صنعت	۲۰
کیفیت استانداردها و نظارت در صنعت	حجم و کیفیت استانداردهای لازم الاجرا در یک صنعت،	بر حسب درجه رضایت صاحبان کسب و کار صنعت و مصرف کنندگان محصولات صنعت طبق نظرسنجی	۱۵
	کیفیت نظارت در یک صنعت و میزان مشارکت بخش خصوصی	بر حسب درجه رضایت صاحبان کسب و کار صنعت و مصرف کنندگان محصولات صنعت طبق نظرسنجی	۲۰
کیفیت نهاد مقرراتگذار	نقش دولت و بخش خصوصی در نهاد ناظر (نهاد تنظیم کننده جمعی)	سهم دولت و بخش خصوصی از اعضای نهاد تنظیم کننده: نبود نهاد تنظیم کننده و نظارت توسط دستگاه دولتی = شاخص مساوی ۱۰۰ سهم مساوی بخش خصوصی و بیشتر = شاخص مساوی ۰	۱۵
مجموع حاصل از ضرب اندازه هر معیار در وزن آن			بار مقرراتی در یک صنعت بر مبنای شاخص ترکیبی

بخش چهارم، اجرای آزمایشی الگوی پایش قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی برای صنعت برق (در گزارش بعدی)

منابع

- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
- قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴ - ۱۳۹۰)
- قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷.
- مجله کارآفرین، انجمن مدیران صنایع، شماره ۷۷ تا ۹۰.
- سایت سازمان خصوصی سازی www.ipo.ir
- پایگاه اطلاع رسانی اصل ۴۴، www.asl44.mefa.ir
- سایت روزنامه دنیای اقتصاد، www.donya-e-eqtasad.com
- سایت اتاق بازرگانی و صنایع و معادن تهران www.tccim.ir
- سایت اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران www.iccima.ir
- سایت ماهنامه اقتصاد ایران www.iraneconomics.net
- چهارمین گزارش عملکرد قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، دبیرخانه شورای عالی سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی.
- پنجمین گزارش عملکرد قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، دبیرخانه شورای عالی سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی.
- نگاهی به برنامه پنجم توسعه از منظر بخش خصوصی، مرکز تحقیقات و بررسیهای اقتصادی اتاق ایران، نشر اندیکا، ۱۳۹۰.
- بخشی، لطفعلی، اندازه گیری تمرکز در صنعت سیمان، فصلنامه پژوهشهای بازرگانی، شماره ۲۶، بهار ۱۳۸۲.
- جلالی، اسداله، میرجلیلی، فاطمه، انحصار و تمرکز در صنایع ایران؛ دوفصلنامه علمی-پژوهشی جستارهای اقتصادی، شماره هفتم، بهار و تابستان ۱۳۸۶.
- طبقه بندی فعالیت های اقتصادی ایران (بر اساس ISIC, Rev.۳.۱)، مرکز آمار ایران.
- عظیمی، حمیدرضا، زنجیره تامین چیست؟، سایت پایگاه اطلاع رسانی صنعت.
- محترمی، امیر، تفرشی، مجید، تاثیر فناوری اطلاعات بر زنجیره ارزش سازمانی، مجله تدبیر، شماره ۱۳۹، آذر ۱۳۸۲.
- معاونت برنامه ریزی و توسعه شهری ۱۳۹۱، گزارش طراحی سیستم و فرآیندهای اجرایی برنامه عملیاتی شهرداری تهران، شهرداری تهران.
- ویلیامسون، اولیور، ۲۰۰۰، اقتصاد نهادگرایی جدید: دستاوردهای گذشته و نگاهی به فرارو، ترجمه: محمود متوسلی، مجله برنامه و بودجه، شماره ۷۳.

انتخاب صنعت برق به عنوان نخستین صنعتی که پایش اجرای قانون سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در آن انجام شود کاری سخت و دشوار است چون که صنعت برق به عنوان یک صنعت شبکه‌ای دارای سه مرحله اصلی تولید، انتقال و توزیع به هم پیوسته و منفک از هم است و نیز در جامعه درباره این صنعت حساسیت زیادی وجود دارد. با این حال، پایش قانون در این صنعت سبب شد که مشکلات الگوی پایش تاحد زیادی مشخص شود.

امروزه نقش برق در انجام فعالیتهای اقتصادی آنقدر برجسته و پراهمیت است که در شاخص های فضای کسب و کار، "دسترسی به برق"^۱ یکی از شاخص‌های مهم محسوب می‌شود.^۲ پیشرفت روزافزون تکنولوژی‌ها و صناعی که در آنها از برق به عنوان منبع انرژی استفاده می‌شود از یک سو و رشد اقتصادی کشور از سوی دیگر نیاز به تولید بیشتر و کارای انرژی برق را ضروری ساخته است. اما صنعت برق به عنوان یک صنعت شبکه‌ای تحت مالکیت دولت معمولاً از معضلاتی مانند هزینه‌های تولید بالا، عملکرد ضعیف بنگاه‌ها، کم‌قیمت‌گذاری و نیاز شدید به یارانه رنج می‌برد. در نتیجه کیفیت خدمات ارائه‌شده توسط بنگاه‌های دولتی در این صنعت روزبه‌روز کاهش یافته و توانایی تولیدکنندگان برای پاسخگویی به تقاضای روزافزون این خدمات کاهش می‌یابد. بنابراین، اجرای سیاست خصوصی‌سازی در صنعت برق در راستای رفع این معضلات با هدف افزایش کارایی بنگاه‌های مرتبط با تولید، انتقال و توزیع برق پیگیری می‌شود. درحالی که خصوصی‌سازی در صنعت برق، به عنوان یک صنعت شبکه‌ای که ارائه برق به همه مردم به عنوان یک وظیفه ذاتی دولت را انجام می‌دهد، از پیچیدگی‌های بسیار زیادتری نسبت به سایر صنایع برخوردار است.

با این حال، گسترش نقش بخش خصوصی در صنعت برق، از جمله اقدامات مهمی است که در جهت ارتقای کارایی و افزایش سرمایه‌گذاری و تولید در این صنعت از سال‌های اولیه دهه ۱۳۷۰ و سپس در قانون برنامه سوم توسعه مصوب ۱۳۷۹ و قانون بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ و نهایتاً قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷ و سپس قانون برنامه پنجم توسعه مصوب ۱۳۸۹ پیگیری شده است.^۳

صنعت برق کشور از اوایل دهه ۱۳۷۰ هجری شمسی با تغییر ساختار سازمانی، ایجاد شرکتهای مستقل و غیردولتی مربوط به توزیع نیروی برق، مدیریت تولید برق و همچنین شرکتهایی در بخشهای اجرائی و پیمانکاری، ساخت و تجهیزات، خدمات، مشاوره، حسابرسی، رایانه و صدور قبض، تعمیر و نگهداری شبکه و تأسیسات برق و ... به خصوصی‌سازی اقدام کرده‌است. اما ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و تصویب قانون مربوط به اجرای این سیاستها باعث شد تا خصوصی‌سازی در این صنعت به صورت جدی‌تر پیگیری شود. در این گزارش، وضعیت اجرای این قانون در صنعت برق کشور بررسی می‌شود. به این منظور، پایش اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در صنعت برق در سه قسمت زیر گزارش شده است:

قسمت اول، چه تغییری در ساختار نهادی تولید در صنعت برق پس از اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی انجام شده است. یعنی ماهیت مالکیت تا چه اندازه از دولتی به خصوصی یا تعاونی تغییر کرده و تا چه حدی تشکلهای بخش خصوصی در این صنعت شکل گرفته و وظایف مربوطه به آنها سپرده شده است.

^۱-Getting Electricity

^۲- Doing business in a more transparent world ۲۰۱۲

^۳- احکام این قوانین در پیوست یک و دو گزارش اطلاعات پشتیبان آمده است.

قسمت دوم، پایش اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی طبق معیارهای برگرفته از احکام این قانون در صنعت برق در پنج موضوع اصلی شامل: اول: واگذاری سهام دولتی در صنعت برق به بخش غیردولتی، دوم: گسترش نقش بخش خصوصی در صنعت برق، سوم: حدود فعالیتهای اقتصادی دولتی در صنعت برق، چهارم: تسهیل رقابت در صنعت برق و پنجم: تسهیل سرمایه‌گذاری و تولید در صنعت برق (قیمت‌گذاری، مقررات‌زدایی و سرمایه‌گذاری خارجی). قسمت سوم، مروری بر ۷ شاخص اصلی مربوط به اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در صنعت برق است، تا وضعیت کلی اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در صنعت برق مشخص شود. منابع اطلاعاتی استفاده شده در این گزارش شامل اطلاعات منتشرشده توسط وزارتخانه نیرو و شرکت توانیر، سازمان خصوصی‌سازی، دبیرخانه شورای عالی سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، مصوبات هیئت وزیران و هیئت واگذاری، وزارت امور اقتصادی و دارایی، شورای رقابت، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تشکلهای و نهادهای بخش خصوصی به‌ویژه سندیکای صنعت برق است.

قسمت اول: میزان «تغییر» در ساختار نهادی تولید در صنعت برق به واسطه اجرای قانون سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

ابعاد قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به حدی گسترده و فراگیر است که می‌تواند کل ساختار نهادی حاکم بر تولید در صنعت برق کشور را تحت تاثیر قرار داده و تغییر دهد. بنابراین جهت پایش اجرای صحیح این قانون در صنعت برق نخست لازم است که ساختار نهادی تولید در این صنعت قبل و بعد از اجرای این قانون به‌طور شفاف معرفی و ارائه گردد.

منظور از ساختار نهادی تولید در صنعت برق عبارت است از ماهیت تولید در صنعت (مراحل و رشته‌های اصلی و فرعی و گروه‌بندی فعالیت‌ها)، ماهیت مالکیت در صنعت (بنگاه‌های خصوصی و دولتی) و نقش دستگاه‌های دولتی، نهادهای تنظیم‌کننده بخشی و تشکلهای صنفی و حرفه‌ای صنعت برق و روابط آنها با یکدیگر. این ساختار براساس مواد (۲) تا (۴)، (۱۳)، (۱۵) و (۵۹) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در الگوی پایش پیشنهادی طراحی شد.

در این بخش از گزارش برای این که میزان «تغییر» در ساختار نهادی تولید صنعت برق در اثر اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی روشن شود، به‌طور خلاصه، وضعیت این ساختار در پیش از اجرای این قانون (یعنی سال ۱۳۸۷) و پس از اجرای این قانون (یعنی پایان سال ۱۳۹۰) بررسی می‌شود. این بررسی درباره سه مرحله اصلی در صنعت برق (یعنی تولید، انتقال و توزیع) و صنایع وابسته (شامل سازندگان ابزار، قطعات، تجهیزات و پیمانکاران) به تفکیک مالکیت دولتی و خصوصی، گروه‌بندی بنگاه‌های دولتی، کارکردهای دستگاه‌های دولتی مرتبط با صنعت برق، کارکردهای نهادهای تنظیم‌کننده بخشی در صنعت برق، تشکلهای و نهادهای صنفی و حرفه‌ای صنعت برق است. اطلاعات تفصیلی‌تر در این زمینه در گزارش اطلاعات پشتیبان آمده است.

همان‌طور که در جدول ۱ صفحه بعد آمده است پیش از اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی ۲۱۹ بنگاه در سال ۱۳۸۷ در گروه‌های سه‌گانه صنعت برق در رشته‌های اصلی فعالیت داشتند. از میان این بنگاه‌ها، ۱۳۰ بنگاه، دولتی بوده و ۷۲ بنگاه به‌ظاهر طبق قانون غیردولتی بوده ولی در کنترل وزارت نیرو بوده و فقط ۱۷ بنگاه خصوصی بوده است. از این ۲۱۹ بنگاه، ۲ بنگاه مربوط به انتقال برق جزو گروه ۳ (و غیرقابل واگذاری) و ۲۲ شرکت برق منطقه‌ای و اتمی جزو گروه ۲ همگی دولتی بودند، ۱۲۳ نیروگاه (۱۰۶ نیروگاه دولتی و ۱۷ نیروگاه خصوصی)، ۳۳ شرکت مدیریت تولید برق و ۳۹ شرکت توزیع برق (همگی غیردولتی و با کنترل دولت) بودند. بنابراین، پیش از اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی سه رشته اصلی فعالیتی در صنعت برق دولتی بوده و فقط چند نیروگاه به‌صورت غیردولتی فعال بودند. بنابراین، ماهیت مالکیت در این صنعت، عمدتاً دولتی بود. اما در صنایع وابسته به صنعت برق فقط ۷ بنگاه دولتی وجود داشته و سایر بنگاه‌ها خصوصی بوده‌اند.

همان‌طور که قسمت دوم جدول ۱ ماهیت نهادهای فرابنگاهی در صنعت برق را نشان می‌دهد در رشته‌های اصلی این صنعت، امور هماهنگی، تنظیم مقررات و نظارت نیز عمدتاً در اختیار وزارت نیرو بوده و یک تشکل خصوصی تازه تاسیس (۱۳۸۶) در این امور فعال شده است. اما در صنایع وابسته صنعت برق، تشکلهای خصوصی بیشتر فعال بوده‌اند.

همان‌طور که در جداول ۲ و ۳ صفحات بعدی ملاحظه می‌شود پس از اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی تا پایان سال ۱۳۹۰، در رشته‌های اصلی صنعت برق (انتقال، تولید و توزیع) ۱۰ بنگاه از تعداد بنگاه‌های دولتی کاهش یافته است و سهم دولت از تولید برق نیز ۲۳.۳ درصد کم شده است. در مقابل، ۹ بنگاه به بنگاه‌های غیردولتی ولی تحت کنترل دولت اضافه شده و ۳۲ بنگاه نیز به بنگاه‌های خصوصی اضافه شده است. سهم بخش خصوصی نیز از تولید برق ۱۶.۵ درصد افزایش یافته است. از بنگاه‌های دولتی مربوط به صنایع وابسته برق نیز ۳ بنگاه واگذار یک به بخش

غیردولتی تحت کنترل دولت، یکی به بخش تعاونی و یکی به بخش خصوصی شده است. اطلاعات تفصیلی در این زمینه در گزارش اطلاعات پشتیبان آمده است.

بنگاه واگذارشده به بخش خصوصی، شرکت ایران ترانسفو بوده که به علت ناتوانی خریدار (شرکت سینافراپند) ۳۴٫۸ درصد از سهام آن در آذرماه ۱۳۹۱ با مصوبه هیئت واگذاری توسط سازمان خصوصی سازی از ۱۳۹۱/۹/۲۹ دوباره به مزایده عمومی گذاشته شده است.

جدول ۱۲- ساختار نهادی تولید صنعت برق پیش از اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در سال ۱۳۸۷:

معیار اول: ماهیت مالکیت بنگاه‌ها در صنعت برق

عنوان	رشته‌های صنعت برق و گروه‌بندی آنها					
	گروه ۳	انتقال برق	شرکتهای برق منطقه‌ای و اتمی	گروه ۲		گروه ۱
				تولید برق	تولید برق	
				نیروگاه	مدیریت تولید	توزیع برق
بنگاه‌های دولتی	تعداد بنگاه	۲	۲۲	۱۰۶	۰	۰
	سهم از تولید	۱۰۰	۱۰۰	۸۹.۹	۰	۰
بنگاه‌های غیردولتی با کنترل دولتی یا عمومی	تعداد بنگاه	۰	۰	۰	۳۳	۳۹
	سهم از تولید	۰	۰	۰	۱۰۰	۱۰۰
بنگاه‌های تعاونی	تعداد بنگاه	۰	۰	۰	۰	۰
	سهم از تولید	۰	۰	۰	۰	۰
بنگاه‌های خصوصی	تعداد بنگاه	۰	۰	۱۷	۰	۱۷
	سهم از تولید	۰	۰	۱۰.۱	۰	۰
جمع	تعداد بنگاه	۲	۲۲	۱۲۳	۳۳	۳۹
						۲۱۹
						۷

معیار دوم: ماهیت نهادهای فرابنگاهی در صنعت برق

رشته‌های صنعت برق و گروه‌بندی آنها					عنوان
گروه ۱		گروه ۲		گروه ۳	
صنایع وابسته	توزیع برق	تولید برق (نیروگاه و مدیریت تولید)	شرکتهای برق منطقه‌ای و اتمی	انتقال برق	
وزارت نیرو	وزارت نیرو	وزارت نیرو	وزارت نیرو	وزارت نیرو	دستگاه دولتی مرتبط (عنوان دستگاه و کارکردها)
نداشت	نداشت	هیات تنظیم بازار برق ایران (دولتی)	نداشت	نداشت	نهاد تنظیم‌کننده بخشی (عنوان نهاد)
سندیکای صنعت برق ایران (۱۳۷۹) انجمن صنفی تولیدکنندگان کابل و سیم ایران	نداشت	سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق (۱۳۸۶)	نداشت	نداشت	تشکل‌ها و نهادهای صنفی و حرفه‌ای (عنوان تشکل و نهاد و کارکردها)

مأخذ: وزارت نیرو، ترازنامه انرژی و آمار تفصیلی صنعت برق ایران در سال ۱۳۸۷، سندیکای صنعت برق ایران، گزارش‌های شش ماهه دولت درباره قانون اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی.

توضیح: ۱. بنگاه‌های صنایع وابسته (فرعی) در بخش خصوصی و غیردولتی طبق آمار تفصیلی صنعت برق ایران حدود ۲۱۰۰ بنگاه برآورد می‌شود که در گزارش نیامده است. ۲. سهام دولتی در ۳۹ بنگاه توزیع و ۳۳ بنگاه مدیریت تولید کمتر از ۵۰ درصد بوده و حدود ۶۰ درصد سهام این بنگاه‌ها متعلق به شرکت سرمایه‌گذاری صنایع آب و برق صبا (شرکتی به ظاهر غیردولتی ولی متعلق به توانیر و ساتکاپ) بوده لذا غیردولتی محسوب شدند هرچند در کنترل دولت هستند و نیز بنگاه‌های عمومی غیردولتی به علت عدم دسترسی به آمار در بنگاه‌های «بخش خصوصی» درج شدند. ۳. به علت عدم دسترسی به آمار و اطلاعات در بنگاه‌های «بخش خصوصی» درج شدند.

جدول ۱۳- ساختار نهادی تولید صنعت برق پس از اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی تا پایان سال ۱۳۹۰:

معیار اول: ماهیت مالکیت بنگاه‌ها در صنعت برق

عنوان	رشته‌های صنعت برق و گروه‌بندی آنها						
	تعداد بنگاه	سهم از تولید	گروه ۳ انتقال برق	گروه ۲ شرکتهای برق منطقه‌ای و اتمی	گروه ۱ تولید برق		صنایع وابسته ۱ (گروه ۱) جمع فعالیتهای اصلی
					نیروگاه	مدیریت تولید	
بنگاه‌های دولتی	تعداد بنگاه	۲	۲۲	۹۶	۰	۰	۱۲۰
	سهم از تولید	۱۰۰	۱۰۰	۶۶.۶	۰	۰	-
بنگاه‌های غیردولتی با کنترل دولتی یا عمومی غیردولتی ۲	تعداد بنگاه	۰	۰	۹	۳۳	۳۹	۸۱
	سهم از تولید	۰	۰	۶.۲	۱۰۰	۱۰۰	-
بنگاه‌های تعاونی ۳	تعداد بنگاه	۰	۰	۰	۰	۰	-
	سهم از تولید	۰	۰	۰	۰	۰	-
بنگاه‌های خصوصی ۴	تعداد بنگاه	۰	۰	۱۹+۳۰	۰	۰	۴۹
	سهم از تولید	۰	۰	+۱۳.۴ ۱۳.۲	۰	۰	-
جمع	تعداد بنگاه	۲	۲۲	۱۵۴	۳۳	۳۹	۲۵۰

عنوان	رشته‌های صنعت برق و گروه‌بندی آنها			
	گروه ۳	گروه ۲	گروه ۱	
	انتقال برق	شرکتهای برق منطقه‌ای و اتمی	تولید برق (نیروگاه)	توزیع برق صنایع وابسته
دستگاه دولتی مرتبط (عنوان دستگاه و کارکردها)	وزارت نیرو	وزارت نیرو	وزارت نیرو	وزارت نیرو
نهاد تنظیم‌کننده بخشی (عنوان نهاد)	ندارد	ندارد	هیات تنظیم بازار برق ایران (دولتی)	ندارد
تشکل‌ها و نهادهای صنفی و حرفه‌ای (عنوان تشکل و نهاد و کارکردها)	ندارد	ندارد	سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق	سندیکای صنعت برق ایران (۱۳۷۹) سندیکای صنایع آسانسور و پله‌برقی ایران و خدمات وابسته (۱۳۸۷) انجمن بهینه‌سازی مصرف انرژی ایران (۱۳۸۷) انجمن صنفی تولیدکنندگان کابل و سیم ایران

مأخذ: وزارت نیرو، ترازنامه انرژی و آمار تفصیلی صنعت برق ایران در سال ۱۳۸۷، سندیکای صنعت برق ایران، گزارش‌های سازمان خصوصی سازی، گزارش‌های شش ماهه دولت درباره اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی.

توضیح: ۱. بنگاه‌های صنایع وابسته (فرعی) در بخش خصوصی و غیردولتی طبق آمار تفصیلی صنعت برق ایران حدود ۲۱۰۰ بنگاه برآورد می‌شود که در گزارش نیامده است. ۲. سهام دولتی در ۳۹ بنگاه توزیع و ۳۳ بنگاه مدیریت تولید کمتر از ۵۰ درصد بوده و حدود ۶۰ درصد سهام این بنگاه‌ها متعلق به شرکت سرمایه‌گذاری صنایع آب و برق صبا (شرکتی به ظاهر غیردولتی ولی متعلق به توانیر و ساتکاپ) بوده لذا غیردولتی محسوب شدند هرچند در کنترل دولت هستند و نیز بنگاه‌های عمومی غیردولتی به علت عدم دسترسی به آمار در بنگاه‌های «بخش خصوصی» درج شدند. ۳. به علت عدم دسترسی به آمار و اطلاعات در بنگاه‌های «بخش خصوصی» درج شدند. ۴. ۳۰ بنگاه به صورت خصوصی ساخته شده و ۱۹ نیروگاه دولتی واگذار شده.

جدول ۱۴- تغییر در ساختار نهادهای تولید صنعت برق به واسطه اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

معیار اول: ماهیت مالکیت بنگاه‌ها در صنعت برق

عنوان	رشته‌های صنعت برق و گروه‌بندی آنها					
	انتقال برق	گروه ۲ شرکتهای برق منطقه‌ای و اتمی	گروه ۱ تولید برق		جمع فعالیتهای اصلی	صنایع وابسته ۱ (گروه ۱)
			مدیریت تولید	توزیع برق		
بنگاه‌های دولتی	تعداد بنگاه	۰	۰	۰	-۱۰	-۳
	سهم از تولید	۰	۰	۰	-۲۳.۳	-
بنگاه‌های غیردولتی با کنترل دولتی یا عمومی غیردولتی ۲	تعداد بنگاه	-	۰	۰	+۹	+۱
	سهم از تولید	-	۰	۰	+۶.۲	-
بنگاه‌های تعاونی ۳	تعداد بنگاه	-	۰	-	-	+۱
	سهم از تولید	-	۰	-	-	-
بنگاه‌های خصوصی ۴	تعداد بنگاه	-	۰	-	+۳۲	+۱
	سهم از تولید	-	۰	-	+۱۶.۵	-
جمع	تعداد بنگاه	۰	۰	۰	+۳۱	۰

معیار دوم: تغییر در ماهیت نهادهای فرابنگاهی در صنعت برق

عنوان	رشته‌های صنعت برق و گروه‌بندی آنها			
	گروه ۳	گروه ۲	گروه ۱	
	انتقال برق	شرکتهای برق منطقه‌ای و اتمی	تولید برق (نیروگاه)	توزیع برق صنایع وابسته
تغییر در دستگاه دولتی مرتبط	هیچ	هیچ	هیچ	هیچ
تغییر در نهاد تنظیم‌کننده بخشی	هیچ	هیچ	هیچ	هیچ
تغییر در تشکلهای و نهادهای صنفی و حرفه‌ای (عنوان تشکل و نهاد جدید)	هیچ	هیچ	هیچ	سندیکای صنایع آسانسور و پله‌برقی ایران و خدمات وابسته (۱۳۸۷) انجمن بهینه‌سازی مصرف انرژی ایران (۱۳۸۷)

مأخذ: وزارت نیرو، ترازنامه انرژی و آمار تفصیلی صنعت برق ایران در سال ۱۳۸۷، سندیکای صنعت برق ایران، گزارش‌های سازمان خصوصی سازی، گزارش‌های شش ماهه دولت درباره قانون اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی.

توضیح: ۱. بنگاه‌های این صنایع وابسته (فرعی) در بخش خصوصی و غیردولتی طبق آمار تفصیلی صنعت برق ایران حدود ۲۱۰۰ بنگاه برآورد می‌شود که در گزارش نیامده است. ۲. ۹ بنگاه دولتی به این سهامداران واگذار شده و گرنه از سایر بنگاه‌های اضافه شده به این گونه سهامداران اطلاعاتی در دسترس نبود. ۳. ۱ بنگاه دولتی به این سهامداران واگذار شده و گرنه از سایر بنگاه‌های اضافه شده به این گونه سهامداران اطلاعاتی در دسترس نبود. از ۳۲ بنگاه اضافه شده به بخش خصوصی ۱۹ بنگاه دولتی واگذار شده هستند و ۱۳ بنگاه توسط بخش خصوصی تاسیس شده اند.

قسمت دوم، معیارهای پایش در صنعت برق طبق قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در پنج موضوع اصلی

موضوع اول، واگذاری سهام دولتی در صنعت برق از ابتدای ۱۳۸۷ تا پایان ۱۳۹۰

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در صنعت برق
یکم، حجم واگذاری سهام	ماده ۳، بند الف، تبصره ۱، قانون اصل ۴۴	واگذاری ۱۰۰ درصد از سهام دولتی در فعالیت‌های گروه یک	۱. ارزش سهام و دارایی‌های واگذار شده صنعت برق در گروه یک ۱۱۸,۴۹۳ میلیارد ریال است که ۵۰,۰۸۲ میلیارد ریال (۴۲ درصد) به بخش خصوصی، ۶۷,۳۵۳ میلیارد ریال (۵۶ درصد) برای ردیون و ۲,۹۱۳ میلیارد ریال (۲ درصد) به طرح سهام عدالت واگذار شده است. ۲. این واگذاری‌های انجام شده در صنعت برق حدود ۱۷ درصد از کل ارزش واگذاری سهام دولتی در این دوره را تشکیل می‌دهد. ۳. با این که سهام بیش از ۴۰ شرکت گروه یک واگذار شده ولی فقط ۱۹ نیروگاه به بخش خصوصی ۹ نیروگاه به بخش عمومی غیردولتی منتقل شده و ۱ شرکت پیمانکاری (مپنا) به بخش با کنترل دولتی، ۱ شرکت ساخت قطعات (ایران ترانسفو) به بخش خصوصی و ۱ شرکت به بخش تعاونی (مشانیر) منتقل شده
	ماده ۳، بند ب، قانون اصل ۴۴	واگذاری ۸۰ درصد از سهام بنگاه‌های دولتی گروه دو.	با این که ۲۲ شرکت صنعت برق در گروه ۲ مصوب شده ولی هیچ سهمی از فعالیتهای گروه دو واگذار نشده است
	ماده ۶، قانون اصل ۴۴	تأدیه بدهی‌های دولت به مؤسسات عمومی غیردولتی از طریق واگذاری سهام رعایت سقف ۴۰ درصد مالکیت یک بازار توسط نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی	۱. ۶۷,۳۵۳ میلیارد ریال سهامو دارایی از صنعت برق به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و سایر نهادهای مشابه واگذار شده است. ۲. این مبلغ حدود ۵۷ درصد از ارزش واگذاری‌ها در صنعت برق تشکیل می‌دهد.
	ماده ۱۴، قانون اصل ۴۴	اتمام واگذاری‌ها تا پایان سال ۹۳	۱. سهام دولتی باقیمانده در صنعت برق در گروه یک شامل ۹۶ نیروگاه دولتی و ۳۳ شرکت مدیریت تولید برق و ۳۹ شرکت توزیع برق به ظاهر غیردولتی و ۳ شرکت از صنایع وابسته صنعت برق هستند. ۲. سهام دولتی باقیمانده در صنعت برق در گروه دو شامل ۱۶ شرکت برق منطقه‌ای و ۶ شرکت دیگر از جمله شرکت‌های برق هسته‌ای هستند.

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در صنعت برق
دوم، اقدامات پیش از واگذاری سهام	ماده ۱۶، بند ۴، قانون اصل ۴۴	اعمال مشوق‌های مالی و یا غیرمالی به خریداران سهام دولتی	الف. به خریداران واجد شرایط به تفکیک سه نوع مشوق اعطا شده است: تخفیف در اصل ثمن معامله، کاهش سود فروش اقساطی و یا تخفیف زمانی (تطویل دوره بازپرداخت اقساط تا حداکثر دو سال) ب. مواردی که خریداران مورد تشویق و اعطای تخفیف قرار می‌گیرند و در قرارداد آنها قید می‌شود: ۱- تداوم تولیدات و ارائه خدمات ۲- حفظ سطح اشتغال نسبت به زمان واگذاری و تغییرات آن پس از واگذاری ۳- آموزش نیروی انسانی شاغل شرکت ۴- ارتقاء فناوری و استفاده از فناوری‌های جدید در فرایند تولید و محصول ۵- بهبود بهره‌وری عوامل تولید ۶- سرمایه‌گذاری‌های جدید شرکت ۷- سایر موارد به تشخیص سازمان خصوصی‌سازی
	ماده ۱۸، بند ۴، قانون اصل ۴۴	فراهم کردن شرایط عرضه سهام دولتی در بورس	فقط ۵ شرکت (مینا، ایران ترانسفو، آلومتک و کنتورسازی ایران) در بورس پذیرفته و از طریق بورس واگذار شده‌اند.
	ماده ۱۹، بند ج، اصل ۴۴	تجزیه شرکت‌ها قبل از واگذاری	نیروگاه‌های دولتی به دلیل این که عمدتاً به صورت شرکت مستقل ثبت نشده‌اند برای واگذاری نخست از شرکت توانیر یا شرکتهای برق منطقه‌ای منفک و سپس واگذار شده‌اند.
	ماده ۱۹، بند د، قانون اصل ۴۴	ادغام شرکت‌ها قبل از واگذاری	موردی گزارش نشده است.
	ماده ۲۵، قانون اصل ۴۴	شروط سازمان خصوصی‌سازی قبل از واگذاری سهام کنترلی درباره سرمایه‌گذاری جدید در همان شرکت، ارتقاء کارایی و ... در واگذاری سهام کنترلی	در قرارداد مابین سازمان خصوصی‌سازی و خریدار سهام با عنوان «قرارداد فروش سهام و حقوق کنترلی و مدیریتی (نقد و اقساط)» لزوم رعایت «دستورالعمل نحوه نظارت پس از واگذاری» مصوب هیأت واگذاری در جلسات مورخ ۱۳۸۹/۰۲/۱۱ و ۱۳۸۹/۰۲/۱۸ قید شده و طبق ماده (۴) و (۶) این دستورالعمل، موارد شروط سازمان خصوصی‌سازی قبل از

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در صنعت برق
			واگذاری سهام کنترلی و نیز بلوکی مدیریتی مشخص شده است. علاوه بر این چنانچه، مورد واگذار شده نیروگاه باشد خریدار باید ۱۱ شرط دیگر را طبق پیوست شماره چهار قرارداد خرید سهام رعایت کند.
			تعداد کارگران شرکتهای زیرمجموعه دولتی ۱۲۰۲۸ صنعت برق در سال ۱۳۸۸
			تعداد کارگران شرکتهای زیرمجموعه غیردولتی ۳۰۶۴۱ صنعت برق در سال ۱۳۸۸
			تعداد کارگران سایر شرکتهای خصوصی و صنایع وابسته در سال ۱۳۸۸ ۱۱۰۸۵۴
			جمع کارگران صنعت برق در سال ۱۳۸۸ ۱۵۳۵۲۳
	ماده ۱۶، تبصره ۲، قانون اصل ۴۴	ارائه برنامه کتبی برای حفظ سطح اشتغال موجود توسط خریداران	در سال ۱۳۸۸ تعداد کارکنان شرکت ایران تراسفو ۱۷۴۵ نفر و مجموعه مپنا ۸۶۹۳ نفر، نیروترانس ۱۵۴ نفر بوده است. تغییرات کارگران این صنعت برای سال ۱۳۹۰ هنوز گزارش نشده است. طبق بند ۹ قرارداد مابین سازمان خصوصی سازی و خریدار سهام- خریدار متعهد می شود برنامه مشروح کتبی (بنا به درخواست سازمان) را برای حفظ سطح اشتغال موجود در شرکت هنگام عقد قرارداد به سازمان ارائه نماید و همچنین به الزامات قانونی سازمان و مراجع قانونی در خصوص حفظ سطح اشتغال و الزامات قانونی عمل نموده و نتیجه را به سازمان اعلام نماید. همچنین طبق بند ۱۰ قرارداد، خریداران متعهد می شوند میانگین تعداد کارکنان شرکت را (که در زمان انعقاد قرارداد نفر می باشد) طی مدت ۵ سال پس از این قرارداد، با در نظر گرفتن افراد جایگزین شده در ازاء افراد بازنشسته و بازخرید شده طی سنوات پس از واگذاری، ثابت نگهداشته و کمتر ننماید.
	ماده ۲۹، بند ۸، قانون اصل ۴۴	بازسازی ساختاری، تعدیل نیروی انسانی و آماده سازی بنگاه ها برای واگذاری	این اقدامات طبق جلسات هیات واگذاری با نمایندگان وزارت نیرو در قالب مصوبات هیات واگذاری توافق شده است.
	ماده ۲۱، بند	قیمت گذاری عرضه اولین بسته از	در مصوبات متعدد هیات واگذاری طی سالهای ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۱

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در صنعت برق
	الف، قانون اصل ۴۴	سهام هر شرکت، تعیین اندازه بسته سهام برای واگذاری، روش انتخاب مشتریان استراتژیک و متقاضی خرید سهام کنترلی و مدیریتی، زمان مناسب عرضه سهام با تصویب هیأت واگذاری	درباره این موضوعات از جمله درباره شرکت مپنا، ایران ترانسفو، نیروگاه های برق و شرکتهای مدیریت تولید برق و توزیع برق تصمیم گیری شده و آگهی های عرضه عمومی سهام توسط سازمان خصوصی سازی براساس این مصوبات بوده است.
سوم، روش واگذاری سهام	ماده ۲۰، بند الف، قانون اصل ۴۴	فروش بنگاه از طریق عرضه عمومی سهام در بورسهای داخلی یا خارجی	۱. ۵ شرکت از طریق بورس واگذار شده است. ۲. حدود ۹ درصد از سهام و دارایی های واگذار شده از طریق بورس بوده است.
	ماده ۲۰، بند ب، قانون اصل ۴۴	فروش بنگاه یا سهام بلوکی از طریق مزایده عمومی در بازارهای داخلی و یا خارجی	حدود ۵۷ درصد از سهام و دارایی های واگذار شده از طریق مزایده بوده است.
	ماده ۲۰، بند ب، قانون اصل ۴۴	فروش بنگاه یا سهام بلوکی از طریق مذاکره	حدود ۳۴ درصد از سهام و دارایی های واگذار شده از طریق مذاکره بوده است.
	ماده ۶۱، قانون برنامه پنجم توسعه	اعطاء سهام ترجیحی (۵ درصد از سهام بنگاه) به مدیران و کارکنان واحدهای مورد واگذاری. واگذاری سهام یا سایر اموال و دارائیهاتوسط دولت به کارکنان در ازاء مطالبات آنان	۳۱۳ میلیارد ریال سهام ترجیحی به مدیران و کارکنان واحدهای مشمول واگذار شده است که ۰.۶ درصد از کل واگذاری ها به بخش خصوصی را تشکیل می دهد.
	ماده ۳۴، قانون اصل ۴۴	واگذاری سهام بنگاه های قابل واگذاری گروه دو در قالب طرح سهام عدالت	۴ شرکت از طریق طرح سهام عدالت واگذار شده که ارزش سهام واگذار شده آنها ۲,۹۱۳ میلیارد ریال حدود ۲ درصد از کل واگذاری ها در صنعت برق بوده است.
چهارم، اقدامات پس از واگذاری	ماده ۲۳، قانون اصل ۴۴	انتشار اطلاعات مربوط سهام کنترلی و مدیریتی بنگاه ها بلافاصله پس از واگذاری توسط سازمان خصوصی سازی	۱۹ نیروگاه، ۴ شرکت مدیریت تولید برق و ۳ شرکت صنایع وابسته (مپنا، مشانیر و ایران ترانسفو) شرکتهایی هستند که سهام آنها به صورت کنترلی و مدیریتی واگذار شده است.
	ماده ۳۸، قانون اصل	جلوگیری از تداوم مالکیت و مدیریت دولت در شرکت های	۴ شرکت واگذار شده در قالب طرح سهام عدالت یعنی مپنا، مشانیر، نیرو ترانس و پارس سویچ در کنترل مقامات دولتی بوده

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در صنعت برق
	۴۴	واگذارشده در قالب طرح سهام عدالت	و مدیر آنها توسط دستگاه‌های دولتی تعیین می‌شود.
	ماده ۲۵، قانون اصل ۴۴	تحقق شروط سازمان خصوصی‌سازی برای واگذاری سهام کتتری نظیر سرمایه‌گذاری جدید در همان شرکت، ارتقاء کارایی و ... در واگذاری‌سهام کتتری	طبق ماده (۴) «دستورالعمل نحوه نظارت پس از واگذاری» مصوب هیأت واگذاری، بازرسان ویژه سازمان خصوصی‌سازی موظف شده‌اند حسب مورد در خصوص این موارد با اخذ مستندات و مدارک مورد نیاز از مدیریت شرکت و در صورت لزوم بازدید حضوری از شرکت، گزارش تهیه نموده و به سازمان خصوصی سازی ارائه نمایند.
پنجم، واگذاری طرح‌ها و اموال شرکتهای دولتی	ماده ۱۸، بند ۵، قانون اصل ۴۴	اقدام وزارت امور اقتصادی و دارایی جهت واگذاری فعالیت‌های غیرشرکتی	همه نیروگاه‌ها به صورت غیرشرکتی و یک شرکت مدیریت تولید برق (شهید منتظری اصفهان) به بخش خصوصی واگذارشده است.
	ماده ۲۲۰، بند الف، قانون برنامه پنجم توسعه	واگذاری طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای جدید و نیمه‌تمام و تکمیل‌شده و آماده بهره‌برداری	مواردی در مصوبات هیات واگذاری و آگهی های عرضه سهام وجود دارد که خریدار سهام دولتی و نیروگاه ها متعهد شده اند که طرحهای توسعه مربوط به سهام یا دارایی واگذارشده را تکمیل کنند. از جمله در مورد طرحهای توسعه نیروگاه های سیکل ترکیبی کشور.
	ماده ۲۲۰، بند ج، قانون برنامه پنجم توسعه	واگذاری مالکیت یا حق بهره‌برداری طرحهای تملک دارایی سرمایه‌ای قابل واگذاری و نیز اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مالی مازاد بر نیاز دولت و دستگاه‌های اجرائی	اکثر نیروگاه ها در قالب دارایی واگذار شده است.

موضوع دوم: بهبود نقش بخش خصوصی

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در صنعت برق
افزایش مالکیت، سرمایه‌گذاری و مشارکت بخش خصوصی	ماده ۴، بند الف، قانون اصل ۴۴	قرار دادن فعالیت‌های گروه یک در اختیار بخش خصوصی	سهم بخش خصوصی از تولید در فعالیت‌های گروه یک (تولید برق) از ۱۰ درصد به ۲۶ درصد رسیده است. ۱۳ درصد از این سهم از محل واگذاری نیروگاه‌های دولتی بوده است.
	ماده ۴، بند ب، قانون اصل ۴۴	اجازه ورود بخش خصوصی به فعالیت‌های گروه دو	بخش خصوصی از فعالیت‌های گروه دو در صنعت برق هیچ سهمی ندارد و همه تولید توسط بخش دولتی انجام می‌شود.
	ماده ۱۹، بند ح، ۲، قانون اصل ۴۴	مشارکت بخش غیردولتی در طرح‌های نیمه‌تمام دولتی	خریداران نیروگاه‌ها عمدتاً طبق مصوبات هیات واگذاری و نیز قرارداد فی مابین آنها با سازمان خصوصی سازی، متعهد به اتمام طرح‌های نیمه تمام شده‌اند.
	ماده ۲۸، بند ۲، قانون اصل ۴۴	استفاده از حساب ذخیره ارزی برای حمایت از بخش غیردولتی	در سال ۱۳۸۸ سهمیه ارزی وزارت نیرو برای تامین مالی نیروگاه‌های بخش خصوصی حدود ۲ میلیارد دلار از محل منابع مالی خارجی (فاینانس) مصوب شده است. حدود ۱/۹ میلیارد دلار به طرح‌های بخش دولتی آب و برق، آب و فاضلاب از محل منابع مالی خارجی (فاینانس) اختصاص یافته است. دولت مجوز پرداخت مبلغ ۲ میلیارد یورو برای اجرای طرح‌های نیروگاهی بخش خصوصی در سال ۱۳۸۸ از محل حساب ذخیره ارزی صادر نموده است که از این محل برای ۶ طرح نیروگاهی به شرح (کرمانشاه ۲۲۰ میلیون یورو، یزد ۲۱۰ میلیون یورو، اصفهان ۲۲۰ میلیون یورو، گناوه ۲۲۰ میلیون یورو، کهنوج ۱۶۳ میلیون یورو و پره‌سرگیلان ۲۰۰ میلیون یورو) مصوبه کمیسیون اقتصادی اخذ شده است.
تشکیل نهادهای	ماده ۲۸، بند ۳، قانون اصل ۴۴	فراهم کردن مقدمات گشایش خط اعتباری ارزی در بانک‌های عامل و بانک‌های خارجی توسط بانک مرکزی برای بخش غیردولتی	-
	ماده ۱۵، قانون اصل ۴۴	تأسیس انجمن‌های صنعتی-حرفه‌ای به صورت	با این که در برخی زمینه‌ها نیاز هست در دوره ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۰ در صنعت برق هیچ انجمن صنعتی-حرفه‌ای تأسیس نشده است.

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در صنعت برق
صنعتی و استفاده از نظر مشورتی بخش خصوصی		سازمان‌های مردم نهاد	
	ماده ۹۱، بند ب، قانون اصل ۴۴	فراهم کردن زمینه کسب نظر از بخش خصوصی درباره تصمیمات اقتصادی دولت کسب نظر فعالان اقتصادی در تصمیمات اقتصادی کلیه کمیسیون‌ها، هیأت‌ها، شوراها و ستادهای تصمیم‌گیری در دولت	سندیکای صنعت برق با کمک اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی در تصمیمات اقتصادی دولت و مجلس شورای اسلامی مشارکت داشته است از جمله در موارد زیر: همکاری در تهیه پیش‌نویس فهارس بهاء برق برای اولین بار در کشور با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و مراجع ذیربط در وزارت نیرو. پیگیری برای تصویب نرخ واقعی برق برای اولین بار در بودجه کشور ارزیابی و تشخیص صلاحیت سازندگان یراق آلات خط، پست، OPGW، سازندگان دکل و استراکچرهای پست، سازندگان سیم و کابل روکش دار (فشار ضعیف، فشار متوسط) تحت نظر شرکت توانیر. همکاری با شرکت توانیر برای تهیه قرارداد تیپ دریافت بخشی از مطالبات معوق شرکت‌های عضو از وزارت نیرو و تأمین کسری بودجه آن وزارتخانه در پی رایزنی‌های سندیکا با مقامات ارشد کشور. کسب کرسی برای سندیکا در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی به عنوان عضو ثابت. مشارکت در تشکیل کمیته برق در مجلس شورای اسلامی با حضور نمایندگان سندیکا برای پیگیری موضوعات بخش خصوصی صنعت برق. مشارکت در تصویب ماده ۳۵ در بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور در خصوص پرداخت بدهی‌های وزارت نیرو از طریق فروش املاک و دارایی‌های دولت.
تعمیم یا لغو امتیازات بنگاههای دولتی	ماده ۸، قانون اصل ۴۴	تعمیم امتیازات بنگاه‌های دولتی در گروه یک و دو به فعالیت‌های اقتصادی بخش خصوصی	موردی از لغو یا تعمیم امتیاز گزارش نشده است.

موضوع سوم: فعالیت‌های اقتصادی دولتی در صنعت برق

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در صنعت برق
سرمایه‌گذاری‌ها و فعالیت‌های اقتصادی دولتی	ماده ۳، بند الف، قانون اصل ۴۴	واگذاری مالکیت، سرمایه‌گذاری و مدیریت دولت در گروه یک	۹۶ نیروگاه و ۴ شرکت از صنایع وابسته به صنعت برق به صورت دولتی و ۳۳ شرکت مدیریت تولید برق و ۳۹ شرکت توزیع برق به طور غیرمستقیم در کنترل دولت باقی‌مانده است.
	ماده ۳، بند الف، تبصره ۲، قانون اصل ۴۴	اجازه مجلس به دولت جهت ادامه فعالیت در گروه یک	در سالهای اخیر در قانون بودجه سنواتی معمولاً این اجازه داده شده است.
	ماده ۳، بند الف، تبصره ۳، قانون اصل ۴۴	سرمایه‌گذاری مشترک سازمان‌های توسعه‌ای با بخش غیردولتی در گروه یک در مناطق کمتر توسعه یافته تهیه فهرست و مشخصات این طرح‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها	سازمان‌های توسعه‌ای دولتی در صنعت برق مصوب نشده است.
	ماده ۳، بند الف، تبصره ۴، قانون اصل ۴۴	ارائه تسهیلات یا کمک به طرح‌های مصوب در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته بخش خصوصی توسط سازمان‌های توسعه‌ای مشارکت سازمان‌های توسعه‌ای تا سقف ۴۹ درصد در طرح‌های مصوب حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته بخش خصوصی تهیه فهرست و مشخصات این طرح‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها	با توجه به نبود سازمان توسعه‌ای در صنعت برق، موردی گزارش نشده است.
	ماده ۳، بند ب، تبصره ۱، قانون اصل	حفظ سهم ۲۰ درصدی دولت در بازار گروه دو	همه شرکتهای دولتی گروه دو هنوز در مالکیت دولت قرار دارد.

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در صنعت برق
	۴۴		
	ماده ۳، بند ج، قانون اصل ۴۴	سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت دولت در گروه سه	دو شرکت دولتی صنعت برق در گروه سه قرار دارند که مربوط به مرحله انتقال برق هستند: سازمان توسعه برق ایران شرکت مدیریت شبکه برق ایران
	ماده ۲۹، بند ۶، قانون اصل ۴۴	تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام	ارزش وجوه حاصل از واگذاری که صرف تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام شده گزارش نشده است.
اداره شرکتهای دولتی باقیمانده در صنعت	ماده ۱۳، قانون اصل ۴۴	ساماندهی و استفاده مطلوب از شرکتهایی دولتی مانده ماده (۳)	وضعیت بازدهی و بهره‌وری شرکتهای دولتی باقیمانده گزارش نشده است.
	ماده ۱۳، بند ب، قانون اصل ۴۴	اداره شرکتهای دولتی باقیمانده یا توسط دولت تاسیس شده در قالب شرکت مادر تخصصی و یا عملیاتی	۱. دو شرکت مادر تخصصی دولتی در صنعت برق وجود دارد (توانیر و ساتکاپ) که هیچ کدام تعیین تکلیف نشده‌اند. سایر شرکتهای عملیاتی یا فرعی هستند.
	ماده ۱۳، بند ب، تبصره ۱، قانون اصل ۴۴	مشارکت و سرمایه‌گذاری شرکتهای دولتی در سایر شرکتهای دولتی	ارزش مشارکت و سرمایه‌گذاری شرکتهای دولتی در سایر شرکتهای دولتی مشخص نشده است.
امور حاکمیتی دولت	ماده ۱۳، بند الف، قانون اصل ۴۴	تفکیک وظایف حاکمیتی از شرکتهای دولتی و سپردن آنها به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی تخصصی ذی‌ربط	اقداماتی مقدماتی توسط وزارت نیرو با همکاری معاونت منابع انسانی رئیس‌جمهور برای تفکیک وظایف حاکمیتی از شرکتهای دولتی صنعت برق انجام شده است اما هنوز بسیاری از وظایف حاکمیتی توسط شرکتهایی مانند توانیر، سابا و سانا و شرکتهای برق منطقه‌ای انجام می‌شود و با توجه به نقش این شرکتهای در صنعت برق به سادگی اجرای این حکم در صنعت برق امکان‌پذیر نیست.
	ماده ۱۳، بند ب، تبصره ۴، قانون اصل ۴۴	تغییر و تصویب اساسنامه بنگاه‌های در حال واگذاری	شرکتهایی که اساسنامه آنها برای واگذاری تغییر یافته شامل شرکتهای توزیع هستند که سهام ممتاز توانیر از اساسنامه آنها با پیگیری‌های شرکت سرمایه‌گذاری صنایع آب و برق صبا حذف شده است.

موضوع چهارم: تسهیل رقابت و منع انحصار

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در صنعت برق
تسهیل رقابت و منع انحصار	ماده ۴۴، قانون اصل ۴۴	برخورد با تبانی	مواردی از تبانی که با آن برخورد شده گزارش نشده است
	ماده ۴۵، بند الف، قانون اصل ۴۴	جلوگیری از احتکار و استتکاف از معامله	مواردی از احتکار و استتکاف از معامله گزارش نشده است.
	ماده ۴۵، بند ب، قانون اصل ۴۴	برخورد با قیمت گذاری تبعیض آمیز	موارد برخورد با قیمت گذاری تبعیض آمیز گزارش نشده است.
	ماده ۴۵، بند د، قانون اصل ۴۴	جلوگیری و برخورد با مصادیق قیمت گذاری تهاجمی	موارد قیمت گذاری تهاجمی گزارش نشده است.
	ماده ۴۵، بند ج، قانون اصل ۴۴	جلوگیری از تبعیض در شرایط معامله	موارد تبعیض در شرایط معامله گزارش نشده است.
	ماده ۴۵، بند هـ، قانون اصل ۴۴	برخورد با اظهارات گمراه کننده	موارد اظهارات گمراه کننده گزارش نشده است.
	ماده ۴۶، قانون اصل ۴۴	برخورد با مدیران یا سایر کارکنانی که بطور همزمان در چند شرکتست دارند	موارد برخورد با مدیرانی که در چند بنگاه مشابه سمت دارند گزارش نشده است.
	ماده ۴۷، قانون اصل ۴۴	مقابله با تملک‌های مخل رقابت در بازار	موارد برخورد با تملک‌های مخل رقابت گزارش نشده است.
	ماده ۴۸، قانون اصل ۴۴	جلوگیری از ادغام‌های مخل رقابت	موارد برخورد با ادغام‌های مخل رقابت گزارش نشده است.
شورای رقابت	ماده ۵۸، قانون اصل ۴۴	۱. تشخیص مصادیق رویه‌های ضد رقابتی ۲. تصویب دستورالعمل تنظیم قیمت مقدار و شرایط دسترسی به بازار کالاها و خدمات انحصاری در هر مورد با رعایت مقررات مربوط ۳. تدوین و ابلاغ راهنماها و دستورالعمل‌ها	شورای رقابت در یکصد و نهمین صورتجلسه خود که در تاریخ ۱۳۹۱/۰۲/۳۱ برگزار شده در مورد ترانسفورماتورهای توزیع قدرت تولیدی توسط «شرکت ایران ترانسفو» تصمیم‌گیری کرده، و نتیجه این شده که چون به لحاظ محدودیت در واردات ترانسفورهای یاد شده به کشور، این موضوع مشمول بند ۵ ماده ۵۸ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی است.

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در صنعت برق
	ماده ۶۰، بند الف، قانون اصل ۴۴	انجام بازرسی توسط شورای رقابت در موارد مورد نیاز	کارگروه تنظیم بازار نیروی شورای رقابت ۹ جلسه خود را به تنظیم بازار برق اختصاص داده است.
	ماده ۶۱، قانون اصل ۴۴	صدور حکم توسط شورای رقابت	حکم شورای رقابت درباره ایران ترانسفو
	ماده ۶۹، قانون اصل ۴۴	تهیه گزارش سالانه توسط شورای رقابت	گزارشی توسط شورای رقابت درباره صنعت برق ارائه نشده است.

موضوع پنجم: تسهیل سرمایه‌گذاری و تولید
(قیمت‌گذاری، مقررات‌زدایی و سرمایه‌گذاری خارجی)

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در صنعت برق
قیمت‌گذاری	ماده ۹۰، قانون اصل ۴۴	پرداخت مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی دولت و قیمت تمام شده درباره شرکت‌های مشمول واگذاری و غیردولتی	برق تولیدی نیروگاه‌ها مشمول قیمت تکلیفی است که مسئول تعیین قیمت آن طبق قانون هدفمند کردن یارانه‌ها دولت است.
	ماده ۱۰۱، بند د، قانون برنامه پنجم توسعه	محدود کردن قیمت‌گذاری به کالاها و خدمات عمومی و انحصاری و کالاهای اساسی یارانه‌ای و ضروری	۱. برق به عنوان یک خدمت عمومی توسط هیات وزیران و با مساعدت هیات تنظیم بازار برق ایران قیمت‌گذاری شده است. ۲. کالایی از صنعت برق در بورس کالا پذیرش نشده است.
	ماده ۱۰۱، بند د، تبصره ۱، قانون برنامه پنجم توسعه	تعیین کالاهای اساسی، انحصاری و خدمات عمومی و تعیین قیمت این کالاها و خدمات	برق
	ماده ۱۰۱، بند د، تبصره ۲، قانون برنامه پنجم توسعه	پرداخت مابه‌التفاوت قیمت عادلانه روز و قیمت تکلیفی	گزارش نشده است.
	ماده ۱۰۲، قانون برنامه پنجم توسعه	واگذاری امور اجرائی تنظیم بازار اعم از تأمین، ذخیره‌سازی و قیمت‌گذاری ... به تشکلهای صنفی	تشکلهایی مانند سندیکای برق‌در چانه‌زنی در قیمت‌گذاری برق فعال هستند.
تسهیل صدور مجوز و مقررات‌زدایی	ماده ۷، قانون اصل ۴۴	اصلاح، تهیه و تدوین کلیه مقررات ناظر بر صدور پروانه‌ها و مجوزهای سرمایه‌گذاری و کسب و کار	
	ماده ۷، تبصره ۳، قانون اصل ۴۴	تدوین کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری و بازنگری آن هر شش ماه یکبار	در کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری درباره صنعت برق نیز فرایندها آمده است از جمله درباره: فرآیند صدور پروانه توزیع برق فرآیند صدور پروانه شرکت در بازار

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در صنعت برق
			فرآیند صدور پروانه صادرات و واردات برق فرآیند صدور موافقتنامه احداث نیروگاه تجدیدپذیر فرآیند صدور پروانه مولد مقیاس کوچک فرآیند صدور پروانه احداث نیروگاه‌های بزرگ فرآیند صدور پروانه بهره برداری از نیروگاه‌های بزرگ
	ماده ۶۲، تبصره ۱، قانون برنامه پنجم	ایجاد یک پایگاه اطلاعاتی با چاپ یک کتاب درباره انواع مجوزها	در کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری
	ماده ۷، تبصره ۴، قانون اصل ۴۴	۱. تشکیل هیاتی به منظور نظارت بر مقررات زدایی ۲. تهیه لوایح مربوط به مقررات زدایی	
	ماده ۱۸۸، قانون برنامه پنجم توسعه	تهیه ضوابط و استانداردهای زیست‌محیطی مشخص، شفاف و ثابت	
	ماده ۷۰، قانون برنامه پنجم توسعه	ایجاد پنجره واحد جهت صدور مجوز فعالیت در دستگاه‌های مختلف	پنجره‌های واحد تشکیل شده
	ماده ۷۶، قانون برنامه پنجم توسعه	شناسایی قوانین، مقررات و بخشنامه‌های مخل تولید و سرمایه‌گذاری توسط اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران با همکاری و حضور اتاق تعاون مرکزی و ارائه پیشنهاد	گزارش‌ها و پیشنهادهای مربوط به قوانین، مقررات و بخشنامه‌های مخل تولید و سرمایه‌گذاری در ایران
تشکیل نهاد تنظیم‌کننده بخشی	ماده ۵۹، قانون اصل ۴۴	تشکیل نهاد تنظیم‌کننده بخشی	نهاد تنظیم‌کننده بخشی در صنعت برق فقط سازمان تنظیم بازار برق ایران است که ۶ عضو آن همه توسط وزیر نیرو انتخاب می‌شوند.

موضوع فرعی	شماره مواد	اقدامات اجرایی قابل انتظار	معیارهای قابل پایش در صنعت برق
سرمایه‌گذاری خارجی	ماده ۵، تبصره ۵، قانون اصل ۴۴	تاسیس بانک مشترک ایرانی و خارجی	-
	ماده ۲۰، تبصره ۱، قانون اصل ۴۴	دادن مجوز عرضه سهام در بورس‌های خارجی	۱. سهامی از صنعت برق در بورس‌های خارجی عرضه نشده است.
	ماده ۲۸، بند ۱، قانون اصل ۴۴	تأمین مالی سرمایه‌گذاری‌های بخش‌های غیردولتی از خارج از کشور	ارزش سرمایه‌گذاری‌های خارجی در صنعت برق مشخص نیست.

قسمت سوم، شاخص‌های اصلی اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در صنعت برق

شماره موضوع	موضوع اصلی	شاخص اصلی	مقدار شاخص در صنعت برق
موضوع اول	واگذاری سهام دولتی	نسبت ارزش سهام دولتی واگذاری شده به کل سهام قابل واگذاری در صنعت برق	۱۶.۷ درصد (برحسب تعداد بنگاه واگذار شده یعنی ۳۱ بنگاه به ۱۸۵ بنگاه قابل واگذاری یعنی ۱۸۵ بنگاه محاسبه شده است.)
موضوع دوم	نقش بخش خصوصی	نسبت ارزش تولیدات بخش خصوصی به کل تولیدات یک صنعت	از ۱۰ درصد سهم بخش خصوصی در تولید برق به ۲۶ درصد افزایش یافته است
موضوع سوم	فعالیت‌های اقتصادی دولتی	نسبت ارزش تولید دولتی به کل تولید در صنعت	۸۴ درصد تولید نیروی برق توسط دولت
موضوع چهارم	تسهیل رقابت	نسبت تمرکز در رشته‌های مختلف یک صنعت	-
موضوع پنجم	سرمایه‌گذاری خارجی	نسبت ارزش سرمایه‌گذاری خارجی به کل سرمایه‌گذاری در صنعت برق	-
	قیمت‌گذاری کالاها و خدمات	درجه قیمت‌گذاری دولتی	-
	تسهیل سرمایه‌گذاری و مقررات‌زدایی	بار مقرراتی در صنعت برق	-

جمع‌بندی

۱. یکی از اهداف مهم قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی این بوده است که با تغییر مالکیت از دولتی به خصوصی و گسترش نقش بخش خصوصی در تصمیم‌گیری‌های جمعی در همه صنایع بتواند ساختار نهادی تولید در هر صنعت را تغییر دهد. با این که طی چهار سال از ابتدای ۱۳۸۷ تا انتهای ۱۳۹۰ طبق قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در صنعت برق حدود ۱۱۸ هزار میلیارد ریال از سهام و دارایی‌های دولتی واگذار شده است مهمترین تغییری که در ساختار نهادی این صنعت محقق شده است افزایش سهم بخش خصوصی از تولید برق از ۱۰ درصد به بیش از ۲۶ درصد است. با این حال، در نهادهای فرابنگاهی این صنعت (شامل نهاد تنظیم‌کننده بخشی متشکل از همه ذینفعان و تشکلهای خصوصی مرتبط)، که از الزامات خصوصی‌سازی و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی است، تغییری هنوز ایجاد نشده است.
۲. طبق ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی دولت مکلف است که کلیه سهام خود در فعالیت‌های گروه یک (شامل ۶۰ شرکت مصوب دولت که اگر هر نیروگاه یک بنگاه در نظر گرفته شود حدود ۱۸۵ بنگاه برآورد می‌شود) و نیز ۸۰ درصد سهام خود در فعالیت‌های گروه ۲ در صنعت برق (شامل ۱۶ شرکت برق منطقه‌ای و ۶ شرکت دیگر از جمله شرکتهای تولید برق هسته‌ای) را واگذار کند. اطلاعات در دسترس نشان می‌دهد در از سال ۱۳۸۷ تا پایان ۱۳۹۰ فقط ۳۱ بنگاه گروه یک از حدود ۱۸۵ بنگاه به‌طور کامل واگذار شده است و هیچ سهامی از بنگاه‌های گروه دو در صنعت برق هنوز واگذار نشده است.
۳. نکته مهم در گروه‌بندی شرکتهای صنعت برق توسط مصوبه هیئت وزیران، تعیین تکلیف نشدن شرکت مادر تخصصی «مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)» و شرکت مادر تخصصی ساتکاپ (از سال ۱۳۹۰ در حال تصفیه) است. درحالی که شرکت توانیر نقش کاملاً تعیین‌کننده‌ای در سه مرحله اصلی فعالیت‌های صنعت برق و در امور حاکمیتی و تصدی‌گری این صنعت از طریق شرکتهای اقماری خود دارد و اکثر شرکتهای و سهام دولتی موجود در صنعت برق متعلق به این شرکت است. همچنین، شرکت ساتکاپ با این که اکثر شرکتهای زیرمجموعه خود را واگذار کرده است ولی این شرکت سهامدار ۴۹.۹۹ درصد از سهام «شرکت سرمایه‌گذاری صنایع برق و آب (صبا)» به‌طور مستقیم است و سهامدار ۴۹.۹۸ درصد سهام این شرکت به‌طور غیرمستقیم است و شرکت صبا (که به ظاهر طبق قانون غیردولتی محسوب می‌شود) در بیش از ۱۳۷ شرکت صنعت آب و برق سهامدار اصلی است. بنابراین، ساتکاپ نقش غیرقابل انکاری در دولتی بودن (به ظاهر غیردولتی ولی با سیطره دولتی) دارد و لازم است. طبق ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی لازم است سریعتر وضعیت این دو شرکت مشخص گردد.
۴. در صنعت برق ۳۹ شرکت توزیع برق و ۳۳ شرکت مدیریت تولید و بهره‌برداری از نیروگاه‌ها به ظاهر غیردولتی هستند درحالی که فقط ۴۰ درصد سهام آنها متعلق به توانیر بوده (که برخی واگذار شده) و ۶۰ درصد سهام آنها متعلق به شرکت «شرکت سرمایه‌گذاری صنایع برق و آب (صبا)» است. بنابراین، لازم است سهامداری درهم‌تنیده شرکتهای در صنعت برق به منظور اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی شفاف گردد.
۵. واگذاری‌ها در صنعت برق نسبت به سایر صنایع کمتر با استفاده از روش عرضه در بورس بوده است که این مسئله شفافیت در واگذاری‌ها در این صنعت را کاهش داده است همچنین به حکم ماده (۲۰) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مبنی بر ترجیح روش بورس کم‌توجهی شده است.

۶. واگذاری‌های انجام شده در صنعت برق فقط ۲ درصد به طرح سهام عدالت بوده در حالی که ۳۵ کل واگذاری‌های دولتی به این طرح بوده است. باتوجه به تداوم مدیریت دولت در شرکتهای واگذارشده به این طرح، از این لحاظ در صنعت برق بهتر عمل شده است اما چهار شرکتی که در قالب این طرح واگذار شده‌اند به‌ویژه شرکت مهم مپنا هنوز در کنترل وزارت نیرو قرار دارند.

۷. در صنعت برق حدود ۵۶ درصد واگذاری‌ها بابت ردیون دولتی بوده است درحالی که در واگذاری کل سهام دولتی در همه صنایع ۳۲ درصد برای ردیون دولتی واگذار شده است. لذا در صنعت برق نسبت به کل صنایع کشور، سهام بیشتری برای ردیون واگذار شده که با توجه به این که اکثر این خریداران در کنترل نهادهای دولتی و حکومتی هستند نتیجه نشان می‌دهد که در صنعت برق نسبت به سایر صنایع کمتر خصوصی‌سازی واقعی انجام شده است.

۸. اقداماتی مقدماتی توسط وزارت نیرو با همکاری معاونت منابع انسانی رئیس‌جمهور برای تفکیک وظایف حاکمیتی از شرکتهای دولتی صنعت برق انجام شده است اما هنوز بسیاری از وظایف حاکمیتی توسط شرکتهایی مانند توانیر، سانا و سانا و شرکتهای برق منطقه‌ای انجام می‌شود و با توجه به نقش این شرکتها در صنعت برق به سادگی اجرای این حکم در صنعت برق امکان‌پذیر نیست. درحالی که از الزامات اجرای برنامه خصوصی‌سازی موفق تفکیک نهادهای حاکمیتی (مقرراتگذار) از بنگاه‌های تولیدکننده است که بند الف ماده (۱۳) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی بر آن تاکید کرده است.

۹. حمایت از بنگاه‌های واگذارشده از نیازهای بسیاری از این بنگاه‌هاست ولی در قانون به صراحت پیش‌بینی نشده است. با این حال شرکت سرمایه‌گذاری صنایع آب و برق صبا در گزارش عملکرد خود در سال ۱۳۹۰ مواردی را گزارش کرده است که به خریداران سهام شرکتهایی دولتی تسهیلات مالی اعطا کرده است. لازم است با اصلاح قانون زمینه حمایت بیشتر از خریداران خصوصی سهام دولتی فراهم گردد.

۱۰. قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، همه شرایط تصمیم‌گیری و مالکیتی یک صنعت را تغییر می‌دهد و برای مشاهده این تغییر نیاز به اطلاعات و داده‌های آماری متفاوت با گذشته است ولی تولید آمار در کشور هنوز با این تغییرات خود را هماهنگ نکرده است. به همین دلیل در تهیه این گزارش پایش محدودیتهای آماری فراوانی وجود داشت و دارد.

اطلاعات پشتیبان درباره قسمت اول: تغییر در ساختار نهادی تولید در صنعت برق به واسطه اجرای قانون سیاست‌های کلی
اصل ۴۴ قانون اساسی

مقدمه

در این قسمت اطلاعات پشتیبان مرتبط با تغییر ساختار نهادی صنعت برق به واسطه اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی با تفصیل بیشتری نسبت به گزارش اصلی پایش در صنعت برق ارائه می‌شود.

۱ وضعیت تولید برق در کشور برحسب نوع مالکیت

ارزش تولید برق طبق آمار حساب‌های ملی در سال ۱۳۸۶ حدود ۹۸۰۹۷ میلیارد ریال بوده که اگر هزینه‌های واسطه از آن کسر شود ارزش افزوده برق در این سال برابر با ۱۶۹۳۴ میلیارد ریال می‌شود. این ارزش افزوده حدود ۰/۶ درصد از تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهد.

جدول ۱ میزان تولید برق در کشور را از اولین سال اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی یعنی سال ۱۳۸۷ تا سال ۱۳۹۰ نشان می‌دهد. کل تولید برق کشور در سال ۱۳۸۷ حدود ۲۱۴ هزار گیگاوات ساعت بود. این مقدار با رشد ۱۲ درصدی در دوره زمانی مزبور به حدود ۲۴۰ هزار گیگاوات ساعت رسیده است.

رشد سالانه تولید برق نیز در جدول ۱ آمده است. همان گونه که مشاهده می‌شود رشد تولید کل و تولید بخش‌های مختلف در این دوره همیشه مثبت بوده و در این میان صنایع بزرگ^۱ (عمدتاً غیردولتی) بیشترین رشد تولید و وزارت نیرو کمترین رشد را به خود اختصاص داده‌اند.

جدول ۱۲- تولید برق در کشور به تفکیک دولتی و غیردولتی طی سالهای ۱۳۸۷-۱۳۹۰

سال	تولید وزارت نیرو (دولتی)			نیروگاههای صنایع بزرگ (عمدتاً غیردولتی)			تولید بخش خصوصی			کل تولید	
	گیگاوات ساعت	رشد تولید (درصد)	سهم از کل تولید (درصد)	گیگاوات ساعت	رشد تولید (درصد)	سهم از کل تولید (درصد)	گیگاوات ساعت	رشد تولید (درصد)	سهم از کل تولید (درصد)	رشد کل (درصد)	گیگاوات ساعت
۱۳۸۷	۱۹۲,۹۵۲	-	۸۹.۹	۶,۰۹۱	-	۲.۸	۱۵,۴۸۸	-	۷.۲	-	۲۱۴,۵۳۰
۱۳۸۸	۱۹۵,۶۳۵	۱.۴	۸۸.۴	۷,۵۵۰	۲۴.۰	۳.۴	۱۸,۱۸۵	۱۷.۴	۸.۲	۳.۲	۲۲۱,۳۷۰
۱۳۸۹	۲۰۴,۴۷۵	۴.۵	۸۷.۸	۷,۵۷۹	۰.۴	۳.۳	۲۰,۹۰۰	۱۴.۹	۹.۰	۵.۲	۲۳۲,۹۵۵
۱۳۹۰	۲۰۸,۳۵۹	۱.۹	۸۶.۶	۹,۸۰۳	۲۹.۳	۴.۱	۲۱,۸۴۸	۴.۵	۹.۱	۳.۳	۲۴۰,۵۹۷

مأخذ: وزارت نیرو، ترازنامه انرژی سال ۱۳۸۹ و آمار تفصیلی صنعت برق کشور. سال ۱۳۹۰.

توضیح: اطلاعات نیروگاه‌های واگذار شده هنوز در وزارت نیرو آمده است.

۱- این گونه صنایع عبارتند از: تراکتورسازی، پتروشیمی تبریز، ذوب آهن (بخاری)، ذوب آهن (گازی)، فولاد مبارکه، پتروشیمی رازی، پتروشیمی فجر، پتروشیمی مبین، مس سرچشمه (بخاری)، مس سرچشمه (گازی)، چادرملو، پارس جنوبی، پالایشگاه گاز ایلام، پتروشیمی خراسان، پتروشیمی شیراز، پتروشیمی بندر امام، پتروشیمی ایلام، گاز مایع LNG.

سهم هر یک از بخش‌ها از کل تولید نشان می‌دهد که سهم وزارت نیرو (دولتی) هر ساله کاهش یافته و از ۸۹.۹ درصد در سال ۱۳۸۷ به ۸۶.۶ درصد در سال ۱۳۹۰ رسیده است. این درحالی است که صنایع بزرگ (عمدتاً غیردولتی) که حدود ۲.۸ درصد از برق کشور را در سال ۱۳۸۷ تولید کرده‌اند در سال ۱۳۹۰ حدود ۴.۱ درصد از کل تولید را به خود اختصاص داده‌اند. ولی سهم بخش خصوصی همیشه افزایشی بوده و از ۷.۲ درصد به ۹.۱ درصد رسیده است. این امر نشان می‌دهد که بخش خصوصی در این صنعت فعالیت خود را با جدیت آغاز کرده است اما هنوز فعالیت بخش خصوصی در این صنعت رشد چشمگیری نداشته باشد.

اگر از منظر زنجیره ارزش به صنعت برق کشور نگاه شود، سه مرحله اساسی شامل مرحله تولید، مرحله انتقال و مرحله توزیع برق از یکدیگر قابل تفکیک است که صنایع فرعی مختلفی در هر کدام از این مراحل دست‌اندرکار هستند. در این چارچوب، صنعت برق شامل تمام فعالیت‌هایی است که در آن برای ایجاد قسمت‌های اصلی یک نیروگاه از جمله توربین‌سازی استفاده می‌شود، خطوط انتقال و بنگاه‌های تولیدکننده ابزارهای انتقال برق، زیرساخت‌های توزیع و فعالیت‌هایی است که از آنها برای تسهیل در توزیع استفاده می‌شود، تا زمانی که برق به کتور محل مصرف می‌رسد و خود کتورسازی و ساخت لوازم برق‌رسانی جزء صنعت برق محسوب می‌شوند.^۱

جدول ۲ طول خطوط توزیع و فوق توزیع کشور را نشان می‌دهد. همان گونه که در جدول ذیل مشاهده می‌شود طول این خطوط در کشور هر ساله رشد داشته، اما طول خطوط انتقال به‌طور میانگین از رشد بیشتری برخوردار بوده است. در این دوره طول خطوط انتقال و فوق توزیع به ترتیب ۱۸ و ۱۲ درصد رشد کرده‌اند.

جدول ۱۳- خطوط انتقال، فوق توزیع و توزیع برق کشور (کیلومترمدار)

سال	طول خطوط انتقال	رشد سالیانه طول خطوط انتقال (درصد)	طول خطوط فوق توزیع	رشد سالیانه طول خطوط فوق توزیع (درصد)
۱۳۸۷	۴۱۹۰۵	-	۵۹۷۱۸	
۱۳۸۸	۴۴۵۷۸	۶.۳۸	۶۱۶۸۸	۳.۳۰
۱۳۸۹	۴۷۸۷۹	۷.۴۰	۶۵۱۱۷	۵.۵۶
×۱۳۹۰	۴۹۴۸۷	۳.۳۶	۶۷۲۹۲	۳.۳۴

مأخذ: وزارت نیرو. آمار تفصیلی صنعت برق کشور. سالهای ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰.

ظرفیت پست‌های انتقال و فوق توزیع از جمله دیگر شاخص‌های مشخص‌کننده وضعیت تولید و انتقال برق در کشور است که جدول ۳ اطلاعاتی را در این مورد به نمایش می‌گذارد. این جدول نشان می‌دهد که ظرفیت پست‌های انتقال و فوق توزیع در کشور در دوره مورد نظر تقریباً ۵ درصد رشد کرده است.

۱- به دلیل کمبود اطلاعات، در این گزارش بیشتر درباره فعالیت‌های اصلی تولید، انتقال و توزیع برق بررسی انجام شده است.

جدول ۱۴- ظرفیت پست‌های انتقال و فوق توزیع کشور (مگاوات آمپر)

سال	ظرفیت پست‌های انتقال	ظرفیت پست‌های فوق توزیع
۱۳۸۹	۱۰۹۴۰۵	۸۲۰۶۶
۱۳۹۰	۱۱۵۳۶۰	۸۶۲۵۵

ماخذ: وزارت نیرو. آمار تفصیلی صنعت برق کشور. سالهای ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰

۲ گروه‌بندی بنگاه‌ها و سهام دولتی در صنعت برق

در ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، فعالیت‌های اقتصادی به لحاظ قابلیت واگذاری به سه گروه تقسیم شد: گروه سه شامل مجموعه بنگاه‌ها و فعالیت‌های استراتژیک و مرتبط با امنیت ملی بوده که طبق بند «ج» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت در فعالیت‌ها و بنگاه‌های مشمول گروه سه ماده (۲) این قانون منحصراً در اختیار دولت است. "شبکه‌های اصلی انتقال برق" ازجمله این موارد هستند.

گروه دو، به فعالیت‌های اقتصادی مذکور در صدر اصل ۴۴ اشاره دارد. بند «ب» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی دولت را مکلف نموده است تا هشتاد درصد (۸۰٪) از ارزش مجموع سهام بنگاه‌های دولتی در هر فعالیت مشمول گروه دو ماده (۲) این قانون، به استثناء راه و راه‌آهن را به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی واگذار نماید. شرکت‌های برق منطقه‌ای در این گروه قرار گرفتند.

سایر فعالیت‌ها نیز به گروه یک مربوط می‌شوند. بند «الف» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی عنوان می‌کند که مالکیت، سرمایه‌گذاری و مدیریت برای دولت در بنگاه‌های اقتصادی گروه یک ماده (۲) این قانون، اعم از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، تأسیس مؤسسه و یا شرکت دولتی، مشارکت با بخش‌های خصوصی و تعاونی و بخش عمومی غیردولتی، به هرنحو و به هر میزان ممنوع است، بنابراین بنگاه‌های دولتی موجود در این گروه باید به بخش خصوصی واگذار شده و سرمایه‌گذاری‌های دولتی جدید در این فعالیت‌ها صورت نگیرد مگر در موارد "مناطق کم‌توسعه‌یافته و یا در زمینه فناوری‌های نوین و صنایع پرخطر" که دولت مجاز شده تا حداکثر به میزان ۴۹٪، مشارکت داشته باشد. تولید و فروش برق از جمله فعالیت‌های گروه یک، محسوب می‌شود و شرکت‌های تولید و توزیع برق در فهرست واگذاری کامل قرار گرفته‌اند. البته انرژی‌های نو (پیل سوختی و مبدل‌های خورشیدی) ازجمله فناوری‌های نوین هستند که سرمایه‌گذاری دولتی با رعایت سقف ۴۹٪ در آنها بدلیل بالا بودن قیمت تمام شده آنها مجاز است.

طبق "آیین‌نامه اجرایی تشخیص، انطباق و طبقه‌بندی فعالیت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی با هر یک از سه گروه اقتصادی مصرح در ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی" مصوب هیئت وزیران به شماره ۱۱۵۳۲۰/ت ۴۳۱۸۱ ک مورخ ۷ شهریور ۱۳۸۸، کلیه فعالیت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی دولت در گروه‌های سه‌گانه طبقه‌بندی شدند.

جدول ۱۵- گروه‌بندی کلیه فعالیت‌های اقتصادی دولتی و بنگاه‌های دولتی صنعت برق

سال	کل بنگاه‌های دولتی	بنگاه‌های دولتی صنعت برق
گروه ۱	۴۰۲	۶۰
گروه ۲	۳۱۳	۲۲
گروه ۳	۵۱	۲
جمع	۷۶۶	۸۴

ماخذ: آیین‌نامه مصوب هیئت وزیران در شهریور ۱۳۸۸.

مطابق با این آیین‌نامه، ۵۱ بنگاه دولتی در گروه سه قرار گرفتند که از این بنگاه‌ها، فقط ۲ شرکت با عناوین «سازمان توسعه برق ایران» و «شرکت مدیریت شبکه برق ایران» متعلق به صنعت برق هستند. از مجموع ۳۱۳ بنگاه دولتی که در گروه دو قرار گرفتند ۲۲ بنگاه به صنعت برق تعلق دارند. همچنین ۴۰۲ بنگاه دولتی در گروه یک جای گرفتند که ۶۰ مورد آن از صنعت برق هستند. در مجموع، ۷۶۶ بنگاه با سهام دولتی در شهریور ۱۳۸۸ گروه‌بندی شدند که ۸۴ بنگاه متعلق به صنعت برق بود که مشخصات شرکت‌های گروه سه، دو و یک صنعت برق در جدول ۵ آمده است. از این بنگاه‌های دولتی صنعت برق، به غیر از ۲ بنگاه گروه سه، باید ۸۲ بنگاه دیگر به بخش غیردولتی واگذار می‌شد.

نکته بسیار بااهمیت در گروه‌بندی مصوب هیئت وزیران، تعیین تکلیف نشدن شرکت بسیار مهم «مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)» است. درحالی که این شرکت نقش کاملاً تعیین‌کننده‌ای در سه مرحله اصلی فعالیت‌های صنعت برق و در امور حاکمیتی و تصدی‌گری این صنعت از طریق شرکت‌های اقماری خود دارد و اکثر شرکت‌ها و سهام دولتی موجود در صنعت برق متعلق به این شرکت است. در ادامه، مهمترین شرکت‌های با سهام دولتی به همراه وضعیت گروه آنها، مطابق ماده ۲ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در صنعت برق بیشتر معرفی می‌شوند.^۱

جدول ۱۶- گروه‌بندی شرکت‌های با سهام دولتی در صنعت برق

ردیف	نام شرکت	گروه	ردیف	نام شرکت	گروه
۱	سازمان توسعه برق ایران	۳	۴۳	توزیع نیروی برق استان قزوین	۱
۲	شرکت مدیریت شبکه برق ایران	۳	۴۴	توزیع نیروی برق استان ایلام	۱
۳	شرکت برق منطقه‌ای آذربایجان	۲	۴۵	توزیع نیروی برق غرب مازندران	۱
۴	شرکت برق منطقه‌ای اصفهان	۲	۴۶	توزیع نیروی برق اردبیل	۱
۵	شرکت برق منطقه‌ای باختر	۲	۴۷	توزیع نیروی برق لرستان	۱

۱- طبق مصوبه هیات وزیران ۶۱ فعالیت و بنگاه دولتی صنعت برق در گروه یک وجود دارند که در تملک دولت هستند و باید به‌طور کامل واگذار شوند. اما ۸۳ بنگاه گروه یک در صنعت برق از سال ۱۳۸۵ تاکنون واگذار شده‌اند. با تطبیق این شرکت‌های با ۶۱ فعالیت مصوب تفاوت‌های زیادی مشخص می‌شود. از جمله اینکه تاکنون ۲۷ نیروگاه در جریان واگذاری قرار گرفته‌اند این در حالی است که در فهرست مصوب دولت تنها اسم یک نیروگاه وجود دارد یا اینکه تاکنون ۱۴ شرکت مدیریت تولید برق در جریان واگذاری قرار گرفته‌اند در حالی که اسم اکثر آنها در فهرست هیات وزیران وجود ندارد. بنابراین طبق این اطلاعات محاسبه دقیق اینکه چه تعداد بنگاه دولتی گروه یک وجود دارد امکان‌پذیر نیست.

ردیف	نام شرکت	گروه	ردیف	نام شرکت	گروه
۶	شرکت برق منطقه‌ای تهران	۲	۴۸	توزیع نیروی برق خراسان شمالی	۱
۷	شرکت برق منطقه‌ای خراسان	۲	۴۹	توزیع نیروی برق استان سمنان	۱
۸	شرکت برق منطقه‌ای خوزستان	۲	۵۰	توزیع نیروی برق استان فارس	۱
۹	شرکت برق منطقه‌ای زنجان	۲	۵۱	توزیع نیروی برق استان گلستان	۱
۱۰	شرکت برق منطقه‌ای سمنان	۲	۵۲	توزیع نیروی برق تبریز	۱
۱۱	شرکت برق منطقه‌ای سیستان و بلوچستان	۲	۵۳	توزیع نیروی برق همدان	۱
۱۲	شرکت برق منطقه‌ای غرب	۲	۵۴	توزیع نیروی برق جنوب خراسان	۱
۱۳	شرکت برق منطقه‌ای فارس	۲	۵۵	توزیع نیروی برق استان سیستان و بلوچستان	۱
۱۴	شرکت برق منطقه‌ای کرمان	۲	۵۶	توزیع نیروی برق استان هرمزگان	۱
۱۵	شرکت برق منطقه‌ای گیلان	۲	۵۷	توزیع نیروی برق آذربایجان شرقی	۱
۱۶	شرکت برق منطقه‌ای مازندران	۲	۵۸	توزیع نیروی برق مرکزی	۱
۱۷	شرکت برق منطقه‌ای هرمزگان	۲	۵۹	توزیع نیروی برق شهرستان مشهد	۱
۱۸	شرکت برق منطقه‌ای نیرو	۲	۶۰	توزیع نیروی برق استان کرمانشاه	۱
۱۹	سازمان آب و برق خوزستان	۲	۶۱	توزیع نیروی برق استان بوشهر	۱
۲۰	مهندسین مشاور مه‌اب قدس	۲	۶۲	توزیع نیروی برق استان یزد	۱
۲۱	سد و نیروگاه شهید عباسپور	۲	۶۳	توزیع نیروی برق اصفهان	۱
۲۲	توسعه منابع آب و نیروی ایران	۲	۶۴	توزیع نیروی برق نواحی استان تهران	۱
۲۳	شرکت نیروگاه‌های اتمی	۲	۶۵	توزیع نیروی برق استان کردستان	۱
۲۴	شرکت بهره‌برداری نیروگاه اتمی بوشهر	۲	۶۶	توزیع نیروی برق استان شمال کرمان	۱
۲۵	سازمان انرژی‌های نو ایران	۱	۶۷	توزیع نیروی برق شهرستان اصفهان	۱
۲۶	سازمان بهره‌وری انرژی ایران	۱	۶۸	توزیع نیروی برق غرب تهران	۱
۲۷	تولید نیروی برق سهند	۱	۶۹	توزیع نیروی برق کهکیلویه و بویراحمد	۱
۲۸	تولید نیروی برق آبادان	۱	۷۰	توزیع نیروی برق استان گیلان	۱

ردیف	نام شرکت	گروه	ردیف	نام شرکت	گروه
۲۹	تولید نیروی برق خلیج فارس	۱	۷۱	توزیع نیروی برق شهرستان اهواز	۱
۳۰	تولید برق زاگرس	۱	۷۲	توزیع نیروی برق استان خوزستان	۱
۳۱	تولید نیروی برق شیروان	۱	۷۳	توزیع نیروی برق استان قم	۱
۳۲	تولید نیروی برق سبز منجیل	۱	۷۴	توزیع نیروی برق جنوب کرمان	۱
۳۳	تولید نیروی برق بیستون	۱	۷۵	توزیع نیروی برق تهران بزرگ	۱
۳۴	تولید نیروی برق سنندج	۱	۷۶	توزیع نیروی برق استان زنجان	۱
۳۵	تولید نیروی برق کرمان	۱	۷۷	توزیع نیروی برق مرکز خراسان	۱
۳۶	تولید نیروی برق دماوند	۱	۷۸	تعمیرات نیروگاهی ایران	۱
۳۷	تولید نیروی برق بینالود	۱	۷۹	سرمایه‌گذاری صنایع برق و آب (صبا)	۱
۳۸	آب و برق کیش	۱	۸۰	خدمات مهندسی برق (مشانیر)	۱
۳۹	توزیع نیروی برق استان شیراز	۱	۸۱	تولیدی کانال و قطعات بتنی گیلان	۱
۴۰	توزیع نیروی برق استان مازندران	۱	۸۲	مقره‌سازی ایران	۱
۴۱	توزیع نیروی برق آذربایجان	۱	۸۳	ایران ترانسفو	۱
۴۲	توزیع نیروی برق چهارمحال بختیاری	۱	۸۴	نیمه هادی عماد	۱

ماخذ: آیین‌نامه مصوب هیئت وزیران در شهریور ۱۳۸۸، وزارت امور اقتصادی و دارایی. گزارشهای عملکرد قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی در سالهای مختلف.

شرکت توانیر^۱: تا سال ۱۳۹۱، شرکت توانیر مدیریت ۱۶ شرکت برق منطقه‌ای، ۳۹ شرکت توزیع نیروی برق، ۳۳ شرکت مدیریت تولید نیروی برق، شرکت مدیریت شبکه برق ایران، سازمان توسعه برق ایران، سازمان انرژی‌های نو ایران (سانا)، سازمان بهره‌وری انرژی ایران (سابا)، شرکت مپنا (مدیریت پروژه‌های نیروگاهی ایران) و شرکت توسعه صنایع نیروگاهی را از طریق مالکیت ۱۰۰ درصدی یا عمده خود (معمولاً بیش از ۴۰ درصد) برعهده دارد. همچنین این شرکت در امور حاکمیتی صنعت برق نیز نقش تعیین‌کننده‌ای دارد.

۱- شرکت مادر تخصصی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران

مأخذ: سایت توانیر

شرکت‌های برق منطقه‌ای: شرکت‌های برق منطقه‌ای در محدوده جغرافیایی تحت مدیریت خود نقش کارفرمایی و وظیفه هماهنگی شرکت‌های زیرمجموعه و نیز تامین تولید و فروش برق را در سطح خطوط انتقال و فوق توزیع بر عهده دارند. صددرصد سهام این شرکت‌ها متعلق به دولت و در اختیار توانیر است. این شرکت‌ها علاوه بر بهره‌برداری و نگهداری از شبکه‌های موجود انتقال، وظیفه توسعه شبکه را نیز بر عهده دارند.

شرکت مدیریت شبکه برق ایران: در راستای تجدید ساختار صنعت برق ایران به استناد بند (ژ) تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور شرکت مدیریت شبکه برق ایران در نیمه دوم سال ۱۳۸۳ با این اهداف فعالیت خود را آغاز کرد: کاهش و یا برون‌رفت از انحصار دولت در تولید و فروش برق؛ راهبری و پایش بهره‌برداری از شبکه تولید و انتقال برق کشور به منظور حفظ پایایی و امنیت شبکه و تامین مطمئن برق کشور؛ فراهم ساختن امکان دسترسی به شبکه برق کشور برای متقاضیان اعم از دولتی و غیردولتی به منظور خرید، فروش و جابجایی (ترانزیت) برق؛ برقراری شرایط برای خرید و فروش رقابتی برق و ایجاد، اداره و توسعه بازار و بورس برق؛ اتخاذ تدابیر و انجام اقدامات لازم در راستای حصول اطمینان از تامین برق؛ و ایجاد بستری مناسب برای گسترش مشارکت بخش غیردولتی و توسعه رقابت در تولید و توزیع برق در چارچوب سیاستهای وزارت نیرو.

شرکت مدیریت شبکه برق ایران راهبری و پایش شبکه برق کشور، اداره مرکز دیسپاچینگ ملی و اداره برق را با ۸۷ عضو شامل ۱۶ شرکت برق منطقه‌ای، ۳۹ شرکت توزیع برق و ۳۲ شرکت مدیریت تولید برق دولتی و البته چند شرکت تولید برق خصوصی برعهده دارد. شرکت توانیر به نیابت از شرکت‌های تولید برق بخش خصوصی در مناقصات خرید برق شرکت مدیریت شبکه شرکت می‌کند.

شرکت‌های توزیع نیروی برق: شرکت‌های توزیع نیروی برق که بر اساس بند "د" ماده (۱۲۲) قانون برنامه سوم توسعه (۱۳۷۹-۱۳۸۳) تشکیل و استقلال یافته‌اند به صورت شرکت سهامی خاص در سطح کشور فعالیت دارند. بر اساس قانون

مذکور وزارت نیرو مکلف بود تا پایان سال مالی ۱۳۸۶ این شرکت‌ها را مستقل از شرکت‌های برق منطقه‌ای تشکیل دهد که این امر محقق شد. ۴۰ درصد از سهام این شرکت به نام سهام ممتاز به توانیر و مابقی به عنوان سهام عادی به سرمایه‌گذاری صنایع برق و آب (صبا) و اندکی هم به سایر اشخاص حقوقی و حقیقی تعلق دارد. بنابراین چون که شرکت صبا غیردولتی محسوب می‌شود این شرکت‌ها نیز غیردولتی هستند هرچند کاملاً تحت کنترل وزارت نیرو قرار دارند. بیشتر این شرکت‌ها، پوشش استانی دارند ولی تعدادی از آن‌ها نیز به علت وسعت کاری برخی از شهرهای بزرگ کشور به صورت شرکت‌های توزیع شهرستانی فعالیت می‌کنند. شرکت‌های توزیع مستقل از شرکت‌های برق منطقه‌ای بوده و برای خرید برق مستقیماً با شرکت‌های برق منطقه‌ای مذاکره می‌کنند.

شرکت‌های مدیریت تولید برق: شرکت‌های مدیریت تولید که به صورت شرکت‌های غیردولتی تاسیس شده‌اند عهده‌دار بهره‌برداری از یک یا چند نیروگاه هستند. این شرکت‌ها طبق قراردادی که با شرکت‌های برق منطقه‌ای دارند به صورت پیمانکار، خدمات بهره‌برداری از تاسیسات تولید برق را ارائه می‌کنند. به منظور استفاده از ظرفیت‌های موجود و افزایش توان کارشناسی و تخصصی و ایجاد انگیزه برای متخصصان این نیروگاه‌ها می‌توانند خدمات خود را در زمینه‌های بهینه‌سازی، سیستم‌های اطلاعاتی، بهره‌برداری، جذب نیرو و آموزش اولیه، راه‌اندازی و بهره‌برداری از نیروگاه‌های جدید به سازمان توسعه برق ایران، مپنا و یا سایر نیروگاه‌های متقاضی و کارخانه‌های صنعتی عرضه کنند. باتوجه به اصل ۴۴ قانون اساسی این شرکت‌ها پس از تجدید ارزیابی دارایی‌ها و تشکیل آن‌ها به صورت دولتی از طریق بورس به تدریج واگذار خواهند شد.

۳۲ شرکت مدیریت تولید برق، اداره کلیه نیروگاه‌های دولتی را به عهده دارند. علاوه بر آن‌ها ۱۰ نیروگاه متعلق به بخش خصوصی نیز نیروی برق خود را از طریق توانیر به شرکت مدیریت شبکه تحویل می‌دهند. تعداد ۱۴ نیروگاه معلق به صنایع بزرگ کشور نیز که به صورت تبادل نیرو با شبکه در ارتباط هستند، انرژی مازاد خود را به شبکه تحویل می‌دهند.

سرمایه‌گذاری صنایع برق و آب (صبا): با هدف سرمایه‌گذاری در صنایع برق و آب کشور در ۱۳۷۰/۱۱/۱۶ به نام شرکت سرمایه‌گذاری ساتکاپ (سهامی خاص) به ثبت رسید و در سال ۱۳۸۲ به نام فعلی تغییر نام داد و از سال ۱۳۸۳ از سهامی خاص به سهامی عام تبدیل گردید. ترکیب سهامداران این شرکت در پایان خرداد ۱۳۹۱ به صورت جدول زیر است:

سهامدار	تعداد سهام (هزار سهم)	درصد سهام
شرکت مادر تخصصی ساتکاپ (به عنوان یک شرکت با ۱۰۰ سهام دولتی در حال تصفیه)	۱۷۴۹۶۵۰	۴۹.۹۹
شرکت مهندسی مشاور مهاب قدس (یک شرکت دولتی گروه ۲ با سهام متعلق به ساتکاپ)	۱۷۴۹۳۰۰	۴۹.۹۸
شرکت نیروترانس (یک شرکت متعلق به ساتکاپ و سهام عدالت)	۳۵۰	۰.۰۱
شرکت مدیریت توسعه سرمایه‌گذاری آرمان فردا	۳۵۰	۰.۰۱
شرکت پارس سوئیچ (یک شرکت متعلق به ساتکاپ و سهام عدالت)	۳۵۰	۰.۰۱
جمع	۳۵۰۰۰۰۰	۱۰۰

ماخذ: گزارش هیئت مدیره شرکت به مجمع عمومی صاحبان سهام سال مالی منتهی به ۳۱ خرداد ۱۳۹۱.

با توجه به ترکیب سهامداران، شرکت صبا یک شرکت غیردولتی محسوب شده و در نتیجه شرکتهای زیرمجموعه آن نیز غیردولتی هستند. این شرکت در ۱۳۷ شرکت زیر که عمدتاً متعلق به صنعت برق و آب هستند سهامدار است:

گروه شرکتهای سرمایه پذیر	۱۳۸۷	۱۳۹۱	توضیح
اصلی، بورسی و سایر شرکتهای	۳۹	۲۱	شرکتهایی مانند مپنا (۴۷ درصد سهام) و پارس سوئیچ و نیروترانس (حدود ۵ درصد سهام) و سرمایه گذاری کارکنان مپنا (حدود ۳۴ درصد سهام) در این گروه هستند
مدیریت تولید و بهره برداری از نیروگاهها	۳۳	۳۰	در ۲۹ شرکت مدیریت تولید حدود ۶۰ درصد سهامدار است.
شرکتهای توزیع برق	۴۲	۴۲	در ۳۲ شرکت توزیع حدود ۶۰ درصد، در ۵ شرکت توزیع حدود ۵۰ درصد و در ۲ شرکت حدود ۴۰ درصد و سه شرکت توزیع نیز در حال تصفیه هستند.
آبفایی، آبیاری و زهکشی	۳۰	۴۴	عمدتاً کمتر از ۶ درصد سهامدار است.
جمع	۱۴۴	۱۳۷	-

ماخذ: گزارش هیئت مدیره شرکت به مجمع عمومی صاحبان سهام سال مالی منتهی به ۳۱ خرداد ۱۳۹۱.

باتوجه به اطلاعات فوق شرکت صبا بسیار نقش مهمی در صنعت برق دارد.

شرکت مدیریت پروژههای نیروگاهی ایران (مپنا): شرکت مپنا از سال ۱۳۷۲ فعالیت خود را آغاز کرد و از شرکتهای زیرمجموعه توانیر و بزرگترین مجری پروژههای نیروگاهی ایران است که با حدود ۱۷۰ پیمانکار داخلی و خارجی همکاری می کند. از فعالیتهای این شرکت، پیمانکار اجرایی نیروگاههای بخاری، گازی و چرخه ترکیبی در ایران و شریک عمده پروژههای BOT و BOO است و نیز در اجرای پروژههای صنایع، حمل و نقل و حوزههای دیگر مثل نفت و گاز داخل کشور، خدمات مهندسی و نصب، بهره برداری و تعمیرات نیروگاهی برون مرزی به صورت انفرادی و یا مشارکت با شرکای خارجی فعال است. شرکت مپنا با توجه به این که ۴۷ درصد سهام آن به شرکت سرمایه گذاری صنایع برق و آب (صبا) تعلق دارد، ۲۰ درصد سهام آن به شرکت سرمایه گذاری کارکنان مپنا (خود وابسته به صبا) در سال ۱۳۸۸ و ۲۵ درصد به طرح سهام عدالت در سال ۱۳۸۶ واگذار شد غیردولتی محسوب می شود.

شرکتهای زیر تحت پوشش مپنا قرار دارد: موننکو ایران، مپنا بین الملل، شرکت مهندسی و ساخت توربین (توگا)، شرکت مهندسی و ساخت بویلر اندیشه صنعت (مسبا)، پارس ژنراتور (شرکت مهندسی سازنده ژنراتورهای نیروگاهی)، شرکت مهندسی و سازنده پره توربین (پرتو)، شرکت مهندسی و ساخت برق و کنترل مپنا (مکو)، شرکت بازسازی قطعات داغ شهریار، شرکت موادکاران، نصب نیرو (شرکت ساختمانی و نصب)، شرکت بهره برداری و تعمیرات مپنا، شرکت توسعه و ساخت نیروگاههای گازی مپنا (توسعه ۱)، شرکت توسعه و ساخت نیروگاههای سیکل ترکیبی مپنا (توسعه ۲)، شرکت ساخت و توسعه نیروگاههای صنعتی مپنا (توسعه ۳)، شرکت پره سر، شرکت نیروگاهی جنوب اصفهان، شرکت تولید برق

عسلویه مپنا، شرکت تولیدی برق علی آباد مپنا و شرکت تولید برق فارس مپنا، شرکت ساخت تجهیزات سپاهان (در زمینه ساخت پوسته‌های توربین گاز و محفظه احتراق) و شرکت صنایع ریلی مپنا.

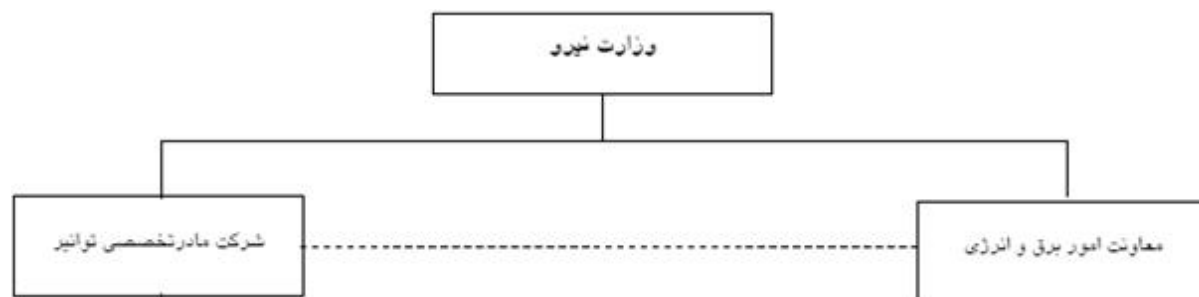
شرکت تعمیرات نیروگاهی ایران: شرکت تعمیرات نیروگاهی ایران از دیگر شرکت‌های زیرمجموعه شرکت توانیر است که در سال ۱۳۶۰ تحت عنوان مدیریت تعمیرات اساسی توانیر فعالیت خود را آغاز کرد. تا این که در سال ۱۳۷۰، شرکت تعمیرات نیرو در زمینه تعمیرات اساسی نیروگاه‌های کشور تأسیس شد و در سال ۱۳۷۷ جهت توسعه توان سخت‌افزاری و نرم‌افزاری در زمینه تعمیر تجهیزات اصلی و جانبی صنایع نیروگاهی - نفت و گاز پتروشیمی و دیگر صنایع تحت عنوان شرکت توسعه صنایع نیروگاهی گسترش پیدا کرد. ۴۹/۹ درصد سهام این شرکت متعلق به شرکت توانیر است. فعالیت‌های این شرکت به این شرح است: تعمیر و بازسازی انواع روتورهای ژنراتور و روتورهای توربین گاز و بخار، نصب و تعمیرات اساسی نیروگاه‌های بخار، گاز و آبی، تعمیرات اساسی و بازسازی و نصب انواع ترانسفورماتورها و الکتروموتورها و ژنراتورهای قدرت و صنعتی.

سازمان بهره‌وری انرژی ایران (سابا): هدف از تأسیس این سازمان به عنوان شرکتی در زیرمجموعه توانیر انجام فعالیت‌های مشروحه زیر است: انجام پروژه‌های مدیریت مصرف انرژی در کارخانه‌های کشور، ارائه خدمات مشاوره‌ای و اطلاع‌رسانی در امور تهیه و تامین دستگاه‌های اندازه‌گیری، تدوین و ترویج استانداردها و معیار مصرف انرژی در صنایع و لوازم خانگی، اعطای یارانه سود تسهیلات و وام‌های کم بهره جهت دستیابی به اهداف صرفه جویی انرژی، فعالیت‌های فرهنگی و انتشاراتی در جهت ترویج بهینه‌سازی مصرف انرژی با همکاری صدا و سیما.

سازمان انرژی‌های نو ایران (سانا): این سازمان با هدف توسعه کاربرد انرژی‌های حاصل از منابع تجدیدپذیر (انرژی خورشیدی، زیست توده، زمین گرمایی، هیدروژن، پیل سوختی، انرژی باد و امواج) تأسیس گردیده است و شرکتی در زیرمجموعه توانیر است. اهم مأموریت‌های آن به این شرح است: انجام مطالعات، تحقیق و توسعه، آموزش و انتشارات، طراحی، مشاوره و ساخت و اجرای سیستم‌های نمونه و همچنین حمایت فنی، اقتصادی و ظرفیت‌سازی به ویژه در بخش‌های غیردولتی در زمینه ارتقا و توسعه کارایی انرژی؛ مدیریت طرح‌ها و پروژه‌های مرتبط با هدف و موضوع فعالیت شرکت؛ همکاری و اشتراک مساعی با شرکت‌ها و موسسات در جهت تحقق موضوع فعالیت شرکت.

۳ دستگاه‌های دولتی مسئول در صنعت برق و شیوه انجام امور حاکمیتی

کلیه اقدامات وزارت نیرو در بخش برق به دو بخش تقسیم می‌شود: وظایف حاکمیتی در معاونت برق و انرژی این وزارتخانه صورت می‌پذیرد و وظایف تصدی‌گری که بعد از شکل گرفتن شرکت مادر تخصصی توانیر در حوزه برق از سال ۱۳۸۲ اندک اندک این شرکت واگذار شده است. اما با توجه به نقش برجسته شرکت توانیر در امور تصدی‌گری برق، این شرکت در امور حاکمیتی نیز شدیداً درگیر است و حتی برخی شرکت‌های زیرمجموعه آن مانند سابا و سانا، وظایفی حاکمیتی برعهده دارند. این موضوع نشان از عدم تحقق بند «الف» ماده (۱۳) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مبنی بر تفکیک وظایف حاکمیتی از شرکت‌های دولتی و واگذاری آن به دستگاه‌های دولتی ذیربط است.

۴ کارکردهای نهادهای تنظیم‌کننده بخشی در صنعت برق

هیات تنظیم بازار برق ایران

وزارت نیرو از سال ۱۳۸۲ اقدام به تشکیل بازار رقابتی برق کرد و به منظور توسعه آن، مراقبت از شکل‌گیری یک فضای رقابتی سالم و در عین حال پایش مقررات مصوب، نهاد تنظیم بازار برق را ایجاد کرده است. این نهاد مستقل از مناسبات بازار بوده و در عین حال در راستای اختیارات شورای رقابت برای راه‌اندازی نهادهای تنظیم مقررات بخشی تشکیل گردیده که در ماده (۵۹) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی پیش‌بینی شده است.

ساختار هیات تنظیم بازار برق:

به منظور هدایت و نظارت بر بازار برق "هیات تنظیم بازار برق" در امور برق وزارت نیرو تشکیل شد. این هیات متشکل از هفت نفر است، که با حکم وزیر نیرو برای مدت دو سال منصوب می‌شوند، و تصمیمات آن با رای اکثریت مطلق اعضاء اتخاذ می‌شود. وظایف محوله به این هیأت در چارچوب آیین‌نامه تعیین روش، نرخ و شرایط خرید و فروش برق در شبکه برق کشور و آیین‌نامه تعیین نرخ، شرائط و روش خرید خدمات انتقال در شبکه برق کشور قرار دارد. اهم وظایف هیات به شرح زیر است:

۱. نظارت مستمر بر حسن اجراء این دو آیین‌نامه؛
۲. رفع ابهام و همچنین اتخاذ تصمیم در موارد پیش‌بینی نشده در این آیین‌نامه. این تصمیمات لازم‌الاجرا است و باید بلافاصله برای اطلاع وزیر نیرو گزارش شود؛
۳. تدوین و ابلاغ رویه‌های اجرائی (از جمله در خصوص قرائت لوازم اندازه‌گیری و محاسبه انرژی خریداری و یا فروخته شده، ثبت و مبادله اطلاعات و پیشنهاد و قبول نرخ‌ها، رسیدگی به شکایات و اختلافات، گردش کار برای مبادلات مالی)؛
۴. صدور، تمدید، تعلیق و ابطال پروانه شرکت در بازار برق ایران برای خریدار، مصرف‌کننده، مالک نیروگاه و عرضه‌کننده؛
۵. صدور تاییدیه‌های لازم درخصوص قراردادهای فی‌مابین مدیر بازار و مرکز با خریدار، مصرف‌کننده، مالک نیروگاه و عرضه‌کننده؛
۶. تدوین شاخص‌های کارآمدی بازار و نظارت بر عملکرد بازار و مرکز و گردش سالم و کارآمد بازار برق؛
۷. تدوین و ابلاغ رویه تعیین خسارت؛

۸. تدوین پیشنهاد گسترش دامنه بازار برق از حیث برقراری بازار خدمات جانبی، بازار خرده‌فروشی و نظایر آن، با توجه به ارتقاء سطح دانش و تجهیزات دست اندرکاران و ارائه آن به وزیر نیرو جهت تصویب؛

۹. تدوین پیشنهاد اصلاح و یا تکمیل مفاد دو آیین‌نامه مذکور، با توجه به تجربیات حاصله و موارد مطرح شده، برای بهبود عملکرد و پیشرفت بازار برق و ارائه آن به وزیر نیرو جهت تصویب.

در صورت بروز اختلاف بین مالک نیروگاه، عرضه‌کننده، خریدار و مصرف‌کننده با مدیر بازار، مراتب به کارشناس (هیأت کارشناسی) تعیین شده توسط هیأت ارجاع می‌شود. نظر کارشناس مزبور برای طرفین لازم‌الرعایه خواهد بود.

عملیات خرید و فروش برق مبتنی بر اطلاعاتی است که مالک نیروگاه، بهره‌بردار نیروگاه، عرضه‌کننده، خریدار، مصرف‌کننده، مدیر بازار و مرکز بر اساس این آیین‌نامه و رویه‌های اجرائی آن ارائه و یا تبادل می‌نمایند. لذا عوامل فوق موظف به رفتاری صادقانه و بکارگیری تمام تلاش خود برای صحت و دقت این اطلاعات (از جمله در اعلام وضعیت واحد نیروگاهی و ظرفیت آماده تولید آن، نیاز مصرف خریدار و مصرف‌کننده، محدودیت‌های شبکه و نظایر آن) و رعایت طبقه‌بندی ارائه شده توسط هیأت در خصوص این اطلاعات هستند. با هرگونه تبانی و یا اقدامی که عرضه برق و یا رقابت سالم در خرید و فروش برق را خدشه‌دار کند برخورد قانونی صورت می‌گیرد. نرخ‌های پیشنهادی و سایر اطلاعات مشابه، تا زمانی که هیأت مشخص می‌کند محرمانه بوده و پس از آن دسترسی به آن‌ها آزاد است.

هیأت می‌تواند برای حصول اطمینان از کارآمدی بازار و مراقبت از قدرت بازار^۱، مقرراتی را، از جمله در مورد سهم هریک از اشخاص حقوقی مالک نیروگاه، عرضه‌کننده خریدار و مصرف‌کننده در بازار، تدوین و به وزیر نیرو پیشنهاد نماید. پس از تصویب و ابلاغ این مقررات، هریک از عوامل و اشخاص فوق‌الذکر ملزم به رعایت این مقررات خواهند بود.

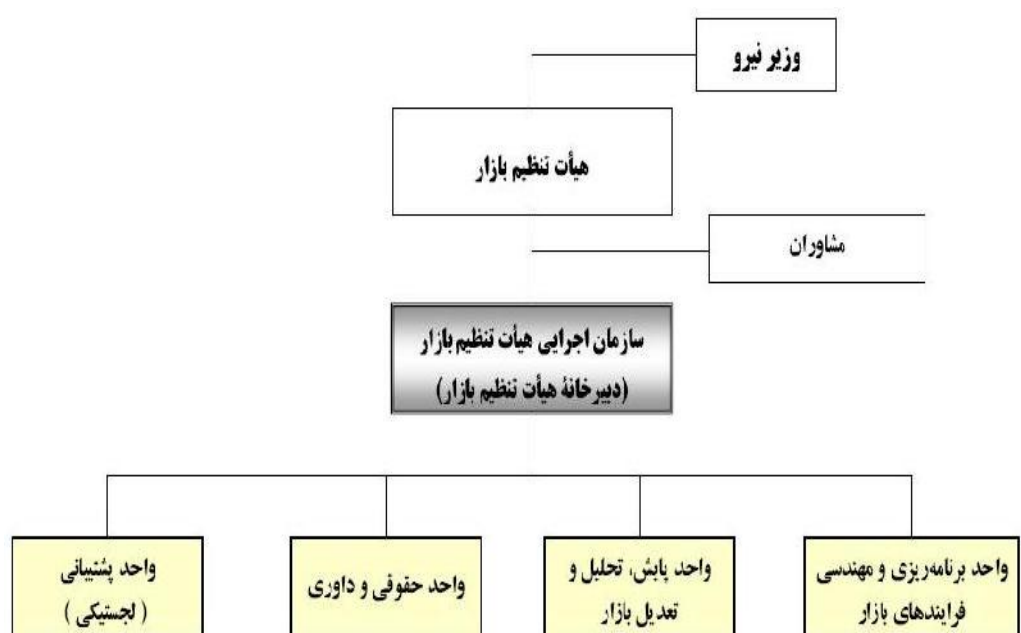
مدیریت بازار برق:

مدیریت بازار برق ایران را که "مدیر بازار" می‌نامند عملیات خرید و فروش متمرکز برق، ساماندهی تبادل اطلاعات با مالک نیروگاه، عرضه‌کننده، خریدار و مصرف‌کننده و مبادلات مالی مربوط به معاونت بازار شرکت مدیریت شبکه برق ایران را انجام می‌دهد.

مرکز:

راهبری شبکه سراسری برق کشور و اطمینان از شرایط بهره‌برداری ایمن از این شبکه و مدیریت دسترسی و جابجایی (ترانزیت) انرژی الکتریکی در شبکه برق شامل تبادلات درون و برون مرزی بر عهده معاونت راهبری و پایش شبکه شرکت مدیریت شبکه برق ایران (مرکز ملی راهبری و پایش شبکه سراسری برق کشور) است که در این بحث "مرکز" نامیده شده است. در این ارتباط مالک نیروگاه، بهره‌بردار نیروگاه، عرضه‌کننده، خریدار و مصرف‌کننده در هر شرایط ملزم به تبعیت از دستورات مرکز هستند. مرکز باید ضمن رعایت ملاحظات مربوط به بهره‌برداری ایمن از شبکه، امکان دسترسی به شبکه برق کشور را برای متقاضیان، اعم از دولتی یا غیردولتی، به منظور خرید و فروش رقابتی و ترانزیت برق فراهم سازد و تدابیر لازم را، برای پیشگیری از وضعیتی که رقابت در بازار برق را محدود می‌نماید، اتخاذ نماید. در تصویر ذیل ساختار هیأت تنظیم برق به نمایش درآمده است.

^۱Market Power

مأخذ: سایت وزارت نیرو

۵ تشکیل‌ها و نهادهای صنفی و حرفه‌ای صنعت برق

در صنعت برق تشکیل‌ها و نهادهای صنفی متعددی وجود دارد، ولی مهم‌ترین آنها که با اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران که ارتباط نزدیکی دارند، به شرح جدول ۶ هستند.

جدول ۱۷- نهادها و تشکیل‌های خصوصی در صنعت برق ایران

عنوان تشکیل	سال تاسیس	ماهیت اعضا
سندیکای صنعت برق ایران	۱۳۷۹	متشکل از شرکت سازنده تجهیزات، پیمانکار و مشاور صنعت برق
سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق	۱۳۸۶	بیش از ۲۴ تولیدکننده برق در بخش خصوصی
سندیکای صنایع آسانسور و پله‌برقی ایران و خدمات وابسته	۱۳۸۷	طراحان، سازندگان، تولیدکنندگان، فناوران و فروشندگان طراحی و مونتاژ آسانسور و پله برقی و فعالین خدمات وابسته به آن
انجمن بهینه‌سازی مصرف انرژی ایران	۱۳۸۷	واحدهای فنی، مهندسی، مشاوران، تولیدی، بازرگانی در عرصه فرهنگ‌سازی، ترویج، ممیزی، طراحی، پیاده‌سازی، تولید و تجهیز ادوات و راهکارهای مناسب در جهت بهینه‌سازی مصرف انرژی
انجمن صنفی تولیدکنندگان کابل و سیم ایران		
اتحادیه صادرکنندگان خدمات فنی مهندسی و تولیدات صنعتی مربوطه در حوزه انرژی ایران		
انجمن صنایع موتور ژنراتور ایران		

مأخذ: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و سندیکای صنعت برق ایرا

اطلاعات پشتیبان درباره قسمت دوم: موضوعات مورد پایش در صنعت برق طبق قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴
قانون اساسی

موضوع اول، واگذاری سهام دولتی

طبق ماده (۳) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی دولت مکلف شده است که کلیه سهام خود در فعالیت‌های گروه یک و نیز ۸۰ درصد سهام خود در فعالیت‌های گروه ۲ در صنعت برق را واگذار کند. گزارش‌های "سازمان خصوصی‌سازی"^۱ منبع اصلی تدارک اطلاعات درباره واگذاری‌های انجام شده در چند سال اخیر هستند که در این قسمت از آن برای موضوع واگذاری سهام دولتی در صنعت برق استفاده می‌شود.

واگذاری شرکت‌های صنعت برق نشان می‌دهد در بازه زمانی ۱۳۸۴ یعنی ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی تا ۱۵ مهرماه ۱۳۹۱ ارزش کل سهام و دارائی واگذارشده دولتی ۹۷۹,۶۰۱ میلیارد ریال است که از این رقم ۱۲۳,۸۷۸ میلیارد ریال متعلق به صنعت برق کشور بوده است که حدود ۱۲.۶ درصد از کل واگذاری‌ها را تشکیل می‌دهد (جدول ۷). همان‌طور که در جدول مشخص است واگذاری‌ها در صنعت برق (به‌ویژه در شرکت توانیر که سه مرحله اصلی تولید، انتقال و توزیع صنعت برق در آن انجام می‌شود) از سال ۱۳۸۶ و به واسطه ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی گسترش یافته است. قبل از آن، واگذاری‌ها در صنعت برق توسط شرکت ساتکاپ انجام شده که فعالیت‌های جانبی صنعت برق توسط شرکتهای زیرمجموعه آن انجام می‌شده است و این شرکت از سال ۱۳۹۰ در حال تصفیه است.

جدول ۱۸- وضعیت کلی واگذاری سهام دولتی در صنعت برق (میلیارد ریال)

سال	ارزش واگذاری کل سهام دولتی	وزارت نیرو (بدون آب)	شرکت ساتکاپ	شرکت توانیر
۱۳۸۴	۷۶۴	۱۰۰	۱۰۰	۰
۱۳۸۵	۲۵,۳۹۰	۴۱۴	۴۱۴	۰
۱۳۸۶	۲۴۹,۹۳۷	۲,۵۱۹	۶۶۱	۱,۸۵۸
۱۳۸۷	۷۲,۲۵۶	۵,۰۲۲	۳۵۱	۴,۶۷۱
۱۳۸۸	۳۲۱,۹۹۸	۱۲,۱۳۷	۳,۱۰۱	۹,۰۳۶
۱۳۸۹	۵۵,۴۳۶	۲۲,۶۲۳	۶۷۳	۲۱,۹۵۰
۱۳۹۰	۲۴۵,۳۲۹	۷۸,۷۱۱	۱۳۷	۷۸,۵۷۴
۱۳۹۱	۸,۴۹۱	۲,۳۵۲		۲,۳۵۲
جمع	۹۷۹,۶۰۱	۱۲۳,۸۷۸	۵,۴۳۷	۱۱۸,۴۴۱
سهم از کل کشور (درصد)	۱۰۰	۱۲.۶	۰.۶	۱۲.۱

ماخذ: گزارش عملکرد سازمان خصوصی‌سازی.

۱- متأسفانه آمار منتشرشده از طرف این سازمان همواره دستخوش تغییر است. به عنوان مثال در آماری که در مهرماه ۱۳۹۱ منتشر کرد آمار سالهای ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۰ را نیز تغییر داد. البته به دلیل قطعی نبودن برخی معاملات تاحدی این مسئله قابل پذیرش است.

فعالیت‌های واگذارشده همه متعلق به گروه یک ماده (۲) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی بوده و تاکنون هیچ شرکتی از گروه دو در صنعت برق واگذار نشده است. واگذاری‌ها در صنعت برق هم در قالب سهام و هم در قالب دارایی بوده است.

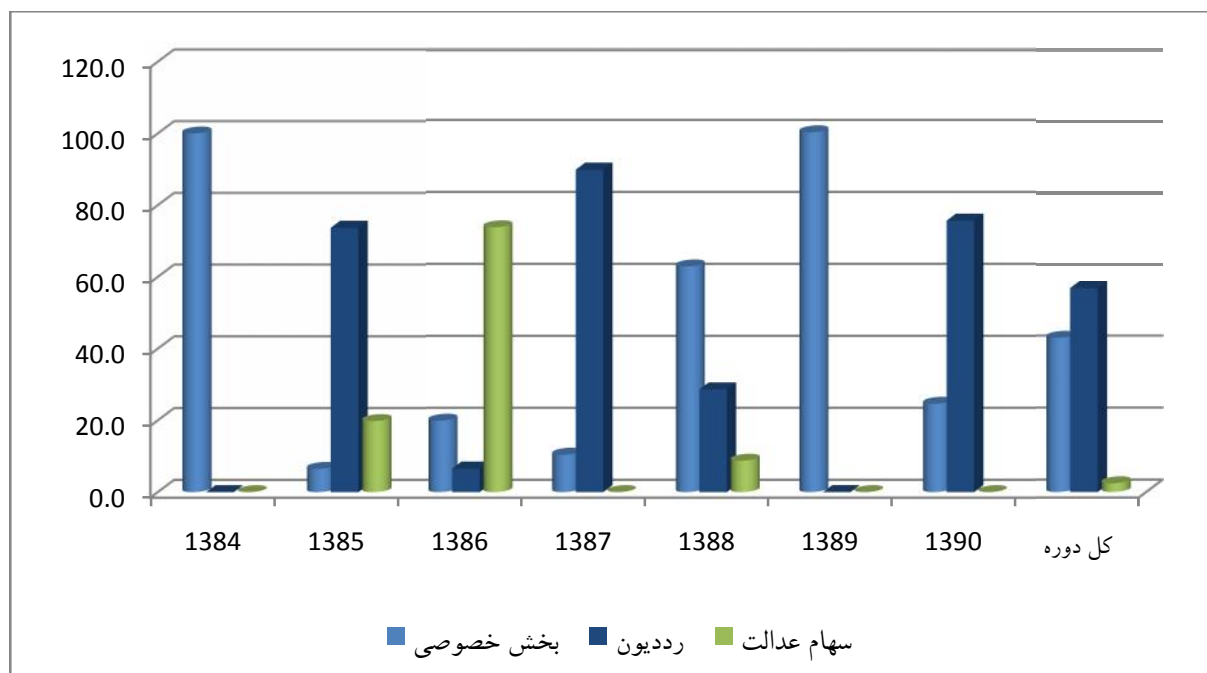
مطابق بندهای ماده ۲۰ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، واگذاری‌ها باید از طریق روش‌های عرضه در بورس، مذاکره و مزایده انجام شود. از کل واگذاری‌های انجام شده در صنعت برق ۹ درصد به صورت عرضه در بورس، ۳۴ درصد به صورت مذاکره و ۵۷ درصد به صورت مزایده به خریداران واگذار شده است.

ارزش و تعداد شرکت‌هایی که در صنعت برق به بخش خصوصی (یعنی اشخاص غیردولتی که از طریق خارج سازوکار ردیون دولت به بخش عمومی غیردولتی و سهام عدالت سهام خریداری کرده‌اند و احتمال دارد که از اشخاص عمومی غیردولتی یا حتی شرکت‌های وابسته به دولت در میان آنها باشد)، بابت ردیون دولت (به موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و موسسات مشابه یا به پیمانکاران بخش برق) و نیز به طرح سهام عدالت واگذار شده‌اند در جدول ۸ آمده است. در صنعت برق، ۴۲.۸ درصد سهام دولتی به بخش خصوصی (در تعریف گفته شده)، ۵۶.۷ درصد بابت ردیون دولت و فقط ۲.۴ درصد به طرح سهام عدالت واگذار شده است. درحالی که کل سهام دولتی واگذار شده در همه صنایع از سال ۱۳۸۴ تا مهر ۱۳۹۱ حدود ۳۴.۹ درصد به سهام عدالت، ۳۲.۹ درصد به بخش خصوصی و ۳۲.۱ درصد برای ردیون دولتی واگذار شده است. بنابراین در صنعت برق نسبت به کل صنایع کشور، سهام بسیار کمتری به سهام عدالت ولی سهام بیشتری برای ردیون واگذار شده است.

جدول ۱۹- واگذاری سهام دولتی در صنعت برق برحسب روش‌های اصلی (میلیارد ریال)

سال	کل وزارت نیرو (بدون آب)	بخش خصوصی	بابت ردیون دولت	سهام عدالت
۱۳۸۴	۱۰۰	۱۰۰	۰	
۱۳۸۵	۴۱۴	۲۷	۳۰۵	۸۲
۱۳۸۶	۲,۵۱۹	۵۰۰	۱۶۵	۱,۸۵۴
۱۳۸۷	۵,۰۲۲	۵۲۲	۴,۵۰۰	
۱۳۸۸	۱۲,۱۳۷	۷,۶۱۳	۳,۴۶۵	۱,۰۵۹
۱۳۸۹	۲۲,۶۲۳	۲۲,۶۲۳		
۱۳۹۰	۷۸,۷۱۱	۱۹,۳۲۴	۵۹,۳۸۷	
۱۳۹۱	۲,۳۵۲	۲,۳۵۲	۲,۳۶۳	
جمع	۱۲۳,۸۷۸	۵۳,۰۶۱	۷۰,۱۸۶	۲,۹۹۵
سهم از کل وزارت نیرو (درصد)	۱۰۰.۰	۴۲.۸	۵۶.۷	۲.۴
تعداد شرکت	؟	۵۶	؟	۴

ماخذ: گزارش عملکرد سازمان خصوصی‌سازی.

نمودار ۱- واگذاری سهام دولتی در صنعت برق برحسب روش‌های اصلی

جامعه هدف طرح واگذاری سهام عدالت شامل شش دهک جمعیتی کشور (در حدود ۴۵ میلیون نفر) از افراد و خانوارهایی با پایین‌ترین میزان درآمد است که در نوزده مرحله و چند بخش تکمیلی شناسایی و مشمول دریافت سهام عدالت شده‌اند. از کل ۵۶ شرکتی که در قالب سهام عدالت واگذار شده ۴ شرکت به صنعت برق تعلق دارد که اطلاعات آنها در جدول ۹ آمده است.

جدول ۲۰- شرکت‌های صنعت برق واگذار شده به صورت قطعی در قالب سهام عدالت

نام شرکت	درصد واگذاری	تعداد سهام	ارزش (میلیارد ریال)
پارس سوئیچ	۴۵.۵	۶۵,۹۷۷,۱۲۸	۱۱۷
خدمات مهندسی برق (مشانیر)	۴۲	۵۰,۴۴۶	۱۲۲
نیروترانس	۳۰.۷	۵۲,۱۸۹,۹۹۹	۸۲
مدیریت پروژه‌های نیروگاهی ایران (مینا)	۲۵.۵۷	۲,۰۳۲,۸۴۱,۲۰۷	۲۶۷۴
جمع	-	۲,۱۵۱,۰۵۸,۷۸۰	۲,۹۹۵

ماخذ: گزارش عملکرد سازمان خصوصی‌سازی.

جدول ۱۰ ارزش و تعداد سهام فروش رفته در صنعت برق در سه قالب ترجیحی، تدریجی و بلوکی^۱ به بخش خصوصی (غیر از ردیون و سهام عدالت) را نشان می‌دهد. ارزش سهام بلوکی فروش رفته در صنعت برق و سود ناشی از فروش اقساطی آن حدود ۹۹ درصد سهام واگذار شده را شامل می‌شود که بسیار بیشتر از سهام ترجیحی و تدریجی واگذار شده در این صنعت است. در حالی که در کل سهام واگذار شده دولتی در کل صنایع کشور حدود ۹۶.۶ درصد بلوکی و ۲.۳ درصد تدریجی و ۱.۴ درصد ترجیحی بوده است. بنابراین در صنعت برق سهام بلوکی واگذار شده بیشتر از متوسط کشور بوده است.

جدول ۲۱- ارزش سهام تدریجی، ترجیحی و بلوکی واگذار شده به بخش خصوصی در صنعت برق (میلیارد ریال)

شرکت مادر تخصصی	سال	سهام تدریجی	سهام ترجیحی	سهام بلوکی	سود فروش اقساطی	جمع
ساتکاپ	۱۳۸۴	۵	۳	۹۲	۰	۱۰۰
ساتکاپ	۱۳۸۵	۰	۲۶	۰	۰	۲۷
ساتکاپ	۱۳۸۶	۰	۱۲	۴۴۸	۷۲	۵۳۲
توانیر	۱۳۸۶	۵۴	۰	۳۰	۶	۹۰
ساتکاپ	۱۳۸۷	۰	۱۷	۲۸۹	۴۵	۳۵۱
توانیر	۱۳۸۷	۰	۱۷۱	۰	۰	۱۷۱
ساتکاپ	۱۳۸۸	۰	۰	۲,۲۶۸	۲۱۸	۲,۴۸۶
توانیر	۱۳۸۸	۰	۰	۴,۶۲۷	۵۰۰	۵,۱۲۷
ساتکاپ	۱۳۸۹	۰	۱۳	۵۷۱	۸۹	۶۷۳
توانیر	۱۳۸۹	۳	۰	۲۱,۳۶۶	۵۸۲	۲۱,۹۵۰
توانیر	۱۳۹۰	۰	۱۱۳	۱۷,۱۲۶	۲,۰۸۵	۱۹,۳۲۴
جمع		۶۲	۳۵۵	۴۶,۸۱۷	۳,۵۹۶	۵۰,۸۳۰
سهام (درصد)		۰.۱	۰.۷	۹۲.۱	۷.۱	۱۰۰.۰

ماخذ: گزارش عملکرد سازمان خصوصی سازی.

روش ردیون یکی دیگر از روش های واگذاری است که دولت در ازای بدهی های خود بخش یا تمام سهام یک بنگاه را با تصویب هیات واگذاری به طلبکاران خود واگذاری می کند. جدول ۱۱ فهرست ۱۸ شرکتی را ارائه می کند که در صنعت برق در قالب ردیون واگذار شده اند.

۱- در ماده ۱ قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، سهام به سهام مدیریتی (میزانی از سهام یک شرکت که دارنده آن طبق اساسنامه، اختیار تعیین حداقل یک عضو را در هیأت مدیره شرکت دارد)، سهام کنترلی (حداقل میزان سهام مورد نیاز برای آن که دارنده آن قادر به تعیین اکثریت اعضاء هیأت مدیره شرکت باشد)، سهام بلوکی و سهام ترجیحی (بخشی از سهام شرکت است که در راستای برنامه های خصوصی سازی به کارکنان خود شرکت واگذار می شود) تعریف شده است.

جدول ۲۲- شرکت های صنعت برق واگذار شده در قالب ردیون

ردیف	نام شرکت	درصد سهام	طرف های خریدار	زمان جلسه هیات واگذاری
۱	تولید نیروی برق سبز بینالود	۱۰۰	سازمان تامین اجتماعی	۱۳۸۹
۲	مدیریت تولید برق منتظر قائم	۴۹	بانک صادرات	۱۳۹۰
۳	نیروگاه منتظر قائم	۱۰۰	بانک صادرات	۱۳۹۰
۴	مدیریت بهره برداری تولید برق فارس	۴۰	بانک تجارت	۱۳۹۰
۵	نیروگاه سیکل ترکیبی فارس	۱۰۰	بانک تجارت	۱۳۹۰
۶	شرکت تولید نیروی برق دماوند	-	بنیاد شهید و امور ایثارگران	۱۳۹۰
۷	تولید نیروی برق سنندج (شامل طرح توسعه)	۱۰۰	پیمانکاران وزارت نیرو	۱۳۹۰
۸	نیروگاه پرند	۱۰۰	پیمانکاران وزارت نیرو	۱۳۹۰
۹	نیروگاه زاگرس	۱۰۰	پیمانکاران وزارت نیرو	۱۳۹۰
۱۰	نیروگاه سلطانیه زنجان	۱۰۰	پیمانکاران وزارت نیرو	۱۳۹۰
۱۱	نیروگاه سیکل ترکیبی سبلان (اردبیل)	۱۰۰	پیمانکاران وزارت نیرو	۱۳۹۰
۱۲	نیروگاه سیکل ترکیبی شریعتی مشهد	۱۰۰	پیمانکاران وزارت نیرو	۱۳۹۰
۱۳	نیروگاه یزد	۱۰۰	پیمانکاران وزارت نیرو	۱۳۹۰
۱۴	نیروگاه تبریز	-	در اجرای جزء (ج) بند (۸) ماده واحده قانون بودجه	۱۳۹۰
۱۵	شرکت تولید نیروی برق خلیج فارس	۱۰۰	سازمان تامین اجتماعی	۱۳۹۰
۱۶	نیروگاه سیکل ترکیبی چابهار	-	پیمانکاران وزارت نیرو	۱۳۹۱
۱۷	نیروگاه هسا	۱۰۰	پیمانکاران وزارت نیرو	۱۳۹۱
۱۸	شرکت تولید نیروی برق آبادان	۱۰۰	سازمان شهرداری ها و دهیاری	۱۳۹۱

ماخذ: مصوبات هیات واگذاری.

نیروگاه های برق از جمله بنگاه هایی در صنعت برق هستند که بیشترین واگذاری را به خود اختصاص داده اند. علاوه بر نیروگاه های واگذار شده به منظور ردیون دولتی تاکنون در این صنعت ۱۰ نیروگاه به بخش خصوصی واگذار شده است (جدول ۱۲).

جدول ۲۳- نیروگاه‌های برق واگذار شده به بخش خصوصی (غیر از ردیون)

ردیف	نام	درصد سهام واگذار شده	سال واگذاری
۱	نیروگاه خلیج فارس	٪۱۰۰.۰۰	۱۳۸۸
۲	نیروگاه خوی	٪۹۵.۶۲	۱۳۸۹ و ۱۳۹۰
۳	نیروگاه دماوند	٪۴۵.۰۰	۱۳۸۷
۴	نیروگاه سیکل ترکیبی ارومیه	٪۱۰۰.۰۰	۱۳۹۰
۵	نیروگاه سیکل ترکیبی سمنان	٪۱۰۰.۰۰	۱۳۹۰
۶	نیروگاه سیکل ترکیبی گیلان	٪۱۰۰.۰۰	۱۳۸۷
۷	نیروگاه شهید منتظری اصفهان	٪۱۰۰.۰۰	۱۳۹۰
۸	نیروگاه قم	٪۹۵.۰۰	۱۳۸۹
۹	نیروگاه گیلان	٪۹۵.۰۰	۱۳۸۹
۱۰	نیروگاه مشهد	٪۹۶.۷۸	۱۳۸۹ و ۱۳۹۰

ماخذ: گزارش عملکرد سازمان خصوصی سازی

دولت برای واگذاری شرکتهای صنعت برق، به‌ویژه در مورد نیروگاهها، به منظور برون رفت از بن بست، از سه رویکرد استفاده کردند: واگذاری نیروگاه در قالب یک شرکت دولتی مستقل، واگذاری نیروگاه به عنوان دارایی و واگذاری به عنوان یک دارایی در قبال انجام کار با هدف کاهش تلفات. با استفاده از این روشهای سه گانه برخی از نیروگاهها به‌صورت شرکت به سازمان خصوصی سازی معرفی شدند که در گذشته در قالب شرکت فعالیت نمی کردند و اصلاً به‌صورت شرکت نبوده و تحت نظر شرکت برق منطقه‌ای به فعالیت می پرداختند. از اینرو معرفی این نیروگاهها به‌صورت شرکت بدون سوابق شرکتی و نبود دفاتر قانونی و مستقل برای آن مشکلات زیادی را برای تعیین دقیق داراییهای این شرکتها و معرفی سودوزیان آنها به‌عنوان یک شرکت تجاری ایجاد می کند.

جدول ۲۴- واگذاری سهام شرکتهای صنایع وابسته به صنعت برق به بخش خصوصی (غیر از ردیون) و سهام عدالت

سال واگذاری	شرکت مادر تخصصی	تعداد سهام	مبلغ (ریال) (میلیارد)	درصد سهام واگذار شده	نحوه واگذاری
۱۳۸۶	توانیر	۳۹,۷۵۰,۰۰۰	۵۴	٪۰.۵۰	تدریجی در بورس
۱۳۸۶	توانیر	۲,۰۳۲,۸۴۱,۲۰۷	۲,۶۷۴	٪۲۵.۵۷	سهام عدالت

مدیریت پروژه های نیروگاهی ایران-مپنا	۱۳۸۷	توانیر	۱۳۰,۷۳۹,۶۸۰	۱۷۱	%۱.۶۴	ترجیحی به کارگران و مدیران
مدیریت پروژه های نیروگاهی ایران-مپنا	۱۳۸۸	توانیر	۱,۵۹۰,۰۰۰,۰۰۰	۵,۱۲۷	%۲۰.۰۰	بلوکی به شرکت سرمایه‌گذاری کارکنان مپنا
مدیریت پروژه های نیروگاهی ایران - مپنا	۱۳۸۹	توانیر	۹۷۹,۷۸۰	۳	%۰.۰۱	تدریجی در بورس
جمع مپنا		توانیر	۳,۷۹۴,۳۱۰,۶۶۷	۸,۰۲۹	%۴۷.۷۳	
ایران ترانسفو	۱۳۸۵	ساتکاب	۲,۷۰۰,۰۰۰	۱۲	%۰.۹۰	ترجیحی به کارگران و مدیران
ایران ترانسفو	۱۳۸۸	ساتکاب	۱۰۶,۴۵۲,۲۳۴	۲,۴۸۶	%۳۵.۴۸	بلوکی به شرکت سینا فرآیند نیرو
جمع ایران ترانسفو		ساتکاب	۱۰۹,۱۵۲,۲۳۴	۲,۴۹۸	%۳۶.۳۸	
خدمات مهندسی برق (مشانیر)	۱۳۸۵	ساتکاب	۱۲۲	۹	%۴.۰۶	ترجیحی به کارگران و مدیران
خدمات مهندسی برق (مشانیر)	۱۳۸۹	ساتکاب	۶۴,۷۸۶	۶۶۰	%۵۳.۹۴	بلوکی به شرکت تعاونی چندمنظوره هسایار
خدمات مهندسی برق (مشانیر)	۱۳۸۶	ساتکاب	۵۰,۴۴۶	۱۲۲	%۴۲.۰۰	سهام عدالت
جمع مشانیر		ساتکاب	۱۱۵,۳۵۴	۷۹۱	%۱۰۰.۰۰	
تولید کانال پیش ساخته و قطعات بتنی گیلان	۱۳۸۹	ساتکاب	۲۴	۰.۰۹	%۲.۴۰	ترجیحی به کارگران و مدیران
جمع کل			۳,۹۰۳,۵۷۸,۲۷۹	۱۱,۳۱۸		

بنابراین پس از واگذاری سهام شرکت مپنا ترکیب سهامداران آن چنین است: ۲۵ درصد سهام عدالت، ۲۰ درصد شرکت سرمایه‌گذاری کارکنان مپنا و ۴۷ درصد نیز متعلق به شرکت سرمایه‌گذاری صنایع برق و آب (صبا) است. در نتیجه با این شرکت واگذار شده و غیردولتی محسوب می‌شود ولی در کنترل دولت باقی مانده است.

ارزش مشوق‌های مالی و غیرمالی پرداخت شده به خریداران بنگاه‌های واگذار شده و ارائه برنامه کتبی برای حفظ سطح اشتغال از طرف خریداران

ماده ۱۶ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی دولت را موظف کرده است که به خریداران شرکت‌هایی که حاضر باشند تعداد کارکنان شرکت را پس از واگذاری افزایش دهند مشوق‌های مالی و یا غیرمالی پرداخت کند. در این راستا شورای عالی اصل ۴۴ دستورالعمل نحوه اعمال مشوق‌های مالی و یا غیر مالی را به تصویب رساند. براساس دستورالعمل نحوه اعمال مشوق‌های مالی و یا غیر مالی، موضوع تبصره (۱) ماده ۱۶، اعطای مشوق‌های مالی و غیر مالی منوط به گذشت حداقل دو دوره مالی از عملکرد شرکت واگذار شده است. تا پایان شهریور ۹۰ در کلیه صنایع کشور تعداد ۹ گزارش تخفیف تهیه و پس از بررسی‌های لازم ۶ گزارش به هیأت عامل سازمان ارسال شده است. طبق اطلاعات استخراج شده از هیأت واگذاری هنوز اسامی این ۶ شرکت مشخص نشده است.

موارد شرکتهای سازی طرح‌ها و نیروگاه‌ها قبل از واگذاری

مطابق بند "۵" ماده ۱۸ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی برای آماده‌سازی نیروگاه قبل از واگذاری باید تغییراتی صورت پذیرد. شرکتهای سازی، یا تبدیل نیروگاه دولتی به شرکت سهامی و جداسازی آن به لحاظ حقوقی و عملیاتی از شرکت برق منطقه‌ای و توانیر، پیش‌شرط انجام هرگونه تغییر دیگری است.

تجربه کشورهای مختلف نیز در مورد فرآیند تجدید ساختار در صنعت برق نشان می‌دهد، آماده‌سازی نیروگاه‌های دولتی برای واگذاری مهمترین جزء در تجدیدساختار صنعت برق به‌شمار می‌رود. واگذاری نیروگاه‌های دولتی در صنعت برق ایران که از اوایل دهه ۱۳۸۰ آغاز شده است، مهمترین اقدام در جهت تجدیدساختار و خصوصی‌سازی در صنعت برق محسوب می‌شود. برای آن که شرکتهای نیروگاهی به بخش خصوصی واگذار شود باید فرآیند استاندارد از شناسایی شرکتهای قابل واگذاری، آماده‌سازی بنگاه برای فروش، تعیین ارزش دارایی، تصمیم‌گیری درباره شیوه فروش و سرانجام فروش عملی بنگاه به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی طی شود.

اینکه یک نیروگاه بتواند در بازار برق به فعالیت بپردازد و برق تولیدی خود را به فروش برساند، مستلزم آن است که مالک برق با بازار برق قرارداد بسته و برق تولیدی را به فروش برساند. لذا از آنجایی که یک فرد یا دو فرد امکان خرید دارایی با این حجم از ارزش را ندارند، لذا باید یک شرکت یا چند شرکت به خرید این دارایی اقدام نمایند. پس در هر صورت امکان مالکیت برای یک فرد یا شرکت قابل تصویر نیست یا حداقل تاکنون اینگونه اتفاق نیفتاده است که یک شرکت بتواند اداره و مالکیت حقوق و منافع نیروگاه را برعهده گیرد.

البته تجربه خصوصی‌سازی کشور در نیروگاه‌ها نشان داده که جداسازی نیروگاه‌ها از شرکت برق منطقه‌ای و توانیر در قالب دارایی نیز صورت پذیرفته است. اگرچه بعداً به لحاظ مشکلاتی که ایجاد شده، دارایی به فروش رفته تبدیل به شرکت شده تا امکان انجام عملیات دیگر فراهم باشد. به عبارت دیگر به جای آن که شرکت توانیر یا برق منطقه‌ای این دارایی را منفک و تبدیل به یک شرکت نماید و به صورت یک شخصیت حقوقی مستقل به فروش برسانند، در قالب یک دارایی بدون داشتن شخصیت حقوقی مستقل واگذار نموده و خریدار برای حل مشکلات مربوط به ۵ درصد سهام ترجیحی کارکنان مجبور به تشکیل شرکت شده تا امکان اداره دارایی خریداری شده فراهم گردد. از این رو قبل از واگذاری یا پس از واگذاری لازم است تا دارایی به یک شرکت حقوقی مستقل تبدیل گردد تا امکان اجرای فعالیتهای آن فراهم گردد. به عبارت بهتر مدیریت چنین دارایی به لحاظ حقوقی و مدیریتی مستلزم آن است که این دارایی در یک شخصیت حقوقی تجلی یابد تا امکان اداره آن به

لحاظ قانون تجارت فراهم گردد. از این رو لازم است تا یک نیروگاه دولتی به یک شرکت تبدیل شود. به تبعیت از چنین حکم قانونی، در ساختار نهادی بخش تولید برق (نیروگاهها)، با اجرای این قانون چنین تغییری به وجود آمده است.

موارد ادغام و تجزیه شرکت‌ها قبل از واگذاری

ماده ۱۹ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به دولت اجازه داده است اگر شرکتی برای واگذاری نیاز به ادغام یا تجزیه داشت اقدامات لازم در این جهت از سوی نهاد مسئول صورت پذیرد. طبق اطلاعات و گزارش‌های موجود در هیات واگذاری، تاکنون هیچ موردی از ادغام و تجزیه در صنعت برق گزارش نشده است.

شروط سازمان خصوصی‌سازی قبل از واگذاری سهام کتتری

مطابق ماده ۲۵ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی سازمان خصوصی‌سازی موظف است قبل از واگذاری سهام کتتری شرکت‌های دولتی، حسب مورد شرایطی نظیر سرمایه‌گذاری جدید در همان شرکت، ارتقاء کارایی و بهره‌وری شرکت، تداوم تولید و ارتقاء سطح آن، ارتقاء فناوری و افزایش یا تثبیت سطح اشتغال در بنگاه را، در واگذاری شرط کند. چنانچه خریدار به شرایط عمل نماید به پیشنهاد سازمان خصوصی‌سازی هیأت واگذاری مجاز است سود فروش اقساطی را کاهش یا دوره فروش اقساطی را تمدید یا در اصل قیمت تخفیف دهد. بر اساس دستورالعمل "نحوه اخذ تعهدات، درج شروط و اعطای تخفیفات به خریداران سهام کتتری شرکت‌های دولتی" اشخاصی که سهام کتتری شرکت‌های دولتی مورد واگذاری را خریداری نموده و اقدامات مندرج در این دستورالعمل را پس از واگذاری انجام دهند، خریدارانی که پس از خرید سهام با احتساب موجودی سهام قبلی در اختیار خود، به سهامدار کتتری تبدیل و تا زمان برخورداری از تخفیفات نسبت به انتخاب اکثریت اعضای هیأت مدیره شرکت اقدام نمایند مجاز به استفاده از سهام کتتری خواهند بود در صورت سرمایه‌گذاری جدید در همان شرکت، ارتقاء کارایی و بهره‌وری شرکت، تداوم تولید و ارتقاء سطح آن، ارتقاء فن آوری و افزایش یا تثبیت سطح اشتغال در بنگاه از تخفیفات موضوع آن برخوردار می‌شوند. تا پایان شهریور ۹۰ در کلیه صنایع کشور تعداد ۹ گزارش تخفیف تهیه و پس از بررسی‌های لازم ۶ گزارش به هیأت عامل سازمان ارسال شده است. طبق اطلاعات استخراج شده از هیات واگذاری هنوز اسامی این ۶ شرکت مشخص نشده است.

واگذاری سهام کتتری و مدیریتی

ماده ۲۱ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی وظیفه قیمت‌گذاری عرضه اولین بسته از سهام هر شرکت، اندازه بسته سهام، روش انتخاب مشتریان استراتژیک و متقاضی خرید سهام کتتری و مدیریتی، زمان مناسب عرضه سهام را برعهده سازمان خصوصی‌سازی گذاشته که برای اجرا شدن نیاز به تصویب هیأت واگذاری دارد. شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی در جلسه مورخ ۱۳۸۸/۰۷/۱۸ بر احراز و پایش اهلیت مدیریتی در واگذاری سهام و شرکت‌های مورد واگذاری به عنوان یک سیاست و خط مشی کلی در واگذاری‌ها تاکید و مقرر نمود، هیات واگذاری شیوه‌های اجرایی آن را در چارچوب دستورالعمل بند (الف) ماده (۲۱) و جزء (۴) بند (ب) ماده (۴۰) قانون یاد شده تعیین و اعلام نماید که دستورالعمل روش انتخاب مشتریان استراتژیک و احراز و پایش اهلیت مدیریتی در واگذاری سهام و شرکت‌های مورد واگذاری، در مورخ ۱۳۸۸/۱۱/۱۷ به تصویب هیات واگذاری رسیده و در تاریخ ۸۹/۱/۱۶ ابلاغ شد. براین اساس و به منظور اطمینان از مدیریت مطلوب شرکت‌ها در دوره بعد از واگذاری توسط خریداران شرکت‌هایی که از اهمیت خاص برخوردارند، انتخاب مشتریان استراتژیک و احراز اهلیت مدیریتی مطابق این دستورالعمل به پیشنهاد سازمان خصوصی‌سازی و تصویب هیات واگذاری است و سازمان مزبور مکلف به درج شرط

انتخاب مشتریان استراتژیک و اهلیت مدیریت را در آگهی‌های عرضه سهام است. تا پایان شهریور ۱۳۹۰ در خصوص احراز و پایش اهلیت مدیریتی موردی تصمیم‌گیری و مطرح نشده است.

وجوه حاصل از واگذاری برای بازسازی ساختاری و تعدیل نیروی انسانی

بند ۸ ماده ۲۹ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مقرر کرده است که بخشی از وجوه حاصل از واگذاری‌های موضوع این قانون صرف بازسازی ساختاری، تعدیل نیروی انسانی و آماده‌سازی بنگاهها جهت واگذاری شود. جدول ۱۴ که از قوانین بودجه سالیانه استخراج شده که این مخارج را برای تمام صنایع نشان می‌دهد. اطلاعات مربوط به صنعت برق برای این شاخص در دسترس نبود.

جدول ۲۵- ارزش وجوه حاصل از واگذاری که صرف بازسازی ساختاری، تعدیل نیروی انسانی شده

سال	کل ارزش وجوه حاصل از واگذاری که صرف بازسازی ساختاری، تعدیل نیروی انسانی شده در همه صنایع (میلیون ریال)	کل ارزش وجوه حاصل از واگذاری که صرف بازسازی ساختاری، تعدیل نیروی انسانی شده در صنعت برق (میلیون ریال)
۱۳۸۸	۴۰۰	این اطلاعات در حال جمع آوری است
۱۳۸۹	۵۰۰۰۰۰	این اطلاعات در حال جمع آوری است
۱۳۹۰	۵۰۰۰۰۰	این اطلاعات در حال جمع آوری است

ماخذ: قوانین بودجه سالانه

موضوع دوم: بهبود نقش بخش خصوصی

استفاده از نظر بخش خصوصی در تصمیمات دولت، مجلس و قوه قضائیه

ماده ۹۱ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴، دولت، مجلس و قوه قضائیه را مکلف به استفاده از نظر بخش خصوصی در تصمیمات خود کرده و نیز از اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران خواسته است تا گزارش‌هایی برای پایش این قانون و نیز برای اصلاح قوانین رایج کشور تهیه و به مجلس و نهادهای ذیربط ارائه نماید. در راستای این حکم، سندیکای صنعت برق با کمک اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی در تصمیمات اقتصادی دولت و مجلس شورای اسلامی مشارکت دارد از جمله در موارد زیر (موارد تفصیلی در پیوست شماره ۴ این گزارش آمده است):

- همکاری در تهیه پیش‌نویس فهارس بهاء برق برای اولین بار در کشور با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و مراجع ذیربط در وزارت نیرو.
- پیگیری برای تصویب نرخ واقعی برق برای اولین بار در بودجه کشور
- ارزیابی و تشخیص صلاحیت سازندگان یراق آلات خط، پست، OPGW، سازندگان دکل و استراکچرهای پست، سازندگان سیم و کابل روکش دار (فشار ضعیف، فشار متوسط) تحت نظر شرکت توانیر.
- همکاری با شرکت توانیر برای تهیه قرارداد تیپ
- دریافت بخشی از مطالبات معوق شرکت‌های عضو از وزارت نیرو و تأمین کسری بودجه آن وزارتخانه در پی رایزنی‌های سندیکا با مقامات ارشد کشور.
- کسب کرسی برای سندیکا در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی به عنوان عضو ثابت.
- مشارکت در تشکیل کمیته برق در مجلس شورای اسلامی با حضور نمایندگان سندیکا برای پیگیری موضوعات بخش خصوصی صنعت برق.
- مشارکت در تصویب ماده ۳۵ در بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور در خصوص پرداخت بدهی‌های وزارت نیرو از طریق فروش املاک و دارایی‌های دولت.

تسهیلات ارزی به بخش غیردولتی

ماده ۲۸ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی دولت را مکلف می‌کند تا سیاست‌هایی اتخاذ نماید که از طریق هیأت امانت حساب ذخیره ارزی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و بانک‌های عامل چهل درصد (۴۰٪) از مانده حساب ذخیره ارزی سال پیش را به بخش غیردولتی اختصاص دهد. در این راستا، در سال ۱۳۸۸ سهمیه ارزی وزارت نیرو برای تأمین مالی نیروگاه‌های بخش خصوصی حدود ۲ میلیارد دلار از محل منابع مالی خارجی (فاینانس) اختصاص یافته است. حدود ۱/۹ میلیارد دلار به طرح‌های بخش دولتی آب و برق، آب و فاضلاب از محل منابع مالی خارجی (فاینانس) اختصاص یافته است. دولت مجوز پرداخت مبلغ ۲ میلیارد یورو برای اجرای طرح‌های نیروگاهی بخش خصوصی در سال ۱۳۸۸ از محل حساب ذخیره ارزی صادر نموده است که از این محل برای ۶ طرح نیروگاهی به شرح (کرمانشاه ۲۲۰ میلیون یورو، یزد ۲۱۰ میلیون یورو، اصفهان ۲۲۰ میلیون یورو، گناوه ۲۲۰ میلیون یورو، کهنوج ۱۶۳ میلیون یورو و پره‌سرگیلان ۲۰۰ میلیون یورو) مصوبه کمیسیون اقتصادی اخذ شده است.

در سال ۱۳۸۸، در مجموع ۵۳۵ میلیون یورو (شامل طرح‌های سد و نیروگاه تلمبه ذخیره‌ای سیاه بیشه (۵۰ میلیون یورو)، سد و نیروگاه رودبار لرستان (۱۱۰ میلیون یورو) سد و نیروگاه سیمره (۱۴۰ میلیون یورو) و طرح آبرسانی (۲۳۵ میلیون یورو)) برای انتشار اوراق مشارکت ارزی دولتی انتخاب گردید و در سال ۱۳۸۹ نیز این رقم به ۸۰۰ میلیون یورو رسید که به شرح جدول ۱۵ است. البته لازم به ذکر است که این ارقام مصوب است و عملکرد آن بسیار کمتر بوده که دسترسی به اطلاعات عملکردی میسر نگردید.

جدول ۲۶- طرح‌های معرفی شده و مورد تایید معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور جهت انتشار اوراق مشارکت ارزی در سال ۱۳۸۹ (ارقام به میلیون یورو)

ردیف	دستگاه	نام طرح	اعتبار مورد نیاز
۱	شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران	سیمره	۱۴۰
۲		رودبار لرستان	۱۱۰
۵		سردشت	۵۰
۶		داریان	۵۰
جمع			۳۵۰
۸	سازمان توسعه برق ایران	ساخت و توسعه نیروگاههای بخاری	۲۰۰
۹		احداث نیروگاههای سیکل ترکیبی (بخش بخار نیروگاه ارومیه)	۵۰
جمع			۲۵۰
۱۰	شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور	ابرسیانی غدیر (آبادان، خرمشهر، شادگان و اهواز)	۲۰۰
جمع کل			۸۰۰

مأخذ: وزارت امور اقتصادی و دارائی. ششمین گزارش عملکرد قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی. شهریور ماه ۱۳۹۰.

به دلیل این که وزارت نیرو از توانایی کافی جهت تأمین منابع مالی برای تولید برق مورد نیاز کشور برخوردار نیست. همچنین با توجه به نقشی که برای بخش خصوصی به منظور ورود آن در عرصه تولید برق در قالب قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ در نظر گرفته شده است،^۱ و با این رویکرد باید سهم بخش خصوصی در احداث نیروگاه‌ها افزایش یابد استفاده از منابع حساب ذخیره ارزی و صندوق توسعه ملی توسط بخش خصوصی امری گریزناپذیر است. علاوه بر اینها، در ماده ۱۳۳ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه (۱۳۹۴-۱۳۹۰)، در طول برنامه باید نسبت به افزایش توان تولید برق تا ۲۵ هزار مگاوات از طریق سرمایه‌گذاری بخشهای عمومی، تعاونی و خصوصی، اعم از داخلی و خارجی و یا منابع

۱- مطابق برنامه وزارت نیرو مقرر شد تا سال ۱۳۹۳، سهم بخش خصوصی در راه‌اندازی واحدهای نیروگاههای حرارتی به ۵۵ درصد برسد.

شرکتهای تابعه اقدام شود و سهم بخشهای خصوصی و تعاونی از ۲۵ هزار مگاوات، حداقل ۱۰ هزار مگاوات اعلام شده است.

تعمیم یا لغو امتیازات بنگاههای دولتی

در ماده ۸ اصل قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی به دولت تکلیف شده است تا کلیه امتیازات مقرر برای بنگاههای دولتی در فعالیت اقتصادی گروه یک و دو ماده (۲) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی را عیناً و با اولویت برای بنگاه اقتصادی مشابه در بخش خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی تعمیم داده و یا آنها لغو کند. در این راستا، وزارت امور اقتصادی و دارایی طی مکاتبات مکرر ضمن انعکاس حکم و تکلیف مقرر از دستگاههای اجرایی درخواست کرده است تا در صورتی که مصادیقی مرتبط با آنها وجود دارد گزارش نمایند. اما در این راستا هنوز اقدام مشخصی از طرف وزارت نیرو گزارش نشده است.

موضوع سوم: فعالیت‌های اقتصادی دولتی

تفکیک وظایف حاکمیتی از تصدی‌گری

بند الف ماده ۱۳ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی بیان می‌کند که باید کلیه امور مربوط به سیاست‌گذاری و اعمال وظایف حاکمیتی از شرکت‌های دولتی منفک و به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی تخصصی ذی‌ربط محول شود. در این راستا، جلسات متعددی، با حدود «۱۷۰۰» نفر-ساعت کار کارشناسی با حضور نمایندگان «معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور» و «دستگاه‌های ذی‌ربط»، به منظور اقدام در جهت موضوع، تشکیل و پس از انجام بررسی‌های لازم نسبت به اهداف و وظایف مندرج در اساسنامه «۴۳۹» شرکت دولتی، نتایجی، به شرح موارد ذیل، حاصل شد:

الف) «عمده وظایف» «۱۶» شرکت از «۴۳۹» شرکت دولتی مورد بررسی، از مصادیق «سیاست‌گذاری و اعمال وظایف حاکمیتی» تشخیص داده شد.

ب) «بخشی از وظایف» «۶۲» شرکت از «۴۳۹» شرکت دولتی مورد بررسی، از مصادیق «سیاست‌گذاری و اعمال وظایف حاکمیتی» تشخیص داده شد.

ج) اهداف و وظایف «۳۶۱» شرکت از «۴۳۹» شرکت دولتی مورد بررسی، فاقد مصادیق «سیاست‌گذاری و اعمال وظایف حاکمیتی» تشخیص داده شد.

طبق اطلاعات در دسترس تعداد و عنوان شرکت‌های صنعت برق که در حوزه تصدی‌گری و سیاست‌گذاری قرار گرفته‌اند مشخص نیست.

تفکیک شرکت‌ها به مادر تخصصی و عملیاتی

بند «ب» ماده ۱۳ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی حکم می‌کند که شرکت‌های دولتی در دو قالب مادر تخصصی و عملیاتی ساماندهی شوند. این حکم قبلاً در برنامه چهارم توسعه نیز وجود داشت. طبق اطلاعات موجود در گزارش عملکرد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی کلیه شرکت‌های دولتی در قالب مجاز این بند ساماندهی شده و سایر تکالیف ساماندهی شرکت‌های دولتی موضوع این بند نیز رعایت شده و می‌شود. در بخش برق نیز همانگونه که در قسمت اول آمد شرکت مادر تخصصی توانیر تشکیل شده که چندین شرکت دولتی زیرمجموعه آن هستند. البته شرکت مادر تخصصی ساتکاب نیز در حوزه برق تشکیل شده که تعداد زیادی شرکت زیرمجموعه آن بودند و در سال ۱۳۹۰ پس از واگذاری تمام شرکت‌های زیرمجموعه‌اش این شرکت منحل شد.

تغییر و تصویب اساسنامه بنگاه‌های دولتی واگذار شده

تبصره ۴ بند «ب» ماده ۱۳ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی دولت را موظف به تغییر اساسنامه شرکت‌ها قبل از واگذاری کرده است. روند این کار به این شکل است که اساسنامه اصلاح شده تمام شرکت‌هایی که در شرف واگذاری قرار دارند پس از اصلاح مجامع عمومی آنها به هیات واگذاری ارائه و مورد تصویب قرار می‌گیرند تا پس از ثبت در مرجع ثبت شرکت‌ها، امکان واگذاری آن‌ها فراهم شود. تمام شرکت‌های صنعت برق که تا کنون واگذار شده‌اند و یا در حال واگذاری هستند این مرحله را طی کرده‌اند.

استفاده از منابع حاصل از واگذاری برای ایجاد زیربنای اقتصادی و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام

ماده ۲۹ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مقرر می‌دارد که وجوه حاصل از واگذاری صرف مصارفی از جمله ایجاد زیربنای اقتصادی با اولویت مناطق کمتر توسعه یافته و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام شرکت‌های دولتی شود. جدول ۱۶ حجم این مبالغ را نشان می‌دهد. اطلاعات مربوط به هزینه‌های انجام شده در بخش برق مشخص نیست.

جدول ۲۷- مصرف وجوه حاصل از واگذاری (میلیارد ریال)

سال	ایجاد زیربنای اقتصادی با اولویت مناطق کمتر توسعه یافته		تکمیل طرح‌های نیمه تمام شرکت‌های دولتی	
	کل صنایع	صنعت برق	کل صنایع	صنعت برق
۱۳۸۸	۱.۶		۳۵۰۰	اطلاعات در دست تکمیل
۱۳۸۹	۴۷۰۰		۳۲۰۰۰۰۰	اطلاعات در دست تکمیل
۱۳۹۰	۴۵۷۳		۴۰۰۰۰۰۰	اطلاعات در دست تکمیل

منبع: قوانین بودجه سالانه

ممنوعیت تداوم مالکیت دولت در شرکت‌های گروه یک

بند الف ماده ۳ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، مالکیت، سرمایه‌گذاری و مدیریت دولت را در فعالیت‌های گروه یک ممنوع می‌کند. البته تبصره ۲ بند الف ماده ۳ مقرر داشته که تداوم مالکیت، مشارکت و مدیریت دولت در بنگاه‌های گروه یک با تصویب مجلس شورای اسلامی و برای مدت معین مجاز است. با توجه به مشکلات و تنگناهای موجود و عدم واگذاری کلیه شرکت‌های گروه ۱ تا پایان سال ۱۳۸۹، هر ساله فهرست تعداد جدیدی از شرکت‌های قابل واگذاری به همراه درخواست تمدید دوره یکساله برنامه سال گذشته (به منظور واگذاری شرکت‌های دولتی واگذار نشده مصوب هیأت واگذاری) از طرف دولت در لایحه بودجه کل کشور پیشنهاد و حکم آن به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مالکیت دولت در شرکت‌های گروه دو

تبصره یک بند ب ماده ۳ دولت را مجاز کرده که به منظور حفظ سهم بهینه بخش دولتی در فعالیت‌های گروه ۲ به میزانی در این گروه سرمایه‌گذاری کند که سهم دولت از ۲۰ درصد ارزش این فعالیت‌ها در بازار بیشتر نباشد. همچنین بخش دیگری از این ماده دولت را موظف کرده که حداکثر مالکیت دولت در گروه ۲ نباید بیش از ۲۰ درصد ارزش بازار این فعالیت‌ها باشد پس باید مازاد بر این سهم به بخش خصوصی واگذار شود. طبق آنچه گفته شد ۲۲ بنگاه و فعالیت صنعت برق به این گروه تعلق دارند. طبق اطلاعات موجود در این باره تاکنون هنوز اقدامات انجام شده به واگذاری ۲۲ فعالیت و بنگاه گروه دو در صنعت برق منجر نشده است.

موضوع چهارم: تسهیل رقابت و منع انحصار

شورای رقابت، به عنوان یکی از مهم ترین نهادهای کشور، به موجب حکم ماده ۵۳ از فصل نهم قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی تشکیل شده و از اختیارات بسیار وسیعی در نظام اقتصادی کشور برخوردار است. تشخیص مصادیق رویه های ضد رقابتی و معافیت های موضوع قانون و اتخاذ تصمیم در مورد این معافیت ها، ارزیابی وضعیت و تعیین محدوده بازار کالاها و خدمات مرتبط، ارائه نظرات مشورتی به دولت برای تنظیم لوایح مورد نیاز و پیشنهاد تشکیل نهادهای تنظیم کننده بخشی در حوزه بازارهای انحصاری کالاها یا خدمات خاص از جمله این اختیارات است.

شورای رقابت به عنوان تنها مرجع رسیدگی کننده به رویه های ضد رقابتی در کشور مکلف است رأساً و یا بر اساس شکایت هر یک از اشخاص (از جمله دادستانی کل کشور، دیوان محاسبات کشور، سازمان بازرسی کل کشور، نهادهای تنظیم کننده بخشی، سازمان ها و نهادهای غیردولتی یا وابسته به دولت، تشکلهای صنفی و انجمن های حمایت از حقوق مصرف کنندگان) برای بازرسی و تحقیق پیرامون رویه های ضد رقابتی و اقدامات و اتخاذ تصمیمات لازم را آغاز کند. چنانچه پس از تحقیق شورا رویه های ضد رقابتی در مورد پرونده های خاص احراز شود، شورا می تواند دستور فسخ یا توقف یا عدم تکرار هر نوع قرارداد، تفاهم متضمن رویه ضد رقابتی، دستور عزل مدیرانی که با هدف ایجاد محدودیت یا اختلال در رقابت همزمان متصدی سمت در بنگاه یا فعالیت مشابه هستند، دستور اعاده سرمایه یا سهامی که از طریق اختلال در رقابت حاصل شده است، استرداد اضافه درآمد یا توقیف اموالی که از طریق ارتکاب رویه ای ضد رقابتی حاصل شده است، توقف فعالیت در منطقه یا زمینه ای خاص، الزام بنگاه ها و شرکت ها به رعایت حداقل عرضه و دامنه قیمتی در شرایط انحصاری و تعیین جریمه نقدی در صورت اعمال رویه های انحصاری را صادر کند.

شورای رقابت از ابتدای تشکیل تا هفت خرداد ۱۳۹۱ توانسته است ۱۱۰ جلسه برگزار کند. این شورا در یکصد و نهمین صورت جلسه خود که در تاریخ ۱۳۹۱/۰۲/۳۱ برگزار شده در مورد ترانسفورماتورهای توزیع قدرت تولیدی توسط «شرکت ایران ترانسفو» تصمیم گیری کرده، و نتیجه این شده که چون به لحاظ محدودیت در واردات ترانسفورهای یاد شده به کشور، این موضوع مشمول بند ۵ ماده ۵۸ قانون اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی است. طبق اطلاعات ارائه شده در گزارش عملکرد پنجم و ششم قانون اجرای اصل ۴۴ که توسط وزارت اقتصاد تهیه می شود کارگروه تنظیم بازار نیروی این شورا ۹ جلسه خود را به تنظیم بازار برق اختصاص داده است.

موضوع پنجم: تسهیل سرمایه‌گذاری و تولید (قیمت‌گذاری، مقررات‌زدایی و سرمایه‌گذاری خارجی)

کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری و انواع مجوزهای بخش برق

ماده ۷ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مقرر کرده به منظور تسهیل و تسريع در امر سرمایه‌گذاری و صدور مجوز فعاليتهاي اقتصادی برای بخش‌های غیردولتی در قلمروهای مجاز، فرایند صدور مجوزها اصلاح شود و کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری نیز تهیه گردد. آخرین ویرایش کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری که ویرایش دوم آن است سال ۱۳۸۸ منتشر شد. در این کتاب برای بخش برق ۷ مجوز به شرح زیر در نظر گرفته شده است:

فرآیند صدور پروانه توزیع برق

فرآیند صدور پروانه شرکت در بازار

فرآیند صدور پروانه صادرات و واردات برق

فرآیند صدور موافقتنامه احداث نیروگاه تجدیدپذیر

فرآیند صدور پروانه مولد مقیاس کوچک

فرآیند صدور پروانه احداث نیروگاه‌های بزرگ

فرآیند صدور پروانه بهره برداری از نیروگاه‌های بزرگ

این کتاب متوسط تعداد روزهای لازم برای صدور مجوزهای وزارت نیرو را ۳۰ روز مشخص کرده اما در کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری زمان دقیق لازم برای صدور این مجوزها مشخص نشده است. (برای کاملتر شدن به صفحه ۸۱۵-۸۲۰ کتاب مراجعه شود)

هیات نظارت بر مقررات‌زدایی و تسهیل شرایط صدور مجوزها و پروانه فعالیت‌های اقتصادی

مطابق حکم مقرر در تبصره (۴) ماده (۷) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی رئیس‌جمهور موظف شد هیأتی را مأمور نظارت بر مقررات‌زدایی و تسهیل شرایط صدور مجوزها و پروانه فعالیت‌های اقتصادی کند. این هیأت مکلف است برای مواردی که تحقق این اهداف محتاج به تغییر قوانین است، لوایح مورد نظر را تهیه و تقدیم هیأت وزیران نماید. بررسی و مرور محتوی کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری در چند نوبت، پی‌گیری از برخی دستگاه‌های مشمول برای اعلام فرآیندهای مجوزهای صادره به منظور درج در کتاب یاد شده و تکمیل آن، ارایه پیشنهاد تهیه کتاب راهنما به صورت موضوعی به منظور ارتقای محتوی آن، تهیه و تصویب فرمت استاندارد برای درج اطلاعات مجوزها توسط دستگاه‌های اجرایی، معرفی ابعاد و ظرفیت‌های هیات از طریق دو فراخوان عمومی، درخواست از دست‌اندرکاران و فعالان اقتصادی، صاحب‌نظران، اساتید دانشگاه‌ها، دستگاه‌های اجرایی و عموم مردم برای ارایه پیشنهاد به منظور کمک در امر تصمیم‌گیری‌های هیات، درخواست از روسای اتاق‌های تعاون و بازرگانی به عنوان نمایندگان بخش‌های غیردولتی برای تعامل بیشتر با هیات و دعوت از آنها برای حضور در جلسات، دعوت از برخی دستگاه‌های اجرایی صادر کننده مجوز به منظور رسیدگی فرآیند صدور مجوزها در انطباق با مقررات قانونی و ارایه پیشنهادات اصلاحی به آنان، تدوین و پیشنهاد مصوبه‌ای برای واگذاری تمام یا بخشی از وظایف قابل واگذاری دستگاه‌های مشمول در زمینه صدور مجوز، معرفی و تحلیل ابعاد و ظرفیت‌های هیات در پانل‌های تخصصی دومین و سومین همایش عملکرد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و بررسی و مرور شاخص‌های ده گانه کسب و کار و شناخت نقاط آسیب شاخص‌ها در کشور و مکاتبه با دستگاه‌های موثر

در هر شاخص برای رفع موانع و نقاط آسیب به منظور بهبود رتبه بین المللی کشور از اهم اقدامات این هیات در طول فعالیت آن از اواخر سال ۱۳۸۷ تا پایان شهریور ۱۳۹۰ و در طی ۲۸ جلسه بوده است.

استانداردهای زیست محیطی صنعت برق

طبق مندرجات کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری متقاضیان سرمایه‌گذاری در برخی بخش‌ها نیاز به کسب مجوز از سازمان محیط زیست دارند. برخی از مجوزهای مرتبط با صنعت برق از این قرار هستند: ارزیابی زیست محیطی، مجوز استقرار واحدهای صنعتی و خدماتی، مجوز طرح‌های بزرگ عمرانی مشمول ارزیابی زیست محیطی و مجوز طرح‌های بزرگ عمرانی مشمول ارزیابی زیست محیطی در مناطق تحت مدیریت سازمان.

پیوست‌ها:

پیوست شماره ۱. احکام خاص خصوصی سازی در صنعت برق طبق قانون برنامه پنجم توسعه

علاوه بر قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، به طور خاص درباره خصوصی سازی و گسترش نقش بخش غیردولتی در صنعت برق در ماده ۱۳۳ قانون برنامه پنجم نیز احکامی مصوب شده است. این احکام باید به منظور پایش اجرای قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مدنظر قرار گیرد. در صدر ماده (۱۳۳) چنین آمده است: «به منظور تنوع در عرضه انرژی کشور، بهینه سازی تولید و افزایش راندمان نیروگاهها، کاهش اتلاف و توسعه تولید همزمان برق و حرارت، شرکت توانیر و شرکتهای وابسته و تابعه وزارت نیرو موظفند» به شرح بندهای زیر اقدام کنند:

مرتبط با موضوع واگذاری سهام به ویژه ماده (۲۹) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	الف- با استفاده از منابع حاصل از فروش نیروگاههای موجود یا در دست اجراء و سایر اموال و دارائیهای شرکتهای مذکور و با رعایت قانون نحوه اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) نسبت به پرداخت یارانه خرید برق از تولیدکنندگان برق پراکنده با مقیاس کوچک و ظرفیت های تولید برق مشترکین از طریق عقد قراردادهای بلندمدت و همچنین تبدیل تا دوازده هزار (۱۲۰۰۰) مگاوات نیروگاه گازی به سیکل ترکیبی اقدام نمایند. تبصره- در صورت تمایل بخشهای غیردولتی به تبدیل نیروگاههای گازی موجود خود به سیکل ترکیبی، شرکت توانیر و شرکتهای وابسته و تابعه وزارت نیرو می توانند از محل منابع موضوع بند (الف) این ماده نسبت به پرداخت تسهیلات در قالب وجوه اداره شده به آنها اقدام نمایند.
مرتبط با موضوع تسهیل سرمایه گذاری و تولید (مبحث قیمت گذاری) به ویژه ماده (۹۰) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	ب- به شرکت توانیر و شرکتهای وابسته و تابعه وزارت نیرو اجازه داده می شود نسبت به انعقاد قراردادهای بلندمدت خرید تضمینی برق تولیدی از منابع انرژی های نو و انرژی های پاک با اولویت خرید از بخشهای خصوصی و تعاونی اقدام نمایند. قیمت خرید برق این نیروگاهها علاوه بر هزینه های تبدیل انرژی در بازار رقابتی شبکه سراسری بازار برق، با لحاظ متوسط سالانه ارزش وارداتی یا صادراتی سوخت مصرف نشده، بازدهی، عدم انتشار آلاینده ها و سایر موارد به تصویب شورای اقتصاد می رسد.
مرتبط با موضوع واگذاری سهام دولتی به ویژه ماده (۲۹) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	تبصره- وزارت نیرو مجاز است با رعایت قانون نحوه اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) منابع مورد نیاز این جزء را از محل منابع حاصل از فروش نیروگاهها و سایر دارائیهای از جمله اموال منقول و غیرمنقول، سهام و سهم الشرکه خود و سایر شرکتهای تابعه و وابسته و بنگاهها، تأمین و تمهیدات لازم را برای این نیروگاهها جهت استفاده در شبکه سراسری برق فراهم نماید.
مرتبط با موضوع واگذاری سهام به ویژه ماده (۲۹) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	ج- از توسعه نیروگاههای با مقیاس کوچک تولید برق توسط بخشهای خصوصی و تعاونی حمایت نماید.
مرتبط با موضوع توسعه نقش بخش خصوصی به ویژه ماده (۲۸) و (۳) قانون اجرای	د- وزارت نیرو مجاز است در طول برنامه نسبت به افزایش توان تولیدی برق تا بیست و پنج هزار (۲۵۰۰۰) مگاوات از طریق سرمایه گذاری بخشهای عمومی، تعاونی و خصوصی اعم از داخلی و خارجی و یا منابع داخلی شرکتهای تابعه و یا به صورت روشهای متداول سرمایه گذاری

سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	از جمله ساخت، بهره‌برداری و تصرف (BOO) و ساخت، بهره‌برداری و انتقال (BOT) اقدام نماید. تبصره- سهم بخشهای خصوصی و تعاونی از میزان بیست و پنج هزار (۲۵.۰۰۰) مگاوات مذکور در این بند، حداقل ده هزار (۱۰.۰۰۰) مگاوات است.
مرتبط با موضوع توسعه نقش بخش خصوصی به‌ویژه ماده (۳) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	هـ- وزارت نیرو حسب درخواست نسبت به صدور مجوز صادرات و عبور (ترانزیت) برق از نیروگاه‌های با سوخت غیرپارانه‌ای متعلق به بخشهای خصوصی و تعاونی اقدام نماید.
مرتبط با موضوع توسعه نقش بخش خصوصی به‌ویژه ماده (۳) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	و- وزارت نیرو مکلف است در صورت نیاز با حفظ مسئولیت تأمین برق، به‌منظور ترغیب سایر مؤسسات داخلی به تولید هرچه بیشتر نیروی برق از نیروگاههای خارج از مدیریت آن وزارتخانه، براساس دستورالعملی که به تأیید شورای اقتصاد می‌رسد، نسبت به خرید برق این نیروگاهها اقدام نماید.
مرتبط با موضوع توسعه نقش بخش خصوصی و موضوع تسهیل سرمایه‌گذاری و تولید (مبحث قیمت‌گذاری) به‌ویژه ماده (۹۰) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	ز- چنانچه بخش خصوصی با سرمایه خود تلفات انرژی برق را در شبکه انتقال و توزیع کاهش دهد، وزارت نیرو موظف است نسبت به خرید انرژی بازیافت‌شده با قیمت و شرایط در دوره زمانی که به‌تصویب شورای اقتصاد می‌رسد اقدام و یا مجوز صادرات به همان میزان را صادر نماید. تبصره - آئین‌نامه اجرائی مربوط به این بند باید ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون به تصویب وزیر نیرو برسد.
مرتبط با موضوع تسهیل سرمایه‌گذاری و تولید (مبحث تعمیم یا لغو امتیازات) به‌ویژه ماده (۸) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی	ح- قیمت انرژی برای واحدهایی که مصرف سالانه سوخت آنها بیش از دو هزار متر مکعب معادل نفت کوره و یا قدرت مورد استفاده آنها بیش از دو مگاوات است، در صورت عدم رعایت معیارها و ضوابط موضوع دستورالعملهای این ماده، که به‌تصویب شورای اقتصاد می‌رسد، با ارائه فرصت مناسب افزایش می‌یابد.

پیوست شماره ۲: سابقه راهاندازی صنعت برق در ایران^۱: از خصوصی به دولتی

استفاده از برق در کشور به سال ۱۲۷۹ هجری شمسی برپایروشنایی حرم مطهر حضرت امام رضا(ع) برمی گردد. صنعت برق از بدو ورود به ایران به صورت خصوصی اداره می شد. مطالعات انجام شده در این زمینه نشان می دهد که در شهرها و در محله های مختلف با نصب موتورهای دیزل، ژنراتورهای کوچک و ایجاد کارخانه برق، روشنایی مورد نیاز بخش هایی از کشور تأمین می شد. برق مورد نیاز کارخانجات و صنایع نیز از طریق مازاد انرژی تولیدی اینگونه کارخانجات تأمین شده است. اولین مجوز تأسیس یک کارخانه برق در کشور به یک بازرگان ایرانی به نام حاج حسین آقا امین الضرب داده شد. حاج امین الضرب اقدام به تأسیس اولین کارخانه برق عمومی در تهران کرد.

تهران تا سال ۱۲۸۳ هـ ش فاقد برق بود. از این زمان به بعد چند خیابان عمده تهران دارای برق شدند. در این زمان شهرداری تهران مسئولیت تهیه، نصب، تعمیر و نگهداری تأسیسات مربوط به روشنایی معابر را برعهده داشت و به این منظور در شهرداری تهران واحدی به نام "اداره روشنایی" ایجاد شد.

در سال ۱۳۱۵ با تصویب اساسنامه مؤسسه برق شهرداری تهران، اداره روشنایی شهرداری به مؤسسه برق تهران تبدیل شد و به عنوان یک مؤسسه مستقل زیر نظر شهرداری به انجام وظایف خود پرداخت.

تأسیس سازمان برق ایران: ۱۳۴۱

در واقع تا سال ۱۳۴۱ برای مدیریت برق کشور سازمان واحدی وجود نداشت و تصمیمات کلان از طریق وزارت کشور و سازمان برنامه و بودجه به شهرداری ها و مؤسسات خصوصی یا دولتی متولی برق در شهرستان ها ابلاغ و اعمال می شد. با افزایش تقاضا و خارج شدن تولید و مصرف برق از وضعیت محدود منطقه ای و بخصوص ایجاد نیروگاه های آبی در برنامه سوم عمرانی کشور که از مهرماه ۱۳۴۱ به اجرا گذاشته شد، صنعت برق اهمیت بیشتری یافت و ایجاد سازمان مستقلی برای توسعه این صنعت لازم تشخیص داده شد. به این منظور در دی ماه ۱۳۴۱ سازمان برق ایران تأسیس شد.

توسعه سریع صنعت برق، فکر ایجاد وزارتخانه ای برای تأمین آب و برق مورد نیاز کشور را ایجاد کرد و بر همین اساس در ۲۲ اسفند ۱۳۴۲ وزارت آب و برق تأسیس شد. در تیرماه ۱۳۴۴ قانون توسعه مؤسسات برق غیردولتی به تصویب رسید. براساس ماده ۲ قانون سازمان برق ایران در سال ۱۳۴۶ به وزارت آب و برق اجازه داده شد تا کشور را از نظر تأمین برق، بدون الزام به پیروی از تقسیمات کشوری به مناطقی تقسیم و به تدریج نسبت به تأسیس شرکتهای برق منطقه ای اقدام کند. در سال ۱۳۴۸ نیز شرکت توانیر با مسئولیت توسعه تأسیسات تولید، انتقال و عمده فروشی برق تشکیل شد.

تشکیل وزارت نیرو: ۱۳۵۳

در ۲۸ بهمن ۱۳۵۳ با محول کردن برنامه ریزی جامع و هماهنگ کردن فعالیت انرژی در سطح کشور به وزارت آب و برق، این وزارت به وزارت نیرو تغییر نام یافت و در همان سال و سال بعد تغییراتی در اساسنامه شرکت توانیر ایجاد شد.

تشکیل سازمان برق ایران: ۱۳۶۷

پس از پیروزی انقلاب اسلامی و با شرایط جدیدی که در صنعت برق از نظر کیفی و کمی ایجاد شد، مسأله تغییرات در ساختار صنعت برق اهمیت ویژه ای یافت. در سال ۱۳۶۷ با تشکیل سازمان برق ایران، مقرر شد که این سازمان به عنوان بازوی ستادی امور برق در هماهنگی و نظارت فنی و مالی، تمرکز و تخصیص منابع حاصل از فروش برق عمل کند. تا این

۱ - مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی. گزارش ارزیابی عملکرد وزارت نیرو در بخش برق (۱۳۸۶-۱۳۸۴) و سایت های وزارت نیرو و شرکت های زیر مجموعه آن.

که به تدریج سازمان برق ایران و معاونت امور برق ایران از نظر تشکیلاتی تلفیق شدند به نحوی که معاونت امور برق و مدیریت عامل سازمان برق ایران در هم ادغام شد. بدنبال این ادغام، سرانجام شرکت توانیر در مهرماه سال ۱۳۷۴ به سازمان مدیریت تولید و انتقال نیروی برق ایران (توانیر) تبدیل و وظایف و مأموریت‌های معاونت امور برق وزارت نیرو به این سازمان محول و پست مدیرعامل این سازمان به معاونت امور برق داده شد. در سال ۱۳۸۵ نیز این نیاز ایجاد شد که وظایف معاونت امور برق و شرکت توانیر از یکدیگر جدا شوند. بدین ترتیب بخشی از وظایف ستادی صنعت برق توسط معاونت امور برق و انرژی انجام شوند.

پیوست شماره ۳. سابقه احکام خصوصی سازی در صنعت برق پیش از قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی

خصوصی سازی، کاهش تصدی گری، تقویت ابعاد حاکمیتی، واگذاری فعالیت‌ها، افزایش بهره‌وری و ... در اقتصاد یکی از اهداف بسیار مهم در کشور به شمار می‌رود. پیگیری این اهداف در بخش‌های مختلف اقتصاد همواره مورد توجه قرار می‌گیرد. پیگیری این اهداف در صنعت برق قبل از قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی نیز مد نظر بوده است. در این صنعت به منظور گسترش فعالیت بخش خصوصی، افزایش کارایی و دیگر اهداف مرتبط با آن، احکامی در قوانین مختلف به تصویب قانونگذار رسید است، که در این قسمت به صورت اجمالی مورد توجه قرار می‌گیرد.

صنعت برق کشور از اوایل دهه ۱۳۷۰ با تغییر ساختار سازمانی و ایجاد شرکت‌های مستقل و غیردولتی توزیع نیروی برق و مدیریت تولید برق و همچنین شرکت‌هایی در بخش‌های اجرائی و پیمانکاری، ساخت و تجهیزات، خدمات، مشاور، حسابرسی، رایانه و صدور قبض، تعمیر و نگهداری شبکه و تأسیسات برق و ... اقدام نموده که تعداد زیادی از شرکت‌های مربوط به صنعت برق در قالب قوانین موضوعه در سال‌های اخیر از طریق بورس، مزایده، مذاکره، فرابورس به بخش‌های خصوصی واگذار شده‌اند.

پیگیری اهداف خصوصی سازی در صنعت برق در چارچوب قوانین امکان‌پذیر است. در این مورد در سالیان اخیر قوانینی بدین منظور مصوب شده است که در این قسمت مورد توجه قرار می‌گیرند.

قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی و اجتماعی

قانون برنامه سوم توسعه در سال ۱۳۷۹ و قبل از ابلاغ قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی تصویب و اجرا گردید. در این قانون به منظور ارتقای کارایی و افزایش بهره‌وری منابع مادی و انسانی کشور و کارآمد کردن دولت در عرصه سیاستگذاری و توسعه توانمندی بخش‌های خصوصی و تعاونی، سهام شرکت‌های قابل واگذاری بخش دولتی در شرکت‌هایی که ادامه فعالیت آن‌ها در بخش دولتی غیرضروری است، طبق مقررات این قانون به بخش‌های تعاونی و خصوصی براساس مواد ۹ تا ۲۷ این قانون تعیین تکلیف شده است.

مواد ۱۱۹ الی ۱۲۲ قانون مذکور به فصل انرژی مربوط می‌شود. براساس ماده ۱۱۹، قیمت فروش داخلی حامل‌های انرژی توسط وزارتخانه‌های نفت و انرژی، پیشنهاد شده و برای تصویب در بودجه‌های سالانه به مجلس شورای اسلامی ارائه می‌شود. براساس ماده ۱۲۰، به منظور افزایش کارآمدی اقتصادی و فنی، باید نسبت به اصلاح ساختار شرکت‌های دولتی در حوزه نفت و نیرو اقدام شود. براساس ماده ۱۲۱، باید تمهیداتی برای کاهش مصرف انرژی در داخل کشور صورت گیرد. ماده ۱۲۲ به جذب مشارکت و سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی به منظور تولید برق به همراه تضمین خرید برق و تضمین

تبدیل درآمد ریالی به ارزی مربوط می‌شود. همچنین در این ماده به انتقال مالکیت تاسیسات توزیع از شرکت‌های برق منطقه‌ای به شرکت‌های توزیع برق اشاره شده بود.

ماده ۲۷ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷

در این ماده آمده است به منظور جلب سرمایه‌های بخش غیردولتی در تولید نیروی برق به شرکت مادر تخصصی، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر) اجازه داده می‌شود برای هر یک از نیروگاه‌هایی که بنا بر تشخیص وزیر نیرو قابلیت واگذاری به بخش غیر دولتی را داشته باشد، یک شرکت مستقل دولتی تأسیس نموده و حداقل شصت و پنج درصد (۶۵٪) از سهام آن را از طریق بورس واگذار نماید. اساسنامه شرکت‌های مذکور بنا به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های نیرو و امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیات وزیران خواهد رسید. در این راستا شرکت توانیر موظف گردیده بلافاصله پس از تأسیس شرکت‌های یاد شده، سهام مذکور را با اعطای وکالت به سازمان خصوصی‌سازی و از طریق بورس طبق مقررات قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی واگذار نماید. در هر صورت مسئولیت تأمین نیروی برق کشور طبق اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بر عهده وزارت نیرو می‌باشد و اجرای مفاد این ماده باید به نحوی باشد که به تأمین نیرو لطمه وارد نسازد.

بند "ج" تبصره ۱۲ قانون بودجه سال ۱۳۸۲

سازمان مدیریت تولید و انتقال نیروی برق ایران (توانیر) مجاز است باکسب موافقت وزارت نیرو نسبت به فروش نیروگاه‌های خود تا ده درصد (۱۰٪) ظرفیت نصب شده کشور با قیمت روز، به بخش غیردولتی با دریافت تعهدات و تضمین‌های لازم برای تأمین برق با اقساط حداکثر پنج ساله با کارمزد متعارف بانک اقدام و صد درصد (۱۰۰٪) وجوه حاصل شده را با پیش‌بینی در بودجه سنواتی خود صرف سرمایه‌گذاری در احداث نیروگاه‌های جدید در مناطق غیربرخوردار نماید. بررسی گزارش تفریغ بودجه نشان می‌دهد که در سال مذکور سازمان مدیریت تولید و انتقال نیروی برق ایران (توانیر) هیچکدام از نیروگاه‌های خود را به بخش غیردولتی واگذار نکرده است.^۱

۱ - دیوان محاسبات کشور، گزارش تفریغ بودجه سال ۱۳۸۲ اسفند ماه ۱۳۸۳، جلد ۲۶

۱. سندیکای صنعت برق ایران

سندیکای صنعت برق ایران یک نهاد صنعتی که در سال ۱۳۷۹ تأسیس شد و متشکل از ۵۸۳ شرکت سازنده تجهیزات، پیمانکار و مشاور صنعت برق است که در راستای دفاع از منافع مشروع اعضای خود و بر اساس نقش و جایگاه تشکلهای صنعتی در سند چشم انداز ۲۰ ساله کشور، افزایش اثربخشی سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در صنعت برق از طریق ساماندهی بخش خصوصی و تعمیق مشارکت و شکل‌دهی به سرمایه اجتماعی در میان خانواده صنعت برق ایران را دنبال می‌کند.

این تشکل به منظور تحقق اهداف خود، توسعه بازار اعضا، مطالعه مستمر و ایجاد بانک اطلاعاتی در زمینه‌های مرتبط، ارائه خدمات مشورتی و حقوقی، جلوگیری از ایجاد رقابت‌های ناسالم، توسعه ارتباط و همکاری با سازمان‌های دولتی و خصوصی، تدوین استانداردها و آیین‌نامه‌ها، ارتقای دانش فنی، گسترش ظرفیت‌های اطلاع‌رسانی و تکمیل ساختار سازمانی خود را بر اساس الگوهای مدرن انجمن‌های کسب و کار دنیا تنظیم و در دستور کار قرار داده است.

سندیکای صنعت برق ایران، در مسیر دستیابی به اهداف و آرمان‌های اجماعی اعضای خود، توانسته است با تکیه بر ظرفیت‌ها و امکانات گسترده موجود در صنعت برق ایران و با حمایت و همراهی اعضای خود بر بسیاری از مشکلات و گلوگاه‌های موجود در این صنعت فائق آمده و زمینه دستیابی به موفقیت‌های مهمی را تمهید کند.

ساختار سازمانی این تشکل، مبتنی بر کمیته‌های عمومی و کمیته‌های تخصصی و کارگروه‌های ویژه است. کمیته عمومی: کمیته‌ای است برحسب استراتژی سندیکا برای یک دوره حداقل ۳ ساله و برای پاسخگویی به نیازهای عمومی گروه‌های مختلف سندیکا تشکیل می‌شود. کمیته تخصصی: کمیته‌ای است که براساس گروه‌های ۲۰ گانه سندیکا با موضوع مشخص فعالیت تخصصی تشکیل می‌شود. کارگروه: یک واحد سازمانی است که بطور موقت و براساس نیاز و اهداف کوتاه مدت برای انجام فعالیت مشخص سندیکا تشکیل می‌شود. سندیکا اعضا را با توجه به حوزه کاری آن‌ها در گروه‌های ۲۰ گانه به شرح ذیل دسته‌بندی کرده است:

۱. پیمانکاران و سازندگان پست‌های فشار قوی و خطوط انتقال؛

۲. سازندگان انواع تابلوهای برق؛

۳. سازندگان دکل و خطوط انتقال نیرو؛

۴. سازندگان یراق‌آلات خط، پست و OPGW؛

۵. سازندگان انواع کلیدهای برق در ولتاژهای مختلف؛

۶. سازندگان لوازم و تجهیزات جانبی سیستم‌های برق؛

۷. سازندگان انواع رله و تجهیزات آزمایشگاهی؛

۸. سازندگان خازن؛

۹. سازندگان انواع مقره و بوشینگ؛

۱۰. شرکت‌های تست و بازرسی و سیستم‌های اتوماسیون؛

۱۱. سازندگان انواع سیم و کابل؛

۱۲. سازندگان انواع ترانسفورماتور؛

۱۳. سازندگان برقگیر و کت اوت فیوز؛
 ۱۴. سازندگان تجهیزات و پیمانکاران نیروگاهی؛
 ۱۵. شرکت‌های مهندسی مشاور؛
 ۱۶. شرکت‌های مدیریت تولید؛
 ۱۷. شرکت‌های خدمات مهندسی، تعمیرات و نگهداری؛
 ۱۸. شرکت‌های خدمات مهندسی بازرگانی؛
 ۱۹. شرکت‌های مدیریتی و سرمایه‌گذاری؛
 ۲۰. شرکت‌های تولید پراکنده و همزمان برق و حرارت.
- دستاوردهای سندیکا به چند بخش کلی تقسیم می‌شود و به این شرح است:
- الف) تنظیم و توسعه صنعت برق:

- تهیه پیش‌نویس فهارس بهاء برق برای اولین بار در کشور با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و مراجع ذیربط در وزارت نیرو.
- تصویب نرخ واقعی برق برای اولین بار در بودجه کشور
- ارزیابی و تشخیص صلاحیت سازندگان یراق آلات خط، پست، OPGW، سازندگان دکل و استراکچرهای پست، سازندگان سیم و کابل روکش دار (فشار ضعیف، فشار متوسط) تحت نظر شرکت توانیر
- تهیه قرارداد تیپ با همکاری توانیر و سندیکا
- تهیه گزارش‌های تحلیلی و کارشناسی مرتبط با صنعت برق و ارسال برای سازمان‌ها و نهادهای مرتبط
- حل اختلاف بین اعضای سندیکا

ب) نمایندگی از اعضا:

- دریافت بخشی از مطالبات معوق شرکت‌های عضو از وزارت نیرو و تأمین کسری بودجه آن وزارتخانه در پی رایزنی‌های سندیکا با مقامات ارشد کشور
- کسب کرسی برای سندیکا در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی به عنوان عضو ثابت
- تشکیل کمیته برق در مجلس شورای اسلامی با حضور نمایندگان سندیکا برای پیگیری موضوعات بخش خصوصی صنعت برق
- موفقیت در تصویب ماده ۳۵ در بودجه سال ۱۳۹۰ کل کشور در خصوص پرداخت بدهی‌های وزارت نیرو از طریق فروش املاک و دارایی‌های دولت
- اطلاع رسانی، مکاتبه و رایزنی با روسای قوای سه گانه در چندین نوبت، ریاست مجمع تشخیص مصلحت نظام، وزیر نیرو، صنایع و معادن، کار و امور اجتماعی، رئیس و اعضای کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی، رئیس کمیسیون‌های برنامه و بودجه، اصل نود و صنایع و معادن، اطلاع رسانی، بازرسی ویژه ریاست جمهوری، سازمان بازرسی کل کشور، دیوان محاسبات کل کشور، رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری و اعضای شورای عالی فنی برای پیگیری مشکلات اعضا

- میزبانی از وزارت برق عراق با هدف آشنایی با توانمندی‌های بخش خصوصی صنعت برق ایران و امضا تفاهم نامه همکاری مشترک
- میزبانی از هیات وزارت انرژی کنیا در تهران با هدف آشنایی با توانمندی‌های بخش خصوصی صنعت برق ایران و امضا تفاهم نامه همکاری مشترک
- میزبانی از سندیکای برق هند در تهران با هدف آشنایی با توانمندی‌های بخش خصوصی صنعت برق ایران و امضا تفاهم نامه همکاری مشترک
- میزبانی از هیات عالی رتبه استان دیوانیه عراق در تهران با هدف آشنایی با توانمندی‌های بخش خصوصی صنعت برق ایران
- میزبانی از هیات عالی رتبه سازمان آب و برق دبی در تهران با هدف آشنایی با توانمندی‌های بخش خصوصی صنعت برق ایران

۲. سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق

در راستای سیاست‌های دولت جمهوری اسلامی ایران در خصوص کاهش تصدی‌گری دولت در صنعت برق، حضور سرمایه‌گذاران غیردولتی در این صنعت و لزوم سازماندهی اعضای این صنعت در تشکلهای، در برنامه‌های سوم و چهارم توسعه و نیز در سند چشم انداز تاسیس شد. این نهاد با هدف حمایت از منافع مشترک اعضا و مشارکت گروهی بخش خصوصی تولیدکننده برق، به استناد بند "ک" ماده ۵ قانون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در تاریخ ۱۳۸۶/۰۴/۰۴ در اتاق مذکور به ثبت رسید. اعضا موسس سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق ۲۴ شرکت بوده‌اند. طبق ماده ۶ اساسنامه سندیکا، ساماندهی و انسجام بخشیدن به فرآیند سرمایه‌گذاری در امر احداث نیروگاه تولید برق و حفظ توازن و نظم و فراهم کردن امکان بهره‌برداری بیشتر از سرمایه‌گذاری و تولید و همچنین استفاده و انتقال تجربیات علمی و عملی دست‌اندرکاران و نیل به اهداف قانونی توسعه و دفاع از منافع مشروع و قانونی اعضا موضوع تاسیس این سندیکا است.

۳. سندیکای صنایع آسانسور و پله برقی ایران و خدمات وابسته

به استناد بند «ک» ماده (۵) قانون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران در تاریخ ۱۳۸۷/۱/۲۱ در این اتاق تشکیل و به ثبت رسید. موضوع فعالیت سندیکا عبارت است از ساماندهی و قانونمند کردن امور حرفه‌ای و تخصصی مربوط به آسانسور و پله برقی در ایران به منظور ایجاد هماهنگی در فعالیت طراحان، سازندگان، تولیدکنندگان، فن‌آوران و فروشندگان طراحی و مونتاژ آسانسور و پله برقی و فعالین خدمات وابسته به آن و تأمین حقوق و منافع اشخاص حقیقی یا حقوقی که موضوع فعالیت و اشتغال آنها در این امور است.

مهمترین اهدافی که این سندیکا دنبال می‌کند از این قرار است: تلاش در جهت تعیین و اجرای استاندارد ملی برای کلیه مراحل فروش، طراحی، ساخت و تولید آسانسور و پله برقی، کوشش در ساماندهی برای جذب افراد حقیقی و حقوقی که جهت عضویت در سندیکا واجد صلاحیت می‌باشند و تلاش گروهی در جهت تأمین منافع به حق و سالم اعضا در راستای منافع ملی کشور، تلاش در جهت دستیابی به آخرین استانداردهای بین‌المللی برای کلیه دست‌اندرکاران صنعت آسانسور و پله برقی در ایران، حمایت از تولیدات ساخت داخل با تلاش برای ارتقاء کیفیت محصولات داخلی، همچنین ارائه برنامه‌های لازم به منظور ارتقاء دانش فنی و دستیابی به تکنولوژی آسانسورهای پیشرفته، تلاش در جهت داوری و حکمیت در حل و فصل اختلافات حقوقی مابین اعضا و نیز میان اعضا و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی، تشویق و ترغیب اعضا، به تشکیل‌های صنعتی به صورت کنسرسیوم در ارتباط با انجام پروژه‌های بزرگ ملی و بین‌المللی و تلاش

برای ایجاد فضای مناسب جهت رقابت سالم و منصفانه و ایجاد فرصت‌های مناسب برای کلیه اعضا جهت ورود به بازارها.

۴. انجمن بهینه‌سازی مصرف انرژی ایران

به منظور ساماندهی و حمایت کلیه واحدهای فنی، مهندسی، مشاوران، تولیدی، بازرگانی در عرصه فرهنگ‌سازی، ترویج، ممیزی، طراحی، پیاده‌سازی، تولید و تجهیز ادوات و راهکارهای مناسب در جهت بهینه‌سازی مصرف انرژی در کشور و انتقال تجربیات علمی و عملی دست‌اندرکاران و به هنگام نمودن آن برای نیل به اهداف قانونی توسعه اقتصادی کشور و دفاع از منافع مشروع و قانونی اعضا، انجمن بهینه‌سازی مصرف انرژی ایران به استناد بند (ک) ماده (۵) قانون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در تاریخ ۲۵ اردیبهشت ۱۳۸۷ تشکیل گردید.

اهم فعالیت انجمن عبارت است از ساماندهی و حمایت کلیه واحدهای فنی، مهندسی، مشاوران، تولیدی، بازرگانی در عرصه فرهنگ‌سازی ترویج، ممیزی، طراحی، پیاده‌سازی، تولید و تجهیز ادوات و ابزار و راهکارهای مناسب در جهت بهینه‌سازی مصرف انرژی در کشور به این شرح است: تلاش برای ساماندهی فعالیت اعضا و بهبود کیفیت تولیدات و خدمات در جهت بهینه‌سازی مصرف انرژی در کشور؛ مشارکت گروهی در تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری‌ها و تهیه و تنظیم پیش‌نویس قوانین و مصوبات مرتبط با فعالیت اعضا در جهت حفظ منافع ملی و اعضا با هماهنگی اتاق ایران؛ ایجاد ارتباط با مراکز قانون‌گذاری و دستگاه‌های اجرایی کشور بمنظور همکاری در تدوین قوانین، آیین نامه‌ها و همچنین توسعه خصوصی‌سازی؛ حضور در مراجع قانون‌گذاری و تصمیم‌گیری حوزه انرژی کشور و ایفای نقش موثر در جهت نیل به هدف بهینه‌سازی مصرف انرژی کشور؛ حمایت از منافع مشترک اعضا؛ تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری در آن بخش از تولید که زمینه افزایش اهداف انجمن را فراهم می‌کند؛ جلوگیری از انجام رقابت‌های ناسالم اعضا در بازارهای هدف از طریق ضوابط کمیته انضباطی اتاق ایران؛ مشارکت در تدوین و اجرای استانداردهای مورد نیاز تولید کالاها و خدمات موضوع فعالیت انجمن و کنترل آن از طریق تاسیس شرکت‌های بازرسی؛ کوشش در جهت رفع اختلافات فی‌مابین اعضا و عندالزوم از طریق حکمیت مرکز داوری اتاق ایران و اجرای آن دسته از وظایف نظارتی مرتبط با تولید و خدمات که وزارتخانه‌ها و سازمان‌های اقتصادی به انجمن تفویض می‌کند.

پیوست شماره ۵. آمار واگذاری شرکتهای دولتی در صنعت برق ایران به تفکیک سال از ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۰

واگذاری سال ۱۳۸۴

ردیف	تعداد کل سهام شرکت	نام شرکت	شرکت مادر تخصصی	سهام تدریجی		سهام ترجیحی		سهام بلوکی		جمع کل		درصد سهام واگذار شده
				تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	
۱	۹,۰۰۰,۰۰۰	پمپ پارس	ساتکاب	۱۳,۰۱۷	۲۲	۱۵,۹۸۳	۲۱			۲۹,۰۰۰	۴۳	۰.۳۲٪
۲	۲۰۸,۸۳۳,۳۳۳	سیمان کارون	ساتکاب	۲۰۰,۰۰۰	۱,۵۴۷					۲۰۰,۰۰۰	۱,۵۴۷	۰.۱۰٪
۳	۲۵,۰۰۰,۰۰۰	کنتورسازی ایران	ساتکاب	۱,۰۶۳,۱۶۰	۳,۴۹۳					۱,۰۶۳,۱۶۰	۳,۴۹۳	۴.۲۵٪
۴	۱,۰۰۰,۰۰۰	مهندسی تجهیزات برقی تهران- متبا p	ساتکاب			۲,۳۱۰	۸۸	۴۸۷,۶۹۰	۳۱,۹۹۸	۴۹۰,۰۰۰	۳۲,۰۸۶	۴۹.۰۰٪
۵	۱,۵۰۰,۰۰۰	مهندسين مشاور قدس نیرو p	ساتکاب			۵۳,۴۶۰	۲,۶۳۱	۶۸۱,۵۴۰	۶۰,۲۷۲	۷۳۵,۰۰۰	۶۲,۹۰۳	۴۹.۰۰٪
		جمع		۱,۲۷۶,۱۷۷	۵,۰۶۲	۷۱,۷۵۳	۲,۷۴۰	۱,۱۶۹,۲۳۰	۹۲,۲۷۰	۲,۵۱۷,۱۶۰	۱۰۰,۰۷۲	

واگذاری سال ۱۳۸۵

شماره ردیف	تعداد کل سهام شرکت	نام شرکت	سهام تدریجی		سهام ترجیحی		سهام بلوکی			جمع		درصد سهام واگذار شده
			تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	سود فروش اقساطی (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ کل ثمن معامله (مبلغ + سود) (میلیون ریال)	
۱	۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰	ایران ترانسفو				۱۱,۹۹۰	۲,۷۰۰,۰۰۰			۲,۷۰۰,۰۰۰	۱۱,۹۹۰	٪۰.۹۰
۳	۷۲۰,۰۰۰	پشتیبانی صنعت برق گیلان b						۳۲۴,۰۰۰		۳۶	۳۶	٪۴۵.۰۰
۴	۱,۰۰۰	تدبیر نیرو b						۳۰۰		۶۰	۶۰	٪۳۰.۰۰
۵	۱۰۰,۰۰۰	توسعه و نوسازی هدایت b				۲۹	۷,۳۵۰	۴۱,۶۵۰	۲۸۰	۴۹,۰۰۰	۳۰۹	٪۴۹.۰۰
۶	۳,۰۰۰	خدمات مهندسی برق (مشانیر) b				۹,۰۵۶	۱۲۱,۸۰۶			۱۲۱,۸۰۶	۹,۰۵۶	٪۴.۰۶
۷	۵۸۸,۲۲۱,۷۸۰	سد و تاسیسات آبیاری- سایر b				۲,۵۶۸	۲۲۵,۹۰۳			۲۲۵,۹۰۳	۲,۵۶۸	٪۰.۰۴
۸	۱۰۰	مهندسی رایاب بندر b				۷		۴۲	۱۱	۴۹	۱۱	٪۴۹.۰۰
۹	۲,۵۰۰,۰۰۰	کلر پارس				۱,۸۳۳	۱۳۵,۹۶۲			۱۳۵,۹۶۲	۱,۸۳۳	٪۵.۴۴
۱۰	۱۳۵,۰۰۰,۰۰۰	نیرو ترانس										٪۰.۰۰
۱۱	۳۷,۷۶۰,۰۰۰	نیرو کلر				۹۴۴	۷۷۸,۸۰۰			۷۷۸,۸۰۰	۹۴۴	٪۲.۰۶

	٢٦,٨٠٧	٤,٢١٤,١٣٦	٠	٣٨٧	٣٦٥,٩٩٢	٢٦,٤٢٠	٣,٨٤٨,١٤٤	٠	٠		جمع		
--	--------	-----------	---	-----	---------	--------	-----------	---	---	--	-----	--	--

واگذاری سال ۱۳۸۶

شماره ردیف	تعداد کل سهام شرکت	نام شرکت	شرکت مادر تخصصی	سهام تدریجی		سهام ترجیحی		سهام بلوکی			جمع		درصد سهام واگذار شده
				تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	سود فروش اقساطی (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ کل ثمن معامله (اصل) (مبلغ + سود) (میلیون ریال)	
۱	۱۶,۸۰۰,۰۰۰	آبفر	ساتکاب					۳۳	۰		۳۳	۰	۰.۰۰۰۲٪
۲	۱,۰۰۰	احداث تاسیسات انتقال نیرو- اتانیر p	ساتکاب			۲۴.۵	۱۳۲	۴۶۵.۵	۵,۰۰۷	۶۳۱	۴۹۰.۰	۵,۷۷۰	۴۹.۰۰٪
۳	۹۰,۰۰۰,۰۰۰	پارس سوئیچ	ساتکاب			۲,۱۵۵,۳۳۸	۳,۸۱۱				۲,۱۵۵,۳۳۸	۳,۸۱۱	۲.۳۹٪
۴	۷,۰۰۰,۰۰۰	پیمان غرب p	ساتکاب			۱۷۱,۵۰۰	۵۱۲	۳,۲۵۸,۵۰۰	۱۶,۱۹۳	۲,۳۸۰	۳,۴۳۰,۰۰۰	۱۹,۰۸۵	۴۹.۰۰٪
۵	۱۰۰	پیمانکاری کارهای آبی هنگام آب p	ساتکاب					۴۹	۲,۱۸۹	۲۷۶	۴۹	۲,۴۶۵	۴۹.۰۰٪
۶	۲۴۰,۰۰۰	پیمانکاری	ساتکاب			۵,۸۸۰	۲,۰۵۸	۱۱۱,۷۲۰	۶۷,۰۳۲	۱۰,۴۵۷	۱۱۷,۶۰۰	۷۹,۵۴۷	۴۹.۰۰٪

											کارهای زیربنائی آب- پیماب p					
۷	۱۰۰	پیمانیر p	ساتکاب								۴۷	۷,۱۹۴	۹۰۶	۴۷	۸,۱۰۰	%۴۷.۰۰
۸	۱۰,۰۰۰	تعمیرات نیروی برق اصفهان p	ساتکاب								۳,۸۰۰	۴,۱۸۰	۷۹۰	۳,۸۰۰	۴,۹۷۰	%۳۸.۰۰
۹	۳,۴۰۰	تعمیر و نگهداری انتقال نیرو خوزستان p	ساتکاب				۸۳	۲۲۵	۱,۵۸۳	۶,۹۹۱	۱,۳۲۱	۱,۶۶۶		۸,۵۳۷	%۴۹.۰۰	
۱۰	۳۵,۰۰۰	حسابرسی و خدمات مالی اداری برق تهران p	ساتکاب				۱,۵۷۵	۲۶	۸,۹۲۵	۲۰۵		۱۰,۵۰۰		۲۳۱	%۳۰.۰۰	
۱۱	۵۶۷,۰۰۰	خاک آزما p	ساتکاب				۱۳,۸۹۱	۲۹۲	۲۶۳,۹۳۹	۸,۴۴۴	۱,۰۶۴	۲۷۷,۸۳۰		۹,۸۰۰	%۴۹.۰۰	
۱۲	۵,۰۰۰	خدمات عمومی رفاهی برق تهران- برق	ساتکاب				۷۵	۱۹	۱,۴۲۵	۷۲۲		۱,۵۰۰		۷۴۱	%۳۰.۰۰	

											آراء p		
٪۴۰.۰۰	۸۳۹	۴,۰۰۰		۸۱۷	۳,۸۰۰	۲۲	۲۰۰			ساتکاب	راهبر نیروی خراسان p	۱۰,۰۰۰	۱۳
٪۰.۰۰	۰	۰								ساتکاب	ساختمان سد و تاسیسات آبیاری (سایبر)	۵۸۸,۲۲۱,۷۸۰	۱۴
٪۴۹.۰۰	۴,۴۴۱	۴۹۰	۴۸۶	۳,۸۵۴	۴۶۵.۵	۱۰۱	۲۴.۵			ساتکاب	سازندآب p	۱,۰۰۰	۱۵
٪۳۲.۹۶	۲۲۱,۷۱۲	۱۸۶,۰۰۰,۰۰۰	۳۵,۱۵۴	۱۸۶,۵۵۸	۱۸۶,۰۰۰,۰۰۰					ساتکاب	سرمایه گذاری نیروگاهی ایران p	۵۶۴,۲۶۳,۶۵۱	۱۶
٪۰.۰۰	۰	۰								ساتکاب	سیمان کارون	۲۰۸,۸۳۳,۰۰۰	۱۷
٪۰.۰۰	۰	۰								ساتکاب	شهر صنعتی البرز	۳۷,۰۳۷	۱۸
٪۰.۰۰	۰	۰								ساتکاب	شهر صنعتی رشت	۶۵۰,۰۰۰	۱۹

۲۰	۱۰۰,۰۰۰	شهر صنعتی کاوه	ساتکاب								۰	۰	%۰.۰۰
۲۱	۱,۷۵۰,۰۰۰	فنی توس نیرو p	ساتکاب								۵,۱۹۹	۸۵۷,۵۰۰	%۴۹.۰۰
۲۲	۱۰۵,۰۰۰,۰۰۰	کتور سازی ایران	ساتکاب				۲,۱۲۳,۷۴۵	۱,۶۵۲			۱,۶۵۲	۲,۱۲۳,۷۴۵	%۲۰.۲
۲۳	۲۰۰,۰۰۰	گیلان نیرو p	ساتکاب								۳,۱۶۰	۹۳,۱۰۰	%۴۶.۵۵
۲۴	۱۰۰,۰۰۰	مرکز توسعه و فن آوری نیرو (متن) p	ساتکاب								۱,۲۲۳	۲۰,۰۰۰	%۲۰.۰۰
۲۵	۳۰۰,۰۰۰	مهندسی بازرگانی تجهیزات نیرو p	ساتکاب				۶,۰۰۰	۱۹۳			۷,۱۸۴	۱۲۰,۰۰۰	%۴۰.۰۰
۲۶	۲۰۰,۰۰۰	مهندسی تجهیزات آب و برق ایران p	ساتکاب				۴,۰۰۰	۱۶۴			۶,۲۴۰	۸۰,۰۰۰	%۴۰.۰۰

۲۷	۱,۰۰۰	مهندسین مشاور آب و خاک تهران p	ساتکاب			۲۴	۱۲۳	۴۶۶	۴,۳۳۲	۵۰۷	۴۹۰	۴,۹۶۲	%۴۹.۰۰
۲۸	۹۰۰,۰۰۰	مهندسین مشاور زاینده آب p	ساتکاب					۴۱۸,۹۵۰	۲۹,۴۵۰	۳,۵۱۹	۴۱۸,۹۵۰	۳۲,۹۶۹	%۴۶.۵۵
۲۹	۵,۰۰۰,۰۰۰	نصب نیرو p	ساتکاب			۹۹,۷۵۰	۲,۱۷۱	۱,۱۹۵,۲۵۰	۶۳,۵۳۵	۹,۲۹۲	۱,۹۹۵,۰۰۰	۷۴,۹۹۸	%۳۹.۹۰
۳۰	۱۳۵,۰۰۰,۰۰۰	نیرو ترانس	ساتکاب			۳۶۷,۱۶۶	۴۹۷	۶,۹۷۶,۱۵۰	۱۵,۷۳۱	۱,۹۸۲	۷,۳۴۳,۳۱۶	۱۸,۲۱۰	%۵.۴۴
۳۱	۴۹,۱۸۰,۰۰۰	نیرو کلر	ساتکاب			۹۹,۱۳۰	۱۳۰	۱,۸۸۳,۴۸۲	۲,۹۷۶	۳۷۵	۱,۹۸۲,۶۱۲	۳,۴۸۱	%۴.۰۳
۳۲	۶۱,۰۰۰	هلیل آب p	ساتکاب			۱,۴۹۴	۶۴	۲۸,۳۹۶	۲,۱۳۰	۲۶۸	۲۹,۱۹۰	۲,۴۶۲	%۴۹.۰۰
		جمع		۰	۰	۵,۰۴۹,۹۰۰	۱۲,۱۹۲	۲۰۲,۰۱۸,۰۴۶	۴۴۷,۶۵۶	۷۱,۹۴۱	۲۰۷,۰۶۷,۹۴۶	۵۳۱,۷۸۹	
۱	۷,۹۵۰,۰۰۰,۰۰۰	مدیریت پروژه های نیروگاهی ایران - مپنا	توانیر	۳۹,۷۵۰,۰۰۰	۵۴,۲۰۰						۳۹,۷۵۰,۰۰۰	۵۴,۲۰۰	%۰.۵۰
۲	۵۶۴,۲۶۴,۰۰۰	سرمایه گذاری نیروگاهی ایران - سنا p	توانیر					۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۹۰	۵,۷۹۲	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۵,۸۸۲	%۵.۳۲

	٩٠,٠٨٢	٦٩,٧٥٠,٠٠٠	٥,٧٩٢	٣٠,٠٩٠	٣٠,٠٠٠,٠٠٠	.	.	٥٤,٢٠٠	٣٩,٧٥٠,٠٠٠	جمع	
--	--------	------------	-------	--------	------------	---	---	--------	------------	-----	--

واگذاری سال ۱۳۸۷

شماره ردیف	نام شرکت	شرکت مادر تخصصی	تعداد کل سهام شرکت	سهام تدریجی		سهام ترجیحی		سهام بلوکی			جمع		درصد سهام واگذار شده
				تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	سود فروش اقساطی (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ کل ثمن معامله (اصل مبلغ + سود) (میلیون ریال)	
۱	آلومتک	ساتکاب	۵۰,۰۰۰,۰۰۰			۷۵۵,۶۵۰	۲,۸۵۴	۱۴,۳۵۷,۳۵۰	۲۰۱,۰۱۷	۳۳,۷۷۰	۱۵,۱۱۳,۰۰۰	۲۳۷,۶۴۱	۳۰.۲۳٪
۲	تعمیرات نیروی برق اصفهان p	ساتکاب	۱۰,۰۰۰			۲۰۰	۱۱۰				۲۰۰	۱۱۰	۲.۰۰٪
۳	پیمانیر p	ساتکاب	۱۰۰			۲	۱۵۳				۲	۱۵۳	۲.۰۰٪
۴	شهر صنعتی البرز	ساتکاب	۳۷,۰۳۷			۱۲۵	۲۰۲				۱۲۵	۲۰۲	۰.۳۴٪
۵	شهر صنعتی رشت	ساتکاب	۶۵۰,۰۰۰			۴,۸۷۵	۱۳,۲۱۹				۴,۸۷۵	۱۳,۲۱۹	۰.۷۵٪
۶	شهر صنعتی کاوه	ساتکاب	۱۰۰,۰۰۰			۶۲۵	۴۳۵				۶۲۵	۴۳۵	۰.۶۳٪
۷	کنتورسازی ایران	ساتکاب	۱۰۵,۰۰۰,۰۰۰					۴۰,۳۵۱,۰۶۹	۸۱,۶۷۱	۱۰,۲۹۰	۴۰,۳۵۱,۰۶۹	۹۱,۹۶۱	۳۸.۴۳٪
۸	گیلان نیرو p	ساتکاب	۲۰۰,۰۰۰			۴,۹۰۰	۹۷				۴,۹۰۰	۹۷	۲.۴۵٪

۹	نیوروسانی بوستانوب	ساتکاب	۶,۰۰۰,۰۰۰			۱۲۰,۰۰۰	۲۲۰	۲,۲۸۰,۰۰۰	۶,۰۷۸	۸۹۳	۲,۴۰۰,۰۰۰	۷,۱۹۱	%۴۰.۰۰
۱۰	نیروکلر	ساتکاب	۴۹,۱۸۰,۰۰۰	۶۵	۰.۱۷						۶۵	۰	%۰.۰۰۰۱
جمع				۶۵	۰.۱۷	۸۱۶,۳۷۷	۱۷,۲۹۰	۵۶,۹۸۸,۴۱۹	۲۸۸,۷۶۶	۴۴,۹۵۳	۵۷,۸۷۴,۸۶۱	۳۵۱,۰۰۹.۱۷	
۱	مدیریت پروژه های نیروگاهی ایران- مپنا	توانیر	۷,۹۵۰,۰۰۰,۰۰۰			۱۳۰,۷۳۹,۶۸۰	۱۷۰,۷۵۸				۱۳۰,۷۳۹,۶۸۰	۱۷۰,۷۵۸	%۱.۶۴
۲	مدیریت بهره برداری گیلان	توانیر									۰	۰	%۴۰.۰۰
۳	نیروگاه دماوند	توانیر									۰	۰	%۴۵.۰۰
۴	نیروگاه سیکل ترکیبی گیلان	توانیر									۰	۰	%۱۰۰.۰۰
جمع				۰	۰	۱۳۰,۷۳۹,۶۸۰	۱۷۰,۷۵۸	۰	۰	۰	۱۳۰,۷۳۹,۶۸۰	۱۷۰,۷۵۸	

واگذاری سال ۱۳۸۸

نمونه ردیف	نام شرکت	شرکت مادر تخصصی	تعداد کل سهام شرکت	سهام تدریجی		سهام ترجیحی		سهام بلوکی			جمع		درصد سهام واگذار شده
				تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	سود فروش اقساطی (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ کل ثمن معامله (اصل مبلغ + سود) (میلیون ریال)	
۱	ایران ترانسفو	ساتکاب	۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰							۲۱۷,۷۷۶	۱۰۶,۴۵۲,۲۳۴	۲,۴۸۶,۲۷۳	۳۵.۴۸٪
		جمع		۰	۰.۰	۰	۰	۱۰۶,۴۵۲,۲۳۴	۲,۴۸۶,۲۷۳.۰۰	۲۱۷,۷۷۶	۱۰۶,۴۵۲,۲۳۴	۲,۴۸۶,۲۷۳.۰۰	
۲	مدیریت پروژه های نیروگاهی ایران- مپنا	توانیر	۷,۹۵۰,۰۰۰,۰۰۰							۴۹۹,۷۰۵	۱,۵۹۰,۰۰۰,۰۰۰	۵,۱۲۶,۶۰۵	۲۰.۰۰٪
۳	برق زاگرس	توانیر									۰	۰	۴۰٪
۶	نیروگاه خلیج فارس	توانیر									۰	۰	۱۰۰٪

	٥,١٢٦,٦٠٥	١,٥٩٠,٠٠٠,٠٠٠	٤٩٩,٧٠٥	٤,٦٢٦,٩٠٠	١,٥٩٠,٠٠٠,٠٠٠	٠	٠	٠	٠		جمع	
--	-----------	---------------	---------	-----------	---------------	---	---	---	---	--	-----	--

واگذاری سال ۱۳۸۹

شماره ردیف	نام شرکت	شرکت مادر تخصصی	تعداد کل سهام شرکت	سهام تدریجی		سهام ترجیحی		سهام بلوکی			جمع		درصد سهام واگذار شده
				تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	سود فروش اقساطی (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ کل ثمن معامله (اصل + سود) (میلیون ریال)	
۱	آب و برق کیش	ساتکاب	۱۵۴,۰۰۰			۱,۵۳۹	۱۲,۷۹۸				۱,۵۳۹	۱۲,۷۹۸	٪۱.۰۰
۲	تولید کانال پیش ساخته و قطعات بتنی گیلان	ساتکاب	۱,۰۰۰			۲۴	۹۲				۲۴	۹۲	٪۲.۴۰
۳	مشانیر	ساتکاب	۱۲۰,۱۰۸							۸۹,۰۹۳	۶۴,۷۸۶	۶۶۰,۲۰۱	٪۵۳.۹۴
	جمع			۰	۰	۱,۵۶۳	۱۲,۸۹۰	۶۴,۷۸۶	۵۷۱,۱۰۸	۸۹,۰۹۳	۶۶,۳۴۹	۶۷۳,۰۹۱	
۱	مدیریت پروژه های نیروگاهی ایران-مپنا	توانیر	۷,۹۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۹۷۹,۷۸۰	۳,۰۵۳						۹۷۹,۷۸۰	۳,۰۵۳	٪۰.۰۱
۲	مدیریت تولید برق آذربایجان غربی	توانیر	۱۰,۰۰۰						۱۹,۷۰۰		۴,۰۰۰	۱۹,۷۰۰	٪۴۰.۰۰
۳	مدیریت تولید	توانیر	۲۵,۰۰۰						۹,۱۰۰		۱۰,۰۰۰	۹,۱۰۰	٪۴۰.۰۰

												برق مشهد	
۴	مدیریت تولید برق قم &	توانیر	۵۰,۰۰۰								۴,۴۰۰	۲۰,۰۰۰	%۴۰.۰۰
۵	نیروگاه قم &	توانیر									۶,۰۱۶,۰۰۰	۰	%۹۵.۰۰
۶	نیروگاه خوی	توانیر									۲,۶۸۳,۹۰۰	۵۸۱,۷۳۵	%۹۵.۰۰
۷	نیروگاه مشهد	توانیر									۱,۷۰۵,۰۰۰	۰	%۹۵.۰۰
۸	مدیریت تولید برق گیلان &	توانیر	۱۰,۰۰۰								۲۷,۵۰۰	۴,۹۰۰	%۴۹.۰۰
۹	نیروگاه گیلان &	توانیر									۱۰,۹۰۰,۰۰۰	۰	%۹۵.۰۰
	جمع							۳,۰۵۳	۹۷۹,۷۸۰		۲۱,۹۵۰,۳۸۸	۱,۰۱۸,۶۸۰	۵۸۱,۷۳۵
							۰	۰			۲۱,۳۶۵,۶۰۰	۳۸,۹۰۰	۰

واگذاری سال ۱۳۹۰

شماره ردیف	نام شرکت	شرکت مادر تخصصی	تعداد کل سهام شرکت	سهام تدریجی		سهام ترجیحی		سهام بلوکی			جمع		درصد سهام واگذار شده
				تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ ناخالص (میلیون ریال)	سود فروش اقساطی (میلیون ریال)	تعداد سهام	مبلغ کل ثمن معامله (اصل مبلغ + سود) (میلیون ریال)	
۱	نیروگاه شهید منتظری اصفهان	توانیر					۶۶,۶۶۸		۱۰,۶۹۲,۷۲۸	۲,۰۸۵,۲۸۸		۱۲,۸۴۴,۶۸۴	٪۱۰۰.۰۰
۲	نیروگاه خوی	توانیر					۱۴,۱۱۱					۱۴,۱۱۱	٪۰.۶۲
۳	نیروگاه سیکل ترکیبی ارومیه	توانیر							۴,۱۰۰,۲۰۰			۴,۱۰۰,۲۰۰	٪۱۰۰.۰۰
۴	نیروگاه مشهد	توانیر					۳۱,۷۶۴					۳۱,۷۶۴	٪۱.۷۸
۵	نیروگاه سیکل ترکیبی سمنان	توانیر							۲,۳۲۵,۰۰۰			۲,۳۲۵,۰۰۰	٪۱۰۰.۰۰
۶	مدیریت تولید برق شهید منتظری اصفهان	توانیر	۳۰,۰۰۰					۱۲,۰۰۰	۷,۸۰۰		۱۲,۰۰۰	۷,۸۰۰	٪۴۰.۰۰
	جمع			۰	۰	۰	۱۱۲,۵۴۳	۰	۱۷,۱۲۵,۷۲۸	۲,۰۸۵,۲۸۸	۱۲,۰۰۰	۱۹,۳۲۳,۵۵۹	

پیوست شماره ۶- «قرارداد تیپ فروش سهام و حقوق کتتری و مدیریتی (نقد و اقساط)»

کلیات: در راستای اجرای مفاد قانون اجراء سیاست‌های کلی اصل «۴۴» قانون اساسی و مطابق آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوطه و مصوبه مورخ هیأت واگذاری و با توجه به آگهی‌های مندرج در روزنامه‌های به تاریخ‌های موضوع واگذاری سهام شرکت از طریق این قرارداد بین متعاملین نامبرده به شرح ذیل تنظیم شد:

ماده ۱- طرفین قرارداد:

۱- فروشنده:

سازمان خصوصی‌سازی به نمایندگی آقایان با سمت معاون وزیر و رئیس کل سازمان و با سمت عضو هیأت عامل و به نشانی: تهران، شهرک قدس، خیابان خوردين، خیابان ایران‌زمین، خیابان مهستان، ساختمان شماره ۱۵ (ساختمان نصر ۱۰)، که در این قرارداد اختصاراً «سازمان» نامیده می‌شود.

۲- خریدار:

الف) آقای/خانم فرزند دارای شناسنامه شماره صادره از متولد کد ملی به نشانی کد پستی شماره تماس

ب) شرکت (.....) با شناسه ملی به شماره ثبت مورخ نزد اداره ثبت شرکتها و مؤسسات غیرتجاری به نشانی، کدپستی با نمایندگی آقایان فرزند، دارنده شماره شناسنامه و کد ملی، متولد، صادره از با سمت مدیر عامل و فرزند، دارنده شماره شناسنامه و کد ملی، متولد، صادره از با سمت که برابر آگهی شماره مورخ مندرج در روزنامه رسمی شماره مورخ از حق امضاء قراردادها و اسناد تعهدآور همراه با مهر شرکت برخوردار هستند، دراین قرارداد به اختصار «خریدار» نامیده می‌شود.

Xتبصره:

تا زمانی که تغییر نشانی اقامتگاه هر یک از طرفین به صورت کتبی به طرف مقابل اعلام نشده است، کلیه مکاتبات، اطلاعات و اوراق به نشانی‌های فوق ارسال و ابلاغ قانونی تلقی خواهد شد.

ماده ۲- تاریخ انعقاد و مدت قرارداد:

۱- تاریخ انجام معامله روز مورخ می‌باشد.

۲- این قرارداد در تاریخ تنظیم و مدت اجرای آن ماه از تاریخ می‌باشد.

ماده ۳- موضوع معامله:

عبارت است از فروش تعداد سهم از سهام معادل درصد از سهام شرکت ثبت شده تحت شماره مورخ در اداره ثبت شرکتها و مؤسسات غیرتجاری

ماده ۴- ثمن معامله:

۱- مبلغ کل ثمن معامله (مجموع نقد و اقساط) مبلغ ریال (بحروف ریال)

می‌باشد.

- ۲- مبلغ نقدی ثمن مورد معامله مبلغ ریال (بحروف) ریال (می باشد).
- ۳- مبلغ غیر نقدی ثمن مورد معامله مبلغ ریال (بحروف) ریال (می باشد).
- ۴- مبلغ سود اقساطی درصد باقیمانده مطابق محاسبات بعمل آمده به شرح مندرج در جدول پیوست (ضمیمه شماره یک که جزء لاینفک این قرارداد است) مبلغ ریال (بحروف) ریال)
- ۵- جمع کل مبلغ مانده اقساطی مبلغ معامله ریال (بحروف) ریال)

ماده ۵- نحوه تأدیه ثمن معامله:

۱- نحوه پرداخت بخش نقدی ثمن معامله:

الف) معادل مبلغ ریال (بحروف) ریال، طی چک شماره مورخ که به حساب شماره بانک شعبه به نام خزانه داری کل کشور واریز شد.

ب) مبلغ ریال (بحروف) ریال طی شماره مورخ که به حساب جاری شماره ۲۱۷۰۱۵۹۰۰۸۰۰۲ نزد بانک ملی شعبه حسابهای دولتی بابت سپرده شرکت در مزایده به نام «سازمان» واریز شده به عنوان بخشی از ثمن معامله به تملک فروشنده درآمد. **ضمناً مبلغ ریال (بحروف) ریال بابت هزینه های بررسی توسط کارگزار فروشنده کسر شده است.**

۲- نحوه پرداخت بخش اقساطی ثمن معامله:

معادل مبلغ ریال (بحروف) ریال طی فقره چک به شماره های الی از حساب شماره بانک شعبه در وجه سازمان در سررسیدهای معینه و در طول مدت قرارداد به شرح جدول پیوست (ضمیمه شماره یک که جزء لاینفک قرارداد است) پرداخت می شود.

ماده ۶- تضمین پرداخت اقساط و انجام تعهدات:

۱- خریدار سهام مورد معامله را تا تأدیه کامل اقساط بدهی در وثیقه سازمان قرار داد. خریدار مادام که سهام در وثیقه سازمان می باشد حق واگذاری مورد معامله و حقوق ناشی از آنرا کلاً یا جزئاً از خود سلب نمود و هر گونه نقل و انتقال موکول به اجازه سازمان می باشد.

۲- خریدار معادل مانده اقساطی ثمن معامله به علاوه مابه التفاوت فروش اقساطی (موضوع بند ۲ ماده «۵» این قرارداد) تعداد طغری سفته (یا سایر تضمینات موضوع ماده «۵» آیین نامه نظام اقساطی واگذاری و نحوه دریافت بهای حقوق قابل واگذاری) به مبلغ ریال (بحروف) ریال که مشخصات آن در صورت پیوست (ضمیمه شماره «۲» جزء لاینفک این قرارداد) ذکر شده را، به منظور تضمین پرداخت بدهی خود امضاء و در اختیار سازمان قرار داد.

۳- خریدار به منظور تضمین ایفاء تعهدات خود با تنظیم وکالتنامه رسمی بلاعزل به شرح پیوست شماره «۳» قرارداد، به سازمان اختیار تام و مطلق داد که در صورت تخلف از هر کدام از تعهدات موضوع این قرارداد و یا انجام هر اقدامی که حقوق سازمان را در استیفاء و وصول مطالبات مربوطه تضییع نماید یا به خطر اندازد، سازمان بتواند بدون هیچگونه قید و شرط و با استناد به وکالتنامه مزبور نسبت به **دریافت سود سهام و تملیک** یا انتقال سهام مورد

معامله و تملک ثمن آن به هر قیمت و تحت هر شرایطی که به نظر خود صلاح بداند به هر شخص حقیقی و حقوقی ولو به خود اقدام نماید.

ماده ۷- تعهدات سازمان:

۱- سازمان تعهد می‌نماید چنانچه به تصمیم قطعی هیأت داورى یا مراجع قضائى تمام یا بخشی از سهام مورد معامله و یا سایر حقوق واگذار شده مستحق للغير درآید، بر اساس قرارداد فی‌مابین، نسبت به دریافت غرامت قانونی از دستگاه ذیربط و پرداخت آن به خریدار و اشخاص ثالث اقدام نماید.

۲- سازمان تعهد می‌نماید پس از وصول حصه نقدی ثمن معامله و دریافت چکهای پرداخت اقساط، اسناد تضمین و توثیق مورد معامله و وکالتنامه موضوع بند ۳ ماده «۶» این قرارداد، نسبت به امضاء دفتر نقل و انتقال سهام و انتقال قانونی اوراق یا اسناد مالکیتی به نام خریدار اقدام نماید.

۳- پرداخت هر گونه غرامت، خسارت و نظایر آن، در ارتباط با مواردی که سهام مورد معامله ملی یا مصادره شده و مربوط به دوره پیش از تاریخ انجام معامله باشد طبق مقررات مربوطه، بر عهده دولت خواهد بود.

۴- سازمان مکلف است در صورتی که به موجب احکام قطعی هیأت داورى یا مراجع قضائى در اثر تخلف اعضاء هیأت مدیره، مدیر عامل و سایر مدیران شرکت مورد واگذاری، ناشی از کتمان وقایع مالی یا انتشار گزارش‌های مالی غیر واقع جهت پنهان نمودن وضعیت واقعی شرکت مربوطه، محرز شود خسارت وارده به خریدار را تأمین نماید.

۵- تأدیه زودتر از موعد اقساط قرارداد یا پرداخت آن به صورت یکجا از جانب خریدار مجاز است. در این صورت سازمان متعهد است سود فروش اقساطی، بابت بخشی از بدهی که زودتر تسویه می‌شود را کسر نماید.

ماده ۸- تعهدات خریدار:

۱- خریدار اعلام و اقرار می‌دارد قبل از تاریخ انجام معامله، اطلاعات کافی و وافی در خصوص وضعیت مالی، اقتصادی، فنی و حقوقی شرکت مورد واگذاری در اختیار و مورد اطلاع وی قرار گرفته است و نیز از ارزش فعلی سهام مورد معامله آگاهی کامل دارد، فلذا، حق هر گونه ادعا علیه سازمان به استناد نداشتن اطلاعات لازم از اسناد و صورتهای مالی، اقتصادی، فنی و حقوقی و آخرین وضعیت حسابها و موارد اعلامی و اطلاعات دیگر مربوط به سهام مورد معامله و شرکت مربوطه را از خود سلب و ساقط می‌نماید. بر این اساس سازمان بموجب ماده «۴۳۶» قانون مدنی در فرض وجود عیب از عیوب تبری کرده و خریدار هیچگونه حقی، از جمله حق رجوع به سازمان را نخواهد داشت.

۲- خریدار متعهد به پرداخت سود فروش اقساطی و وجه التزام تأخیر در تأدیه به ازاء هر روز تأخیر در تأدیه هر قسط براساس آخرین مصوبات شورایعالی پول و اعتبار (بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران) خواهد بود و فروشنده حق استیفاء آن از محل وثائق و تضامین قرارداد و سایر مبانی قراردادی و قانونی را خواهد داشت.

۳- خریدار حق انتقال سهام مورد معامله و هر یک از تعهدات و مسئولیتها و اختیارات ناشی از قرارداد به اشخاص ثالث به صورت کلی یا جزئی بدون موافقت و هماهنگی سازمان تا پایان انجام تعهدات را از خود سلب و ساقط نمود و هرگونه انتقالی در این خصوص بی‌اعتبار و باطل خواهد بود.

۴- خریدار حق هرگونه عمل حقوقی و مادی که حقوق و اختیارات سازمان (ناشی از وکالتنامه رسمی موضوع بند ۳ ماده «۶» این قرارداد) را جزئاً یا کلاً مورد خدشه قرار دهد یا محدود و یا منتفی نماید را از خود سلب و ساقط نمود.

۵- خریدار تعهد می‌نماید کلیه اقساط این قرارداد را در سررسید معین بدون تأخیر پرداخت نماید و در صورت عدم پرداخت دو قسط متوالی (حداقل عدم پرداخت دو قسط متوالی در یک سال) از بدهی ناشی از واگذاری «مورد

معامله» و یا عدم ایفای هر یک از تعهدات مندرج در قرارداد، دیون وی از بابت کلیه اقساط باقیمانده به دین حال تبدیل می‌شود و در این صورت سازمان می‌تواند نسبت به تأمین و وصول مطالبات سررسید شده و حال شده و وجه التزام تأخیر در تادیه متعلقه با استفاده از وثایق مأخوذه طبق قوانین و مقررات اقدام نماید و خریدار علاوه بر پرداخت کلیه هزینه‌های متعلقه از جمله هزینه‌های دادرسی و حق‌الوکاله مربوطه و واخواست اسناد تجاری، ملزم به پرداخت مبالغ مذکور در بند «۲» ماده «۸» این قرارداد را از زمان تأخیر و حال شدن بدهی تا زمان وصول نیز می‌باشد.

۶- در صورت فوت یا انحلال و یا ورشکستگی هر یک از خریداران کلیه اقساط ثمن معامله مربوط به آن خریدار تبدیل به حال خواهد شد.

×تبصره:

سازمان می‌تواند مطالبات قطعی شده خود را از طریق راهکار مذکور در ماده «۴۸» قانون محاسبات عمومی کشور پیگیری و دریافت دارد.

۷- خریدار اعلام و تعهد می‌نماید چنانچه بنا به تصمیم قطعی هیأت داورى یا مراجع قضائی، تمام یا بخشی از سهام مورد معامله یا سایر حقوق واگذار شده مستحق‌الغیر درآید، بر اساس قرارداد فی‌مابین نسبت به مطالبه غرامت قانونی از دستگاه ذیربط صرفاً از طریق سازمان اقدام نماید.

۸- خریدار متعهد است تا زمان تادیه کلیه اقساط، حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز از تصویب صورتهای مالی در هر دوره مالی نسخه‌ای از آن و یادداشت‌های منضم به آن، صورتجلسات هیأت مدیره و مصوبات مجامع عمومی شرکت واگذار شده را به سازمان ارسال نماید و نیز به منظور ایجاد شرایط مطلوب نظارت سازمان در اداره مناسب شرکت پس از واگذاری می‌باید امکان رؤیت مدارک و مستندات لازم و بازدید نمایندگان سازمان را از شرکت و اسناد و مدارک مورد نظر حسب درخواست کتبی آن فراهم سازد.

۹- خریدار متعهد می‌شود برنامه مشروح کتبی (بنا به درخواست سازمان) را برای حفظ سطح اشتغال موجود در شرکت هنگام عقد قرارداد به سازمان ارائه نماید و همچنین به الزامات قانونی سازمان و مراجع قانونی در خصوص حفظ سطح اشتغال و الزامات قانونی عمل نموده و نتیجه را به سازمان اعلام نماید.

۱۰- خریدار متعهد می‌شود بر اساس ماده «۱۶» قانون صدرالاشاره میانگین تعداد کارکنان شرکت را (که در زمان انعقاد قرارداد نفر می‌باشد) طی مدت ۵ سال پس از این قرارداد، با در نظر گرفتن افراد جایگزین شده در ازاء افراد بازنشسته و بازخرید شده طی سنوات پس از واگذاری، ثابت نگهداشته و کمتر ننماید.

۱۱- خریدار متعهد می‌شود مادامی که بدهی خود به سازمان را بطور کامل تسویه ننموده است، شخصاً یا مدیران منصوب از طرف وی در طول مدت اجرای قرارداد هر گونه تغییر اساسنامه شرکت از جمله تغییر در سرمایه آن و نیز فروش دارایی‌های ثابت، را قبل از اقدام، به سازمان اعلام و مجوز کتبی دریافت نماید. در طی همین مدت بازرس قانونی و حسابرس شرکت را نیز از بین مؤسسات و حسابرسان معتمد و مورد تأیید سازمان بورس و اوراق بهادار انتخاب و تعیین نماید. هرگونه اقدامی بدون رعایت تشریفات فوق به خودی خود باطل است.

۱۲- خریدار تعهد می‌نماید با بازرس (بازرسین) منتخب سازمان همکاری نماید.

×تبصره:

در صورت تخلف خریدار از مفاد بندهای «۸»، «۹»، «۱۰»، «۱۱» و «۱۲» فوق، سازمان حق دارد با تصویب هیأت واگذاری حداکثر معادل پنج درصد (۵٪) قیمت معامله یا ارزش داراییهای شرکت مورد واگذاری را از خریدار خسارت و جریمه دریافت نماید و خریدار مکلف به پرداخت می‌باشد. این امر نافی بی اعتباری (بطلان) عمل ناشی از تخلف نخواهد بود.

۱۳- خریدار ضمن اعلام آگاهی از کلیه تعهدات و وظایف قانونی و قراردادی خریداران سهام مندرج در قانون صدرالاشاره و این قرارداد، متعهد می‌شود شرایط لازم برای تداوم بهره‌مندی کارکنان شرکت مورد واگذاری، که تمایل به برخورداری از امکانات مندرج در ماده «۳۱» قانون مزبور مبنی بر حفظ صندوق بازنشستگی ذریع خود را دارند، فراهم نماید.

۱۴- خریدار متعهد می‌شود در هنگام انتخاب مدیران شرایط اهلیت مدیریت موضوع دستورالعمل اجرایی «روش انتخاب مشتریان استراتژیک و احراز و پایش اهلیت مدیریتی» موضوع بند (الف) ماده (۲۱) و جزء (۴) بند(ب) ماده(۴۰) مصوبه شماره ۸۸/۲۱۸/۷۷۵/ه مورخ ۱۳۸۹/۰۱/۱۶ هیات واگذاری به شرح ذیل را رعایت نموده و در صورت عدم رعایت و یا تکرار آن، موجب فسخ قرارداد خواهد شد و جبران خسارت های ناشی از نقض این تعهدات بر عهده خریدار خواهد بود:

الف- داشتن حداقل پنج سال سابقه مدیریت مفید و مرتبط در زمینه فعالیت بنگاه مورد واگذار شده یا هفت سال تجربه مدیریت هم‌تراز در بنگاه های مشابه.

ب- داشتن حداقل مدرک کارشناسی در رشته های مالی، اقتصادی، مدیریت یا مهندسی و تخصصی مربوط.
ج- داشتن حسن شهرت و سلامت مالی و نداشتن سوء پیشینه و محکومیت قطعی کیفری موضوع ماده(۶۲) مکرر قانون مجازات اسلامی از جمله محکومیت قطعی به ورشکستگی به تقصیر یا به تقلب.

۱۵- خریدار اعلام و اقرار می نماید از تعهدات قانونی و فنی مندرج در پیوست شماره چهار که جزء لاینفک این قرارداد است مطلع و آگاه شده و ملتزم به رعایت آنها و آثار مربوطه می‌باشد **(در مواردی که مورد واگذاری نیروگاه باشد).**

ماده ۹- اختیارات:

خریدار ضمن اعلام به اطلاع کامل از شرایط و موقعیت قانونی شرکت و سهام مورد معامله آن و وضعیت مالی، اقتصادی، حقوقی و فنی و کلیه تعهدات گذشته، حال و آینده شرکت مورد واگذاری مبادرت به امضاء این قرارداد نموده و با امضاء آن کلیه اختیارات خصوصاً اختیار غبن ولو فاحش را از خود سلب و ساقط نمود.

ماده ۱۰- حل اختلاف:

کلیه اختلافات و دعاوی فی مابین متعاملین ناشی از تفسیر و تعبیر و اجرای این قرارداد و رسیدگی، اظهار نظر و اتخاذ تصمیم‌ها در امر واگذاری طبق مادتين «۲۰» و «۲۳» قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و تنفیذی در ماده «۳۰» قانون صدرالاشاره توسط هیأت داورى حل و فصل خواهد شد.
×تبصره:

در کلیه موارد اختلاف که موضوع از طریق هیأت داورى یا سایر مراجع قضائی ذیصلاح در حال رسیدگی می‌باشد کلیه تعهدات خریدار به سازمان کماکان محفوظ مانده و خریدار حق استنکاف از پرداخت اقساط و یا ایفای سایر تعهدات موضوع قرارداد را طی مدت رسیدگی ندارد.

ماده ۱۱- فسخ قرارداد:

در صورت تخلف خریدار از اجرای تمام یا قسمتی از تعهدات مندرج و موارد مطروحه در قرارداد و یا استنکاف از انجام تعهدات مقرر در مواعد معینه قرارداد، سازمان حق دارد نسبت به فسخ قرارداد بصورت یک طرفه اقدام نماید که در این صورت جبران کلیه خسارات وارده و رد منافع حاصله به عهده خریدار خواهد بود.

×تبصره:

اقله یا فسخ قرارداد به تشخیص سازمان در شرایط خاص موکول به حسابرسی ویژه از اقدامات خریدار و جبران و تأدیه خسارات وارده و رد منافع حاصله از مورد معامله و برگرداندن مالکیت سهام مورد معامله بنام دولت جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

ماده ۱۲- نفوذ و اعتبار قرارداد:

نفوذ و اعتبار این قرارداد موکول به آن است که خریدار نسبت به تنظیم وکالتنامه موضوع بند ۳ ماده «۶» این قرارداد و تسلیم آن به سازمان اقدام نماید.

ماده ۱۳- سایر موارد:

۱- کلیه پیوسته‌های قرارداد که به امضاء طرفین رسیده است جزء لاینفک قرارداد محسوب می‌شود.

۲- خریدار تعهد می‌نماید در زمره هیچیک از اشخاصی که سمت آنان در ماده «۲۴» و تبصره «۲» آن در قانون صدرالاشاره تصریح شده است، نمی‌باشد، در غیر این صورت قرارداد باطل خواهد بود و نیز تعهد می‌نماید مشمول قانون منع مداخله کارکنان دولت در معاملات (دولتی و کشوری) مصوب سال ۱۳۳۷ نمی‌باشد.

۳- خریدار تعهد می‌نماید خرید سهام مورد معامله توسط وی موجب اخلاف در رقابت در یک یا چند بازار به شرح ماده «۴۷» قانون صدرالاشاره نمی‌باشد.

۴- خریدار اعلام می‌نماید مشمول محدودیتهای مندرج در ماده «۶» قانون صدرالاشاره نمی‌باشد و به واسطه خرید سهام نیز در حیطه محدودیت مذکور قرار نمی‌گیرد.

×تبصره:

در صورت احراز تخلف خریدار در چهار بند فوق از سوی هیأت داوری یا مراجع قضائی، قرارداد منعقد باطل و بی‌اثر است و خریدار مکلف است ضمن جبران کلیه خسارات و ضرر و زیانهای وارده به دولت، سهام خریداری شده و منافع آن را به مالکیت دولت برگرداند.

۵- خریدار به نسبت سهام خریداری، جانشین صادرکنندگان دولتی ضمانت‌نامه‌ها بوده و متعهد است نسبت به انجام تسویه حساب بدهی‌های بنگاه به نسبت سهام واگذار شده به شرکت مادر تخصصی و سیستم بانکی اعم از دولتی و غیر دولتی، صندوق ذخیره ارزی و خزانه حسب مورد منعکس در صورتهای مالی مبنای ارزیابی سهام بنگاه اقدام نماید، آزادسازی سهام منوط به پرداخت کلیه مطالبات مزبور و جایگزینی تضامین خواهد بود.

۶- خریدار متعهد است چنانچه فعالیت شرکت طبق تشخیص و ابلاغ سازمان پدافند غیرعامل متضمن امور حساس امنیتی و طبقه‌بندی حیاتی باشد، در اداره شرکت و مدیریت امور، ضوابط مربوطه ابلاغی از مرجع مذکور را به دقت رعایت و اجراء نماید.

۷- خریدار در صورت احراز شرایط مشمول اعطای مشوق‌های مالی و غیرمالی موضوع تصویب‌نامه شماره ۶۳/۲/۲۰۶۲۹۵ مورخ ۸۸/۰۱/۱۸ شورای عالی اجرای سیاستهای کلی اصل «۴۴» قانون اساسی با شرایط ذیل خواهند بود:

الف- خریداران سهام کتلی (حداقل میزان سهام جهت تعیین اکثریت اعضای هیأت مدیره) که در طی دوره تقبیط، نسبت به افزایش کارکنان شرکت دولتی، به میزانی بیش از آنچه در سند واگذاری ثبت شده، اقدام و یا مبادرت به آموزش و به کارگیری نیروهای مازاد سایر شرکتهای واگذار شده، در واحد خود نمایند، در صورت احراز شرایط، از مشوق‌های مالی و غیرمالی به ترتیب مقرر در دستورالعمل مندرج در صدر این بند برخوردار خواهند شد.

ب- مشوق‌های مالی قابل اعطاء، به خریداران واجد شرایط به تفکیک سه نوع مشوق شامل تخفیف در اصل ثمن معامله (حداکثر پنج درصد) یا کاهش سود اقساط (حداکثر سی درصد) و یا تخفیف زمانی به مفهوم بازنگری در مدت قرارداد ناشی از تطویل دوره بازپرداخت اقساط (حداکثر به مدت دو سال بدون احتساب سود فروش اقساطی) می‌شود.

×تبصره:

اعطای مشوق‌های مالی و غیرمالی منوط به ارائه برنامه کتبی خریدار برای حفظ و افزایش سطح اشتغال موجود و بازآموزی کارکنان شرکت پس از پیشنهاد سازمان و تصویب هیأت واگذاری می‌باشد، شرط استفاده از مشوق‌های مالی قسمت «ب» افزایش میانگین سالانه تعداد کارکنان شرکت پس از واگذاری نسبت به تعداد ثبت شده در بند «۹» ماده «۸» این قرارداد با رعایت مفاد بند مزبور می‌باشد، مشروط بر آنکه هیچگاه کاهش تعداد کارکنان طی دوره مورد بررسی از ده درصد (۱۰٪) بیشتر نباشد.

ج- خریداران سهام کنترلی در صورت احراز شرایط و انجام اقداماتی نظیر سرمایه‌گذاری جدید در همان شرکت، ارتقاء کارائی و بهره‌وری، تداوم تولید و ارتقاء سطح آن، ارتقاء فن‌آوری و تثبیت سطح اشتغال در شرکت مورد واگذاری از تخفیفات موضوع دستورالعمل «نحوه اخذ تعهدات، درج شروط و اعطای تخفیفات» مصوب ۱۳۸۷/۱۲/۲۱ هیأت محترم واگذاری، به خریداران سهام کنترلی از قبیل تخفیف در اصل قیمت، کاهش میزان سود فروش اقساطی حداکثر معادل صد درصد (۱۰۰٪) سود فروش اقساطی و تخفیف زمانی به مفهوم بازنگری در مدت قرارداد ناشی از تطویل دوره بازپرداخت اقساط حداکثر به مدت چهار سال بدون احتساب سود فروش اقساطی برخوردار خواهند شد.

۸- دستورالعمل نحوه نظارت پس از واگذاری مصوب هیأت محترم واگذاری به شماره ۸۹/۲/۱۴۳ هـ مورخ ۱۳۸۹/۰۵/۱۷ پیوست که به رویت و امضاء خریداران رسیده است (ضمیمه شماره پنج) و اصلاحیه‌های بعدی آن جزء لاینفک قرارداد فروش سهام است و خریدار متعهد و ملتزم به رعایت کامل مفاد می‌باشد.

۹- در صورتی که سهام مورد واگذاری برای پرداخت دیون دولت در نظر گرفته شده باشد/شود، امکان تهاتر بدهی خریدار بابت اقساط با مطالبات خریدار از دولت وجود ندارد/نخواهد داشت.

۱۰- نقل و انتقال سهام موضوع این قرارداد از مالیات نقل و انتقال معاف است.

ماده ۱۴- این قرارداد مشتمل بر «.....» ماده و «.....» بند و «.....» تبصره و در سه نسخه که تمام نسخ آن از اعتبار یکسان برخوردارند، تنظیم شده و تمامی صفحات و پیوست‌های آن به امضاء طرفین رسیده است.

فروشنده: خریدار:

سازمان خصوصی سازی

امضاء امضاء

پیوست شماره یک (جزء لاینفک قرارداد):

.....میزان اقساط قابل پرداخت توسط شرکت

خریدار سهام شرکت (سهامی) در قسط در مدت ماه

تعداد اقساط	سر رسید اقساط	مبلغ هر قسط (ریال)	توضیحات
۱			فرمول احتساب سود مشارکت فروش اقساطی :
۲			مبلغ معامله ریال = نرخ ×
۳			تعداد سهام
۴			بخش غیر نقدی = ... × / (۶+.....)
۵			؟؟؟
۶			سودفروش اقساطی (ریال) =
۷			
۸			×۱۰۰
۹			(۲×۱۲)
۱۰			
۱۱			جمع کل بدهی(ریال) = ... +
۱۲			
			میانگین مبلغ هر قسط = ... ÷
			
			جمع کل

ردیف	نام خریدار	تعداد سهام خریداری شده	مبلغ بخش نقدی (ریال)	مبلغ اقساط (اصل) (ریال)	سود فروش اقساطی (ریال)	مبلغ بدهی (ریال)	مبلغ هر قسط (ریال)
۱							
۲							
۳							
۴							
۵							
۶							
	جمع کل						

پیوست شماره دو (جزء لاینفک قرارداد):

..... (سهامی).....

ردیف	نام خریدار	تعداد سهم	بدهی قابل پرداخت (ریال)	تعداد سفته	شماره سفته (سری)	مبلغ (ریال)	سفته
۱							
۲							
۳							
۴							
۵							
جمع کل							

پیوست شماره سه (جزء لاینفک قرارداد):

وکالتنامه رسمی بلاعزل به شماره مورخ ثبت شده در دفتر اسناد رسمی شماره حوزه ثبتی، که طی آن خریدار به سازمان اختیار تام و مطلق داد که در صورت تخلف از هر کدام از تعهدات موضوع این قرارداد و یا انجام هر اقدامی که حقوق سازمان را در استیفاء و وصول مطالبات مربوطه تضییع نماید یا به خطر اندازد، سازمان بتواند بدون هیچگونه قید و شرط و با استناد به وکالتنامه مزبور نسبت به تملیک یا انتقال سهام مورد معامله و تملک ثمن آن به هر قیمت و تحت هر شرایطی که به نظر خود صلاح بداند به هر شخص حقیقی و حقوقی ولو به خود اقدام نماید.

پیوست شماره چهار (جزء لاینفک قرارداد):

تعهدات شرکت (سهامی.....)

خریدار موضوع بند «۵» ماده «۸» قرارداد

(در مواردی که مورد واگذاری نیروگاه باشد)

- ۱- رعایت کامل مفاد مواد «۵»، «۶»، «۷»، «۱۲»، «۱۴» و «۱۵» قانون سازمان برق ایران و تبصره‌های مربوط به آن.
- ۲- رعایت کامل دستورات دیسپاچینگ ملی از جمله خدمات اضافی نظیر کنترل فرکانس، تأمین توان راکتیو در قبال دریافت هزینه طبق ضوابط مربوطه.
- ۳- رعایت کامل دستورالعمل‌های ثابت بهره‌برداری وزارت نیرو در ارتباط با نیروگاهها و همچنین ارائه برنامه سالانه تعمیرات بلند مدت نیروگاه، اعلام فوری توقف‌ها و محدودیت‌های اضطراری واحدها و تهیه گزارشات فنی مربوطه، ارسال اطلاعات عملکرد واحدها در دوره‌های زمانی تعیین شده و امثالهم.
- ۴- تحت پوشش بیمه کامل قرار دادن تأسیسات، تجهیزات و انبار نیروگاه.
- ۵- انجام هماهنگی‌های لازم و مستمر با وزارت نیرو و شرکت گاز جهت فراهم ساختن امکان دسترسی به محوطه پست نیروگاه و خطوط انتقال برق و گاز و همچنین عدم واگذاری تمام و یا قسمتی از نیروگاه بدون موافقت وزارت نیرو.
- ۶- اخذ پروانه بهره‌برداری (برای تولید برق) از وزارت نیرو و رعایت مفاد و حفظ اعتبار آن در قالب شخصیت حقوقی.
- ۷- بکارگیری پیمانکاران مورد تأیید شرکت توانیر جهت بهره‌برداری و تعمیرات نیروگاه و انجام عملیات مطابق دستورالعمل‌ها و استانداردهای مربوطه (شرکت بهره‌بردار باید دارای پروانه بهره‌برداری و نگهداری از وزارت نیرو باشد).
- ۸- عدم واگذاری و یا تغییر کاربری تمام یا قسمتی از زمین و تأسیسات نیروگاه بدون موافقت وزارت نیرو.
- ۹- الزام به افشاء و انتقال تعهدات مورد نظر توانیر به خریداران بعدی.
- ۱۰- پاسخگوئی به مدعیان احتمالی اراضی و رفع معارض با هزینه خود بدون حق مراجعه فروشنده.
- ۱۱- انجام اصلاحات لازم در صورت افزایش و یا کاهش مستند هر یک از دارائی‌ها، بدهی‌ها و یا اقلامی که در تراز نهائی ارائه شده به سازمان خصوصی‌سازی ثبت شده است.

«دستورالعمل نحوه نظارت پس از واگذاری»

هیأت واگذاری در جلسات مورخ ۱۳۸۹/۰۲/۱۱ و ۱۳۸۹/۰۲/۱۸ بنا به پیشنهاد سازمان خصوصی سازی و به استناد ماده (۱۰) دستورالعمل اجرایی نحوه تنظیم قراردادهای واگذاری مشتمل بر تعیین اختیارات و تعهدات طرفین قراردادها، وثایق و تضمین ها، شرایط فسخ یا اقاله و نحوه اعمال تخفیفات و جرایم موضوع جزء (۴) بند (ب) ماده (۴۰) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی و به منظور نظارت مطلوب بر شرکت هایی که سهام آنها به صورت کتتری و یا مدیریتی واگذار می شود دستورالعمل نحوه نظارت پس از واگذاری را به شرح ذیل تصویب نمود :

« دستورالعمل نحوه نظارت پس از واگذاری »

ماده ۱- سازمان خصوصی سازی موظف است پس از انعقاد و ابلاغ قراردادهای واگذاری مستخرجه ای از مفاد قراردادهای مذکور شامل تعهدات خریداران را به انضمام نسخه ای از این دستورالعمل به خریداران و مدیران عامل شرکت های واگذار شده جهت اجرا ابلاغ نماید و در صورت درخواست خریداران نسخه ای از آیین نامه ها و دستورالعمل های مرتبط را در اختیار آنان قرار دهد.

ماده ۲- سازمان خصوصی سازی مکلف است با استفاده از خدمات مؤسسات حسابرسی مورد اعتماد (از بین سازمان حسابرسی و یا مؤسسات عضو جامعه حسابداران رسمی ایران) و یا در موارد خاص کارشناسان رسمی دادگستری براساس برنامه ای که تهیه می نماید، شرکت های واگذار شده را مورد بازرسی ویژه قرار دهد. این مؤسسات موظفند طی قراردادی که با سازمان خصوصی سازی منعقد می نمایند هر شش ماه یکبار و یا در دوره های کوتاه تر از شش ماه به تشخیص سازمان خصوصی سازی از شرکت های واگذار شده بازدید نموده و گزارش کتبی خود را حداکثر ظرف ۴۵ روز به سازمان خصوصی سازی ارائه نمایند. قراردادهای مزبور باید به گونه ای تنظیم شوند که بازرسان ویژه موظف گردند در موارد ضروری حسب تشخیص سازمان خصوصی سازی علاوه بر ارائه گزارشات دوره ای، گزارشات موردی در فاصله زمانی کوتاه تر را نیز تهیه و ارائه نمایند.

تبصره (۱): گزارشات بازرسان ویژه از شرکت های موضوع این دستورالعمل محرمانه تلقی شده و این موضوع باید در قراردادهای سازمان خصوصی سازی با بازرسان ویژه درج گردد.

تبصره (۲): در موارد خاص به منظور نظارت مستمر، با تصویب هیأت واگذاری، سازمان خصوصی سازی می تواند از بازرسان ویژه به صورت مقیم در شرکت های واگذار شده استفاده نماید.

ماده ۳- سازمان خصوصی سازی موظف است پس از انعقاد و ابلاغ قراردادهای واگذاری، بازرسان یا بازرسان ویژه شرکت واگذار شده (موضوع ماده ۲ این دستورالعمل) را تعیین و به خریداران (ان) و همچنین شرکت واگذار شده اعلام نماید.

ماده ۴- بازرسان ویژه موظفند حسب مورد در خصوص موارد ذیل با اخذ مستندات و مدارک مورد نیاز از مدیریت شرکت و در صورت لزوم بازدید حضوری از شرکت، گزارش تهیه نموده و به سازمان خصوصی سازی ارائه نمایند :

الف- موارد نظارتی به منظور جلوگیری از نقض تعهدات خریداران

۱- تغییر ترکیب سهامداران

- ۲- تغییرات اعضای هیأت مدیره
- ۳- تغییرات اساسنامه
- ۴- تغییرات سرمایه
- ۵- فعالیت شرکت در چارچوب اساسنامه
- ۶- خرید و فروش داراییهای ثابت
- ۷- اجاره و یا واگذاری حق انتفاع اموال شرکت
- ۸- انتخاب حسابرس و بازرس قانونی
- ۹- صورتهای مالی و گزارشات حسابرس و بازرس قانونی
- ۱۰- صورتجلسات هیأت مدیره و مجامع عمومی و همچنین گزارشات هیأت مدیره به مجامع عمومی
- ۱۱- حضور در مجامع عمومی شرکتها به عنوان ناظر بدون حق رای جهت نظارت بر مشروح مذاکرات
- ۱۲- پرداخت به موقع حقوق و دستمزد پرسنل
- ۱۳- نحوه پرداخت بدهیهای شرکت به بانکها، سازمان امور مالیاتی، سازمان تأمین اجتماعی و....
- ۱۴- اخذ تسهیلات مالی و یا ترهین و توثیق اموال جهت اخذ تسهیلات مالی یا هر عمل مشابه دیگر
- ۱۵- تضامین و تعهدات شرکت
- ۱۶- دعاوی حقوقی له و علیه شرکت
- ۱۷- نظارت بر تحقق بودجه مصوب شرکت (در صورت وجود) و بررسی علل انحراف آن (در صورت وجود)
- ۱۸- معاملات با اشخاص وابسته
- ۱۹- معاملات غیر متعارف
- ۲۰- سایر موارد به تشخیص سازمان خصوصی سازی

ب- موارد نظارتی به منظور تشویق و اعطای تخفیف به خریداران

- ۱- تداوم تولیدات و ارائه خدمات
 - ۲- حفظ سطح اشتغال نسبت به زمان واگذاری و تغییرات آن پس از واگذاری
 - ۳- آموزش نیروی انسانی شاغل شرکت
 - ۴- ارتقاء فناوری و استفاده از فناوریهای جدید در فرایند تولید و محصول
 - ۵- بهبود بهره وری عوامل تولید
 - ۶- سرمایه گذاریهای جدید شرکت
 - ۷- سایر موارد به تشخیص سازمان خصوصی سازی
- تبصره:** تعیین چارچوب گزارشات مزبور و نحوه ارائه آن، به عهده سازمان خصوصی سازی می باشد و مسئولیت صحت گزارشات بر عهده بازرسان ویژه می باشد.
- ماده ۵-** مدیران شرکتهای واگذار شده موظفند اطلاعات مورد نیاز را به بازرس یا بازرسان ویژه تعیین شده ارائه نمایند.
- ماده ۶-** دامنه شمول مفاد این دستورالعمل شامل کلیه شرکتهایی که سهام آنان به صورت کتلی و مدیریتی واگذار شده است به شرح ذیل می باشد:

۱- شرکت‌هایی که سهام آنان به صورت بلوکی کتتری و اگذار می‌شود مشمول کلیه بندهای ماده (۴) این دستورالعمل می‌گردند.

۲- شرکت‌هایی که سهام آنها به صورت بلوکی مدیریتی و اگذار می‌گردد فقط مشمول بندهای ۱ و ۴ و ۹ و ۱۰ و ۱۱ بند الف ماده (۴) این دستورالعمل می‌باشند. سایر بندهای ماده (۴) این دستورالعمل در مورد این خریداران صرفاً با درخواست سازمان خصوصی سازی خواهد بود.

تبصره (۱): شرکت‌هایی که و اگذاری آنها به صورت بلوکی ولی با انعقاد قراردادهای متعدد و اگذاری انجام گرفته است از لحاظ موارد نظارتی بر مبنای مجموع درصد بلوک و اگذار شده تقسیم بندی خواهند شد.

تبصره (۲): مفاد این دستورالعمل در خصوص شرکت‌هایی که سهام آنها به صورت نقد و اقساط و اگذار می‌شود حداکثر برای طول مدت قرارداد و حداقل به مدت پنج سال و برای شرکت‌هایی که سهام آنها به صورت نقد و اگذار می‌گردد حداکثر به مدت پنج سال پس از و اگذاری جاری است. در موارد خاص که تعهدات خریدار(ان) بیش از طول مدت قرارداد می‌باشد، هیأت و اگذاری می‌تواند به پیشنهاد سازمان خصوصی سازی مفاد این دستورالعمل را تا پایان زمان ایفای تعهدات مزبور اعمال نماید.

ماده ۷- در راستای اعطای مشوقهای مالی مندرج در تبصره ذیل ماده ۱۰ دستورالعمل اجرایی ماده ۲۵ قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی، سازمان خصوصی سازی مجاز است برای خریدارانی که در اجرای مفاد این دستورالعمل همکاری نمایند، اعطای تخفیف را متناسب با میزان همکاری آنان به هیأت و اگذاری پیشنهاد نماید.

ماده ۸- در راستای اعمال تنبیهات مندرج در تبصره ۱ ماده ۱۰ دستورالعمل اجرایی نحوه تنظیم قراردادهای و اگذاری موضوع جزء ۴ بند ب ماده ۴۰ قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی، سازمان خصوصی سازی می‌تواند برای خریدار(خریدارانی) که از اجرای مفاد این دستورالعمل خودداری نمایند، خسارت یا اقدام تنبیهی مناسب، مقرر در ماده ۹ این دستورالعمل را با توجه به نوع، علت و میزان تخلف، تعدد و تکرار آن، وضعیت خریداران و سایر اوضاع و احوال جهت تصویب به هیأت و اگذاری پیشنهاد نماید.

ماده ۹- انجام هر یک از اعمال زیر توسط خریداران و یا مدیران شرکت‌های و اگذار شده مشمول این دستورالعمل، تخلف محسوب و مشمول خسارت و اقدامات تنبیهی مقرر به ترتیب زیر خواهد شد:

الف- تخلفات :

۱- کاهش فعالیت شرکت به گونه‌ای که ادامه فعالیت آن در آینده با تهدید مواجه گردد

۲- ترهین، توثیق، اجاره، فروش و و اگذاری اموال و داراییهای ثابت شرکت بدون اخذ مجوز کتبی از سازمان خصوصی سازی

۳- هر نوع تغییر در مفاد اساسنامه شرکت بدون اخذ مجوز کتبی از سازمان خصوصی سازی

۴- اخذ وام و سایر تسهیلات بدون اخذ مجوز کتبی از سازمان خصوصی سازی

۵- عدم ارسال صورتهای مالی و صورتجلسات مجامع عمومی و هیأت مدیره شرکت ظرف مدت ۱۵ روز از تاریخ تصویب

۶- انجام فعالیتهای نا متعارف خارج از موضوع فعالیت شرکت

۷- تأخیر بیش از دو ماه در پرداخت حقوق و دستمزد کارکنان به گونه ای که باعث اخلاف در روند فعالیت شرکت گردد

۸- کاهش تعداد کارکنان شرکت خارج از مجوز مندرج در قرارداد

ب- خسارات و اقدامات تنبیهی:

۱- اعمال جریمه تا معادل ۵٪ اصل ثمن معامله موضوع تبصره (۱) ماده (۱۰) دستور العمل نحوه تنظیم قراردادهای

واگذاری

۲- افزایش سود فروش اقساطی در مورد اقساط باقیمانده تا سقف سود فروش اقساطی نظام بانکی کشور

۲- لغو اعطای تخفیف تا معادل ۳٪ اصل ثمن معامله موضوع تبصره ذیل ماده (۱۰) دستورالعمل ماده ۲۵ قانون

اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای

سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی

۳- عدم پرداخت سایر تخفیفات حتی در صورت استحقاق تا مدت معین (حبس تخفیفات)

۴- عدم آزاد سازی سهام در وثیقه تا مدت معین

۵- محدودیت و یا ممنوعیت خرید سهام از سازمان خصوصی سازی (رد اهلیت خریدار)

ماده ۱۰- سازمان خصوصی سازی می‌تواند در اجرای ماده ۴۸ قانون محاسبات عمومی کشور، مصوب سال ۱۳۶۶، برای

وصول مطالبات معوق دولت ناشی از سهام واگذار شده، مراتب را به همراه مستندات لازم به سازمان امور مالیاتی کشور

ارسال دارد تا مبالغ مورد نظر بر طبق مقررات اجرایی مالیاتهای مستقیم وصول گردد.

ماده ۱۱- سازمان خصوصی سازی موظف است فهرست شرکتهای واگذار شده مشمول این دستورالعمل را به سازمان ثبت

اسناد و املاک کشور اعلام نماید و سازمان مزبور در دوره تعهد، هر گونه نقل و انتقال اسناد مالکیت اموال شرکت را منوط

به مجوز سازمان خصوصی سازی نماید.

ماده ۱۲- سازمان خصوصی سازی موظف است فهرست شرکتهای واگذار شده مشمول این دستورالعمل را به سازمان ثبت

اسناد و املاک کشور (اداره کل ثبت شرکتها و مالکیت صنعتی) اعلام نماید و سازمان مزبور هر گونه ثبت تغییرات اساسنامه

شرکت را منوط به مجوز سازمان خصوصی سازی نماید.

ماده ۱۳- سازمان خصوصی سازی موظف است گزارش اقدامات نظارتی انجام شده مطابق مفاد این دستورالعمل را به

صورت شش ماهه تهیه و به هیأت واگذاری ارائه نماید.

ماده ۱۴- سازمان خصوصی سازی موظف است پس از تصویب این دستورالعمل پیشنهاد اصلاح تمامی دستورالعملها و آئین

نامه های مغایر با مفاد این دستورالعمل را به مراجع ذیصلاح جهت تصویب ارائه نماید و در صورت لزوم نسبت به تدوین

و پیشنهاد تصویب مقررات جدید اقدام نماید.

ماده ۱۵- این دستورالعمل به عنوان ضمیمه و جزء لاینفک قرارداد فروش سهام خواهد بود.

ماده ۱۶- مسئولیت اجرای این دستورالعمل به عهده سازمان خصوصی سازی بوده و سازمان مزبور موظف است مفاد این

دستورالعمل را به نحو مقتضی به ویژه به خریداران سهام و مدیران شرکتهای واگذار شده ابلاغ و به اطلاع عموم

برساند.